

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Gaiman_Neil-Nikdykde.pdb

PDB Name: Gaiman_Neil-Nikdykde
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Neil Gaiman

NIKDYKDE
(NEVERWHERE)

"St. John's Wood! Jaktěživ jsem tam nebyl. Nemám tu odvalu. Bá bych se, že tam vstoupím do husté jedlové noci, bá bych se, že zakopnu o pohár plný krve a uslyším orlí křídla."
G. K. Chesterton: Napoleon z Notting Hillu

Nikdykde by prostě nemohlo existovat, nebýt Lenny Henryové. Proto je tato kniha věnována jí a Polly McDonaldové: dvojici porodních asistentek, které si nejsou vůbec ničím podobné až na to, že jsou obě neuvěřitelně vysoké. Je věnována rovněž Clive Brillovi a Beverley Gibsonové, kteří jsou oba normálního vzrůstu.

Prolog

Noc předtím, než odjel do Londýna, se Richard Mayhew příliš nebavil. Vlastně zpočátku ano: bavil se, když si četl pohlednice na rozloučenou od přátel, bavil se, když ho objímala řada ne zcela nepřitažlivých slečen, s nimiž se znal, bavil se, když poslouchal varování o zlech a nebezpečnostech Londýna a bavil se, když mu kamarádi předávali velký bílý deštník s mapou londýnské podzemky, na který se složili. Bavil se, ještě když pil prvních pár půllitrů piva, ale pak s každým následujícím půllitrem si uvědomoval, že se baví míň a míň. A nyní seděl na chodníku před hospodou, třásl se a zvažoval, zda by bylo lepší se vyzvracet, nebo se nevyzvracet. A nebavil se ani trochu.

V hospodě zatím kamarádi dál oslavovali jeho blížící se odjezd s nadšením, které podle Richardova názoru začínalo hraničit se zrůdností.

Pevně se držel srolovaného deštníku a uvažoval, zda odejít do Londýna je opravdu to nejlepší, co může udělat.

"Měl by sis dát pěknýho majzla," ozval se nakřáplý starý hlas. "Vyhoděj tě odtud, než řekneš švec. Nebo tě zabásnou. Nic by mě to nepřekvapilo." Z ušmudlaného, odpudivého obličejce na něj hleděly bystré oči. "Seš v pořádku?"

"Ano, děkuju," řekl Richard.

Ve špinavé tváři se objevil soucit.

"Na, chudáku," řekla a vstřčila Richardovi do dlaně padesáticentovou minci. "Už se takhle trmácíš ulicema dlouho?"

"Ale já nejsem bezdomovec," vysvětloval Richard. Bylo mu trapně a snažil se stařeně minci vrátit. "Prosím vás,

vezměte si ty peníze. Nic mi není. Jenom jsem se chtěl nadýchat čerstvého vzduchu. Zítra odjízďím do Londýna." Podezíravě se něho zahleděla, pak si vzala zpátky svůj padesátník a nechala ho zmizet pod vrstvami kabátů a plédů, které ji obalovaly.

"Taký sem byla v Londýně," svěřila se. "Byla sem v Londýně vdaná. Ale byl to darebák. Máma mi říkala, ať se nevzdávám za cizího, ale já byla mladá a krásná, i když tomu dnes nikdo nebude věřit, a šla sem za hlasem svého srdce."

"Jistě, samozřejmě," řekl Richard. Přesvědčení, že brzy začne zvracet, začalo pomalu slábnout.
"Byla to pěkná pitomost. Já žila na ulici, já vím, jaký to je," pokyvovala hlavou stařena. "Proto sem si myslela, že seš bezdomovec. A proč jdeš do Londýna?"
"Mám tam práci," oznámil hrdě.
"Co jako?" chtěla vědět.
"No, na sociálním."
"Já bejvala tanečnice," informovala ho stará žena. Neobratně se rozcupitala podél chodníku a pobrukovala si nějakou píseň bez melodie. Pak se zakymácela ze strany na stranu jako dětská káča, než se dovtíl, a konečně se zastavila, tváří k Richardovi.
"Ukaž ruku," přikázala mu, "budu ti věštit budoucnost." Poslechl.
Vložila do ní svou starou dlaň a několikrát zamrkala, jako sova, která spolkla myš a cítí, že jí přestalo trávit.
"Čeká tě dlouhá cesta..." začala.
"Londýn," souhlasil Richard.
"Nejen Londýn..." Odmlčela se. "Ne ten Londýn, co znám." Rozpršelo se.
"To mě mrzí," řekla stařena. "Začíná to dvěma."
"Dvěma?"
Přikývla. Děšť zhoustl. "Na tvým místě bych si dávala pozor na dveře."
Richard se postavil, trochu nejistě. "Dobře," řekl. Nevěděl, jak by měl člověk reagovat na informaci takovéhle povahy.
"Dám si pozor. Dík."
Dveře hospody se otevřely a do ulice vyšpláchno světlo a hluk. "Richarde? Jsi v pořádku?"
"Jo, je mi fajn. Hned jsem zpátky."
Stará žena už klopýtala ulicí pryč a mokla.
Richard cítil, že pro ni musí něco udělat: ale peníze jí dát nemohl. Spěchal za ní. "Tady máte!" Zápolil s deštníkem ve snaze najít knoflík, kterým se otvíral. Pak se ozvalo cvak a deštník rozkvetl do veliké mapy podzemky.
Stařena si deštník vzala. Kývala hlavou.
"Máš dobré srdce. Někdy to stačí, aby ses v pořádku dostal, kam jdeš." Pak zakroutila hlavou. "Ale většinou ne."
Pevně svírala deštník, protože se jí ho vitr snažil vyrvat z ruky. Objímala jej oběma pažemi. A potom odešla do deště a noci, bílý tvar pokrytý jmény stanic metra: Earl's Court, Marble Arch, Blackfriars, White City, Victoria, Angel, Oxford Circus...
Richard opile uvažoval, jestli na stanici Oxford Circus je opravdu cirkus: skutečný cirkus s klauny a krásnými ženami a nebezpečnými šelmami.
Hospodské dveře se otevřely: zvuková exploze, jako by někdo právě otočil knoflík hluku nadoraz.
"Richarde, ty ňoumo, je to tvůj mejdan, zatraceně, a ty si necháš ujít všecku legraci."
Vrátil se do hospody. Nutkání zvracet se při tom prazvláštním setkání úplně ztratilo.
"Vypadáš jak utopená krysa," řekl kdosi.
"V životě jsi utopenou krysu neviděl." Někdo mu podal velkou whisky.
"Na, hoď to do sebe. Znáš to, v Londýně opravdovou skotskou nedostaneš."
"Určitě dostanu," povzdychl si Richard. Z vlasů mu do sklenice kapala voda. "V Londýně dostanu všechno."
A obrátil do sebe skotskou a pak další a pak se večer rozostřil a rozbil na částečky, až si nakonec pamatoval už jen pocit, že opouští něco, čemu rozumí, kvůli něčemu velíkánskému a starému, čemu nerozumí. A také nekonečné zvracení do okapové jímky přetékaající vodou někdy nad ránem a bílý tvar, něco jako malý kulatý brouk, odcházející deštěm pryč.
Příští ráno nastoupil Richard do vlaku směrem na Londýn, na nádraží Euston. Matka mu dala koláč, který mu upekla na cestu, a termosku s čajem. A Richard Mayhew jel do Londýna a bylo mu příšerně zle.

Ještě jeden prolog
O čtyři sta let dříve

Byla polovina šestnáctého století a v Toskánsku přšelo: studený, protivný děšť, v němž byl celý svět šedý.
Z malého kláštera na kopci se k ranní obloze zvedla šmouha černého kouře.
Na kopci seděli dva muži a sledovali, jak budova začíná hořet.
"Toto, pane Vandemare," řekl menší z nich a mávl umaštěnou rukou směrem ke kouři, "bude překrásný požár, jakmile to vzplane. Bohužel, má hluboká oddanost pravdě mne nutí vyslovit pochybnost, zda kdokoli z obyvatel kláštera bude schopen jej plně a dokonale ocenit."
"Protože budou mrtví, chcete říct, pane Croupe?" zeptal se jeho společník. Jedl něco, co vypadalo, jako by to kdysi bývalo štěně. Odkrajoval nožem z mršiny velká sousta a dával si je do úst.
"Protože, jak správně připomínáte, skvělý a vznešený druhu, budou mrtví."
Ty dva od sebe snadno rozeznáte: za prvé, když stojí, je pan Vandemar o dvě a půl hlavy vyšší než pan Croup. Za druhé, pan Croup má oči modré jako vybledlý čínský porcelán, zatímco oči pana Vandemara jsou hnědé. Za třetí, pan Vandemar si vymodeloval prsteny, které nosí na pravé ruce, z lebek velkých havranů, kdežto pan Croup nemá žádné viditelné šperky.
Za čtvrté, pan Croup miluje slova, kdežto pan Vandemar je pořád hladový.
Poryv větru rozdmýchal oheň: klášter vzplanul.

Někdo vykřikl. Pak se ozvalo hlasité rachocení, jak se zřítíla střecha, a hřmot, když plameny vyšlehly do výše.

"Někdo tam nebyl mrtvý," řekl pan Croup.

"Už je," konstatoval pan Vandemar a žvýkal další kousek syrového štěněte. Našel si oběd v příkopu u cesty, po které šli od kláštera. Šestnácté století měl rád.

"Kam teď?" zeptal se.

Pan Croup se usmál - jeho zuby vypadaly jako hřbitov po vichřici. "Asi čtyři sta let odtud," oznámil. "Spodní Londýn."

Pan Vandemar zpracovával informaci zároveň se štěnětem. Konečně se zeptal: "Zabíjet lidi?"

"Ano, zajistě," řekl pan Croup. "Myslím, že to vám mohu s jistotou zaručit."

Kapitola první

Její útěk už trval čtyři dny, ztřeštěný, zmatený útěk chodbami a tunely. Byla hladová a vyčerpaná a otvírat další a další dveře bylo čím dál tím těžší.

Našla si skryš, uzoučkou kamennou chodbičku, pod světem, kde byla v bezpečí, nebo se o to alespoň modlila, a konečně usnula.

Pan Croup najal Rosse na Pohyblivém trhu, který se konal ve Westminsterském opatství.

"Považujte ho za kanárka," řekl panu Vandemarovi.

"Zpívá?" zeptal se pan Vandemar.

"Pochybuji, upřímně a z celého srdce o tom pochybuji. Ne, můj milý příteli, chápal jsem to metaforicky, spíše jsem měl na mysli ptáčky, co se berou do dolů."

Pan Vandemar přikývl.

Pan Ross jinak kanárka v ničem nepřipomínal: byl veliký - skoro tak veliký jako pan Vandemar - špinavý a téměř nemluvil. I když si dal práci, aby jim sdělil, že rád zabíjí věci a je v tom dobrý, což pobavilo pana Croupa a pana Vandemara, asi jako mohlo Čingischána pobavit vychloubání mladého Mongola, který právě vyplenil svou první vesnici nebo vypálil první jurtu. Byl kanárek a neměl o tom tušení. A tak šel pan Ross, v utahaném triku a džínách pokrytých škraloupem špíny, první a za ním kráčeli pan Croup a pan Vandemar ve svých elegantních černých oblecích. V temnotě tunelu něco šustlo. Pan Vandemar měl okamžitě v ruce nůž. A pak už ho neměl v ruce, nůž se jemně chvil skoro o deset metrů dál.

Popošel k němu a vytáhl ho. Na čepeli byla napíchnutá krysa, ústa se jí bezmocně otevírala a zavírala, jak z ní odcházel život. Pan Vandemar ji rozdrtil lebku mezi palcem a ukazovákem.

"Tak tahle krysa už donášet nebude," řekl pan Croup. Zasmál se vlastnímu vtípu.

Pan Vandemar mlčel.

"Krysa. Udavač. Chápete?"

Pan Vandemar stáhl krysu z čepele a začal ji přemýšlivě chroupat.

Pan Croup mu ji vyrazil z ruky. "Nechte toho," zavrčel. Pan Vandemar poněkud rozmrzele schoval nůž.

"No tak," zasyčel pan Croup povzbudivě. "Vždycky se najde nějaká další krysa. A teď: vzhůru! Čeká nás práce. Lidé k ubližování."

Tři roky v Londýně Richarda nezměnily, i když změnily jeho postoj k tomuto městu.

Když přijel, připadal mu Londýn obrovský, divný, nepochopitelný a nepoznatelný. Snad jen mapa podzemky měla jakýsi náznak řádu.

Postupně si uvědomil, že mapa podzemky je šikovná smyšlenka, která sice zjednodušuje život, ale ani za mák se nepodobá skutečnosti: jako příslušnost k politické straně, napadlo ho kdysi. Byl na to pyšný, ale pak jednou zkusil vysvětlit podobnost mezi mapou metra a politikou skupince zmatených hostů na nějakém večírku a rozhodl se, že pro příště nechá politické komentáře jiným.

Jak šel čas, zjistil, že bere Londýn jako samozřejmost. Po nějaké době začal být pyšný na to, že nenavštívil žádnou z londýnských pamětihodností (s výjimkou Toweru, když teta Maud přijela na víkend na návštěvu a on se stal jejím zdráhavým průvodcem).

Jessica to všechno změnila. Než se stačil vzpamatovat, už ji doprovázel na taková místa, jako jsou Národní galerie a Tate galerie, a pochopil, že když dlouho chodíte po galerii, bolí vás nohy, že velké umělecké poklady světa splynou po chvíli do jediné barevné skvrny a že je téměř mimo lidské možnosti uvěřit, kolik jsou kavárny v muzeích schopny drze požadovat za kousek koláče a šálek čaje.

"Tady máš čaj a větrník," řekl jí. "Jeden z těch Tintoretů by vyšel levněji."

"Nepřeháněj," smála se Jessica. "A v Tate galerii stejně nemají žádného Tintoretta."

"Měl jsem si vzít ten třeshňový koláč," uvažoval Richard. "Byli by si mohli dovolit dalšího Van Gogha."

"Ne," opravila ho, "to by nestačilo."

Richard potkal Jessiku ve Francii, když si tam před dvěma lety vyjel na víkend do Paříže. Vlastně ji objevil v Louvru.

Hledal tam skupinu přátel z kanceláře, kteří výlet zorganizovali, a vrazil zády do Jessiky zahloubané do studia obzvlášť velkého a historicky významného diamantu. Pokusil se jí francouzsky omluvit, ale vzdal to a začal se omlouvat anglicky, a pak se snažil francouzsky omluvit za to, že se musí omlouvat anglicky, až si nakonec všiml, že Jessica je Angličanka tak anglická, jak jen Angličanka být může, a ona mu pak dovolila, aby jí koupil drahý francouzský sendvič a předraženou šumivou jablečnou limonádu - jako omluvu - a no, tak to všechno začalo.

Nikdy už pak nedokázal Jessiku přesvědčit, že není ten typ, co chodí do uměleckých galerií. Jessica Richarda oslňovala. Byla krásná, často s ní byla docela legrace a rozhodně věděla, co chce. Jessica pak viděla v Richardovi obrovské možnosti, jež z něho, pokud ho osedlá správná žena, udělají dokonalý společenský doplněk. Jen kdyby se trochu víc snažil, stěžovala si pro sebe, a dávala mu knihy s tituly jako Oblečením k úspěchu a Sto a jeden návyk úspěšného muže a knihy o tom, jak vést podnik jako válečné tažení, a Richard vždycky poděkoval a vždycky si sliboval, že si je přečte. A kupovala mu oblečení, které měl podle jejího názoru nosit, a on ho nosil - přes týden - a jednoho dne, když měla pocit, že dozrál čas, mu oznámila, že jdou koupit zásnubní prsten. "Proč s ní chodíš?" ptal se ho Garry v účtárně o osmnáct měsíců později. "Jde z ní strach." Richard zakroutil hlavou. "Je moc milá, když jí líp poznáš." Garry položil trolla, kterého sebral Richardovi se stolu. "Překvapuje mě, že ti ještě nezakázala tyhle hračky." "Nikdy jsme o tom nemluvili," řekl Richard. Mluvili o tom. Jessica však přesvědčila sama sebe, že Richardova sbírka trollů je známkou roztomilé výstřednosti, srovnatelné se sbírkou anděličků pana Stocktona. Právě pro pana Stocktona organizovala putovní výstavu této sbírky a došla k závěru, že velcí muži vždycky něco sbírali. Richard ve skutečnosti trollů nesbíral. Pouze v jakési nejasné a marné snaze vnést do svého pracovního světa trochu osobitosti si rozložil po stole plastické trollky. Měl tam i fotografii Jessiky. Dnes na ní byl přilepený žlutý vzkaz. Byl pátek odpoledne. Richard si všiml, že události jsou zbabělé: nikdy nechodí samy. Vždycky se jich nahrne celá řada a zasypou ho najednou. Vezměte si například tenhle pátek. Byl to, jak mu Jessica neopomněla aspoň stokrát v uplynulém měsíci zdůraznit, nejdůležitější den v jeho životě. Samozřejmě ne nejdůležitější den v jejím životě. Ten nastane jednou v budoucnosti, až z ní Richard, o tom nepochybovala, udělá ministerskou předsedkyni, nebo královnu, nebo pánaboha. Ale byl to každopádně nejdůležitější den v jeho životě. Bylo tedy neomluvitelné, že navzdory poznámce na dveřích ledničky doma i na fotografii Jessiky v kanceláři na to zcela a úplně zapomněl. A také tu byla Wandswortova zpráva, která už měla být dávno hotová a která zaměstnávala většinu jeho mozkové kapacity. Richard zkontroloval další řadu čísel. Pak si všiml, že strana 17 zmizela a šel ji znovu vytisknout, udělat další stranu a věděl, že kdyby ho jen nechali na pokoji, aby to mohl dodělat, kdyby, zázrak zázraků, telefon chvilku nezvonil... Zazvonil. Zvedl sluchátko. "Haló? Richard? VO potřebuje vědět, kdy dostane tu zprávu." Richard se podíval na hodinky. "Za pět minut, Sylvie. Už je skoro hotová. Ještě tam musím přidat předpoklad Z & Z." "Díky, Dicku. Zastavím se pro ní." Sylvie byla, jak ráda vysvětlovala, "OA VO," a vyzařovala z ní výkonnost a aktivita. Odložil telefon. Okamžitě se rozezvonil. "Richarde," promluvil Jessičiným hlasem, "tady je Jessica. Nezapomněls, že ne?" "Nezapomněl?" Snažil si vzpomenout, na co mohl zapomenout. Pohlédl na Jessičinu fotografii, kvůli inspiraci, a našel tam všechnu inspiraci, kterou mohl potřebovat, v podobě žlutého lístku přilepeného na jejím čele. "Richarde? Zvedni ten telefon." Zvedl sluchátko a četl si přitom lístek. Promiň Jess. Ne, zapomněl jsem. V sedm večer, v Ma Maison Italiano. Sejdeme se až tam?" "Jessica, Richarde, ne Jess." Odmlčela se. "Po tom, co se stalo posledně? Ani náhodou. Ty jsi schopen zabloudit ve vlastní zahradě, Richarde." Richard se chystal poznamenat, že národní galerii s Národní portrétní galerií si může splést kdokoli a že ona nestrávila celý den čekáním v dešti (což bylo podle jeho názoru asi stejně příjemné jako procházet kteroukoliv z výše jmenovaných institucí, až vás bolí nohy), ale rozmyslel si to. "Přijdu k tobě," rozhodla Jessica. "Můžeme tam jít pěšky." "Dobře, Jess. Promiň - Jessiko." "A potvrdil jsi rezervaci, že? Určitě?" "Ano," lhal Richard. Druhý telefon na jeho stole začal pronikavě zvonit. "Jessiko, podívej, já..." "Dobře," řekla a zavěsila. Zvedl druhý telefon. "Ahoj, Dicku, tady je Garry." Garry seděl kousek od Richarda. Mával na něho od svého naleštěného stolu. Neměl na něm ani jediného trolla. "Pořád ještě platí, že jdeme na skleničku? Říkal jsi, že bychom mohli projít ten Mersthamův účet." "Polož ten zatracený telefon, Garry. Pochopitelně platí." Richard zavěsil. Na konci žlutého lístku bylo telefonní číslo. Richard si ten lístek sám psal před několika týdny a ten stůl objednal, tím si byl skoro jist. Ale nepotvrdil rezervaci. Pořád se na to chystal, ale bylo tolik práce a také věděl, že je ještě spousta času. Jenže události běhají ve smečkách... Sylvie už stála vedle něho. "Dicku? Ta Wandsworthova zpráva?" "Už to bude, Sylvie. Okamžiček počkej, ano?" Dořukal číslo a vydechl úlevou, když na druhé straně někdo zvedl telefon. "Ma Maison. Přejete si?" "Ano," řekl Richard. "Stůl pro tři, na dnešní večer. Myslím, že jsem ho rezervoval už dřív. Pokud ano, potvrzují objednávku. A pokud ne, byl bych moc rád, kdybyste to mohli zařídít." Ne, neměli žádnou objednávku stolu na jméno Mayhew. Nebo Stockton. Nebo Bartramová - tak se jmenovala Jessica.

A stůl...

Nešlo o to, co řekli, šlo o tón, jakým mu informaci sdělovali. Stůl na dnešní večer by byl musel objednat před léty, nebo ještě lépe, měli ho objednat už jeho rodiče. Stůl na dnešní večer byla holá nemožnost: mohl přijet papež, ministerský předseda nebo francouzský prezident. Bez objednaného stolu si nemuseli ani sundávat plášť.

"Ale je to pro šéfa mé snoubenky. Vím, že jsem měl zavolat dřív. Vždyť jsme jen tři, nešlo by to, prosím vás..."

Zavěšili.

"Richarde?" ozvala se Sylvie. "VO čeká."

"Myslíš, že by mi dali stůl, kdybych jim ještě zavolal a nabídl jim peníze?"

V tom snu byli všichni pohromadě v jejich domě. Rodiče, bratr, sestra. Stáli v tanečním sále. Všichni byli velice bledí a vážní. Portia, její matka, ji pohladila po tváři a řekla jí, že jí hrozí nebezpečí. V tom snu se Dvířka zasmála a řekla, že to ví. Matka zavrtěla hlavou: ne, ne - teď jí hrozí nebezpečí. Teď.

Dvířka otevřela oči. Dveře se otevíraly, tiše, pomaličku. Zatajila dech.

Kroky, tiché našlapování na kameny. Možná si mě nevšimne, říkala si. Možná zase odejde. A pak si zoufale uvědomila: Mám hlad.

Kroky zaváhaly. Je dobře ukrytá, to věděla, pod hromadou novin a hadrů. A možná jí ten vetřelec ani nechce ublížit.

Neuslyší, jak mi tlouče srdce? A pak slyšela, jak se kroky přibližují, a věděla, co musí udělat, a děsilo ji to.

Ruka z ní strhla hadry, jimiž byla přikrytá, a Dvířka hleděla do prázdného obličejce, který se zkrfivl do zlověstného úsměvu. Uhnula a skrčila se a nůž, mířící na její hrudník, se jí zabodl do paže.

Až do tohoto okamžiku si nikdy nepomyslela, že by to mohla udělat. Nikdy si nepomyslela, že bude dost statečná nebo dost vyděšená nebo dost zoufalá, aby se toho odvážila. Ale natáhla ruku k jeho hrudi a otevřela...

Bylo to mokré a teplé a kluzké a ona se vysoukala zpod toho muže a vyklopýtala z místnosti.

Venku v tunelu, nízkém a úzkém, se tiskla ke stěně a otřásala se vzlyky.

To byly poslední zbytky jejích sil. Byla úplně vyčerpaná. V rameni jí začínalo škubat. Nůž, pomyslela si. Ale byla v bezpečí.

"No to se podívejme," řekl hlas ze tmy vpravo od ní. "Ona přežila pana Rosse. Kdo by to jen řekl, pane Vandemare."

Hlas ji obléval jako hnědý sliz.

"Já bych to byl neřekl, pane Croupe," řekl nevýrazný hlas na levé straně.

Někdo zapálil světlo a to se rozblíkalo. "Ale stejně," pokračoval pan Croup a ve tmě podzemí mu zářily oči, "nás nepřežije."

Dvířka ho prudce kopla kolenem do rozkroku. Ucítla, jak se pod látkou něco svíjí, a utíkala. Pravou rukou si držela levé rameno.

A utíkala.

"Dicku?" Richard se ohnal proti vyrušení jako proti mouše. Už měl život téměř pod kontrolou. Jen ještě trošku času, chvilíčku... Garry znovu vyslovil jeho jméno. "Dicku? Je půl sedmé."

"Kolik že je?"

Papíry, pera, archy a trolovy, všechno letělo do aktovky. Zacvakl ji a utíkal.

V běhu si oblékal plášť. Garry běžel za ním. "Tak jdeme na to pivo?"

"Pivo?" "Měli jsme dnes večer jít spolu a prodebatovat ten Mersthamův účet. Vzpomínáš?"

To bylo dnes? Richard se na okamžik zarazil. Pokud by někdy, rozhodl se, udělali z neorganizovanosti olympijskou disciplínu, mohl by být neorganizovaný za Anglii.

"Garry, je mi to děsně líto. Zvoral jsem to. Musím dnes za Jessikou. Bereme jejího šéfa na večeři."

"Pana Stocktona? Ze Stocktonů? Toho Stocktona?" Richard přikývl.

Spěchali po schodišti.

"Určitě se budeš dobře bavit," řekl Garry. "A jak se má Stvoření z Černé laguny?"

"Jessica je z Ilfordu, Garry. "A je stále světlem a láskou mého života, děkuji za optání."

To už byli v hale a Richard se šipkou vrhl do automatických dveří, které se velkopanský odmítly otevřít.

"Je po šesté, pane Mayhewe," vysvětlil mu pan Figgis, hlídač budovy. "Musíte se odepsat."

"Mám tohle zapotřebí?" prohlásil Richard neadresně. "Tohle opravdu nemám zapotřebí."

Pan Figgis mírně páchl sirupem proti kašli a povídalo se o něm, že má encyklopedickou sbírku měkkého porna. Hlídal dveře s pílí, jež hraničila s šílenstvím, protože se nikdy nedokázal smířit s oním večerem, kdy mu odkráčelo celé patro počítačového vybavení včetně dvou palem v květináčích a koberce feditele Axminstera.

"Takže náš večer padá?"

"Je mi líto, Garry. Šlo by to v pondělí?"

"Jasně. Pondělí je fajn. Nashle v pondělí."

Pan Figgis zkontroloval jejich podpisy a ujistil se, že nevynášejí žádné počítače, palmy ani koberce. Pak zmáčkl knoflík pod stolem a dveře se otevřely.

"Dveře," řekl Richard.

Podzemní chodby se většinou a rozbíhaly. Nepřemýšlela, kterou má běžet, jen utíkala, klopýtala a shýbala se do tunelů.

Za ní kráčeli pan Croup a pan Vandemar, klidně a radostně, jako by si prohlíželi výstavu v Křišťálovém paláci.

Na každé křižovatce si pan Croup klekl, našel nejbližší krvavou skvrnu a oba se po ní pustili dál.

Byli jako hyeny štvoucí svou kořist. Mohli čekat, až se vyčerpá. Měli dost času.

Pro změnu stálo štěstí při Richardovi. Chytil taxík, jehož řidič byl nadšenec a dovezl ho domů uličkami, kterých si Richard nikdy předtím nevšiml. Vyskočil z auta, nezapomněl na spopitné, ale zapomněl na kufřík, naštěstí se mu podařilo řidiče chytit, než vyjel na hlavní ulici, a kufřík zachránil, pak vyběhl po schodech a vběhl do bytu. Už v předsíni za sebe strhával oblečení, hodil kufřík na pohovku, klíče pečlivě uložil na stůl v předsíni, aby měl jistotu, že je nezapomene.

Pak spěchal do koupelny. Ozval se bzučák.

Richard, ze dvou třetin ve svém nejlepším obleku, se vrhl k domácímu telefonu.

"Richarde? Tady je Jessica. Doufám, že jsi hotov."

"Ano, ano. Hned jsem dole."

Oblékl si plášť a v běhu zabouchl dveře.

Jessica na něho čekala u schodiště. Vždycky tam na něho čekávala. Neměla ráda jeho byt, cítila se tam nepříjemně žensky. Vždycky tam byla šance, že najde někde ležet spodní prádlo nebo že bude odškrabávat z umývadla v koupelně zbytky zubní pasty: ne, takovým situacím se Jessica vyhýbala.

Jessica byla opravdu krásná. Tak krásná, že se Richard občas přistihl, jak na ni hledí a uvažuje, jak to, že zrovna já?

A když se milovali - což bylo vždycky v jejím bytě v módní čtvrti Barbican, v její mosazné posteli s naškrobenými prostěradly a vlněnými příkrývkami (protože rodiče vysvětlili Jessice, že prošívání péřové deky jsou dekadentní), ve tmě - a ona ho potom pevně objímala a její dlouhé hnědé kadeře mu padaly na hrud' a ona šeptala, jak velice ho miluje, a on jí říkal, jak moc ji miluje a jak chce pořád být jen s ní, oba věřili, že je to pravda.

"Sláva, pane Vandemare, ona zpomaluje."

"Zpomaluje, pane Croupe."

"Také už musela ztratit spoustu krve, pane V."

"Nádherná krev, pane C. Nádherná mokrá krev."

"Ted už to bude brzy."

Cvaknutí: to cvaklo péro vystřelovacího nože. Duté, osamělé a temné cvaknutí.

"Richarde? Co děláš?" zeptala se Jessica.

"Nic, Jessiko."

"Doufám, že jsi zase nezapomněl klíče."

"Ne, Jessiko."

Richard se přestal plácát a strčil ruce hluboko do kapes svrchníku.

"Poslouchej, až se dnes setkáš s panem Stocktonem," vysvětlovala Jessica, "chci, aby sis uvědomil, že se nesetkáváš jen s velice důležitým člověkem, nýbrž i s velice výjimečnou osobností."

"Nemůžu se dočkat," povzdechl si Richard.

"Co to mělo být, Richarde?"

"Nemůžu se dočkat," řekl Richard nadšeně.

"Prosím tě, přidej do kroku," popoháněla ho Jessica. Začínala kolem sebe šířit auru čehosi, co by u méně dokonalé ženy mohlo být považováno za nervozitu. "Nesmíme nechat pana Stocktona čekat."

"Ne, Jess."

"Neříkej mi tak, Richarde. Nenávidím zdvořilost. Jsou ponižující."

"Nezbylo vám pár drobností?"

Ten muž seděl na zemi u dveří obchodu, na hrudi kus lepenky s informací, že je bezdomovec a má hlad. Bylo to na něm vidět i bez té cedule, a Richard šmátral v kapsách po nějaké minci.

"Richarde! Nemáme čas," tvrdila Jessica, i když jinak dávala peníze na charitu a investovala do povznesení morálky.

"Takže, opravdu chci, abys udělal dobrý dojem, chápeš, jako snoubenec. Je nesmírně důležité, aby budoucí manžel udělal dobrý dojem." A pak se jí obličej zvrátil úsměvem, krátce ho objala a řekla: "Richarde, tolik tě miluji. Víš to, že?"

A Richard přikývl a věděl to.

Jessica pohlédla na hodinky a zrychlila krok.

Richard nenápadně hodil kovovou libru za sebe. Muž u dveří ji chytil do ušmudlané ruky.

"S rezervací stolu nebyly žádné problémy, že ne?" zeptala se Jessica.

A Richard, který nikdy moc neuměl lhát, když se ho někdo zeptal přímo, řekl: "Ehm."

Vybrala si špatně. Chodba končila zdí. Normálně by ji to sotva zdrželo, ale byla tak unavená, tak hladová, tak zoufalá... Lapala po dechu, škytala a vzlykala. Paži měla studenou, levou dlaň mrtvou.

"Na mou hříšnou duši, pane Vandemare, vidíte, co vidím já?"

Ten hlas byl tichý a blízko. Museli být blíž, než si myslela.

"Čichám, čichám, vidím, vidím něco, co bude-"

"V okamžiku mrtvé, pane Croupe," řekl hlas nad ní. "Náš šéf bude potěšen."

A ona sebrala všechno, co dokázala najít hluboko v duši, všechnu bolest, utrpení a strach. Byla vyčerpaná, zdeptaná a naprosto na dně. Neměla kam jít, nezbývalo jí síl, nezbývalo jí času.

"I kdyby to byly poslední dveře, které otevřu," modlila se tiše ke Klenbě a Chrámu. "Někde... kdekoliv... v bezpečí..." a pak ještě, "někdo."

A pokusila se otevřít dveře.

Pohltila ji temnota a odněkud z veliké dálky slyšela hlas pana Croupa.
Řekl: "Do prdele."

"To myslíš vážně, že jsi jim musel slíbit padesát liber navíc za stůl na dnešní večer? Jsi idiot, Richarde."

Jessica byla opravdu naštvaná.

"Ztratili moji objednávku. A říkali, že všechny stoly jsou obsazené."

"Nejspíš nás strčí někam ke kuchyni," vzdychala Jessica. "Nebo ke dveřím. Řekl jsi jim, že je to pro pana Stocktona?"

"Ano. Znovu povzddechla.

Ve zdi, kousek před nimi, se otevřely dveře. Kdosi z nich vykročil, jeden nekonečně dlouhý a hrozný okamžik stál a kymácel se a pak se svezl na betonový chodník..

Richard se zachvěl.

"Až budeš hovořit s panem Stocktonem, za žádnou cenu ho nesmíš přerušovat. Nebo mu odporovat - nemá rád, když se s ním nesouhlasí. Když udělá vtip, zasměj se. Když si nebudeš jistý, jestli udělal vtip, podívej se na mne, já... klepnu ukazováčkem."

Došli k osobě na chodníku. Jessica ji překročila. Richard zaváhal.

"Jessiko?"

"Máš pravdu. Mohl by si myslet, že se nudím. Když udělá vtip, zatahám se za lalůček."

"Jessiko?"

"Co je?"

"Podívej se." Ukázal na chodník. Ta osoba ležela obličejem k zemi. Byla celá zabalená do objemných šatů. Jessica ho uchopila za paži a táhla ho k sobě.

"Když o ně projevíš zájem, Richarde, nedají ti pokoj. Všichni mají nějaký domov, věř mi. I ona bude v pořádku, až se z toho vyspí. Věř mi."

Ona? Richard se sklonil. Opravdu to byla dívka.

Jessica pokračovala. "Řekla jsem panu Stocktonovi, že..."

Richard klečel na chodníku.

"Richarde? Co to děláš?"

"Ona není opilá. Je zraněná." Pohlédl na své prsty. "Krvácí."

Jessica na něho hleděla, nervózní a zmatená. "Přijdeme pozdě."

"Je zraněná."

Jessica se ohlédl na děvče na chodníku. Důležité věci: Richard pořád nechápe, co je důležité.

Dívčin obličej pokrýval škrálop špíny a šaty měla promočené krví.

"Richarde. Přijdeme pozdě."

"Je zraněná," řekl jen. V obličejí měl výraz, jaký Jessica u něho ještě nikdy neviděla.

"Richarde," varovala ho a pak ustoupila a nabídla kompromis. "Tak dobře, zavolej sanitku. Ale rychle."

Dívka otevřela oči, veliké a bílé v té skvrně špíny a krve. "Do nemocnice ne, prosím. Tam mě najdou. Vezměte mě někam, kde budu v bezpečí. Prosím vás." Hlas měla slabý a tichý.

"Krvácíte," řekl Richard. Díval se, odkud vyšla. Stěna byla holá, cihlová, bez otvoru.

"Pomůžete mi?" zašeptala a zavřela oči.

"Až budeš volat na pohotovost," připomínala Jessica, "neudávej své jméno. Mohli by po tobě chtít nějaké prohlášení nebo tak něco. A já si nehodlám zničit tenhle večer kvůli... Richarde? Co to děláš?"

Richard zvedl dívku do náručí. Překvapilo ho, jak je lehká.

"Zanesu ji k sobě, Jess. Nemůžu ji tady jen tak nechat. Řekni panu Stocktonovi, že se moc omlouvám, ale že to opravdu nešlo jinak. Jistě to pochopí."

"Richarde Oliver Mayhew," pronesla chladně Jessica. "Okamžitě položíš tu mladou osobu a půjdeš sem. Jinak je konec s naším zasnoubením. Varuju tě."

Richard cítil, jak se mu po košili rozlévá lepkavá teplá krev. Někdy člověk nic nenadělá.

Odešel pryč.

Jessica stála na chodníku, dívala se, jak ničí její velký večer, a v očích ji pálily slzy. Za okamžik zmizel z dohledu a potom, teprve potom, řekla - hlasitě a zřetelně - "Do prdele!" a vši silou mrskla svou kabelkou o chodník. Mobil, rtěnka, zápisník a hrst tamponů se rozletěly po betonu.

A pak to všechno posbírala, nastrkala zpátky do kabelky a vydala se do restaurace čekat na pana Stocktona. Usrkávala bílé víno a snažila se vymyslet nějaký rozumný důvod, proč s ní není její snoubenec. Přistihla se, že zoufale uvažuje, zda má nebo nemá jednoduše říct, že Richard je mrtvý. "Přišlo to tak náhle," zašeptala smutně.

Richard cestou absolutně neuvažoval o tom, co dělá. Nebylo nad čím uvažovat. Kdesi, v rozumné části jeho mozku mu kdosi - ten normální, rozumný Richard Mayhew - vysvětloval, že se chová jako blázen, že měl prostě zavolat policii nebo sanitku. Že je to nebezpečné, zvedat zraněného člověka, že je Jessica opravdu a vážně a velice nešťastná, že bude muset spát dnes v noci na pohovce, že si ničí svůj jediný dobrý oblek, že ta dívka příšerně páchne... ale Richard dál kladl nohu před nohu a šel dál, bez ohledu na křeče v pažích, bolest v zádech a pohledy kolemjdoucích. Pak byl v přízemí svého činžáku, klopýtal po schodech a nakonec stál před vlastními dveřmi a uvědomil si, že klíče leží v předsíni na stolku, tam uvnitř... Dívka se dotkla špinavou rukou dveří a ty se rozlétly.

Nikdy by mě nenapadlo, jak budu rád, že se tyhle dveře pořádně nezavírají, pomyslel si Richard.

Vešel s dívkou v náručí dovnitř - dveře zavřel kopnutím a položil ji na postel.

Přední stranu košile měl nasáklou krví.

Vypadala, že je napůl při vědomí. Řasy se jí chvěly. Sundal jí kožený kabátek. Od levého ramene se jí dolů táhla dlouhá řezná rána. Richard sykl.

"Podívejte, zavolám doktora," řekl tiše. "Slyšíte mě?" Otevřela oči, široké a vyděšené. "Prosím vás, ne. Bude to v pořádku. Není to tak hrozné, jak to vypadá. Žádné doktory." "Ale ta ruka - vaše rameno -"

"Budu v pořádku. Zítra. Prosím!" Nebylo to hlasitější než šepot.

"Tak snad, předpokládám, tak dobře," a protože se zase začal hlásit zdravý rozum, řekl: "Poslyšte, můžu se zeptat-?" Ale dívka spala.

Odplížil se po špičkách a zavřel za sebou dveře. Pak se posadil na pohovku před televizí a přemýšlel o tom, co udělal.

Kapitola druhá

Byl kdesi hluboko pod povrchem: snad v nějakém tunelu, nebo možná v kanále. Světlo sem přicházelo v záblescích, temnotu spíš podtrhovalo než rozptylovalo.

Nebyl sám. Kolem procházeli další lidé.

Ted' už kanálem běžel. Kolem kotníků mu stříkalo bláto a špína. Kapičky vody zvolna padaly ze stropu a v té temnotě mu připadaly křišťálově čisté. Zahnul za roh a tam to na něho čekalo.

Bylo to obrovské. Zaplňovalo to celý prostor kanálu: velická hlava skloněná, z těla a tlamy se v mrazivém vzduchu kouřilo. Někaký druh divočáka, napadlo ho, a hned si uvědomil, že je to nesmysl: žádný divočák nemohl být tak obrovský. Bylo to velké jako býk, jako tygr, jako auto.

Hledělo to na něho. Ta chvíle, kdy pomalu zvedal kopí, mu připadala jako století.

A pak to zaútočilo.

Hodil kopí, ale už bylo pozdě. Cítil, jak mu šelma prořala bok ostrými kly, cítil, jak mu život uniká do černého bahna: a uvědomil si, že leží obličejem ve vodě, která nyní rudne divokými víry dusivé krve...

Chtěl křičet, chtěl se probudit, ale jenom vdechoval vodu, bláto a krev, jen cítil bolest...

"Zlý sen?" zeptala se dívka.

Richard se posadil. Lapal po dechu. Závěsy byly dosud zatažené, ale věděl, že už je ráno. Šmátral po gauči, cosi ho tlačilo pod zády. Byl to dálkový ovladač. Vypnul televizi.

"Ano. Něco takového."

Protřel si oči spleené spánkem a zkontroloval se. Potěšilo ho, když zjistil, že si sundal boty a sako, než usnul. Přední část košile byla ztuhlá zaschlou krví a špínou.

Dívka neříkala nic. Vypadala příšerně: pod nánosem špíny a zhnědlé krve byla bledá, hubená. Měla na sobě spoustu různých kousků oblečení navlečených jeden přes druhý: špinavý samet, zablácené krajky, divné sukně a kabáty, a díry, kterými všechny ty vrstvy a styly prosvítaly.

Vypadala, pomyslel si Richard, jako by se byla o půlnoci vloupala do oddělení módy Viktoriina a Albertova muzea a měla na sobě všechno, co se jí podařilo ukrást.

Richard k smrti nenáviděl lidi, co konstatovali samozřejmosti: lidi, kteří k vám přistoupili a mluvili o věcech, jež jste prostě nemohli přehlédnout. Jako třeba: "Prší," nebo "Roztrhla se vám taška a nákup vám spadl do kaluže." Nebo dokonce: "Ach, to vás určitě bolí."

"Jste vzhůru," řekl Richard a nenáviděl se za to.

"Či je to panství?" zeptala se dívka. "Či je to léno?"

"Cože?"

Podezíravě se rozhlédla. "Kde to jsem?"

"Byt číslo čtyři, Newtonův blok, ulice Little Comden..." Zarazil se. Stála u okna a odhrnula záclonu. Hleděla na město za oknem, obyčejný, nezajímavý výhled. Ale ona s vytřeštěnýma očima zírala na auta a autobusy, na řádku obchodů dole v ulici - novinový stánek, pekařství, drogerie, obchod s alkoholem.

"Jsem v Nadlondýně," řekla.

"Ano, jste v Londýně," kývl Richard. Proč nad? zamyslel se. "Asi jste včera zažila nějaký šok nebo tak něco. Ta rána na ruce byla ošklivá."

Čekal, že něco řekne, že mu to vysvětlí. Pohlédla na něho a znovu se obrátila k oknu, k ulici s autobusy a obchody pod ním. Richard pokračoval: "Já jsem, totiž, našel jsem vás na chodníku. Byla tam spousta krve."

"Nedělejte si starost," řekla vážně. "Většina nebyla moje." Spustila záclonu.

Pak si prohlédla rozřiznutou paži.

"Budeme s tím muset něco udělat," rozhodla. "Chcete mi pomoci?"

Richard znejistěl "Já se v tom moc nevyznám."

"No, jestli vám to dělá zle, stačí, když mi podržíte obvazy a uděláte uzly. To jednou rukou nesvedu. Máte přece obvazy?"

Richard přikývl. "Ano, samozřejmě. V lékárnice. Pod umývadlem."

A šel se převléct do ložnice. Když sundával košili, uvažoval, jestli se mu podaří to svinstvo z ní (z jeho nejlepší košile, kterou mu dala, dobrýbože, Jessica, tu z toho trefi šlak) někdy vyprat.

Krví růžová voda mu cosi připomněla, snad nějaký sen, který se mu kdysi zdál, ale za nic na světě si nemohl vzpomenout, co přesně.

Vytáhl zátku, nechal vytéct vodu a znovu umývadlo napustil. Do čerstvé vody přidal trochu Dettolu. Ostrý pach antiseptika mu připadal velice rozumný a léčivý: lék na podivnou situaci, v níž se ocitl, první pomoc pro podivnou návštěvnici. Předklonila se a on jí vlažnou vodou oplachoval paži a rameno.

Richardovi nikdy pohled na krev nedělal tak zle, jak si myslel, že mu dělá. Nebo spíš, dělalo se mu zle, když šlo o krev na plátně: dobrý horor nebo naturalističtější drama z lékařského prostředí způsobovaly, že se krčil v koutku, prudce dýchal a s rukama v očích mumlal: "Řekněte, až to skončí." Ale když se jednalo o skutečnou krev, skutečnou bolest, prostě šel a něco s tím udělal.

Vyčistili ránu - nebyla tak hrozná, jak Richardovi připadala předešlý večer - a zavázali ji. Dívka se snažila necukat sebou při té operaci a Richarda napadlo, kolik je jí asi let. A jak vypadá pod tou špínou a proč žije na ulici a -

"Jak se jmenujete?" zeptala se.

"Richard. Richard Mayhew. Dick."

Přikyvovala hlavou, jako by si ukládala informaci do paměti. "Richardrichardmayhewdick," zopakovala.

Zazvonil zvonek.

Richard přeletěl očima nepořádek v koupelně, pak dívku a uvažoval, jak to asi bude připadat rozumnému a nezaújatému pozorovateli. Jako třeba... "Kristepane," vyhrkl, když si uvědomil, že došlo k nejhoršímu. "To je určitě Jess. Zabije mě."

Poplach, poplach! "Poslyšte," obrátil se na dívku, "počkejte tady."

Zavřel za sebou dveře koupelny a vyšel do předsíně. Otevřel dveře do bytu a vydechl úlevou. Nebyla to Jessica. Byli to - kdo vlastně? Mormoni? Svědci Jehovovi? Policie? Nedovedl říct. Každopádně byli dva.

Měli na sobě černé obleky, trochu umaštěné, trochu obnošené, a dokonce i Richard, který sám sebe počítal mezi krejčovské analfabety, cítil, že s jejich střihem není tak nějak všechno v pořádku. Jako by je před dvěma stoletími ušil krejčí, kterému někdo popsal moderní oblek. Ale neukázal mu ho. Linie byla nějak jiná a ozdobné prvky neseděly.

Lišák a vlk prolétlo mu hlavou. Pak zauvažoval, proč ho to napadlo.

Muž vpředu, lišák, byl menší než Richard. Měl řídké masné vlasy a bledou pleť. Když Richard otevřel dveře, usmál se široce a jenom o zlomek sekundy pozdě. "Dobré jitro vám, vzácný pane, v tento skvělý den," řekl.

"Ehm. Ahoj," pozdravil Richard.

"Provádíme osobní šetření ve velice delikátní záležitosti, abych tak řekl. Dům od domu. Můžeme na chvíličku dál?"

"No, teď se mi to moc nehodí," řekl Richard. "Jste od policie?"

Druhý z návštěvníků, vysoký muž, vlk, který stál za svým kolegou, držel v náruči stoh nějakých xerokopií. Dosud mlčel, jen čekal, veliký a nezúčastněný. Teď se zasmál, jen krátce, tichým a zlým smíchem. Na tom smíchu bylo něco nezdravého.

"Běda," řekl ten menší, "nepatříme mezi ty šťastné. Bohyně Štěstěna nám nedopřála potěšení této bezpochyby lákavé kariéry strůjců řádu a zákona. Mně ani mému bratrovi zde. Jsme jen civilní občané. Dovolte, abychom se představili.

Mé jméno je pan Croup a tento gentleman je můj bratr, pan Vandemar."

Nevypadali jako bratři. Nevypadali jako nic, co Richard kdy viděl.

"Váš bratr?" zeptal se. "Neměli byste mít stejné jméno?"

"Velkolepé! Tomu říkám mozek, pane Vandemare! Bystrý a pronikavý, a to je slabé hodnocení. Někteří z nás mají tak břitký úsudek," naklonil se těsně k Richardovi, "že si musíme dávat pozor, abychom se nepodfízlí."

Richard couvl.

"Můžeme dovnitř?" zeptal se pan Croup. "Co chcete?"

Pan Croup vzdychl a snažil se, aby to vypadalo smutně a filozoficky zároveň. "Hledáme naši sestřičku," vysvětloval. Je to vzpurné dítě, nezvladatelné a tvrdohlavé, naše matka, ubohá vdova, je z ní zoufalá."

"Utekla," přidal se pan Vandemar mírně. Vrazil Richardovi do ruky jeden z nakopírovaných listů. "Je trochu... zvláštní," dodal a zatočil si prstem u spánku, aby naznačil, že to děvče je úplný cvok.

Richard se podíval na papír. Stálo na něm:

VIDĚLI JSTE TUTO DÍVKU?

Pod tím byla šedivá fotografie děvčete, které vypadalo jako upravenější, čistější a dlouhovlasejší verze mladé dámy v jeho koupelně.

Dál četl:

SLYŠÍ NA JMÉNO DOREEN. KOUŠE A KOPE. UTEKLA.

DEJTE NÁM VĚDĚT, POKUD JSTE JI VIDĚLI.

CHCEME JI ZPĚT. ODMĚNA.

A dole bylo telefonní číslo.

Richard se znovu podíval na fotografii. Určitě je to ta dívka v koupelně.

"Ne," řekl. "Bojím se, že jsem ji neviděl. Je mi líto."

Pan Vandemar ho však neposlouchal. Zvedl hlavu a číchal, jako člověk, který cítí něco divného nebo nepříjemného.

Richard natáhl ruku s papírem, ale muž ho odstrčil a vešel do bytu. Jako vlk na lovu.

Richard běžel za ním.

"Jak si to představujete? Co to děláte? Vypadněte. Poslyšte, tam nemůžete-" Protože pan Vandemar mířil přímo ke koupelně.

Richard doufal, že tu dívku - Doreen? - napadlo zamknout dveře. Nenapadlo. Rozlétly se, když do nich pan Vandemar

strčil. Vešel dovnitř a Richard, který si připadal jako malý a bezmocný psík štěkající za listonošem, mu byl v patách. Nebyla to velká koupelna. Byla v ní vana, záchod, umývadlo, několik lahvíček šamponu, mýdlo a ručník. Když z ní Richard před několika minutami odcházel, byla v ní ještě ušmudlaná a zakrvácená dívka, velice špinavé umývadlo a otevřená lékárníčka. Teď bylo všechno uklizené a zářivě čisté.

Děvče se tam rozhodně nemohlo schovávat.

Pan Vandemar vyšel z koupelny, otevřel dveře do ložnice, vešel a rozhlížel se.

"Nevím, o co vám jde," řekl Richard. "Ale jestli oba okamžitě nevypadnete z mého bytu, zavolám policii."

Pan Vandemar zrovna prohlížel Richardův obývací pokoj. Otočil se a Richard si uvědomil, že se velice, velice bojí. Jako psík, který zrovna zjistil, že to, co považoval za listonoše, je ve skutečnosti příšerný požírač psů z takových těch filmů, pro které Jessica neměla nejmenší pochopení.

Richard přemýšlel, jestli je pan Vandemar ten typ, kterému říkáte: "Neubližujte mi!" a pokud ano, jestli je to něco platné. A pak ten liškovitý pan Croup řekl: "Ale, ale, pane Vandemare, copak je to s vámi? To se vám asi zatočila hlava zoufalstvím nad ztrátou naší drahé sestřičky. Hezky se tomu pánovi omluvte, no tak."

Pan Vandemar přikývl a okamžik uvažoval. "Zdálo se mi, že nutně musím na toaletu. Nemusím. Promiňte."

Pan Croup zamířil ke dveřím.

"Ještě jednou se omlouváme. Jistě bratrovi prominete nevhodné společenské chování. Jsem si jist, že to vše způsobila starost o naši drahou ovdovělou matku a o naši ubohou sestru, která v těchto okamžicích bloudí ulicemi Londýna, opuštěná a nemilovaná. To ho tolik rozrušilo, věřte mi. On je jinak velice hodný člověk. Že je to tak, statný příteli?"

To už stáli na chodbě, u schodů. Pan Vandemar mlčel. Nevypadal, že by byl zkrúšený žalem.

Croup se znovu obrátil k Richardovi a obdařil ho dalším úsměvem. "Dáte nám vědět, pokud ji uvidíte," řekl. "Sbohem," řekl Richard. Pak zavřel dveře a zamkl. A poprvé, co se sem nastěhoval, použil i bezpečnostní řetěz.

"Nejsem tlustý," řekl pan Vandemar.

Pan Croup, který odřízl Richardův telefon při první zmínce o policii, zrovna začal uvažovat, jestli přerázl správnou šňůru. Technika dvacátého století nebyla zrovna jeho obor.

"To jsem nikdy neřekl." Vzal panu Vandemarovi jeden leták. "Plivněte!"

Pan Vandemar zhluboka zachrchlal a elegantně plivl pořádný kus hleny na zadní stranu papíru. Pan Croup připlácl leták na zeď vedle Richardových dveří. Držel jako nejlepším lepidlem.

VIDĚLI JSTE TUTO DÍVKU? stálo na něm.

"Řekl jste ‚statný příteli‘. To je tlustý."

"Statný také znamená silný, houževnatý, rozhodný, udatný, nekompromisní, neohrožený, bujarý a nebojácný," vysvětloval pan Croup. "Věřte mu?"

Scházeli po schodech.

"Hovno," odpověděl pan Vandemar. "Cítil jsem ji."

Richard čekal za dveřmi v předsíni, dokud neslyšel o několik poschodí níž bouchnout hlavní dveře. Telefon začal zvonit, když se vracel do koupelny. Řinčivý zvuk ho vylekal.

Běžel zpět do předsíně a zvedl sluchátko. "Haló?" ohlásil se. "Haló?"

Ve sluchátku bylo ticho. Ale ze záznamníku na stolku vedle telefonu se ozval Jessičin hlas.

"Richard? Tady je Jessica. Škoda, že tam nejsi, protože tohle by byl náš poslední rozhovor, a já jsem ti to hrozně moc chtěla říct přímo."

Uvědomil si, že telefon je úplně hluchý. Od sluchátka viselo nějakých třicet centimetrů šňůry, zbytek byl úhledně odříznut. Ale Richard přesto do něho křičel, něco jako: "Jessiko!" a "Jsem tady!" a "Prosím tě, nezavěšuj!"

"Včera jsi mě velice urazil, Richarde." pokračoval hlas. "Pokud mne se týká, je naše zasnoubení zrušeno. Nemám nejmenší úmysl vracet ti prsten, natož ještě někdy tě vidět. Doufám, že i s tou svou chudinkou shniješ v pekle. Sbohem"

"Jessiko!" křičel Richard v naději, že snad silou hlasu pronikne do telekomunikační sítě. Pásek se přestal otáčet, ozvalo se další cvaknutí a červené světýlko začalo blikat.

"Špatné zprávy?" zeptala se dívka.

Stála těsně za ním, v tom minikoutku, kterému se říkalo kuchyňka. Ruce měla úhledně ovázané. Vyndávala z poličky čajové sáčky a dávala je do hrnku. V konvici vřela voda.

"Ano," odpověděl Richard. "Velice špatné." Přišel za ní a podal jí leták s nápisem VIDĚLI JSTE TUTO DÍVKU?

"To jsi ty, že?"

Zvedla obočí. "Na té fotografii ano."

"A jsi... Doreen?"

Zakroutila hlavou. "Jsem Dvířka, Richardrichardmayhewdicku. Mléko a cukr?"

To už bylo na Richarda moc. A řekl: "Richard. Jenom Richard. Bez cukru." Pak řekl: "Podívej, pokud to není moc osobní otázka, co se ti stalo?"

Dvířka nalila do hrnků vroucí vodu. "Radši ne," řekla jen.

"No dobře, promiň, jestli jsem-"

"Ne, Richarde. Věř mi, nemá to smysl. K ničemu by ti to nebylo. Už jsi v tom stejně zapletený víc než dost."

Vylovila sáčky a podala mu hrnek s čajem. Vzal si ho a uvědomil si, že pořád ještě drží v ruce telefonní sluchátko.

"No, když, nemohl jsem tě tam přece nechat."

"Mohl," řekla. "Ale neudělal jsi to."

Přitiskla se ke stěně a opatrně vyhlédla z okna. Richard se vyklonil ven. Na druhé straně ulice pan Croup a pan

Vandemar právě vycházeli z trafiky a v okně obchodu byl na nápadném místě přilepený leták VIDĚLI JSTE TUTO DÍVKU?

"Jsou to opravdu tví bratři?" zeptal se.

"Prosím tě," mávla Dvířka rukou. "Nespěchej na mě tolik."

Usrkával čaj a předstíral, že je všechno úplně normální.

"Kde jsi vlastně byla? Myslím před chvílí."

"Tady," řekla. "Poslyš, protože ti dva se tady pořád potulují, musíme poslat vzkaz." Zarazila se. "Vzkaz někomu, kdo mi může pomoci. Neodvážím se odtud odejít."

"Nemohl bych třeba já někam zajít? Nebo někomu zatelefonovat?"

Vzala mu z ruky hluché sluchátko s uříznutým drátem a zavrtěla hlavou.

"Mí přátelé nemají telefon." Zavěsila sluchátko do vidlice. Leželo tam, zbytečné a opuštěné. Po tváři jí přeletěl krátký zlomyslný úsměv. "Drobečky!" řekla.

"Prosím?" nechápal Richard.

Otevřela okno na druhé straně ložnice a rozhlížela se po střeších a okapech. Pak nasypala na římsu trochu strouhanky. Musela při tom stát na Richardově posteli.

"Nerozumím tomu," ozval se Richard. "Pochopitelně," souhlasila. "Teď buď tiše."

Ozvalo se plácání křídel a za oknem se objevil fialovošedozelený holub. Pustil se do drobtů. Dvířka natáhla ruku a chytila ho. Zvědavě se na ni díval, ale nestěžoval si.

Sedli si na lůžko. Richard musel holuba držet a dívka mu zářivě modrou gumičkou, kterou Richard používal na stahování účtů za elektřinu, připevnila na nožku papírek se vzkazem.

Richard nad svou funkcí zrovna nadšením nejásal. "Nechápu, k čemu je to dobré, Tohle přece není poštovní holub. Je to úplně obyčejný londýnský holub, co kálí na lorda Nelsona."

"Jistě," souhlasila Dvířka. Tvář měla odřenou a vlasy rozcuchané. Rozcuchané, ale zdravé a lesklé. Vzala ptáka, opatrně a něžně, zvedla ho a hleděla mu do očí. Holub naklonil hlavu na stranu a hleděl na ni.

"Fajn," řekla a pak vydala zvuk, který se velice podobal vrkavé a bublavé holubí řeči, "fajn, vrkúú, hledáš markýze de Carabase. Je to jasné?"

Holub zavrkal chápavou odpověď.

"Šikovná holka. Víš, je to velice důležité, takže už raději-"

Holub ji přerušil dost netrpělivě znějícím zavrkáním.

"Promiň," řekla Dvířka. "Víš, co děláš, pochopitelně."

Donesla ptáka k oknu a pustila ho.

Richard celou scénu udiveně pozoroval. "Víš, že to skoro vypadalo, jako by ti rozuměl?" vydechl, když holub vylétl k obloze a zmizel mezi střešami.

"Koho by to napadlo," řekla Dvířka. "No nic, teď budeme čekat."

Zamířila ke knihovničce v rohu ložnice, vybrala si Mansfieldský park, o jehož vlastnictví Richard neměl vůbec tušení, a šla do pokoje.

Richard šel za ní. Usadila se na pohovce a otevřela knížku.

"To je nějaká přezdívka?" zeptal se.

"Co?"

"Dvířka."

"Ne. Tak se jmenuju."

"Jak se to píše?"

"D-v-í-ř-k-a. Jako něco, čím procházíš."

"Aha." Musel něco říct, a tak pokračoval: "Co je to za jméno, Dvířka?"

Podívala se na něho svými zvláštníma očima a vysvětlila: "Moje jméno." Pak se vrátila k Jane Austenové.

Richard zvedl dálkový ovladač a zapnul televizi. Pak přepnul kanál. Znovu. Povzdechl si. Pak zase přepnul kanál. "Na co vlastně čekáme?"

Dvířka obrátila stránku. Nezvedla hlavu. "Na odpověď."

"Jakou odpověď?"

Pokrčila rameny.

"Tak nic."

Napadlo ho, jak velice bílou pleť má, když si umyla většinu špíny a krve. Uvažoval, jestli je tak bledá po nemoci, nebo z toho krvácení. Nebo jestli je to z nedostatku slunce. Možná byla ve vězení. I když na to vypadala příliš mladá. Možná ten velký chlap nelhal, když říkal, že je šilená.

"Poslyš, když ti lidé přišli..."

"Lidé?" Zvláštní barva v očích jí zablýskala.

"Croup a ten, Vanderbilt."

"Vandemar." Chvilí uvažovala a pak kývla. "Asi jo, asi jim můžeš říkat lidi. Dvě nohy, dvě ruce, i hlavu mají."

Richard pokračoval. "Když sem přišli, před chvílí. Kde jsi opravdu byla?"

Olízla si prst a obrátila stránku. "Byla jsem tady." "Ale-"

Zmlkl, protože nevěděl, co by řekl. V bytě nebylo jediné místo, kde se mohla schovat. Ale ven nevyšla. Ale-

Něco zaharašilo a z hromádky videokazet pod televizí se vyhrabalo něco tmavého.

"Ježíši!" vyhrkl Richard a praštil po tom vši silou dálkovým ovladačem. Trefil kazety. Po tmavém tvaru nebylo ani památky.

"Richarde!" zvolala Dvířka.

"To nic," vysvětloval. "Myslím, že to byla jen krysa nebo něco takového."

Blýskla po něm rozzlobeně očima. "Samozřejmě to byla krysa. Musel jsi ji k smrti vyděsit, chudinku." Prohledávala pokoj, pak tichounce hvízdla mezi předními zuby. "Haló?" volala. Klekla si na podlahu, Mansfieldský park už ji vůbec nezajímal. "Haló?"

Znovu se rozzlobila na Richarda: "Jestli jsi ji poranil," vyhrožovala. Pak zase tiše mluvila do pokoje: "Omlouvám se, on je idiot, slyšíš?"

"Já nejsem žádný idiot," bránil se Richard.

"Psst!" přerušila ho. "Haló?"

Zpod pohovky vyhlédly drobné černé oči. Pak následovala hlava, podezíravě se rozhlížela na všechny strany. Na myš to bylo příliš velké, tím si byl Richard jistý.

"Ahoj!" vítala to Dvířka přátelsky. "Jsi v pořádku?" Nastavila dlaň. Zvíře do ní vběhlo, pak se rozběhlo vzhůru po paži a skrčilo se v ohybu lokte. Dvířka prstem hladila tmavý bok. Bylo to temně hnědé, s dlouhým růžovým ocasem. Na jednom boku to mělo připevněné něco jako složený kousek papíru.

"Je to krysa," prohlásil Richard s pocitem, že jsou situace, kdy je odpustitelné mluvit o zjevných pravdách.

"Ano, je to krysa. Omluvíš se jí?"

"Co?"

"Jestli se omluvíš."

Možná špatně rozuměl. Možná už mu to jde na mozek. "Kryse?"

Dvířka mlčela, velice významně.

"Je mi líto, jestli jsem tě vylekal," řekl nakonec důstojně Richard kryse.

Krysa se dívala na Dvířku.

"Ne, on to opravdu myslí vážně. Neříká to jen tak. Tak, co pro mě máš?"

Chvilí šmátrala kryse na boku a pak vytáhla mnohokrát přeložený kousek hnědého papíru, stažený něčím, co Richardovi silně připomínalo jasně modrou gumičku na účty.

Rozevřela ho: kousek otrhaného hnědého papíru popsaného černým pavoučím písmem.

Přečetla si ho a přikývla. "Děkuji," obrátila se na krysu. "Moc si cením toho, co jsi pro mě udělala."

Krysa seběhla na pohovku, okamžik se nazlobeně dívala na Richarda a pak zmizela ve stínu.

Dívka, která si říkala Dvířka, podala papír Richardovi. "Tu máš, přečti si to."

Bylo pozdní odpoledne, a protože už začínal podzim, bylo skoro tma. Richard vystoupil z podzemky na Tottenham Court Road a teď kráčet po Oxford Street k západu. V ruce držel ten kousek hnědého papíru.

"Je to zpráva od markýze de Carabase," řekla, když mu ho podávala.

Richard si byl jist, že to jméno už slyšel. "To je hezké," řekl. "Došly mu korespondáky?"

"Tohle je rychlejší."

Minul světla megastoru Virgin a obchod, kde prodávali turistům londýnské policejní helmy a malé londýnské červené autobusy, i to místo, kde prodávali pizzu, a zahnul doprava.

"Musíš se řídit instrukcemi na tomhle papíru. Snaž se, aby tě nikdo nesledoval." Pak si povzdechla a řekla: "Opravdu bych tě do toho neměla zatahovat."

"Když se budu řídit těmi instrukcemi, dostaneš se odsud dřív?"

"Ano."

Vešel do Hanway Street, úzké tmavé uličky nacpané zachmuřenými obchody s gramofonovými deskami a zavřenými restauracemi, kde se občas mihlo světlo jen v oknech pijáckých klubů v prvních patrech. Šel až na konec.

"...zahni doprava do Hanway Street, pak doleva na náměstí Hanway a zase doprava do Orme Passage. Zastav se u prvního sloupu pouličního osvětlení..." "Jsi si jistá, že je to dobře?"

Orme Passage si vůbec nepamatoval, i když na náměstí Hanway už kdysi byl. Byla tam sklepní indická restaurace, kterou měl Harry od nich z práce velice rád. Pokud si Richard dobře vzpomínal, z náměstí žádná ulička nevedla.

Mandeer: to je ta restaurace. Prošel kolem hlavních dveří a schůdků, které lákaly do jídelny v podzemí, a zahnul doleva. Mýlil se. Orme Passage tam byla. I s tabulkou na zdi rohového domu.

Není divu, že si jí dříve nevšiml, byla to jen uzoučká ulička mezi domy, osvětlená prskající plynovou lampou.

Takových už dnes člověk mnoho nevidí, myslel si Richard a pokoušel se v jejím světle rozluštit další instrukce.

"Pak se třikrát zatoč dokola, protikrutem?" "Protikrutem znamená proti směru hodinových ručiček, Richarde."

Zatočil se, třikrát, a připadal si hloupě.

"Poslyš, proč to všechno musím dělat jen kvůli tomu, abych se setkal s tvým přítelem? Pochop, je to nesmysl."

"Není to nesmysl. Opravdu. Prosím tě - udělej to pro mě, ano?"

A usmála se na něho.

Přestal se točit. Pak šel uličkou až na konec. Nic. Plechová popelnice a vedle ní něco jako hromádka starých hadrů.

"Haló?" zavolal. "Je tu někdo? Jsem Dvířčin přítel. Haló?"

Ne. Nikdo tam nebyl.

Richardovi se ulevilo. Teď půjde domů a vysvětlí tomu děvčeti, že se nic nestalo. Pak zavolá Patřičné Úřady a Oni To Vyřeší.

Zmačkal papír do kuličky a hodil ho k popelnici.

To, co považoval za hromadu hadrů, se rozbalilo, nafouklo a zvedlo v jediném plynulém pohybu a nějaká ruka zachytila papírovou kuličku ve vzduchu.

"Moje, nemýlím-li se," řekl markýz de Carabas.

Měl na sobě veliký nepromokavý plášť, vysoké černé boty a otrhané šaty. V tmavém obličejí svítilo bělmo očí. V úsměvu vycenil bílé zuby, jakoby se jednalo o nějaký jeho soukromý žert a pak se Richardovi uklonil a řekl: "De Carabas, k vašim službám. Ty jsi...?"

"Uhm," řekl Richard. "Ehm. Hm."

"Ty jsi Richard Mayhew, ten mladý muž, který zachránil naši zraněnou Dvířku. Jak se jí vede?"

"Je v pořádku. Ta ruka je ještě trochu-"

"Její schopnost se uzdravit nás nepochybně všechny překvapí. Její rodina vždycky měla výjimečné regenerační schopnosti. Je s podivem, že se někomu podařilo je pozabít, že?" Muž, který si říkal markýz de Carabas, neklidně přecházel uličkou. Byl neustále v pohybu.

"Někdo pozabíjel její rodinu?" zeptal se Richard.

"Jestli budeš pořád opakovat všechno, co řeknu, moc daleko se nedostaneme," řekl markýz. Ted' stál před Richardem.

"Posad' se," poručil mu.

Richard se rozhlížel uličkou po něčem, na co by si sedl. Markýz mu položil ruku na rameno a rozplácl ho na dlažbu z kočičích hlav.

"Dvířka ví, že nejsem levný. Co přesně mi nabízí?"

"Pardon?"

"Jaká je cena? Poslala tě sem vyjednávat, mladíku. Já nejsem levný a nikdy nedávám dárky."

Richard pokrčil rameny, pokud to bylo v jeho poloze na zádech možné. "Řekla, abych vám řekl, že chce, abyste ji dovedl domů - ať už je to kdekoliv - a sehnal jí osobního strážce."

I když se markýz nehýbal, jeho oči nepřestávaly kmitat. Nahoru, dolů, kolem dokola, jako by něco hledal, na něco myslel. Sčítal, odčítal, oceňoval.

Richard uvažoval, jestli je ten člověk duševně zdravý. "A co mi nabízí?"

"No, nic."

Markýz si dýchl na nehty a leštil si je o klop pláště. Pak se odvrátil. "Ona nabízí mně. NIC." Znělo to uraženě. Richard se vyškrábal na nohy.

"No, neříkala nic o penězích. Jen řekla, že vám bude muset dlužit laskavost."

Markýzovi zajiskřily oči. "Jakou přesně laskavost?"

"Opravdu velikou," řekl Richard. "Řekla, že vám bude muset dlužit opravdu velikou laskavost."

De Carabas se usmíval jako tygr, když zahlédne zbloudilé vesnické dítě. Pak se obrátil na Richarda. "A ty jsi ji nechal samotnou?" zeptal se. "Když jsou Croup a Vandemar někde v ulicích? No, na co tu čekáš?"

Klekl si a vytáhl z kapsy malý kovový předmět. Zasunul ho do poklopu kanálu na kraji uličky a otočil jím. Poklop se bez potíží zvedl. Markýz uložil ten kovový předmět zpět a z jiné kapsy vylovil něco, co Richardovi připomínalo dlouhou prskavku nebo svítilici.

Přejel po tom rukou a jeden konec se rozhořel oranžovočerveným plamenem.

"Můžu se na něco zeptat?" ozval se Richard.

"To rozhodně ne," řekl markýz. "Nikdy neklad žádné otázky. Nedostaneš žádné odpovědi. Nesejdeš ze své cesty. A nebudeš ani uvažovat, co se děje zrovna teď. Jasně?"

"Ale-"

"A to je nejdůležitější - žádné ale. A teď: máme tady mladou dámu v nesnázích," řekl de Carabas. "A nejdůležitější je čas. Hoď sebou."

Richard sebou hodil, dolů po kovovém žebříku v otvoru pod poklopem, a připadal si jako na jiné planetě.

Neměl tušení, kde asi jsou. Nevypadalo to jako kanalizace, spíš jako tunel pro telefonní kabely nebo pro malé vláčky. Nebo pro... něco. Uvědomil si, jak málo ví o tom, co se děje pod jeho nohama.

Postupoval nervózně, bál se, že šlápne do nějaké díry nebo ve tmě zakopne a zlomí si kotník. De Carabas kráčel bezstarostně vpředu a zjevně mu bylo úplně jedno, jestli mu Richard stačí.

Červený plamen vrhal na stěny tunelu obrovské stíny. Richard popoběhl, aby ho dohonil.

"Takže..." uvažoval nahlas de Carabas, "budu ji muset dostat na trh. Nejbližší bude, okamžik, jo, za dva dny, jestli se nemýlím, a já se nikdy nemýlím. Do té doby ji můžu schovat."

"Trh?" zeptal se Richard.

"Pohyblivý trh. Ale raději se nevyptávej. Čím míň o tom víš, tím lépe pro tebe."

Richard se rozhlédl. "A já jsem se zrovna chtěl zeptat, kde to jsme. Jenže vy mi to asi odmítnete říct."

Markýz se znovu ušklíbl. "Chytrý, uhádl! Už tak jsi v dost velkém maléru."

"Ani mi to nepřipomínejte," povzdchl si Richard. "Má snoubenka se na mě vykašlala, a nejspíš si budu muset pořídit nový telefon-"

"U Klenby a Chrámu! Telefon je tvůj nejmenší problém." De Carabas postavil pochodeň na zem. Hořela a prskala dál, zatímco on už šplhal po nějakých kovových přícháčkách zasazených ve stěně.

Richard zaváhal, a pak se pustil za ním.

Příčle byly studené a zrezivělé. Cítil, jak se mu rez v dlaních odlupuje a drobné úlomky mu padají do úst a do očí.

Jasně červené světlo pod nimi už jen slabě blikalo a pak zhaslo. Lezli nahoru ve tmě.

"Takže jdeme zpátky za Dvířkou?"

"Později. Nejdřív ještě musím zařídit nějakou maličkost. Takovou pojistku. A až vylezeme na světlo, nekoukej se dolů."

"Proč ne?"

Pak ho světlo udeřilo do obličej. A on se podíval dolů.

Byl bílý den (jak to, že je bílý den? ptal se ho slabý hlásek kdesi vzadu v hlavě. Byla skoro noc, když vešel do té uličky, před hodinou, ani ne?), a on se držel nějakého železného žebříku, který běžel po vnější stěně vysokánské budovy (ale před několika minutami přece lezl po stejném žebříku, a to bylo uvnitř nebo ne ?), a pod sebou viděl...

Londýn. Malá autíčka. Mrňavé autobusy a taxíky. Domečky. Stromečky. Miniaturní nákladáky. Malinké človíčky. Obraz pod ním se zaostřoval a zase rozostřoval.

Tvrdit, že Richard výšky příliš nezvládá, by bylo sice pravdivé, ale ne úplně výstižné. Asi jako byste vysvětlovali, že planeta Jupiter je větší než kachna. Byla to pravda, nepochybně, ale chyběla tomu přesnost.

Nenáviděl skalní vrcholy a vysoké budovy: kdesi hluboko v něm sídlil strach, že jednoho dne se ocitne na okraji skalního útesu a vykročí do prázdna.

Ztuhl. Ruce se mu přisály k příčkám. Někde vzadu, za očními bulvami cítil bolest. Začal dýchat příliš rychle a příliš hluboce.

"Někdo mně tady neposlechl, co?" řekl pobavený hlas nad ním.

"Já..." hrdlo mu nefungovalo. Polkl, aby ho svažil. "Nemůžu se pohnout." Ruce měl zpocené. Co když budou tak vlhké, že sklouzne do nicoty?

"Samozřejmě se můžeš pohnout. Nebo, jestli ne, klidně si tu zůstaň. Můžeš tu viset, dokud ti ruce nezmrznou a kolena nepovolí. Tam dole tě pak seberou na lopatu."

Richard se podíval vzhůru. Markýz se na něho usmíval. Když viděl, že ho Richard pozoruje, pustil se oběma rukama příčle a kýval na něho prsty.

Richard cítil, jak mu žilami proběhla vlna závratí. "Parchant," ulevil si tiše a pustil se pravou rukou žebříku. Opatrně ji natáhl a nahnatal další příčku. Pak posunul o jednu příčku i pravou nohu.

Pak udělal totéž levou rukou.

Po chvíli si uvědomil, že je na okraji ploché střechy: překulil se přes něj a zkolaboval.

Jako v mlze viděl, jak markýz kráčí po střeše někam dozadu. Schoval si obličej do dlaní a vnímal pevnou zeď za svými zády. Srdce mu bilo až v krku.

Nevrlý hlas řekl: "Nikdo tu o tebe nestojí, de Carabasi. Vypadni. Ztrat' se!"

"Starý Bailey," slyšel říkat de Carabase. "Vypadáš nádherně zdravě."

Pak slyšel šouravé kroky a něčí prst ho něžně dloubal do žeber. "Jsi v pořádku, mládenče? Zrovna jsem si uvařil večeři. Nedáš si? Je to dušená vrána."

Richard otevřel oči. "Ne, děkuji vám," řekl.

Nejdřív uviděl peří. Nebyl si jist, jestli je to plášť nebo pelerína nebo co, ale ať to bylo cokoli, bylo to pokryté peřím. Z horního konce péřového svrchníku vykukoval obličej. Byl to laskavý obličej plný vrásek. Tělo tam, kde nebylo schováno v peří, bylo obaleno a omotáno provazy. Richard si vzpomněl na představení Robinsona Crusoe, na které ho jako dítě vzali: tak by vypadal Robinson, kdyby ztroskotal na střeše místo na opuštěném ostrově.

"Říkají mi Starý Bailey, hochu," řekl ten Robinson Crusoe. Vyhrabal brýle, pověšené na provázku kolem krku, nasadil si je a zadíval se na Richarda. "Nevzpomínám si na tebe. Do kterého panství přináležíš? Jak se jmenuješ?"

Richard se zvedl do sedu. Na protější straně střechy stálo cosi, co připomínalo stan. Starý hnědý stan, tisíckrát spravovaný, kropenatý ptačím trusem.

"Drž klapačku!" přikázal markýz de Carabas. "Už ani slovo." Pak se otočil ke Starému Baileymu. "Lidé, kteří strkají nos, kam nemají, leckdy-" luskl starci hlasitě prsty pod nosem, až nadskočil, "- o něj přijdou. Takže: už víc než dvacet let mi dlužíš jednu službičku, Starý Bailey. Velkou službu. A já se o ni teď hlásím."

Starý muž zamžikal. "Byl jsem blázen," řekl tiše.

"Staří blázni jsou nejhorší," souhlasil markýz. Sáhl rukou do vnitřní kapsy pláště a vytáhl stříbrnou krabičku, větší než je krabička na šňupací tabák, menší než pouzdro na cigarety a mnohem zdobnější. "Víš, co to je?"

"Kéž bych nevěděl."

"Budeš mi to opatrovat."

"Ne, nechci to."

"Nemáš na vybranou," ujistil ho markýz. Pak šťouchl svou hranatou černou botou do Richarda. "To by bylo. Teď abychom se vydali dál."

Vykročil k protější straně střechy a Richard ho následoval, co nejdál od okraje budovy. Markýz otevřel dveře a vydali se dolů po spoře osvětleném spirálovém schodišti.

"Kdo byl ten člověk?"

V tmavé šachtě schodiště se ozývaly jejich kroky. "Neslyšel jsi ani slovo z toho, co jsem říkal, rozumíš? Už tak jsi až po uši v maléru. Cokoliv uděláš, cokoliv řekneš, cokoliv vyslechneš, to jen zhoršuje. Radši se modli, abys nezašel příliš daleko."

Richard naklonil hlavu k rameni. "Promiňte," řekl, "vím, že má otázka je velice osobní. Ale jste snad duševně chorý?"

"Je to možné, ale krajně nepravděpodobné. Proč?"

"No," řekl Richard, "jeden z nás rozhodně je."

V chodbě teď byla úplná tma a Richard klopýtl, když došel na poslední schod a marně hledal nohou další.

"Pozor na hlavu," varoval ho markýz a otevřel dveře v okamžiku, kdy Richard čelem do čehosi narazil. Markýz vyšel ven a chránil si rukou oči před prudkým světlem.

Richard si třel čelo. Pak si rukou přejel oči. Dveře, kterými právě prošli, byly dveře do úklidové skříně na chodbě vedle jeho bytu.

Markýz studoval leták VIDĚLI JSTE TUTO DÍVKU? na stěně u Richardových dveří.

"Má i lepší fotografie," usoudil.

Pak Richard odemkl dveře a byl doma. Zase byla, jak s úlevou zahlédl za okny, noc.
"Richard!" radovala se Dvířka, "tys do dokázal." Zatímco byl pryč, umyla se a vrstvy jejího oblečení ukazovaly, že se aspoň pokusila odstranit tu nejhorší špínu a krvavé skvrny. Špína zmizela i z obličje a z rukou. Richard uvažoval, kolik jí asi je. Patnáct? Šestnáct? Víc? Nedokázal to odhadnout.
Zase na sobě měla ten kožený kabátek, ve kterém ji našel: veliký hnědý kus oblečení, jako bývaly letecké bundy. Vypadala v něm drobnější, než byla, a mnohem zranitelnější. "Vyšlo to," kývl Richard.
Markýz de Carabas poklekl před dívkou na jedno koleno, sklonil hlavu a řekl: "Má paní."
Vypadala rozpačitě.
"Ne, ne. Vstaň přece, de Carabasi. Jsem moc ráda, že jsi přišel."
Jedním plynulým pohybem se zvedl. "Jestli se nemýlím," začal, "byla tady použita slova laskavost, opravdu a velká. Ve spojení."
"Později." Přšla k Richardovi a vzala ho za ruce. "Richarde. Děkuji. Jsem opravdu vděčná za všechno, co jsi udělal. Převlékla jsem ti postel. Nevím, jak bych ti to všechno oplatila."
"Ty odcházíš?"
Přikývla. "Teď už budu v bezpečí. Více méně. Doufám. Aspoň na chvíli."
"Kam půjdeš?"
Usmála se, něžně, a zavrtěla hlavou. "Ne-ne. Z tvého života. A byl jsi úžasný."
Zvedla se na špičkách a políbila ho na tvář. "Když se s tebou budu potřebovat spojit-?"
"Nebudeš. Nikdy. A..." a pak se zarazila. "Podívej, je mi to líto, stačí?"
Richard upřeně pozoroval špičky svých bot, nevěděl, co dělat. "Není zač se omlouvat," řekl a dodal s trochou pochybnosti: "Byla to zábava."
Pak vzhlédl.
Ale nikdo tam nebyl.

Kapitola třetí

V neděli ráno vyndal Richard ze zásuvky na dně šatníku telefon ve tvaru Batmobilu, který dostal před několika lety od tetičky Maud k Vánocům, a zastrčil ho do přípojky.
Zkoušel se dovolat na Jessiku, ale bez úspěchu. Záznamník byl vypnutý, stejně jako mobil. Předpokládal, že nejspíš jela k rodičům na venkov.
Richardovi rodiče už byli oba mrtví. Otec zemřel náhle, když byl Richard ještě chlapec, na srdeční infarkt. Matka zemřela velice pomalu poté, a když Richard odešel z domu, prostě se ztratila. Šest měsíců potom, co se odstěhoval do Londýna, jel nočním vlakem zpět do Skotska a strávil u jejího nemocničního lůžka poslední dva dny. Chvillemi ho poznávala, jindy ho oslovovala otcovým jménem.
Richard seděl na pohovce a přemýšlel. Události posledních dvou dnů byly méně a méně skutečné, méně a méně pravděpodobné. Co bylo skutečné, byl Jessičin vzkaz na jeho záznamníku. Přehrával si jej tu neděli znovu a znovu a pokaždé doufal, že ji obměkčí, že se v jejím hlase objeví vřelost. Nestalo se to.
Napadlo ho, že by mohl jít ven a koupit si nedělník, ale pak to zamítl. Arnold Stockton, Jessičin šéf, opodbradkovaná karikatura selfmademana, vlastnil ty nedělníky, které zrovna nepatřily Rupertu Murdochovi. V jeho novinách se psalo o něm. V těch druhých také.
Místo toho strávil dlouhý čas ve vaně, pak snědl spoustu sendvičů a vypil moře kávy. Chvilí se díval na televizi a v duchu skládal rozhovor s Jessikou.
Každý vnitřní dialog končil divokým, hněvivým, slzavým a vášnivým milováním. A pak bude všechno jako dřív.

V pondělí ráno ho nevzbudil budík. Vyběhl na ulici za deset minut devět, mával aktovkou a jako blázen vyhlížel na oba konce ulice a modlil se, aby se objevil nějaký taxík.
Pak vydechl úlevou, protože se k němu blížil veliký černý vůz s jasně žlutým svítícím nápisem TAXI na střeše. Zamával. "Taxi!"
Auto zvolna projelo kolem něho, ani si ho nevšimlo a zmizelo za rohem.
Další taxík. Další žluté světlo, oznamující světu, že vás chce svězt. Tentokrát Richard vyběhl do cesty a divoce mával. Taxík ho minul a ujížděl dál.
Richard začal potíchu klít.
Pak se rozběhl k nejbližší stanici podzemky.
Vytáhl hrst drobných, zmáčkl knoflík automatu na lístky u jména Charing Cross a vtlačil do štěrby patřičné mince.
Jedna po druhé proběhly útroby přístroje a zarachotily na misce na dně. Lístek se neobjevil.
Zkusil jiný automat. A ještě jeden.
Prodávác lístků za okýnkem telefonoval, když si tam šel Richard postěžovat a koupit si lístek neautomaticky. Přestože - nebo možná právě proto - Richard několikrát zavolal 'hej' a v zoufalství klepal na plexisklo přepážky mincí, muž nerušeně pokračoval v telefonickém rozhovoru.
"Trhněte si," oznámil Richard a přeskočil zábradlí. Nikdo ho nezastavil.
Nikomu to nevadilo.
Běžel, bez dechu a zpocený, dolů po eskalátoru a dorazil na nacpané nástupiště, právě když přijížděl vlak.

Když byl dítě, míval strašidelné sny o tom, že není. Ať křičel, jak chtěl, ať dělal, co chtěl, nikdo si ho nevšímal. Ted' měl úplně stejný pocit. Lidé se tlačili před něho, dav do něho narážel a strkal s ním sem a tam. Vytrval, strkal a vrážel na oplátku do druhých, až byl skoro vevnitř - už měl ve voze ruku - když se dveře začaly s hvízdáním zavírat. Vytrhl ruku zpět, ale rukáv kabátu zůstal uvězněný. Richard začal tlouct do dveří a křičet. Čekal, že řidič otevře dveře alespoň tak, aby mohl vytáhnout rukáv. Ale vlak se začal rozjíždět a Richard byl nucen běžet po nástupišti, rychleji a rychleji. Upustil aktovku a zoufale tahal volnou rukou za rukáv. Rukáv se utrhł a on spadl na nástupiště. Odřel si ruku a roztrhl si kalhoty na koleně. Pomalu a nejistě se zvedl, potácivě šel po nástupišti zpět a zvedl odhozenou aktovku. Díval se na utržený rukáv, odřené dlaně a roztrženou nohavici. Pak vyšel po schodech nahoru a ven z podzemky. Nikdo po něm u vchodu nechtěl lístek. "Omlouvám se, že jdu pozdě," řekl Richard neadresně, když vešel do kanceláře. Hodiny na stěně ukazovaly 10:30. Hodil aktovku na židli a setřel si kapesníkem pot na obličej. "Nevěřili byste, co to bylo za dřinu dostat se sem," pokračoval. "Bylo to jako zlý sen." Podíval se na svůj psací stůl. Něco na něm chybělo. Nebo přesněji, všechno na něm chybělo. "Kde jsou mé věci?" zeptal se kanceláře, trochu zvýšeným hlasem. "Kde jsou mé telefony? Kde mám trolly?" Pootvíral zásuvky. Také prázdné: nenašel ani papírek od tyčinky Mars nebo zkroucenou papírovou svorku, které by dokazovaly, že tu někdy byl. Sylvie přicházela směrem k němu. Vedla při tom živou debatu s dvěma dost mohutnými pány. Richard jí vyšel vstříc. "Sylvie? Co se tu děje?" "Promiňte?" řekla Sylvia zdvořile. Ukázala stůl těm dvěma pánům. Chytli ho každý za jednu stranu a začali ho vynášet z kanceláře. "Můj stůl. Kam ho nesou?" Sylvie na něho poněkud zmateně hleděla. "A vy jste...?" Jděte se všichni bodnout, myslel si Richard. "Richard," řekl sarkasticky. "Richard Mayhew." "Těší mě," řekla Sylvie. To bylo všechno. Dál už ji Richard ani v nejmenším nezajímal. "Ne! Tam ne!" volala na stěhováky a spěchala za nimi. Richard se díval za ní. Pak přešel přes celou kancelář k psacímu stolu, za kterým seděl Garry. "Garry? O co tady jde? To má být nějaký vtip nebo co?" Garry se rozhlédl, jako by něco zaslechl. Pak zakroutil hlavou, zvedl telefon a začal vytáčet číslo. Richard praštil rukou do telefonu. "Podívej, tohle už není legrace, Garry. Nechápu, na co si tu všichni hrajete!" Garry vzhlédl. Richard pokračoval: "Jestli mě vyhodili, tak mi to prostě řekni, ale tohle předstírání, že tu nejsem..." A pak se Garry usmál a řekl: "Nazdar. Jo. Já jsem Garry Perunu. Co si přejete?" "Nic," řekl Richard chladně a vyšel z kanceláře. Aktovku nechal na židli. Richardova kancelář byla ve třetím patře velké, staré, průvanem týrané budovy kousek od Strandu. Jessica pracovala asi v polovině křišťálové, zrcadlové stavby v londýnské City, ani ne patnáct minut pěšky od Richardovy firmy. Richard se vydal za ní. Za deset minut byl u Stocktonovy budovy, prošel kolem uniformovaného vrátného v přízemí, vstoupil do výtahu a vyjel nahoru. Stěny výtahu byly obloženy zrcadly a Richard na sebe zděšeně hleděl. Kravatu měl povolenou a nakřivo, kabát roztržený, kalhoty děravé, vlasy jedno zpoceně hnízdo... proboha, vypadal příšerně. Ozval se pískavý zvuk a dveře výtahu se otevřely. Patro budovy, ve kterém Jessica pracovala, bylo vybaveno s nenápadnou nákladnou elegancí. Hned u výtahu seděla za svým stolem recepční, sebestě elegantní stvoření. Richarda napadlo, že by si aspoň občas chtěl jít pro její výplatu. Četla si Cosmopolitan. Když k ní Richard přišel, ani nezvedla hlavu. "Potřebuji mluvit s Jessikou Bartramovou," řekl Richard. "Je to důležité. Musím s ní mluvit." Recepční ho ignorovala. Richard se pustil chodbou k Jessičině kanceláři. Otevřel dveře a vešel. Stála před třemi velkými plakáty s reklamou na „Andělé nad Anglií - putovní výstava“. Na každém byl nějaký jiný anděl. Obrátila se, když vešel, a mile se na něho usmála. "Jessiko. Díky bohu! Poslyš, já asi začínám bláznit nebo co. Začalo to, když jsem ráno nemohl sehnat taxík, a pak v kanceláři a v podzemce a-" Ukázal jí rozervaný rukáv. "Připadám si, jako bych byl nějaká. neosoba." Usmála se na něho uklidňujícím úsměvem. "Podívej," pokračoval Richard. "Moc se omlouvám za ten večer oněhdy. Tedy, ne za to, co jsem udělal, ale že jsem ti zkazil večer a... já vím, je to šílené, omlouvám se, skutečně nevím, co mám dělat." A Jessica přikývla, dál se usmívala a řekla: "Asi vám to bude připadat absolutně hrozné, ale já mám opravdu příšernou paměť na tváře. Dejte mi vteřinu, já si vzpomenu." V tom okamžiku Richard pochopil, že je to pravda. Že ať už to je jakékoli šílenství, co se děje, je to skutečné. "To je v pořádku," řekl. "O nic nejde." A vyšel ze dveří a kráčel chodbou k výtahu. Už byl skoro u výtahu, když zavolala jeho jméno. "Richard!" Otočil se. Tak to přece jen byl vtip. Hloupá pomsta. Něco, co dokázal vysvětlit. "Richard... Maybury?" vypadala hrdá, že si toho tolik pamatuje.

"Mayhew," opravil ji Richard, nastoupil do výtahu a dveře zazpívaly smutnou hvízdavou melodii, když se za ním zavíraly.

Šel zpět do bytu, nešťastný, zmatený a naštvaný. Občas mávl na taxík, ale příliš nedoufal, že mu zastaví. Nezastavil žádný.

Bolely ho nohy a pálily ho oči a on věděl, že se už brzy probudí z dnešního dne a že začne správné pondělí, rozumné, slušné a počestné pondělí.

Napustil si plnou vanu, hodil oblečení na postel a vlezl do horké vody.

Skoro dřímал, když uslyšel otáčení klíče v zámku, otvírání a zavírání dveří a příjemný mužský hlas:

"Samozřejmě, jste první, komu ten byt ukazují, ale mám seznam lidí dlouhý jako týden před výplatou. Zájem je veliký."

"Není to tak velké, jak to vypadalo na fotografiích," řekla nějaká žena.

"Je to kompaktní, ano. Ale já to považuji za přednost." Richard se nenamáhal zamykat dveře do koupelny. Byl v bytě konečkonců sám.

Drsnější, hlubší mužský hlas poznamenal: "Ale říkal jste, že je to nezařízený byt. Případá mi zatraceně zařízený."

"Předchozí nájemník tu asi nechal nějaké vybavení. To je zvláštní. O tom mi nic neřekli."

Richard se ve vaně postavil. Pak, protože byl nahý a oni mohli kdykoliv vejít, si zase sedl do vody. A zoufale se rozhlížel po nějakém ručníku.

"Jé, podívej se, Georgi," řekla ta žena v předsíni, "někdo tu nechal na židli ručník!"

Richard zvážil a zamítl možnost nahradit ručník žínkou, lahví od šamponu nebo žlutou gumovou kachničkou.

"Jak vypadá koupelna?" zeptala se žena.

Richard chytil žínku a přikryl si s ní rozkrok. Pak se postavil zády ke zdi a připravil se na trapné setkání.

Dveře se otevřely. Všichni tři vešli do koupelny: mladý muž v plášti z velbloudí vlny a pár ve středních letech. Richard uvažoval, jestli je jim tak trapně jako jemu.

"Je trochu malá," řekla žena.

"Kompaktní," opravil ji zdvořile velbloudí plášť. "Snadno udržovatelná."

Žena přejela prstem okraj umývadla a pokrčila nos. "Myslím, že už jsme viděli všechno," řekl ten muž ve středním věku. Vyšli z koupelny.

"Bylo by to tu docela praktické. Ve všech ohledech," uvažovala žena. Rozhovor pokračoval tišeji.

Richard vylezl z vany a posunoval se ke dveřím. Na židli v předsíni zahlédl ručník. Vyklonil se a chytil ho.

"Vezmeme to," rozhodla žena.

"Opravdu?" ujišťoval se velbloudí plášť.

"Je to přesně to, co potřebujeme," vysvětlovala. "Nebo tedy bude, až si to tu zařídíme. Mohlo by to být připravené do středy?"

"Samozřejmě. Hned zítra necháme vyvézt všechny tyhle krámy. To nebude problém."

Richard, zmrzlý a mokrý, zabalený v ručníku na ně zlostně hleděl ze dveří.

"To nejsou krámy," řekl. "To jsou mé věci."

"Takže my si pak vyzvedneme klíče u vás v kanceláři." "Promiňte," ozval se Richard, "ale tohle je můj byt." Prošli kolem něho do předsíně.

"Bylo mi potěšením s vámi jednat," řekl velbloudí plášť.

"Slyšíte mě... počkejte, slyšíte mě? Tohle je můj byt. Já tady bydlím."

"Podrobnou smlouvu mi můžete poslat faxem do kanceláře," řekl muž s chraptivým hlasem. Pak se za nimi zabouchly dveře a Richard stál v předsíni kdysi svého bytu a v nastalém tichu se třásl zimou.

"Tohle," oznámil Richard světu, navzdory svědectví vlastních smyslů, "tohle se mi určitě jenom zdá."

Batfon se rozdrnčel a jeho přední světla začala blikat. Richard ho váhavě zvedl.

"Haló?" Linka praskala a praskala, jako by hovor přicházel odněkud zdaleka. Hlas na druhé straně byl cizí.

"Pan Mayhew?" zeptal se. "Pan Richard Mayhew?" "Ano," řekl. A pak radostně. "Vy mě slyšíte! Díky bohu. Kdo je to?"

"Můj společník a já jsme se s vámi setkali v sobotu, pane Mayhewe. Zjišťovali jsme okolnosti ohledně jisté mladé dámy. Vzpomínáte si?" Hlas byl slizký, zlý, úlisný.

"Aha. Ano. To jste vy."

"Pane Mayhewe. Řekl jste nám, že Dvířka u vás není. Máme důvod věřit, že jste si v tomto směru pozměnil pravdu poněkud víc než jen trochu."

"No, vy jste zase tvrdil, že jste její bratr."

"Všichni lidé jsou bratři, pane Mayhewe."

"Už tady není. A nevím, kde je."

"To víme, pane Mayhewe. Jsme si dokonale vědomi obou těchto skutečností. A mám-li být velkolepě upřímný, pane Mayhewe - a já jsem si jist, že chcete, abych k vám byl upřímný, že ano? - na vašem místě bych si o tu mladou dámu nedělal starosti. Její dny jsou sečteny a věřte, že číslo, o kterém je řeč, není dvojciferné."

"Poslyšte, proč mi voláte?"

"Pane Mayhewe," řekl pan Croup nápomocně, "víte, jak chutnají vaše játra?"

Richard mlčel.

"Protože pan Vandemar mi slíbil, že vám je osobně vyřízne a nacpe vám je do úst, než vám podřízne váš ubohý tenký krček. Takže už to brzy budete vědět, že?"

"Volám na policii. Takhle mi nesmíte vyhrožovat."

"Pane Mayhewe. Zavolejte, komu chcete. Ale moc by mne mrzelo, kdybyste si myslel, že vám vyhrožujeme. Ani já, ani

pan Vandemar to neděláme, že ne, pane Vandemare?"

"Ne? Tak co teda ksakru děláte?"

"Slibujeme," řekl pan Croup do hvízdání a praskání a ozvěny. "A víme, kde bydlíte."

Zavěsil. Richard chvíli svíral sluchátko v dlaní a hleděl na ně. Pak třikrát zmáčkl devítku.

"Tísňové volání. Kterou službu voláte?"

"Můžete mě spojit s policií, prosím? Nějaký člověk mi právě vyhrožoval zabitím a myslím si, že to nebyl vtip."

Následovala pauza. Doufal, že ho spojují s policií. Po několika vteřinách stejný hlas řekl: "Tísňové volání. Haló? Je tam někdo? Haló?"

A Richard položil Batfon a šel do ložnice a oblékl se, protože mu bylo zima a byl nahý a vyděšený a protože nevěděl, co jiného by dělal.

Vytáhl zpod postele černou sportovní tašku a dal do ní ponožky. Spodní prádlo. Pár triček. Pas. Peněženku.

Na sobě měl džíny, tenisky a tlustý svetr.

Vzpomínal na to, jak se s ním ta dívka Dvířka loučila. Na to, jak se zarazila. Na to, jak se omlouvala...

"Tys to věděla," řekl prázdnému bytu. "Ty jsi věděla, že se tohle stane."

Šel do kuchyně, vzal si z mísy trochu ovoce a přidal ho do tašky. Pak ji zavřel a vyšel do ztemnělé ulice.

Bankovní automat si se zavrčením vzal kartu.

PROSÍM ZADEJTE SVÉ OSOBNÍ ČÍSLO, požádal ho. Richard natiskl své číslo. ČEKEJTE, PROSÍM, řekl automat.

Prázdná obrazovka. Kdesi v hloubce přístroje to brumlalo a rachotilo.

TATO KARTA JE NEPLATNÁ. KONTAKTUJTE TOHO, KDO JI VYDAL.

Ozvalo se cvaknutí a karta vyklouzla ven.

"Nemáte náhodou drobný?" ozval se za ním slabý hlas. Richard muži podal svou bankovní kartu.

"Tady máte. Nechte si ji. Je tam asi patnáct set liber, jestli se vám je podaří vytáhnout."

Muž, vysoký, hubený, s řídkou světlou brádkou a špinou zčernalýma rukama vzal kartu, podíval se na ni a řekl bezvýrazně: "Děkuji. Za tohle a šedesát pencí dostanu hrnek kafe." Vrátil kartu Richardovi.

Richard zvedl tašku. A pak se obrátil na chlapíka a vyhrkl: "Počkejte. Vy mě vidíte."

"Já mám oči v pořádku," prohlásil muž.

"Poslyšte," řekl Richard, "slyšel jste někdy o místě, kterému říkají Pohyblivý trh? Potřebuju se tam dostat. Je tam dívka, které říkají Dvířka."

Ale muž nervózně couval od něho dál.

"Podívejte se, já skutečně potřebuji pomoc," přesvědčoval ho Richard. "Prosím vás."

Muž na něho hleděl.

Richard si povzdychl. "Dobře. Nezlobte se, že jsem vás obtěžoval."

Obrátil se, sevřel ucho své tašky oběma rukama tak pevně, že se mu skoro nechvěly, a vykročil po High Street.

"Hej," sykl ten muž.

Richard se ohlédl. Muž na něho mával. "Pojďte, tudy dolů. Rychle, člověče."

Muž spěchal dolů po jakýchkoli schůdkách na kraji chodníku. Byly to takové ty schody, co vedou do suterénního bytu, poseté odpadky. Richard klopýtal za ním. Na konci schodů byly dveře. Muž do nich strčil, počkal, až Richard projde, a zavřel za ním.

Za dveřmi se ocitli v úplné tmě.

Škrtnutí a praskání rozhořivající se zápalky. Muž přiložil zápalku ke knotu staré železničářské lampy. Její světlo bylo o něco slabší než záře zápalky. Kráčeli společně temnotou.

Páchlo zatuchle, vlhkem a starými cihlami, tmou a hnilobou.

"Kde to jsme?" šeptal Richard.

Jeho průvodce sykl, aby byl potichu. Došli k dalším dveřím ve zdi.

Muž na ně rytmičky zaklepal. Chvilí bylo ticho. Dveře se rozlétly.

Richarda na okamžik oslepilo náhlé světlo. Stál ve velkánské klenuté místnosti, v nějaké podzemní hale plné ohně a kouře. Všude kolem hořely malé ohničky. U plamenů stály temné postavy a opékaly na rožních drobná zvířata. Lidé přebíhali od ohně k ohni.

Připomínalo mu to peklo. Nebo spíš to, jak si peklo představoval, když byl malý.

Kouř ho škrábal v plicích. Rozkašlal se.

Stovky očí se obrátily jeho směrem. Stovky nehybných a nepřátelských očí.

Nějaký muž se k nim rozběhl. Měl dlouhé vlasy, prořídlou bradu a otrhané šaty, Richardovi připadalo, že jsou lemovány kožešinou - oranžovobíločernou kožešinou, jako je kožich želvovinové kočky. Byl vysoký, ale chodil shrbeně. Ruce si tiskl k hrudi.

"Co? Co je to? Co to má být?" ptal se Richardova průvodce. "Koho jsi nám to přivedl, Iliaster? Mluv mluv mluv."

"Je z Nadlondýna," řekl průvodce. (Iliaster? uvažoval Richard.) "Ptal se na lady Dvířku. A na Pohyblivý trh. Přivedl jsem ho za vámi, lorde Krysomluví. Myslel jsem, že už budete vědět, co s ním."

To už kolem nich stálo víc než půl tuctu lidí. Byli tam muži i ženy a dokonce i nějaké děti. Pohybovali se cupitavými kroky: okamžiky bez hnutí se střídaly s rychlým úprkem.

Lord Krysomluví sáhl do kožešinou lemovaných hadrů a vytáhl zlověstně vyhlížející střepinu skla, asi čtvrt metru dlouhou. Kolem její dolní poloviny byl obtočen kousek špatně vyčištěné kožešiny, než tvořil improvizovanou rukojeť.

Od skleněného ostří se odráželo světlo ohňů.

Lord Krysomluví položil hrot střepiny Richardovi na krk.

"Ale ano. Ano ano ano," švitořil. "Já přesně vím, co s ním."

Kapitola čtvrtá

Pan Croup a pan Vandemar se zabydleli ve sklepech viktoriánské nemocnice, kterou zavřeli před deseti lety v rámci škrtnů v rozpočtu ministerstva zdravotnictví.

Stavební firma, která přišla s úmyslem přebudovat nemocnici na nevídaně luxusní byty, se vytratila, jakmile nemocnice skončila činnost, a tak tu budova stála rok za rokem, šedivá a prázdná a nikým nechtěná. Okna byla zatlučená prkny a na dveřích visely zámky.

Střecha byla prohnítlá, déšť prokapával prázdnými místnostmi a šířil vlhko a rozklad celým stavením.

Jednotlivé budovy nemocnice byly uspořádány do čtverce kolem středového dvora, z něhož pronikalo do pokojů šedé a nepřátelské světlo.

Suterénní svět pod nemocničními odděleními tvořila víc než stovka místnůstek. Některé byly prázdné, v jiných zůstal opuštěný lékařský materiál. V jedné místnosti byl zavalitý, obrovský kovový kotel ústředního topení. Vedle pak ucpané záchody bez vody a rezavé sprchy. Většina podlah byla pokrytá tenkou vrstvou mastné dešťové vody, jež vracela obraz tmy a rozkladu zpět k prohnítlým stropům.

Když jste sešli po nemocničním schodišti tak hluboko, jak to šlo, přes opuštěné sprchy, kolem záchodů pro personál, kolem skladiště naplněného rozbitým sklem, kde už se strop propadl úplně, dostali jste se k malému železnému schodišti. A když jste po něm slezli a přebrodili bahnitou kaluž pod ním a protáhli se polorozpadlými dřevěnými dveřmi, ocitli jste se ve sklepech, veliké a prostorné místnosti, ve které bylo za dvacet let nashromážděných, opuštěných a zapomenutých nemocničních krámů. A tady se, na přechodnou dobu, ubytovali pan Croup a pan Vandemar.

Zdi byly vlhké a ze stropu kapala voda. V koutech plesnivěly nepotřebné věci: některé byly kdysi živé.

Pan Croup a pan Vandemar zabíjeli čas.

Pan Vandemar odkudsi získal stonožku - žlutooranžové stvoření, skoro dvacet centimetrů dlouhé, se zlověstnými jedovatými tesáky na obou koncích - a teď si s ní hrál. Nechal si ji běhat po ruce, pozoroval, jak se mu proplétá mezi prsty, jak se schovává v jednom rukávě, aby za chvíli vyběhla z druhého.

Pan Croup si hrál se žiletkami. V koutě našel celou krabici padesát let starých žiletek, zabalených ve voskovaném papíře, a teď se snažil vymyslet, k čemu by je využil.

"Kdybych vás mohl požádat o chvilku pozornosti, pane Vandemare," řekl konečně. "Pohledte svým bystrým okem na tohle."

Pan Vandemar chytil hlavu stonožky jemně mezi veliký palec a masivní ukazovák, aby se nekroutila, a podíval se na pana Croupa.

Ten opřel levou ruku s roztaženými prsty o zeď. Pak vzal do pravé ruky pět žiletek, pečlivě zamířil a hodil je na stěnu. Každá žiletka se zasekla do zdi mezi jeho prsty. Bylo to jako vrcholné vystoupení vrhače nožů v miniaturním provedení. Pan Croup odtáhl ruku. Žiletky nechal ve zdi. Ohraničovaly místo, kde před chvílí byla jeho dlaň. Pan Croup se obrátil ke svému partnerovi pro pochvalu.

Pan Vandemar nebyl zvlášť nadšený.

"Co je na tom tak geniálního?" zeptal se. "Netrefil jste ani jeden prst."

Pan Croup si povzdychl. "Skutečně? No, to mne tedy podříznete, máte pravdu. Jak jsem mohl být takový nešika?"

Vytáhl žiletky ze stěny, jednu po druhé, a hodil je na dřevěný stůl. "Co kdybyste mi ukázal, jak se to má dělat?"

Pan Vandemar přikývl. Uložil stonožku zpět do sklenice od marmelády.

Pak se opřel levou rukou o zeď.

Zvedl pravou ruku: držel v ní nůž, hrozný, ostrý a dokonale vyvážený. Přivřel oči a hodil.

Nůž proletěl vzduchem jak už mimořádně velké a ostré vrhací nože vzduchem létají. Čepel probodla hřbet ruky pana Vandemara a zarazila se do zdi.

Zazvonil zvonek.

Pan Vandemar vzhledl, spokojený se svým výkonem, s rukou připíchlou nožem ke zdi. "Takhle," řekl.

V koutě místnosti byl starý telefon. Velice starý dvoudílný telefon, v nemocnici ho naposledy používali někdy ve dvacátých letech. Byl ještě ze dřeva a bakelitu. Pan Croup zvedl sluchátko na dlouhé, textilem obalené šňůře a ohlásil se do mluvítko připevněného k panelu. "Croup a Vandemar," řekl uhlazeně. "Firma s tradicí. Odstraňování překážek, likvidace nepříjemností, amputace obtížných údů a preventivní stomatologie."

Osoba na druhém konci něco řekla. Pan Croup se ponížene nahlrbil.

Pan Vandemar škubal levou rukou. Nůž držel pevně ve zdi.

"Ano, pane. Ano, samozřejmě. A dovolte mi říci, jak velice vaše zavolání oživilo a rozveselilo jinak nudný a dlouhý den." Další pauza. "Samozřejmě přestanu lichotit a podlézat. Je mi potěšením. Ctí a - co víme? Víme, že-" přerušeni, dloubal se přemýšlivě a trpělivě v nose. "Ne, nevíme, kde momentálně je. Ale to není třeba. Dnes večer bude na trhu a-" Ústa mu ztuhla. "Nemáme v úmyslu znesvětit příměří jejich trhu. Hodláme vyčkat, až trh opustí a pak ji..." Pak zase ztichl a poslouchal. Občas přikyvoval.

Pan Vandemar se snažil vytáhnout volnou rukou nůž ze zdi, ale ten držel opravdu pevně.

"To by se dalo zařídít, ano," řekl zase pan Croup do mluvítko. "Chci říci, že to zařídíme. Samozřejmě. Ano. Chápu. Ano, pane, snad bychom si mohli pohovořit o-"

Ale volající zavěsil. Pan Croup hleděl chvíli na sluchátko, pak ho zavěsil zpátky do vidlice.

"Myslíš si bůhvíjak nejsi chytrý," zašeptal. Pak si všiml nesnázi pana Vandemara a řekl: "Nechte toho." Naklonil se a vytáhl nůž ze stěny i z ruky pana Vandemara a položil ho na stůl.

Pan Vandemar třepal levačkou a ohýbal prsty. Pak otřel drobty vlhké omítky z čepele nože. "Kdo to byl?"

"Náš zaměstnavatel," řekl pan Croup. "Zdá se, že ta druhá nebude fungovat. Příliš mladá. Bude to muset být ta ženská, Dvířka."

"Takže nám ji nedovolil zabít?"

"To, pane Vandemare, je dokonalé shrnutí oné telefonické konverzace. A ještě, zdá se, že naše malá slečna Dvířka se dala slyšet, že si najme osobního strážce. Na trhu. Dnes večer."

"Takže?" Pan Vandemar si plivl na hřbet ruky, tam, kde nůž pronikl dovnitř, a na dlaň v místě, kde vyšel ven.

Pan Croup zvedl z podlahy svůj plášť, těžký, černý a lesklý stářím. Oblékl si ho.

"Takže, pane Vandemare, co kdybychom si také najali osobního strážce?"

Pan Vandemar uložil nůž do pouzdra v rukávu. Také si oblékl kabát, vstrčil ruce hluboko do kapes a příjemně ho překvapilo, když našel v jedné z nich skoro půlku myši. Báječné. Měl hlad.

Pak zvažoval poslední prohlášení pana Croupa se soustředěním anatoma pitvajícího vlastní milenku. A když si uvědomil nedostatek v partnerově logice, pravil: "My nepotřebujeme ochranu, pane Croupe. My ubližujeme lidem. Nám nikdo neubližuje."

Pan Croup zhasl světla.

"Ale, pane Vandemare," řekl a zvuk těch slov mu působil potěšení, jako mu působil potěšení zvuk všech slov, "což nekrvácíme, když nás říznete?"

Pan Vandemar nad tou otázkou chvíli ve tmě přemýšlel. Pak řekl naprosto správně: "Ne."

"Špion z Hořejšího světa," řekl lord Krysomluví. "Co? Měl bych tě rozpárat od chřtánu po břicho a hádat ti budoucnost ze střev."

"Poslyšte," řekl Richard. Zdá měl přilepená ke stěně a skleněný tesák se mu opíral o ohryzek. "Myslím, že se trochu mýlíte. Jmenuji se Richard Mayhew. Můžu dokázat, kdo jsem. Mám s sebou čtenářský průkaz. Úvěrové karty. Věci," dodal v zoufalství.

Na protějším konci sálu, všiml si Richard s nezúčastněným nadhledem, jaký přichází, když vám šílenec hodlá proříznout hrdlo kusem rozbitého skla, se lidé vrhali na podlahu, hluboce se ukláněli a zůstávali na zemi.

Drobný černý obrys se k nim důstojně blížil.

"Myslím, že při pečlivějším zvážení zjistíme, že jsme všichni velice hloupí," řekl Richard. Neměl žádnou představu, co ta slova znamenají, jen že vycházejí z jeho úst, a že pokud mluví, není mrtvý. "Co kdybyste to dal pryč a - promiňte, to je moje taška." To poslední patřilo hubenému otrhanému děvčeti, asi dvacetiletému, které vzalo Richardovu tašku a nešetně vysypávalo jeho věci na zem.

Lidé v sále se stále ukláněli a malá postava přicházela blíž a blíž.

Konečně došla až ke skupině kolem Richarda. Nikdo si jí nevšiml. Všichni hleděli na Richarda.

Byla to krysa. Podívala se vzhůru na Richarda. Richard měl na okamžik bizarní pocit, že mrkla.

Pak hlasitě zabřebentila.

Muž se skleněnou dýkou se vrhl na kolena. Lidé kolem také. A po chvilce váhání a jaksi neobratně i ten bezdomovec, ten, co mu říkali Iliaster.

Jediný Richard stál. Ta hubená dívka ho tahala za loket, a proto také poklekl na jedno koleno.

Lord Krysomluví se ukláněl tak hluboce, až se dlouhými vlasy dotýkal země, a švitořil něco na krysu. Vraštil při tom nos, ukazoval zuby, kvíkal a hvízdal a vůbec vypadal jako obrovská krysa.

"Poslyšte, mohl by mi někdo říct..." mumlal Richard.

"Ticho!" řekla ta dívka.

Krysa vkročila, s mírným opovržením, do ušmudlané ruky lorda Krysomluvího a ten ji uctivě zvedl k Richardovu obličejí. Krysa pomalu zavlnila ocasem.

"To je sir Dlouhoocasý z klanu Šedých, náš pán," řekl lord Krysomluví. "Říká, že jsi mu velice povědomý. Chce vědět, jestli se s tebou setkal už dřív."

Richard hleděl na krysu, krysa hleděla na Richarda.

"Asi je to možné." připustil.

"Říká, že prokázal nějakou laskavost markýzi de Carabasovi."

Richard se zahleděl pozorněji. "To je ta krysa? Ano, už jsme se setkali. Po pravdě řečeno, hodil jsem po ní dálkovým ovladačem na televizi."

Někteří kolemjdoucí vypadali šokovaně. Ta hubená dívka dokonce vyjekla. Richard si toho skoro nevšiml. Konečně něco známého v tomto šíleném světě.

"Ahoj, Krysko," pozdravil. "Rád tě vidím. Víš, kde je teď Dvířka?"

"Krysko!" opakovala dívka něčím mezi vyjeknutím a vyděšeným polknutím. Na roztrhaných šatech měla připnutou červenou placku. Žlutými písmeny hlásala Je mi 11.

Lord Krysomluví napomínavě mával svou skleněnou dýkou Richardovi před obličejem. "Nesmíš oslovovat sira Dlouhoocasého. Smíš s ním mluvit pouze mým prostřednictvím." Krysa kvíkla rozkaz. Muž se zatvářil otráveně.

"Jeho?" řekl a hleděl pohrdlivě. "Pochopte, nemám nikoho, koho bych mohl postrádat. Co kdybych mu jednoduše prořízl krk a poslal ho Kanálníkům..."

Krysa znovu zabřebentila, velice rozhodně, a pak seskočila z mužova ramene na zem a zmizela v jedné ze spousty děr, jež lemovaly stěny.

Lord Krysomluvčí se postavil.

Upíraly se na něho stovky očí. Obrátil se čelem k místnosti a hleděl na ostatní, přikrčené u mastných ohňů.

"Nevím, proč tu všichni civíte," zakřičel. "Kdo otáčí rožni, co? Chcete spálit jídlo? Není tu nic k vidění. No tak. Jděte, jděte."

Richard se nervózně zvedl.

Lord Krysomluvčí se obrátil k Iliasterovi. "Někdo ho má odvést na trh. Příkaz sira Dlouhoocasého."

Iliaster zakroutil hlavou a plivl na zem. "Na takovou cestu je můj život příliš cenný. Vy krysomluvčí jste se ke mně vždycky chovali slušně, ale ne, tam jít nemůžu. Víte to dobře."

Lord Krysomluvčí přikývl. Odložil svou dýku. Pak se špatnými zuby usmál na Richarda. "Nevíš, jakou jsi měl před chvílí kliku," řekl.

"Ale vím. Moc dobře vím."

"Ne," trval na svém muž, "nevíš. Opravdu nevíš." Potřásl hlavou a mumlal si pro sebe: "Krysko."

Lord Krysomluvčí vzal Iliastera za paži a odvedl ho kousek stranou, z doslechu, a začal mu něco povídat. Za řeči neustále vrhal pohledy Richardovým směrem.

To hubené děvče do sebe cpalo jeden z Richardových banánů. Napadlo ho, že v životě neviděl mňi erotický způsob pojídání banánu.

"Jestli to nevíš, to měla být má snídaně," upozornil ji. Vypadala provinile.

"Jmenuju se Richard. A ty?"

Dívka, která (uvědomil si) snědla už skoro všechno jeho ovoce, se na něho rozpačitě podívala. Pak se pousmála a řekla něco, co se velice podobalo Anastázii.

"Měla jsem hlad," omlouvala se.

"No, to já také," řekl jí.

Ohlédl se k ohničkům na druhé straně místnosti. Pak se zase podívala na Richarda.

"Máš rád kočku?" zeptala se.

"Ano. Kočky jsou fajn."

Anastázie se ulehčeně usmála. "Stehýnko?" zeptala se. "Nebo prsíčka?"

Dívka, které říkali Dvířka, šla dvorem. Markýz de Carabas šel za ní.

V Londýně byla nejmní stovka takových dvorků a ohrad a uliček, stejně maličkých, jako byl tenhle. Drobných připomínek starých časů, stejných snad tři sta let. Dokonce i pach moči v nich byl stejný jako za časů Samuela Pepyse. Do svítání chyběla ještě hodina, ale obloha už začínala světlat do chladné olověné barvy.

Dveře byly zatlučené nehoblovanými prkny a pokryté spoustou plakátů zapomenutých skupin a léta zavřených nočních klubů.

Zastavili se a markýz hleděl na všechny ty hřebíky a prkna a plakáty. Nezdálo se, že by to na něho udělalo velký dojem.

"Tak to je vchod?" řekl.

Přikývla. "Jeden z nich."

Založil si ruce na prsou. "No? Tak řekni Sezame, otevři, nebo jak to děláš."

"Já to nechci. Opravdu si nejsem jistá, že jednáme správně."

"Jak chceš," zase spustil paže a uklonil se jí. "Někdy nashledanou."

Vydal se směrem, kterým přišli. Dvířka ho chytila za loket. "Ty bys mě opustil? Jen tak?"

Nevesele se usmál. "Jistě. Jsem velmi zaneprázdněný muž. Musím zařizovat věci. A lidi."

"Poslyš, vydrž." Pustila jeho rukáv a kousla se do dolního rtu. "Když jsem tu byla naposledy..." zmlkla.

"Když jsi sem přišla naposledy, našla jsi celou svou rodinu mrtvou. Tak už to chodí. Nemusíš to znovu vysvětlovat.

Jestli nejdeme dovnitř, je naše obchodní partnerství u konce."

Hleděla na něho a v šeru před svítáním vypadala ještě bledší.

"A to je všechno?"

"Mohl bych ti popřát hodně štěstí v budoucí kariéře, ale mám vážné obavy, zda budeš žít dost dlouho, abys nějakou měla."

"Ty jsi pěkné číslo, co?"

Neřekl nic.

Obrátila se zpět ke dveřím. "Co se dá dělat. Tak pojď. Dostanu nás dovnitř."

Dvířka položila levou ruku na zatlučené dveře a pravou uchopila velkou hnědou ruku markýze. Drobné prsty propletla s jeho velikými. Zavřela oči.

něco šeptalo a chvělo se a měnilo se...

...a dveře se propadly do tmy...

Ta vzpomínka byla čerstvá, jen několik dní stará. Dvířka běžela Domem bez dveří a volala: "Jsem doma!" a "Kde je kdo?" Proklouzla z předpokoje do jídelny, do knihovny, do salónu. Nikdo neodpovídal. Nikde nikdo nebyl. Spěchala do další místnosti.

Bazén byl viktoriánská krytá konstrukce z mramoru a litiny. Její otec ho našel před mnoha lety, opuštěný a nachystaný k likvidaci, a zabudoval ho do Domu bez dveří.

Dvířka neměla tušení, kde jednotlivé místnosti jejich domu skutečně jsou. Dědeček vytvořil dům tak, že vzal jeden pokoj z jednoho místa, další zase odjinud, po celém Londýně. Pokoje neokázalé a bez dveří.

Šla podél kraje starého bazénu, šťastná, že je doma. A pak se podívala dolů.

Ve vodě někdo plaval a za ním se táhly dvě krvavé šmouhy, jedna z hrdla a jedna ze slabín. Byl to její bratr Arcus. Oči

měl široce otevřené a nevidoucí.

Uvědomila si, že má otevřená ústa. Slyšela se, jak křičí.

"To bolelo," řekl markýz. Třel si čelo a kroutil hlavou na krku, jako by chtěl uvolnit náhlou křeč.

"Vzpomínky," vysvětlila mu. "Jsou vtisknuté do zdi."

Zvedl obočí. "Mohla jsi mě varovat."

"Jo," řekla. "To je pravda."

Byli v obrovském bílém pokoji. Všechny stěny byly pokryté obrazy. Na každém obraze byl jiný pokoj.

"Zajímavý dekor," poznamenal markýz.

"Tohle je vstupní hala. Odtud můžeme jít do kterékoliv místnosti v Domě. Všechny jsou propojeny."

"Kde jsou umístěny ostatní pokoje?"

Zavrtěla hlavou. "To nevím. Míle daleko, nejspíš. Jsou roztroušeny po celém Rubu."

Markýz mezitím obešel dlouhými netrpělivými kroky celou místnost. "Pozoruhodné. Spojitý dům, a přitom každá místnost je někde jinde. Úžasný nápad. Tvůj dědeček byl muž s fantazií, Dvířko."

"Neznala jsem ho." Polkla a pak pokračovala, mluvíc k sobě stejně jako k němu. "Představoval si, že tady budeme v bezpečí. Nikdo nám tu nemohl uškodit. Domem se mohla pohybovat vlastně jen naše rodina."

"Doufejme, že nám deníky tvého otce dají nějaký klíč," řekl. "Kde začneme hledat?"

Pokrčila rameny.

"Víš určitě, že si psal deník?"

Přikývla. "Vždycky šel do své pracovny a zablokoval všechna propojení, dokud neskončil s diktováním."

"Tak začneme v pracovně."

"Ale tam už jsem se dívala. Opravdu. Dívala jsem se tam. Když jsem odklízela tělo..." A pak se rozplakala, tichými, usedavými vzlyky, které zněly, jako by je někdo rval z jejího těla.

"No tak, no tak," řekl de Carabas v rozpacích a pohládl ji po rameni. A pak dodal, pro dobrou míru: "No tak." Neuměl konejšit.

Dvířčiny zvláště barevné oči byly plné slz. "Můžeš... můžeš mě na chvilíčku nechat o samotě? Budu v pořádku." Kývl a odešel na druhý konec místnosti. Když se ohlédl, stála na stejném místě, opuštěná silueta proti bílé stěně přijímací haly plné obrazů pokojů, objímala sama sebe, chvěla se a plakala jako malé děvčátko.

Richard byl pořád ještě našťavaný, že přišel o tašku.

Lord Krysomluví byl úplně klidný. Drze prohlásil, že krysa - sir Dlouhoocasý - neřekl ani slovo o tom, že by měl dostat zpět své věci. Jen že ho mají vzít na trh.

Pak oznámil Anastázii, že toho z Horního světa povede ona, a ano, je to rozkaz. A aby přestala fňukat a hodila sebou.

A také sdělil Richardovi, že jestli ho on, lord Krysomluví, ještě jednou potká, bude on, Richard, v pořádném maléru.

Znovu opakoval, že Richard ani neví, jakou měl kliku, a aniž vzal na vědomí Richardovy prosby, aby mu vrátili věci, nebo aspoň peněženku, vyvedl je za dveře a zamkl za nimi. Richard a Anastázie společně vyrazili do tmy.

Nesla improvizovanou lampu vyrobenou ze svíčky, plechovky, kousku drátu a staré láhve od limonády. Richarda překvapilo, jak rychle si jeho oči přivykly na šero. Případalo mu, že procházejí řadou podzemních sklepů. Někdy měl pocit, jako by v odlehlých koutech klenutí zahlédl pohyb, ale ať už to byl člověk nebo krysa nebo něco jiného, vždycky to zmizelo, než k tomu místu došli.

Když se o tom pohybu pokusil mluvit s Anastázií, jen sykla, aby byl potichu.

Na obličej ucítil studený průvan. Krysí dívka bez varování dřepla, položila lampu a začala ze všech sil škubat a trhat kovovou mříží ve zdi. Ta se prudce otevřela a dívka ztratila rovnováhu a upadla.

Pokynula Richardovi, aby šel dál.

Přikrčil se a protáhl se otvorem. Kousek za ním podlaha končila.

"Promiň," šeptal Richard, "ale tady je díra."

"Není hluboká," ujistila ho. "Klidně jdi dál."

Zavřela za sebou mříž. Byla teď nepříjemně blízko. Richard nervózně couval. Pak se zastavil.

"Na," řekla. Dala mu do ruky lampičku a sešplhala do tmy.

"Tak. Nic to není." Obličej měla asi metr pod Richardovými kláticima se nohama. Ukaž. Podej mi lampu." Sehnul se k ní.

Musela vyskočit, aby na lampu dosáhla.

"No tak," šeptala. "Pojď přece."

Přešel přes okraj jámy, chvíli tam visel a pak se pustil. Dopadl rukama i nohama do měkké, bahnité hlíny. Otřel si ruce o svetr.

O několik metrů vpředu už Anastázie otvírala další dveře.

Prošli jimi a dívka je zase zavřela.

"Teď už můžeme mluvit," řekla. "Ne nahlas. Ale můžeme. Jestli chceš."

"Dík," řekl Richard. Nenapadlo ho, co říct. "Tak. Hm. Ty jsi krysa, že?"

Zachichotala se. "Takovou kliku nemám. Škoda. Ne, já jsem krysomluví. My s krysami mluvíme."

"Jak? Jako že si povídáte?"

"Ale ne. Děláme pro ně. Chápej," a tón jejího hlasu naznačoval, že bez pomoci by něco takového Richarda nikdy nenapadlo, "jsou věci, které krysy nedovedou dělat, víš? Rozumíš, nemají prsty a palce a tak. Počkej-"

Přitiskla ho nečekaně ke stěně a špinavou dlaní mu zakryla ústa. Pak sfoukla svíčku.

Nic se nedělo.

Pak uslyšel vzdálené hlasy.

Čekali.

Lidé prošli kolem nich. Tiše mezi sebou mluvili.

Když zvuky zanikly v dálce, sundala Anastázie Richardovi ruku z úst, znovu zapálila svíčku a pokračovali v cestě.

"Kdo to byl?"

Pokrčila rameny. "To je fuk."

"Tak proč si myslíš, že by nás neradi viděli?"

Trochu smutně se na něho podívala, jako matka, když se snaží vysvětlit dítěti, že ano, tenhle plamen také pálí. Všechny plameny pálí. Věř mamince, prosím tě.

"Pojď," neodpověděla. "Znám zkratku. Můžeme to vzít přes Nadlondýn."

Vyšli nahoru po několika kamenných schodech a dívka strčila do dalších dveří. Prošli a dveře za nimi zaklaply.

Richard se zmateně rozhlédl.

Stáli na nábreží Temže. Dosud byla noc - nebo možná už zase byla noc. Nevěděl, jak dlouho chodili tam dole ve tmě.

Měsíc nesvítíl, ale obloha byla posypaná jasnými a jiskřivými podzemními hvězdami. Svítily i pouliční lampy a světla v domech a na mostech. Vypadaly jako hvězdy připoutané k zemi a odrážely se ve vodě Temže.

Pohádková země, pomyslel si Richard.

Anastázie sfoukla svíčku.

A on se zeptal: "Víš jistě, že jdeme správně?"

"Jo," ujistila ho. "Docela jistě."

Blížili se k lavičce. Richardovi v té chvíli připadala jako nejžádoucnější věc, jakou kdy viděl. "Můžeme si na chvíli sednout?"

Pokrčila rameny. Sedli si každý na jeden konec.

"V pátek jsem měl dobrou práci u jedné z nejlepších firem pro finanční analýzy v Londýně."

"Co je to finanční to?"

"Je to taková práce."

Přikývla, spokojená s vysvětlením. "Prima. A...?"

"Jen mě to tak napadlo. Včera... bylo to, jako bych už neexistoval, pro nikoho tady nahoře."

"Protože neexistuješ," vysvětlila mu Anastázie.

Noční dvojice, která se pomalu přiblížila po Nábreží k nim, se posadila na lavičku mezi Richarda a Anastázií a začala se vášnivě líbat.

"Promiňte," oslovil je Richard.

Muž měl ruku pod ženiným svetrem a nadšeně putoval po jejich nadrech, jako osamělý cestovatel objevující neprobádaný kontinent.

"Chci zpět svůj život," pravil Richard dvojici.

"Miluju tě," řekl ten muž ženě.

"Ale tvoje žena-" řekla a jazykem se dotýkala jeho tváře.

"Jebej na ni," řekl muž.

"Nechci jebat na ni," chichotala se žena opile. "Chci jebat s tebou..." Položila mu ruku do rozkroku a smála se ještě víc.

"Pojď" řekl Richard Anastázií. Lavička už se mu přestala líbit. Zvedli se a šli pryč. Anastázie se zvědavě ohlížela zpět na milence, kteří se postupně přemísťovali do horizontální polohy.

Richard mlčel.

"Něco není v pořádku?" otázala se dívka.

"Jenom všechno," řekl Richard. "Žila jsi vždycky tam dole?"

"Ne. Narodila jsem se tady," zaváhala. "Ale o mně mluvit nechceš."

Richard si překvapeně uvědomil, že chce. "Chci."

Pohrávala si s náhrdelníkem z nebroušených krystalů křemene, který měla na krku, a začala mluvit. Nedívala se na něho.

"Máma měla mě a mé sestry, ale nějak se zcvokla. Ta paní přišla a vzala si sestry do péče a já šla k tetě. Žila s nějakým chlapem. Býval na mě hrubý. A dělal mi ty věci. Řekla jsem to tetě a ona mě praštila. Prej lžu. A že na mě pošle policajty.

Ale já nelhala. Tak jsem zdrhla. Na svý narozeniny."

Došli k Albertovu mostu, kýčovitě konstrukci ověšené tisíci mňavých žlutých světél.

"Byla příšerná zima," začala zase Anastázie a zastavila se. "Spala jsem na ulici. Vždycky přes den, když bylo trochu teplejc, a v noci jsem chodila, abych nezmrzla. Bylo mi jedenáct. Ráno jsem kradla u dveří chleba a mlíko. Nenáviděla jsem to. Poflakovala jsem se na tržištích a sbírala jsem shnilý jablka a pomeranče a věci, co lidi vyhodili. Pak jsem onemocněla. To jsem bydlela pod nadjezdem v Notting Hillu. Když jsem přišla k sobě, byla jsem v Podlondýně. Krysy mě našly."

"Snažila ses někdy vrátit se sem?" zeptal se a mávl rukou doširoka. Tiché, teplé, obydlené domy. Auta pozdě do noci. Skutečný svět...

Zakroutila hlavou. Všechny ohně pálí, maličký. To poznáš. "To nejde. Je buď to, nebo to. Nemůžeš mít obojí."

"Je mi to líto," řekla Dvírka váhavě. Oči měla dosud červené. Markýz, který se mezitím bavil hrou v drábky se starými mincemi, vzhlédl. "Opravdu?"

Přitiskla zuby na dolní ret. "Ne. Vlastně není. Není mi to líto. Pořád jsem jen utíkala a schovávala se a zase utíkala... a tohle byla první šance se..." Zmlkla.

Markýz shrábl mince a vrátil je do jedné ze svých mnoha kapes.

"Až po tobě," řekl.

Šel za ní zpět ke stěně s obrazy. Položila dlaň na obrázek otcovy pracovny a druhou uchopila markýzovu ruku. ...realita se zkroutila...

Byli v zimní zahradě a zalévali květiny.

Ingress měla svou vlastní konvičku. Byla na ni hrozně pyšná. Byla úplně stejná jako ta maminka.

Rozesmála se radostným holčičím smíchem.

A maminka se také smála, dokud ji liščí pan Croup nechytí za vlasy, náhle a bolestně, a neprořízl jí krk od ucha k uchu.

"Ahoj, tati," řekla Dvířka tiše.

Dotkla se prsty otcovy busty a hladila ho po tváři. Hubený, asketický muž, skoro plešatý. Caesar jako Prospero, pomyslel si markýz de Carabas. Bylo mu trochu nevolno. Ten poslední obraz bolel.

Ale co, je v pracovně lorda Portika. To je nejdůležitější. Přeletěl očima pokoj, klouzal pohledem z detailu na detail. Vycpaný krokodýl visící ze stropu. Knihy, astroláb, zrcadla, podivné vědecké přístroje. Mapy na stěnách. Stůl pokrytý dopisy.

Bílá zeď za psacím stolem byla zničená červenohnědou skvrnou.

Na stole byla malá podobizna Dvířčiny rodiny. Markýz na ni hleděl.

"Tvoje matka a sestra. Tvůj otec. A tvůj bratr. Všichni mrtvi. Jak jsi ty unikla?"

Sklonila hlavu. "Měla jsem štěstí. Vyšla jsem se na pár dní na průzkum... věděl jsi, že u řeky Kilburn dosud táboří římské vojáky?"

Nevěděl, což ho podráždilo. "Hmm. Kolik?"

Pokřčila rameny. "Pár desítek. Byli to dezertéři z Devatenácté legie, aspoň myslím. Latinsky moc nerozumím. No, a když jsem se vrátila..."

Odmklěla se, polkla, oči se jí zalily slzami.

"Vzpamatuj se," řekl markýz odměřeně. "Potřebujeme deník tvého otce. Musíme zjistit, kdo to udělal."

Zamračila se na něho. "Víme, kdo to udělal. Byli to Croup a Vandemar."

Otevřel ruku a protahoval si při řeči prsty. "Oni jsou jen paže. Ruce. Prsty. Musí být hlava, která to přikázala, která chce zabít i tebe. Ti dva nejsou levní."

Rozhlédl se po přeplněné pracovně. "Jeho deník?" připomněl.

"Není tady. Už jsem ti řekla. Dívala jsem se."

"Asi jsem žil v omylu, když jsem si myslel, že tvoje rodina se vyzná ve vyhledávání dveří, zjevných i jiných."

Zlostně na něho hleděla. Pak zavřela oči a opřela si ukazovák a palec po stranách kořene nosu.

Markýz si prohlížel předměty na stole lorda Portika. Kalamář, šachová figurka, kostěná hrací kostka, zlaté kapesní hodinky, několik psacích brk a...

Zajímavé. Byla to malá soška divočáka, nebo schouleného medvěda, nebo možná býka. Těžko říct. Byla velká asi jako šachová figurka a byla nahrubo vyřezána z černého obsidiánu. Něco mu to připomínalo, ale nedokázal říct, co.

Zvedl sošku, obrátil ji vzhůru nohama. Obemkl ji prsty. Dvířka sklonila hlavu. Vypadala zmateně a rozpačitě. "Co se děje?" zeptal se.

"Je to tady," řekla jen. Začala chodit po pracovně, otáčela hlavou na všechny strany.

Markýz schoval figurku do kapsy.

Dvířka stála před vysokou skříňkou. "Tam." Natáhla ruku. ozvalo se cvaknutí a malý panel na boční straně skříňky se otevřel. Dvířka sáhla do tmy a vytáhla cosi velikosti i tvarem připomínajícího kriketový míček. Podala to markýzovi.

Byla to koule vyrobená ze dřeva a starého bronzu, osazená leštěnou mědí a skleněnými čočkami.

Vzal to od ní.

"To je ono?" Přikývla. "Šikovná." Vypadala vážně. "Nechápu, jak jsem to mohla předtím nevidět."

"Byla jsi rozrušená." uklidňoval ji markýz. "Byl jsem si jist, že to tady bude. A já se zřídka mylím. Ted'..." zvedl malý dřevěný glóbus. Světlo se zachytilo ve skle a blýskalo se v mědi a bronzu.

Hrozně ho to dopalovalo, ale stejně to řekl: "Jak to funguje?"

Anastázie vedla Richarda přes parčík na druhé straně řeky, pak dolů po kamenných schodech podél zdi. Znovu zapálila svíčku. Otevřela dveře pro řemeslníky a zavřela je za nimi.

Dál sestupovali po schodech. Všude kolem nich byla tma.

"Existuje jedna dívka. Jmenuje se Dvířka," začal Richard. "Je trochu mladší než ty. Znáš ji?"

"Lady Dvířka. Vím, o koho se jedná."

"A do kterého, ehm, panství, patří?"

"Do žádného panství. Je z rodu Arkádů. Její rodina bývala velice důležitá."

"Bývala? Proč už není?"

"Někdo je zabil."

Ano, vzpomínal si, že markýz o tom něco říkal.

Přes cestu jim přeběhla krysa. Anastázie se zastavila na schodech a hluboce se uklonila. Krysa zůstala stát.

"Sire," řekla dívka kryse.

"Ahoj," pozdravil Richard.

Krysa na ně okamžik hleděla a pak se rychle rozběhla dolů po schodech.

"Takže," pokračoval Richard. "Co je Pohyblivý trh?"

"Je hrozně veliký," řekla. "Ale krysmluvčí tam málokdy chodí. Po pravdě řečeno-" zaváhala. "Ale nic. Budeš se mi smát."

"Nebudu," řekl Richard a myslel to doopravdy. "No," začala ta hubená dívka. "Trochu se bojím."

"Bojíš? Trhu?"

Byli na konci schodů. Anastázie zaváhala a pak zahrnula doleva. "To ne. Na trhu je Příměří. Kdyby tam někdo někomu ublížil, celý Podlondýn by se na něho sesypal jako tuna splašků."

"Tak čeho se bojíš?"

"Jak se tam dostaneme. Pokaždé se koná na jiném místě. Stěhuje se. A dostat se tam, kde je dnes..." otáčela nervózně korálky kolem krku. "Budeme muset projít opravdu ošklivými místy." Hlas se jí skutečně chvěl strachem.

Richard potlačil nutkání vzít ji kolem ramen. "A kudy půjdeme?" zeptal se.

Obrátila se k němu, odhrnula si vlasy z očí a řekla: "Night's Bridge."

"Knightsbridge,1" opakoval Richard a začal se tichounce smát.

Odvrátila se. "Vidíš?" povzdechla si. "Říkala jsem, že se budeš smát."

Hluboké tunely byly vybudovány ve dvacátých letech, kvůli přístavbě pro rychlovlaky na odlehčení Severní trasy. Během druhé světové války zde byly ubytovány tisíce vojáků, jejich splašky se musely pumpovat pomocí kompresorů do kanalizace, která ležela mnohem výš. Obě strany tunelů lemovaly kovové kavalce. Když skončila válka, kavalce tu zůstaly a na jejich drátěných rostech uskladnili krabice. Každá byla nacpaná dopisy a záznamy a papíry: tajnými, nudnými. Uložili je tady v hloubce, aby byly zapomenuty.

Úsporné důvody nakonec uzavřely hluboké tunely na počátku devadesátých let. Krabice tajností byly odvezeny, aby je uložili do počítačů, sešrotovali nebo spálili.

Varney si zařídil domov v nejhlubším z hlubokých tunelů, pod trasou na Camden Townu. Naskládal železné kavalce před jediný vchod. Pak začal s výzdobou. Varney miloval zbraně. Dělal si je sám, ze všeho, co našel, vzal či ukradl. Části aut a zachráněné kousky strojů, to všechno proměnil v háky, kudly, samostřily a kuše, malé vrhací stroje a obléhací praky na rozbíjení zdí, kyje, halapartny a palice. Visely na stěnách tunelu nebo ležely v koutech a vypadaly zlověstně.

Varney vypadal jako býk, pokud mohl být býk oholený, bezrohý, pokrytý tetováním a absolutně bezzubý. A také chrápal. Olejová lampa u jeho hlavy byla stažená. Varney spal na hromadě hadrů, chrápal a funěl. Na podlaze vedle ruky měl jilec oboustranného meče.

Něčí ruka vysunula knot lampy.

Varney držel meč v ruce, dřív než otevřel oči. Zamžikal a rozhlížel se kolem. Nikdo tam nebyl, nic neporušilo hromadu postelí zakrývajících dveře. Pomalu spouštěl čepel meče k zemi.

Nějaký hlas řekl: "Pssst."

"Huh?" řekl Varney.

"Překvapení!" Pan Croup vstoupil do světelného kruhu. Varney couvl o krok zpět. Chyba. O spánek se mu opíral nůž, špičkou těsně vedle oka.

"Další pohyby se nedoporučují," řekl pan Croup starostlivě. "Pan Vandemar by mohl mít nehodu se svým starým žabikuchem. Většina nehod se přihodí doma. Mýlím se snad, pane Vandemare?"

"Statistikám nevěřím," ozval se hlas pana Vandemara. Za zády Varneyho se objevila ruka v rukavici, zohýbala jeho meč a hodila tu zkroucenou věc na zem.

"Jak se vede, Varney?" zajímal se pan Croup. "Dobře, doufáme? Ano? V perfektní formě, v plné zbroji na dnešní trh? Víš, kdo jsme?"

Varney udělal posunek nejbližší příkývnutí, který ovšem nezahrnoval pohyb jediného svalu. Věděl, kdo jsou Croup a Vandemar.

Očima prohledával stěny. Ano, tamhle: řemdi, dřevěná koule pobitá hřeby a ostny na řetězu, v protějším rohu místnosti...

"Povídá se, že jistá mladá dáma bude dnes organizovat konkurz na osobní strážce. Pomýšlel jsi na to, že bys to zkusil?" Pan Croup se dloubal v zubech. "Artikuluji zřetelně."

Varney silou vůle uchopil řemdi. To byl jeho mistrovský kousek. Jemně, tááák... pomalu... nadzvedl jej z háku a přesouval ke stropu tunelu...

Ústy zatím říkal: "Varney je nejlepší nájemný vrah a strážce v celé Spodní straně. Říkají, že jsem nejlepší od Hunterových časů."

Varney myšlenkou umístil řemdi ve stínu nad hlavou pana Croupa.

Nejdřív rozbije hlavu panu Croupovi, pak vezme pana Vandemara...

Řemdi vyrazil směrem k hlavě pana Croupa: Varney se vrhl k zemi, pryč od nože u svého oka.

Pan Croup nevzhledl. Neotočil se. Jen pohnul hlavou, obscénně rychle, a řemdi prolétl podél něho, na podlahu, z níž vyrazil spršku cihlových a betonových úlomků.

Pan Vandemar zvedl Varneyho jednou rukou ze země. "Ublížit mu?" zeptal se partnera.

Pan Croup zavrtěl hlavou: ještě ne. Varneymu řekl: "To šlo. Takže, 'nejlepší nájemný vrah a strážce', chceme, abys dnes večer vyrazil na trh. Chceme, abys udělal všechno pro to, aby ses stal osobním strážcem jisté mladé dámy. A pak, až tu práci dostaneš, chceme, aby sis pamatoval jednu věc. Můžeš ji hlídat před celým světem, ale až my ji budeme chtít, vezmeme si ji. Jasně?"

Varney přešel jazykem hřbitov svých zubů. "To mě jako podplácíte?"

Pan Vandemar sebral ze země řemdi. Držel ho v jedné ruce a druhou roztahoval články řetězu, jeden po druhém, a pouštěl pokroucené kousky železa na podlahu.

Cink.

"Ne," řekl pan Vandemar.

Cink.

"My tě zastrašujeme."

Cink.

"A jestli neuděláš, co říká pan Croup, tak ti..." cink "...ublížíme..." cink "...šeredně..." cink "než tě..." cink "zabijeme ještě šeredněji."

"Aha," pochopil Varney. "Takže pracuju pro vás, chcete říct."

"Ano, chceme," přisvědčil pan Croup. "Obávám se však, že nejsme zařízení na výplaty."

"Tím se netrapte," řekl Varney.

"Dobrá, vítejte na palubě," uzavřel pan Croup.

Byl to elegantní mechanismus, vyrobený z leštěného ořechu, bronzu a skla, mědi a zrcadel, vyřezávané a vykládané slonoviny, z křemenných hranolů, mosazných převodů, per a čepů. Celá věc byla o dost větší než televizor, i když obrazovka měla úhlopříčku jen nějakých dvacet centimetrů. Skleněná čočka před ní obraz zvětšovala.

Z jednoho boku vyčníval velký mosazný roh, taková ta věc, co najdete na starých gramofonech. Celé to zařízení vypadalo trochu jako kombinace televize a videopřehrávače, kdyby je byl vynalezl a zkonstruoval sir Isaac Newton před třemi sty lety. No a něco takového to víceméně přesně bylo.

"Dívej se," řekla Dvířka.

Položila ten dřevěný míček na podložku. Paprsky světla pronikly skrz přístroj na kouli. Ta se začala otáčet.

Na malé obrazovce se objevil v živých barvách patricijský obličej. Z trouby začal poněkud nesynchronizovaně vycházet hlas. Ozval se někde uprostřed věty. "...že dvě města mohou být tak blízko a přece si ve všem být tak vzdálená. Ti nad námi, kteří mají všechno, a my zavržení, kteří žijeme dole a mezi, my, kteří žijeme v trhlínách."

Dvířka hleděla na obrazovku a tváře měla bledé.

"...a přesto se domnívám, že to, co nás, kteří obýváme Rub, ochromuje, je naše malicherné frakcionářství. Systém baronů a poddanství je hloupý a rozbíječský." Lord Portiko měl oblečený prodřený starý smoking a na hlavě měl čepičku. Jeho hlas jako by přicházel přes staletí, ne přes dny nebo týdny. Zakašlal.

"Nejsem v tomto přesvědčení osamocen. I jiní si přejí vidět situaci pravdivě. A jsou také jiní, kteří si přejí, aby se věci zhoršily. A ti..."

"Můžeš to zrychlit?" zeptal se markýz.

Dvířka přikývla. Dotkla se slonovinové páky po straně přístroje: obraz se zamlžil, rozpadl a znovu složil.

Lord Portiko byl nyní v plášti. Čepičku neměl. Na jedné straně hlavy zela hluboká rána. Už neseděl za psacím stolem. Hovořil tiše a naléhavě. "Nevím, kdo tohle uvidí, kdo to najde. Ale ať jste kdokoliv, prosím vás, doneste tento záznam mé dceři, lady Dvířce, pokud žije..." Statický výboj vymazal na okamžik obrazovku a zvuk.

"Dvířko? Děvče, je to zlé. Nevím, jak dlouho jim bude trvat, než najdou tento pokoj. Myslím si, že má ubohá Portia a tvůj bratr a sestra jsou mrtvi."

Obraz i zvuk se postupně zhoršovaly.

Markýz pohlédl na Dvířku. Tváře měla mokré: z očí se jí řinuly slzy a leskly se jí na lících. Zdálo se, že si ani neuvědomuje, že pláče, vůbec se nepokoušela utřít si slzy. Jen zírala na otcův obraz a poslouchala jeho slova.

Křap. Prázdnost. Křap.

"Poslouchej mě, děvče," říkal její mrtvý otec. "Jdi za Islingtonem... Islingtonovi můžeš důvěřovat... Musíš mi věřit... Islington..."

Byl stále bledší. Krev mu stékala z čela do očí a on si ji utíral. "Dvířko? Pomsti nás. Pomsti svou rodinu."

Z trouby gramofonu se ozvala hlasitá rána. Portiko otočil hlavu, aby se podíval mimo obrazovku, zmatený a vyděšený. "Co?"

Ustoupil z obrazu. Na okamžik zůstala scéna beze změny: psací stůl, prázdná bílá stěna. Pak se po stěně rozstříkl oblouk jasně červené krve.

Dvířka zmáčkla boční páčku, vypnula obrazovku a odvrátila se.

"Tady máš," markýz jí podal kapesník.

"Díky." otřela si obličej a vysmrkala se. Pak hleděla do prázdna. Konečně řekla: "Islington."

"Ještě nikdy jsem s ním nejednal," poznamenal markýz. "Myslela jsem si, že je to jen legenda."

"Ani trochu."

Natáhl se přes stůl, vzal z něj zlaté kapesní hodinky a palcem zvedl víčko. "Pěkná práce," hodnotil.

Přikývla. "Patřily mému otci."

Zaklapl víčko. "Čas jít na trh. Už brzy začne. Přítel Čas není na naší straně."

Znovu se vysmrkala. Ruce zastrčila hluboko do kapes svého koženého kabátku. Pak se obrátila k němu. Skřítkovský obličej měla zamračený, oči jí svítily. "Opravdu si myslíš, že se nám podaří najít ochránce, který by zvládl Croupa a Vandemara?"

Markýz po ní blýskl bílými zuby. "Od Hunterových časů neměl nikdo ani nejmenší šanci. Ne. Spokojím se s někým, kdo by ti mohl dát čas, který potřebuješ, aby ses dostala pryč."

Připevnil si řetízek hodinek k vestě a hodinky vsunul do příslušné kapsičky.

"Co to děláš? To jsou hodinky mého otce."

"On už je přece nepoužívá. Tak. Vypadá to velice elegantně." Sledoval, jak jí přes obličej přeběhla celá škála pocitů: smutek, hněv, rezignace.

"Pojďme," řekla.

"Night's Bridge už není moc daleko," řekla Anastázie. Richard doufal, že má pravdu. Už zapálili třetí svíčku. Žasl nad tím, že jsou ještě pořád v Londýně: připadalo mu, že už se musí blížit k devonskému Land's Endu.

"Strašně se bojím," pokračovala. "Ještě nikdy jsem přes ten most nešla."

"Ale vždyť jsi říkala, žeš už na trhu byla."

"Je to Pohyblivý trh, ty hloupý. To už jsem ti taky řekla. Stěhuje se. Porůznu. Ten poslední, na kterém jsem byla, se konal v té velké věži s hodinami. Big... někdo. A další pak byl-"

"Big Ben?"

"Možná. Byli jsme tam uvnitř, jak se točí všechna ta velká kola, a tam jsem přišla k tomuhle-"

Nadzvedla svůj náhrdelník. Světlo svíčky se žlutě odrazilo od blýskavého krystalu křemene. Usmála se jako dítě.

"Líbí se ti?" chtěla vědět.

"Jo, je nádherný. Byl drahý?"

"Vyměnila jsem ho za něco jiného. Tak se to tady dole dělá. Směňujeme."

A pak zahrnuli za roh a uviděli most.

Mohl to klidně být některý z mostů přes Temži, pomyslel si Richard: velký, kamenný most klenoucí se přes průrvu, do noci. Ale nad ním nebyla žádná obloha a pod ním žádná voda.

Vypínal se do temnoty.

Richard přemýšlel, kdo ho postavil, a kdy. Uvažoval, jak je možné, že něco takového existuje, dole pod Londýnem, a jak to, že o tom nikdo neví.

Vzadu za nimi se ozval šum hlasů.

Kdosi strčil do Richarda, až upadl. Vzhlédl. Nad ním se skláněl velký chlap s neumělým tetováním, oblečený do improvizovaných šatů z kůže a gumy, které vypadaly jako nastříhané z vnitřku auta. Za ním stál tucet dalších, mužů i žen. Všichni byli oblečeni jako z velice laciné půjčovny maškarních kostýmů.

"Někdo," řekl Varney, který měl velice špatnou náladu, "někdo mi stál v cestě. Někdo by měl koukat, kam leze."

Kdysi, to byl ještě malý kluk, narazil Richard cestou ze školy na krysu, v příkopě vedle cesty. Když ho krysa uviděla, postavila se na zadní nohy a syčela. Richarda to vyděsilo. Couval a divil se, jak něco tak malého může mít odvahu bojovat s něčím tolikrát větším.

Anastázie se postavila mezi Richarda a Varneyho. Zlostně hleděla na obra a syčela jako rozzlobená krysa v úzkých. Varney couvl.

Pak plívl Richardovi na boty, otočil se a chumel lidí kráčel přes most do tmy.

"Jsi v pořádku?" zeptala se Anastázie a pomáhala Richardovi na nohy.

"Nic mi není," ujistil ji. "To bylo od tebe statečné."

Plaše sklonila hlavu. "Já ve skutečnosti nejsem statečná. Pořád se hrozně bojím toho mostu. I tamti se báli. Proto přecházeli všichni společně. Když je nás víc... znáš to o vlkovi."

"Jestli jdete přes most, půjdu s vámi," ozval se ženský hlas. Richard nedovedl podle přízvuku odhadnout, odkud pochází. V první chvíli si myslel, že je Američanka nebo Kanaďanka. Později se mu zdálo, že mohla být i z Afriky nebo z Austrálie, nebo dokonce z Indie. Vůbec si nebyl jist.

Byla to vysoká žena s dlouhými žlutohnědými vlasy a tmavě karamelovou pletí. Měla na sobě kropenaté šedohnědé kožené oblečení. Přes rameno nesla roztrhaný kožený námořnický pytel.

V ruce držela hůl a za pasem měla nůž. Na řemínku kolem zápěstí měla elektrickou baterku.

Byla to nepochybně nejkrásnější žena, jakou Richard v životě viděl.

"Když je nás víc... Jen pojďte s námi," řekl po krátkém zaváhání. "Jsem Richard Mayhew. Tohle je Anastázie. Z nás dvou je to ona, kdo ví, co dělá."

Krysí dívka se pyšně narovнала.

Žena v kůži si ho prohlížela od paty k hlavě.

"Ty jsi z Nadlondýna."

"Ano."

"Cestuješ s krysomluvčí. To mě podrž."

"Já jsem jeho strážce," ozvala se Anastázie bojovně. "Kdo jsi ty? Čí jsi poddaná?"

Žena se usmála. "Já nejsem ničí poddaná, krysí dívka. Už někdo z vás někdy šel přes Night's Bridge?"

Anastázie zakroutila hlavou.

"No, to bude legrace."

Šli k mostu.

Anastázie podala Richardovi svou svíčkovou lampu. "Tu máš," zašeptala.

"Díky." Richard pohlédl na ženu v koženém. "Je tu opravdu čeho se bát?"

"Jen noci na mostě."

"Té, co se v ní přepadá?"

"Té, co přichází, když končí dny."

Anastázie vyhledala Richardovu ruku. Chytil ji pevně, stiskl její drobnou dlaň ve své veliké. Usmála se na něho a stisk mu vrátila.

A pak vykročili na most a Richard začal chápat, co je temnota: temnota jako něco kompaktního a skutečného.

Cítil, jak mu sahá na kůži, zkoumá, pohybuje se, probádává: klouzala po jeho mysli. Vklouzla mu do plic, do očí, do úst. S každým krokem světlo svíčky sláblo. Všiml si, že totéž se děje i se světlem ženiny baterky.

Tma, naprostá a všudypřítomná.

Zvuky. Zašustění, zašelestění. Richard zmateně mrkal, oslepený tmou.

Zvuky byly nepřátelštější, hladovější. Richardovi připadalo, že slyší hlasy: hordu velikých, pokroucených trollů kdesi pod mostem.

V temnotě kolem nich cosi proklouzlo.

"Co to je?" vyjekla Anastázie. Ruka se jí v jeho dlani třásla.

"Tíše," řekla žena. "Ať si tě nevšíme."

"Co se děje?" šeptal Richard.

"Temnota," odpověděla žena v koženém oděvu velice tíše. "Všechny noční můry, které se objevují, když zapadne slunce, už od dob, kdy jsme se krčili v houfech v jeskyni. Kvůli bezpečí i kvůli teplu. Teď přišel čas bát se tmy."

Richard věděl, že se cosi chystá přelézt mu po obličejí. Zavřel oči: na tom, co viděl nebo cítil, to nic nezměnilo. Noc byla dokonalá.

A tehdy začaly halucinace.

Viděl nějakou postavu. Padala k němu nocí a hořela, křídla a vlasy měla v plamenech.

Napřáhl ruce: nic tam nebylo.

Jessica na něho hleděla s pohrdáním v očích. Chtěl na ni zakřičet, chtěl jí říct, že ho to mrzí. Dávej jednu nohu před druhou.

Byl školáček a chodil večer domů jedinou ulicí bez světel. I když tudy šel nevím pokolikáté, nebylo to o nic snadnější, o nic lepší.

Byl hluboko v kanálech, ztracený v bludišti. Bestie na něho čekala.

Slyšel pomalé kapání vody. Věděl, že Bestie čeká. Sevřel své kopí... Pak zaslechl zachrochtání, hluboko v hrdle Bestie, vzadu za sebou. Otočil se. Pomalu, děsivě pomalu to na něho v temnotě zaútočilo.

A znovu. Zemřel.

Kráčel dál.

Pomalu, děsivě pomalu, to na něho zaútočilo a pak znovu a znovu, v temnotě.

Něco prsklo a objevila se zář tak jasná, až to zbolelo. Bylo to světlo svíčky v lampě z láhve od limonády. Nikdy dřív si neuvědomoval, jak jasně může jediná svíčka hořet. Hrdě ji zvedl.

"Vypadá to, že jsme úspěšně přešli," řekla žena v kůži. Richard si všiml, že mu srdce bije až v krku, že nemůže mluvit.

Přinutil se zhluboka dýchat, uklidnit se. "Předpokládám," řekl zájímavě, "že nám žádné skutečné nebezpečí nehrozilo.

Bylo to jako strašidelná dráha na pouti. Trochu hluku ve tmě. Zbytek udělá vaše fantazie. Nebylo tam nic, čeho by se měl člověk bát, nemám pravdu?"

Žena na něho hleděla téměř s lítostí. A Richard si uvědomil, že ho nikdo nedrží za ruku.

"Anastázie?" Z temnoty na vrcholu mostu přilétl jemný zvuk, jako zašustění nebo vzdech. Po mostě se k nim kutálela hrstka nepravidelných korálků.

Richard jeden zvedl. Byl z náhrdelníku krysí dívky. "Raději bychom... musíme se vrátit. Je..."

Žena zvedla baterku a posvítla jí na most. Richard viděl celou jeho délku, až na druhou stranu. Nikdo na něm nebyl.

"Kde je?"

"Pryč," řekla žena. "Vzala si ji tma."

"Musíme něco udělat."

"Jako například co?"

Otevřel ústa. Zase je zavřel. V prstech otáčel kousek krystalu a hleděl na cestu, na ty ostatní. "Nevím."

"Je pryč," opakovala žena. "Most si vybírá své mostné. Buď vděčný, že si nevzal i tebe. Jestli jdeš na trh, tak je tamhle, po té cestě. Jdeš se mnou?"

Richard stál ještě několik úderů srdce ve tmě, pak schoval korálek do kapsy džín a šel za ženou, která už byla kus vpředu.

Jak tak za ní krácel, napadlo ho, že pořád ještě neví, jak se jmenuje.

Kapitola pátá

Lidé proklouzávali a míhali se tmou kolem nich. Nesli lampy, baterky i svíčky. Richardovi to připomnělo filmy o hejnech ryb, blýskajících se a kmitajících v oceánu. Hluboká voda obydlená tvory, pro něž zrak ztratil využití.

Richard šel za ženou v koženém oděvu do několika schodů. Kamenné schody s kovovými okraji. Byli ve stanici podzemky.

Připojili se k řadě lidí, kteří čekali, aby mohli proklouznout železnou mřížkou, pootevřenou, aby se odkryly dveře vedoucí na chodník.

Těsně před nimi byli dva mladí hoši. Kolem zápěstí měli oba uvázané provázky, jejichž druhé konce držel bledý plešatý muž páchnoucí formaldehydem. Za nimi pak čekal muž s šedivou brádkou a černobílým kotětem na rameni. Kotě se pečlivě umylo, pak olízlo muži ucho a konečně se mu na rameni stočilo do klubička a usnulo.

Řada se posunovala pomalu. Postavy vpředu se prosmýkávaly škvírou mezi mřížkou a stěnou a podél ní do noci.

"Proč jdeš na trh, Richarde?" zeptala se ho žena tíše.

"Doufám, že se tam setkám s přáteli. No, s jedním. Vlastně ani neznám moc lidí z tohoto světa. Zrovna jsem se trochu seznámil s Anastázií, ale..." zmlkl. Pak položil tu otázku. "Je mrtvá?"

Žena pokrčila rameny. "Ano. Jako by byla. Doufám, že tvoje návštěva na trhu za tu ztrátu stojí."

Richard se zachvěl. "Já také."

Blížili se k čelu fronty.
"Co děláte?" zeptal se.
Usmála se: "Prodávám osobní fyzické služby."
"Aha," řekl. Pak se zeptal: "Jaký druh osobních fyzických služeb?"
"Pronajímám své tělo."
"Aha."

A vykročili do noci.

Richard se ohlédl. Nápis na stanici hlásal: Knightsbridge. Nevěděl, jestli se má smát nebo plakat. Jediné písmenko, a most noci a strachu se změnil na most hrdinných šlechticů.

Podle oblohy hádal na časné ráno. Podíval se na hodinky a ani ho nepřekvapilo, že digitální displej je úplně prázdný. Možná došly baterie. Možná se čas v Podlondýně moc nepřátelil s časem, na jaký byl zvyklý. Rozepnul pásek a vhodil hodinky do nejbližšího odpadkového koše.

Průvod podivných lidí přešel přes silnici a prošel širokými dveřmi.

"Tam?" řekl vyděšeně. Žena přikývla: "Tam."

Budova byla velická a pokrytá světly. Nápadný znak na stěně proti nim hlásal, že tu prodávají nejrůznější věci na objednávku různým členům královské rodiny. Richard, kterého mnohokrát bolely nohy ze sobotního putování po luxusních obchodech s Jessikou, by byl to místo poznal i bez obrovského nápisu hlásajícího, že je to:

"Obchodní dům Harrods?"

Žena kývla. "Jen pro dnešní noc," vysvětlila. "Příští trh může být kdekoliv."

"Ale přece," koktal Richard. "Harrods?"

Vešli dovnitř bočním vchodem. Místnost byla temná. Prošli kolem směnárny a oddělení, kde se balí dárky. Přes další tmavou místnost, kde se prodávaly sluneční brýle a figuríny. Pak vkročili do Egyptského sálu. Barva a světlo zasáhly Richarda jako rána pěstí do hrudníku. Jeho společnice se k němu otočila, zívla jako kočka. Rukou si stínila růžovost svých úst.

"Tak. Jsi tady. Živý, a víceméně zdravý. Mám tady nějaké jednání. Nashledanou." Krátce kývla hlavou a zmizela v davu.

Richard stál sám uprostřed ruchu a opájel se jím. Bylo to čiré šílenství. O tom nebylo pochyb.

Bylo to hlučné. Lidé se přeli, handrkovali, křičeli, zpívali. Nabízeli a dohazovali své zboží a hlasitě ohlašovali všechny jeho přednosti. Hrál hudba - tucet různých druhů hudby, provozované tuctem různých způsobů na tuctu různých nástrojů, většinou improvizovaných, vylepšených a nepravděpodobných. Richard cítil jídlo. Všechna možná jídla.

Po celém obchodě byly nastavené stánky. Vedle pultů, kde se přes den prodávaly parfémy, hodinky, jantar nebo hedvábné šátky, nebo dokonce přímo na nich, si lidé postavili své vlastní improvizované obchody.

Všichni kupovali. Všichni prodávali.

Bloumal velkými sály obchodního domu jako ve snu. Nedokázal ani odhadnout, kolik lidí na trhu je: tisíc? Dva tisíce? Pět tisíc?

Jeden stánek byl plný lahví - plných lahví a prázdných lahví všech myslitelných tvarů a velikostí. Jinde prodávali lampy a svíčky. Minul pult, kde nabízeli blýskavé zlaté a stříbrné šperky, a jiný, kde měli šperky vyrobené z čehosi, co vypadalo jako vnitřnosti starých rádií. Byly tam stánky s knihami všeho druhu, jiné zase s oblečením - záplatovanými novým, a byl tam umělec, který dělal tetování, a zubař, nějaký starý muž prodával klobouky, pak zahlédl něco, co se podobalo lázni, také kováře...

A každou chvíli narazil na nějaký obchod s jídlem. V některých jídlo připravovali na otevřeném ohni: kari, brambory, žampiony, kaštany a chleba.

Richard uvažoval, jak je možné, že kouř nespustil hasicí systém obchodu. Pak ho zase napadlo, že nikdo nekrade zboží obchodního domu: proč vlastně stavět vlastní mřávané stánky? Proč si jednoduše nevzít věci od Harrodsů...?

Na těch lidech bylo cosi hluboce prehistorického. Richard se snažil rozeznat skupiny: někteří vypadali, jako by si odběhli z natáčení nějakého historického filmu, jiní mu připomínali hippies, byli tam albíni v šedivých šatech a tmavých brýlích a nablýskaní a nebezpeční „lepší lidé“ v elegantních oblecích a černých rukavicích. Velké, skoro stejné ženy, jež chodily ve dvojicích nebo ve trojicích a pokynuly hlavou, když se potkaly, a pak skupiny pobudů, co nejspíš žili ve stokách a smrděli jako žumpa, a stovky dalších.

Napadlo ho, jak by asi Londýn - jeho Londýn - připadal cizinci. A to mu dodalo odvahy.

Jak kolem nich přecházel, začal se jich vyptávat: "Promiňte, prosím. Hledám muže, který se jmenuje de Carabas, a dívku jménem Dvířka. Nevíte, kde je najdu?"

Lidé kroutili hlavami, odvraceli oči, odcházeli, omlouvali se.

Richard couvl a šlápl někomu na nohu. Ten někdo měl snad dva metry dvacet a byl celý pokrytý chumáči rezavé srsti. Ten někdo měl do špičky opilované zuby. Ten někdo zvedl Richarda tlapou velkou jako hlava ovce a přitáhl si ho tak těsně k ústům, že se Richard skoro zadusil.

"Velice se omlouvám," řekl Richard. "Já - já hledám dívku jménem Dvířka. Nevíte..."

Ale ten někdo ho upustil na zem a šel dál.

Z druhé strany místnosti přilétl závan vůně připravovaného jídla a Richard, kterému se podařilo zapomenout, jaký má hlad (už když odmítl tu pečenou kočku a dlouho, dlouho před tím), teď cítil, jak se mu v ústech sbíhají sliny. Jeho myšlenkový proces se začal zadrhávat.

Ta žena, které patřil následující stánek s jídlem, nesahala Richardovi ani po pás. Když se Richard snažil s ní navázat řeč, přiložila si prst přes ústa. Nemohla mluvit, nebo nemluvila, či nechtěla mluvit. A tak Richard dojednával nákup chleba s

tvářem a lístkem salátu a sklenice něčeho, co vypadalo a vonělo jako nějaká domácí limonáda, posunky a gestikulací. Jídlo ho stálo propisovací tužku a krabičku zápalek, o které ani nevěděl, že ji má v kapse.

Ženička nejspíš cítila, že vyměnila podstatně lépe než Richard, protože mu na poslední chvíli přihodila ještě několik malých ořechových sušenek.

Richard stál uprostřed toho zmatku, poslouchal hudbu - kdosi z důvodu, který Richardovi absolutně unikal, zpíval slova písničky 'Zelené rukávce' na melodii Jekity-jek - sledoval prazvláštní trh, který se před ním odehrával, a jedl svůj chleba.

Když dojedl poslední sousto, uvědomil si, že nemá nejmenší tušení, jak to jídlo chutnalo, a rozhodl se zpomalit.

Soustředěně žvýkal sušenky a opatrně uskrával limonádu, aby mu vystačila.

"Potřebujete ptáka, pane?" zeptal se ho radostný hlas. "Mám vrány a havrany a krkavce a taky špačky. Perfektní, moudří ptáci. Chutní a chytří. Vynikající."

Richard řekl: "Ne, děkuji," a otočil se. Rukou malovaný štít nad stánkem sděloval:

STARÝ BAILEY

- PTÁCI A INFORMACE

Kolem byly ještě další slogany:

, VY TO CHCETE, MY TO VÍME! ' a

, TAK TLUSTÝHO ŠPAČKA JINDE NEMAJ! ! ! ' a

, KDYŽ PRO VRÁNU, TAK KE STARÉMU BAILEYMU!! '

Richard si vzpomněl na toho starého muže, kterého viděl, když kdysi dávno přijel do Londýna: stál před stanicí podzemky na Leicester Square s reklamní cedulí přesvědčující svět, že méně proteinů, vajec, masa, fazolí, sýra a sezení znamená méně smyslné žádosti. Ptáci hopkali a poletovali v klíčkách, jež vypadaly jako utkané z televizních antén.

"Tak třeba informaci?" pokračoval Starý Bailey a rozechřival se prodavačským nadšením. "Mapy střech? Historie?

Tajné a tajemné vědomosti? Když to já nevím, je nejlíp to zapomenout. Dejte na má slova."

Stařec byl i teď ve svém opeřeném plášti ovinutém provazy a šňůrami. Mžikal na Richarda, pak vytáhl brýle uvázané na šňůrce kolem krku a pečlivě si přes ně Richarda prohlédl.

"Počkej. Ty jsi mi povědoměj. Ty jsi byl s markýzem de Carabas. Na střechách. Vzpomínáš? No? Já jsem Starý Bailey.

Pamatuješ si na mě?" Napřáhl ruku a vehementně mu potřásl pravicí.

"Vlastně", řekl Richard, "já totiž zrovna markýze hledám. A mladou dívku, která se jmenuje Dvířka. Myslím si, že nejspíš budou spolu."

Starý předvedl jakýsi poskakovací tanec, při něm se mu uvolnilo z pláště pár peříček. V klecích všude kolem se hlasitě začali rozčilovat ptáci.

"Informace! Informace!" oznamoval zaplněné místnosti. "Vidiš? Říkal jsem jim. Rozšiřujte činnost, říkal jsem jim.

Rozšiřujte! Nemůžete věčně prodávat vrány na guláš - stejně chutnají jako vařená bačkora. A jsou hrozně hloupé. Duté jak basa. Jed jsi někdy vránu?" Richard zakroutil hlavou. Aspoň něco, čím si byl ještě jistý.

"Co mi dáš?" chtěl vědět Starý Bailey.

"Promiňte?" řekl Richard, který neobratně přeskakoval ze kry na kru v proudu vědomí starého muže.

"Když a jestli ti dám informaci. Co dostanu?"

"Nemám peníze," omlouval se Richard. "A zrovna jsem někomu dal své pero."

Začal vytahovat obsah kapes.

"Tady!" zvolal Starý Bailey. "Tohle!"

"Můj kapesník?" divil se Richard. Nebyl to nijak čistý kapesník. Dostal ho od tety Maud k posledním narozeninám.

Starý Bailey ho uchopil a šťastně jím mával nad hlavou. "Nic se neboj, hošánku!" prozpěvoval vítězně. "Tvoje putování je u konce! Jdi tamhle těmi dveřmi. Nemůžeš je minout. Dělej tam výběr."

Jedna z vran zlomyslně zakrákala.

"Drž zobák," křikl na ni Starý Bailey. A Richardovi řekl: "Vřelé díky za tu vlaječku."

Poskakoval kolem svého stánku celý nadšený a mával Richardovým kapesníkem.

Dělají výběr? přemýšlel Richard. A pak se usmál. Bylo to jedno. Jeho putování, jak to formuloval ten bláznivý stařec, bylo u konce.

Kráčel k oddělení potravin.

Osobních strážců se sešlo mnoho a všelijakých. Každý z nich měl nějaký speciální trik, který se zoufale snažit předvést světu.

Právě teď se Ruislip utkával s Hejskem Beze Jména. Hejsk Beze Jména vypadal trochu jako prostopášník z osmnáctého století, kterému se nepodařilo sehnat skutečně prostopášnické oblečení a musel se spokojit s tím, co našel v secondhandu. Obličej měl napudrovaný moukou a rty dokonale nalíčené.

Ruislip, Hejskův protivník, vypadal jako sen, který by se vám mohl zdát, když usnete u televize při sledování zápasu sumo a když vám někde v pozadí hraje Bob Marley: obrovský chlap, který se ze všeho nejvíce podobal tlustému a obludně velkému miminu.

Stáli tváří tvář uprostřed kruhu diváků a dalších strážců. Žádný z nich nehnul jediným svařem.

Hejsk byl dobře o hlavu větší než Ruislip. Ruislip, na druhé straně, vážil jako čtyři Hejsci - a ještě každý s velkým

koženým kufrem plným vyškvařeného sádla.
Hleděli na sebe, ani jeden neuhnul očima.
Markýz de Carabas poklepal Dvířce na rameno a ukázal prstem. Něco se bude dít.
Dva muži hledící jeden na druhého...
Pak sebou Hejskova hlava smýkla dozadu, jako by ho někdo uhodil do obličeje. Na tváři se mu objevila červenofialová modřina. Sešpulil rty a zatřepal řasami.
"La!" řekl a doširoka roztáhl namalované rty v příšerné parodii úsměvu. Udělal gesto.
Naznačil pohyb ruky.
Ruislip zavrával a chytil se za břicho.
Hejsk Beze Jména se drze zašklebil, kynul divákům a posílal jim polibky.
Ruislip na Hejska našťavaně hleděl a mentálně zdvojnásoboval svůj útok.
Z Hejskových rtů začala kapat krev. Levé oko mu napuchlo. Vrávor. Obecenstvo uznale mručelo.
"Není to tak velkolepé, jak to vypadá," šeptal markýz. Hejsk Beze Jména náhle klopýtl. Klesl na kolena, jako by ho někdo tlačil k zemi, a pak se svezl na podlahu. Pak sebou škubl, jako by ho někdo právě pořádně kopl do žaludku.
Ruislip se tvářil vítězně. Diváci zdvořile tleskali. Hejsk se svíjel a plival krev do pilin na podlaze oddělení ryb a masa v obchodním domě Harrods.
"Další," řekl markýz.
Hejska odvěkli přátelé do kouta. Prudce zvracel.
I další rádoby osobní strážce byl hubenější než Ruislip (asi za dva a půl Hejska s jedním společným kufrem sádla). Byl celý tetovaný a oblečený do modelu, který byl snad sešitý ze starých sedaček a gumových předložek do auta. Měl oholenou hlavu a šklebil se na svět prohnílymi zuby.
"Jmenuju se Varney," oznámil, odchrchlal si a plivl zelený hlen do pilin. Vešel do ringu.
"Připravte se, pánové," řekl markýz.
Ruislip zadupal bosýma nohama na podlahu, raz-dva, razdva, a zase se upřeně zahleděl na Varneyho. Na Varneyho čele se otevřela drobná ranka. Do jednoho oka mu začala stékat krev. Varney si jí nevšímal. Zdálo se, že se soustředí na svou pravačku.
Zvolna ji zvedl, jako člověk, který přemáhá obrovský tlak. Pak praštil pěstí do Ruislipova ohryzku. Ruislip padl na zem - znělo to, jako když hodíte metrák krvavých jater do vany. Varney se zasmál.
Ruislip se pomalu zvedal na nohy.
Varney si setřel krev z čela a odkryl světu zříceninu chrupu v odporném úsměw. "Tak pojd'," provokoval. "Tlustý honipéro! Stref se do mě!"
"Ten vypadá slibně," bručel si markýz.
Dvířka se otřásla. "Moc pěkně tedy nevypadá."
"Krása je u osobního strážce asi stejně užitečná jako schopnost zvrátit celého humra. Vypadá nebezpečně."
Ozvalo se pochvalné mručení, to potom, co Varney udělal Ruislipovi cosi dost bolestivého, cosi rychlého, bleskový, nečekaný kontakt Varneyho kolena s Ruislipovými varlaty. To mručení byl takový ten zdrženlivý a hluboce nenadšený druh potlesku, s jakým se normálně setkáváte v ospalém nedělním odpolední při vesnickém kriketu.
Markýz zdvořile zatleskal s ostatními. "Velmi dobře," řekl. Varney se podíval na Dvířku a mrkl na ni, skoro vlastnicky, než zase obrátil pozornost k Ruislipovi.
Dvířka se zachvěla.

Richard slyšel potlesk a šel směrem k němu.
Kolem něho prošlo pět téměř identicky oblečených velice bledých mladých žen. Měly na sobě dlouhé sametové šaty, tak tmavé, že byly skoro černé: temně zelené, temně čokoládové, temně modré, tmavě krvavé a čistě černé.
Všechny měly černé vlasy a stříbrné šperky, všechny byly perfektně učesané a upravené. Pohybovaly se velice tiše: jen zašumění těžkého sametu, když ho mýjely. Znělo to skoro jako vzdech.
Ta poslední, ta celá v černém, nejbledší a nejkrásnější, se na Richarda usmála.
Opatrně se usmál také.
Pak pokračoval v cestě ke konkurzu.
Ten se konal se v oddělení ryb a masa, tam, co visí socha ryby. Vlastně visela přesně nad ringem.
Diváci byli zády k němu, byly jich dvě nebo tři řady. Richard uvažoval, jestli bude těžké najít mezi nimi Dvířku a markýze: a pak se dav rozestoupil a on je oba uviděl. Seděli na skleněném krytu pultu s uzeným lososem. Richard otevřel ústa, aby zavolal "Dvířko!" a pak uviděl, proč se dav rozestoupil: obrovský strachem ztuhlý chlap, nahý, až na zelenočervenozlutý kus hadru obalený jako plenka kolem slabin, proletěl davem jako vystřelený z praku a přistál rovnou na něm.

"Richarde?" řekla.
Otevřel oči. Tvář nad ním se zaostřovala a rozostřovala. Oči zvláštní barvy hleděly do jeho očí z mladého, téměř skřítkovského bledého obličeje.
"Dvířko?" řekl. Zuřila. Víc než zuřila.
"Hrom a blesky, Richard. To snad není pravda. Co tu děláš?"
"Také jsem rád, že tě vidím," řekl Richard slabě. Posadil se a přemýšlel, jestli má otřes mozku. Jak by to poznal, kdyby měl? Také uvažoval, jak si mohl třeba jen na okamžik myslet, že ho Dvířka ráda uvidí.
Upřeně si prohlížela nehty, chřípí se jí chvělo zlostí. Mlčela, snad se bála toho, co by třeba řekla.

Ten veliký muž se zničenými zuby, co ho povalil tam na mostě, zápasil s nějakým trpaslíkem. Bojovali sochory a zápas zdaleka nebyl tak nevyrovnaný, jak by se mohlo zdát. Trpaslík byl nadpřirozeně rychlý: válel se po zemi, tloukl, vyskakoval, krčil se. Ve srovnání s ním vypadal Varney hřmotný a neohrabaný.

Richard se obrátil na markýze, který napjatě sledoval zápas. "Co se tu děje?" zeptal ho.

Markýz mu věnoval letmý pohled a pak vrátil zrak k dění před sebou. "Ty," odpověděl, "jsi někde, kde nemáš co dělat, až po krk v průseru a - řekl bych - jen několik hodin před svým předčasným a nepochybně velice ošklivým koncem.

My, když to chceš vědět, tady děláme konkurz na osobního strážce."

Varney zasáhl svým sochohem trpaslíka, který rázem přestal poskakovat a v bezvědomí se svalil na zem.

"Myslím, že už jsme viděli dost," řekl markýz hlasitě. "Všem vám děkujeme. Varney, zdržel by ses na okamžik?"

"Proč jsi sem musel chodit?" řekla Dvířka ledově. "Vlastně jsem neměl moc na výběr," vysvětlil Richard. Povzdychla si.

Markýz obcházel kolem ringu a propouštěl jednotlivé strážce, kteří už se předvedli. Občas udělal pár slov pochvaly, jinde pár slov rady. Varney trpělivě čekal stranou.

Richard vyslal ke Dvířce úsměv. Nezabral.

"Jak ses dostal na trh?" chtěla vědět.

"Jak jsou ti krysí lidé-" začal.

"Krysomluví," přerušila ho.

"No, a ta krysa, co nám přinesla vzkaz od markýze-"

"Sir Dlouhoocasý," upřesnila.

"Tak ten jim řekl, že mě sem musí dovést."

Vytáhla jedno obočí a sklonila hlavu k rameni.

"Tebe sem přivedl krysomluví?"

Přikývl. "Skoro až sem. Jmenovala se Anastázie. Ona... no, něco se jí stalo. Na mostě. No a ta druhá žena mě dovedla až sem. Myslím, že byla, víš co..." Zaváhal a pak řekl: "Šlapka."

Markýz se vrátil. Stál před Varneym, který vypadal neřestně potěšený sám sebou.

"Ve zbraních se vyznáš?" zpovídal ho markýz.

"Pche. Řeknu to takhle: jestli se tím dá někoho podříznout, ustřelí hlava, zpřerážet kosti nebo udělat mu do těla ošklivou díru, pak je v tom Varney mistr."

"Předchozí spokojení zaměstnavatelé?"

"Olympia, královna pastýřů... Chvilí jsem taky pracoval u ochranky v May Fairu."

"Tvé dovednosti na nás skutečně udělaly dojem."

"Slyšela jsem," ozval se za nimi ženský hlas, "že děláte konkurz na osobního strážce. Ne na amatérské nadšence."

Její plet' měla barvu teplého karamelu a její úsměv by zastavil revoluci. Oblečení měla celé z měkké šedé a černé kůže.

"To je ona," šeptal Richard Dvířce. "Ta šlapka."

"Varney," řekl Varney uraženě, "je nejlepší nájemný vrah a strážce v celé Spodní straně. To ví každý."

Žena se obrátila na markýze: "Konkurz už skončil?"

"Ano," řekl Varney.

"Ne nutně," řekl markýz.

"Pak bych se tedy chtěla zúčastnit konkurzu."

Zlomek vteřiny bylo ticho a pak markýz de Carabas řekl: "Dobrá," a ustoupil. Vyskočil si na pult s uzeným lososem, posadil se a pozoroval, co se bude dít.

Varney byl nepochybně nebezpečný, navíc surovec a sadista, a zjevně aktivně škodlivý pro fyzické zdraví lidí kolem. Rozhodně však nebyl, inu, prostě, nebyl chápavý. Hleděl na markýze a pomalu, pomalu, pomaličku mu docházelo, že se od něho něco očekává. Konečně se nevěřicně zeptal: "To mám zápasit s ní?"

"Ano," řekla žena v kůži. "Leda že by sis chtěl nejdřív zalaškovat."

Varney se začal smát smíchem sílence.

Přestal se smát o okamžik později, když ho žena tvrdě kopla na solar plexus, a skácel se jako strom.

Hned u ruky, na podlaze, ležel sochor, který měl v zápase s trpaslíkem. Popadl ho a praštil jím ženu do obličeje - tedy, byl by praštil, ale ona uhnula. Příplácla mu otevřené dlaně na uši, velice rychle. Sochor přeletěl přes místnost.

Varney ještě vrávorál od bolesti v uších, ale už vytahoval z vysoké boty nůž. Nebyl si jistý, co se stalo potom. Věděl jen, že mu svět uhnul zpod chodidel a že leží tváří na podlaze, z uší mu teče krev, na hrdle má svůj vlastní nůž a markýz de Carabas říká: "Dost."

Žena vzhlédla, ale nůž dál držela Varneymu na krku.

"Tak co?"

"Velice působivé," řekl markýz.

Dvířka přikývla.

Richard byl jako omráčený: bylo to jako sledovat Emmu Peelovou, Bruce Leea a obzvlášť nebezpečné tornádo, všechno pěkně zhnětené dohromady a okořeněné štědrou porcí záběrů, jaké kdysi viděl v přírodopisném filmu o lemurovi, jak zabil kobru královskou. Tak se ta žena pohybovala. Tak bojovala.

Ted' se dívala dolů na Varneyho. "Děkuji, Varney," řekla zdvořile. "Obávám se, že tvých služeb nebude nakonec potřeba. Narovnála se a uložila si jeho nůž za opasek.

"A tobě říkají?" zeptal se markýz.

"Říkají mi Hunter," řekla.

Všichni dlouho mlčeli. Pak se váhavě ozvala Dvířka: "Ta Hunter?"

"Správně," řekla Hunter a oprášila si nohavice. "Jsem zase zpátky."

Odněkud zazněl zvon, dvakrát. Byl to hluboký dunivý zvuk, z kterého Richardovi trnuly zuby.

"Pět minut," zamumlal markýz. Pak oslovil zbytek davu: "Myslím, že už jsme našli svého osobního strážce. Všem vám mnohokrát děkuji. Už tady není nic k vidění."

Hunter přešla ke Dvířce a zkoumavě si ji prohlížela. "Dokážeš zabránit lidem, aby mě zabili?" zeptala se ji dívka.

Hunter kývla hlavou směrem k Richardovi. "Jeho život jsem dnes zachránila třikrát, když jsme přecházeli most cestou na trh." Varney, který se mezitím posbíral ze země, zvedl silou vůle sochor.

Markýz sledoval, co dělá. A mlčel.

Dvířce se kolem úst kmitl úsměv. "To je legrační, Richard si myslel, že jsi..."

Hunter se nikdy nedozvěděla, co si o ní Richard myslel. Sochor se řítíl k její hlavě. Jednoduše natáhla ruku a chytila jej: pleskl jí do dlaně.

Přešla k Varneymu.

"Je to tvoje?"

Vycenil na ni zuby, žluté, černé a hnědé

"V téhle chvíli," řekla Hunter, "jsme vázáni Příměřím trhu. Ale jestli ještě jednou něco podobného zkusíš, poruším jej, utrhnu ti obě ruce a přinutím tě odnést je domů v zubech. A teď," pokračovala a kroutila mu přitom zápěstí za zády, "se hezky omluv."

"Au," skučel Varney.

"Ano?" povzbuzovala ho.

Vyplivl ta slova, jako by ho dusila: "Omlouvám se."

Pustila ho.

Varney pospíchal do bezpečné vzdálenosti, vyděšený a rozzuřený. Celou dobu couval, tváří obrácený k Hunter. A když se dostal ke dveřím oddělení potravin, zaváhal a pak zakřičel: "Seš mrtvá! Ty seš mrtvá, kurva! Mrtvá!" Hlas balancoval na pokraji slz.

Pak se otočil a vyběhl z místnosti.

"Amatéri," povzddechla si Hunter.

Vraceli se zpět cestou, po které Richard přišel.

Zvon nyní zněl bez přestávky. Byl zavěšený vedle pultu, kde v Harrods prodávali plněné bonbony pro labužníky, a tahal za něj velký černý muž oblečený do černého hábitu dominikánského mnicha.

Trh byl opravdu úžasný, ale Richardovi připadalo snad ještě zajímavější sledovat, s jako rychlostí se likviduje, rozebírá a odnáší. Jakékoliv stopy, že tam vůbec byl, mizely. Lidé rozkládali stánky, nakládali si je na záda a vlekli je pryč.

Richard si všiml Starého Baileyho. Měl plnou náruč svých neumělých nápisů a klecí s ptáky a klopýtal z obchodního domu.

Dav prořídil. Trh mizel. Přízemí obchodního domu Harrods už zase vypadalo jako obvykle: stejně nudné, stejně úhledné a spořádané jako vždycky, když tudy chodil s Jessikou.

"Hunter," řekl markýz. "Samozřejmě jsem o tobě slyšel. Kde jsi celou tu dobu byla?"

"Lovit," řekla stručně. Pak se obrátila k Dvířce. "Dovedeš plnit příkazy?"

Dvířka přikývla. "Když musím."

"Dobře. Pak se mi tě snad podaří uchovat při životě. Pokud tu práci vezmu."

Markýz se zastavil. Rychle ji přešel pohledem plným nedůvěry. "Řekla jsi, pokud tu práci vezmu?"

Hunter otevřela dveře. Vykročili do ulic nočního Londýna. Zatímco byli na trhu, přišlo a světla pouličních lamp se třpytila na mokrému asfaltu.

"Vzala jsem ji," řekla Hunter.

Richard měl stále silnější pocit, že je tam navíc. Dvířka se vyhýbala jeho pohledu, markýz ho ignoroval a Hunter ho nepovažovala za nic podstatného.

"Podívejte," začal, "nechci být na obtíž nebo tak, ale co já?"

Markýz se otočil a hleděl na něho velkýma očima, které v tmavém obličejí bíle svítily.

"Ty? Co jako ty?"

"No," vysvětloval Richard, "Jak se mám vrátit do normálu? Připadám si, jako bych vešel do zlého snu. Minulý týden všechno dávalo smysl, a teď je všechno nesmyslné." Hlas se mu zadrhl. Polkl. "Chci zpátky svůj život."

"Nedostaneš ho zpátky tím, že budeš cestovat s námi, Richarde," řekla Dvířka. "Bude to pro tebe těžké i tak. Já... opravdu je mi to moc líto."

Hunter, krácející vpředu, si klekla na chodník. Z opasku vytáhla malý kovový předmět a odemkla jím poklop kanálu.

Odtáhla ho, opatrně nahlédla dolů, vlezla do otvoru a pak pomohla sestoupit Dvířce.

Dvířka se už na Richarda nepodívala.

Markýz se škrábal na nose. "Mladý muži," pronesl, "existují dva Londýny. Je Nadlondýn - tam jsi žil - a pak je Podlondýn - Spodní strana - obydlená lidmi, kteří propadli škvírami světa. Nyní jsi jedním z nich. Dobrou noc."

Začal sestupovat po žebříku kanalizace. Richard zakřičel: "Počkejte!" a zachytil poklop, dřív než se zavřel. Šplhal dolů za markýzem.

V horní části kanalizace to páchlo jako v odpadní trubce mrtvým, mýdlovým, zelným zápachem. Čekal, že to níž bude ještě horší, ale pach zmizel.

Po dně cihlového tunelu tekla šedá voda, nehluboká, ale rychlá.

Richard do ní vkročil. Kdesi vpředu viděl světla ostatních, a tak běžel a cákal vodu na všechny strany, dokud je nedohonil. "Běž pryč," zlobil se markýz.

"Ne."

Dvířka na něho pohlédla: "Je mi to opravdu líto, Richarde."

Markýz se postavil mezi ně. "Nemůžeš se vrátit do svého starého domova ani do svého starého zaměstnání ani do svého starého života," řekl skoro něžně. "Žádná z těch věcí neexistuje."

Došli ke křižovatce, k místu, kde se sbíhaly tři tunely. Dvířka a Hunter se vydaly jedním z nich, tím bez vody. Neohlédly se. Markýz se ještě zdržel.

"Budeš se muset pokusit to tady dole zvládnout," řekl Richardovi. "V kanálech a ve tmě a nepřírozu." A pak se široce usmál: "No, moc rád jsem se s tebou setkal. Hodně štěstí. Jestli přežiješ příští den nebo dva, mohl bys to vydržet i celý měsíc."

S těmi slovy se otočil a odkráčel kanálem.

Richard se opřel o stěnu a naslouchal ozvěně jeho kroků a šumění vody spěchající k čističkám ve Východním Londýně a zvukům kanalizace.

"Krucí," řekl.

A pak, ke svému překvapení, poprvé ode dne, kdy mu zemřel otec, sám, ve tmě, začal Richard Mayhew plakat.

Stanice podzemní dráhy byla úplně prázdná a úplně temná. Varney přes ni šel a držel se blízko zdi. Vrhá nervózní pohledy za sebe, před sebe, doprava a doleva.

Vybral si tuhle stanici náhodou, mířil k ní přes střechy domů a tmavé kouty a dával si pozor, aby ho nikdo nesledoval. Nevracel se do svého doupěte v hlubokých tunelech v Camden Townu. Bylo to příliš riskantní. Existovala i jiná místa, kde měl Varney uložené zbraně a jídlo. Na chvíli se ztratí z oběhu. Než se to všechno přežene.

Zastavil se u automatu na jízdenky a zaposlouchal se do tmy. Absolutní ticho. Uklidnil se, byl si jistý, že je opravdu sám. Zůstal stát na začátku točivých schodů a zhluboka se nadechl.

Vedle něho se ozval hlas, mazlavý jako olej do převodovky: "Varney je nejlepší nájemný vrah a strážce v celé Spodní straně. To ví každý. Pan Varney nám to řekl osobně."

A z druhé strany mu laskavě odpověděl jiný hlas: "Pane Croupe, víte přece, že lhát se nemá."

V černočerné tmě pan Croup tu moudrost začal rozvíjet. "To nemá, pane Vandemare. Musím říct, že to považuji za zradu na své osobě. A byl jsem tím hluboce raněn. A zklamán. Když člověk nemá žádné kladné vlastnosti, těžko se smíruje se zklamáním, že, pane Vandemare?"

"Vůbec se nesmíří, pane Croupe."

Varney se vrhl dopředu a utíkal jako šílený dolů po spirálovém schodišti.

Shora ze schodů se ozval hlas pana Croupa: "Skutečně, myslím si, že bychom na to měli pohlížet jako na vraždu z milosti."

Zvuk Varneyho kroků zvonil na kovových stupních a rozléhal se vzhůru schodištěm. Funěl a lapal po dechu, rameny narážel do stěn, klopýtal ve tmě slepě dolů.

Doběhl na konec schodů, k tabuli, která varovala cestující, že nahoru vede 259 schodů a že pěšky by měli jít jen ti skutečně zdraví. Všichni ostatní, navrhovala cedule, by měli použít výtah.

Výtah ?

Něco cvaklo a výtahové dveře se otevřely, důležitě, pomalu, a zatopily chodbu světlem.

Varney rozčileně hledal svůj nůž: zaklel, když si uvědomil, že mu ho ta mrcha Hunter sebrala. Sáhl pro mačetu v podpažním pouzdru.

Byla pryč.

Za sebou uslyšel zdvořilé zakašlání. Obrátil se.

Pan Vandemar seděl na schodech na konci točitého schodiště.

Čistil si nehty Varneyho mačetou.

A pak po něm skočil pan Croup, samé zuby a drápy a ostří. A Varney neměl čas ani vykřiknout.

"Sbohem," řekl pan Vandemar nevzrušeně a dál si čistil nehty.

Pak začala téct krev. Mokrá červená krev. Byly jí spousty, protože Varney byl veliký chlap a krve měl do zásoby.

Když však pan Croup a pan Vandemar skončili, našli byste na chodbě pod schodištěm stěží malou krvavou skvrnku.

Když přistě myli schodiště, nebyla tam už ani ta.

Hunter byla vpředu. Dvířka kráčela uprostřed. Markýz držel konec. Žádný z nich nepromluvil od té doby, co před půlhodinou opustili Richarda.

Náhle se Dvířka zastavila. "To nemůžeme udělat," řekla bez úvodu. "Nemůžeme ho tam nechat."

"Samozřejmě že můžeme," řekl markýz. "A také jsme to udělali."

Nebyly zapálené. Ale jak to kráčelo podél nich, jedna po druhé se zaknitaly plamenem. Ničí ruka se jich nedotkla, žádný oheň se nedotkl jejich knotů. Roucho to mělo jednoduché, bílé, bělejší než bílé. Ta barva, absence veškerých barev, byla tak jasná, že až lekala. Našlapovalo to bosýma nohama na chladnou kamennou podlahu Velké síně. Obličej to mělo bledý a moudrý a něžný. A tak trochu osamělý.

Bylo to velice krásné.

Brzy svítily ve Velké síni všechny svíce.

Zastavilo se to u jezírka. Pokleklo to u vody, udělalo to z dlaní misky, ponořilo je do vody, zvedlo je a pilo. Voda byla studená, ale velice čistá. Když to dopilo vodu, zavřelo to na chvíli oči, jako při požehnání.

Pak se to zvedlo a odešlo zpět, přes celou síň, stejně jako to přišlo. A jak to procházelo, svíce zhasínaly, jak to dělaly po desítky tisíc let.

Nemělo to křídla, ale zcela nepochybně to byl anděl. Islington vyšel z Velké síně. A poslední svíce zhasla. Tma se vrátila.

Kapitola šestá

Richard v duchu psal zápis do deníku.

Milý deníčku, začal. V pátek jsem měl práci, snoubenku, domov a život, který měl smysl. (Tedy, do té míry, do jaké má nějaký život smysl.) Pak jsem našel na chodníku krvácející zraněnou dívku a snažil jsem se být milosrdný samaritán. Ted' nemám ani snoubenku, ani domov, ani práci a procházím se půl kilometru pod ulicemi Londýna s předpokládanou životností sebevražděné jepice.

"Tudy," rozhodl markýz.

"Vždyť všechny ty tunely vypadají stejně," poznamenal Richard a odložil svůj deník. "Jak poznáte, který je který?"

"Nepoznám," řekl markýz. "Jsme beznadějně ztraceni. Už nás nikdy nikdo neuvidí. Za pár dní budeme jeden druhého zabíjet z hladu."

"Opravdu?"

"Ne."

Richard pokračoval v psaní svého mentálního deníku.

V tomhle druhém Londýně jsou stovky lidí. Možná tisíce. Lidé, kteří pocházejí odtud nebo lidé, kteří sem propadli škvírami. Bloudí tudy s dívkou, které říkájí Dvířka, s její osobní stráží a s jejím bláznivým velkým vezírem. Včera v noci jsme spali v malém tunelu, o němž Dvířka říkala, že to kdysi bývala část regentské kanalizace. Osobní stráž byla vzhůru, když jsem usínal, a byla vzhůru, když mě probudili. Myslím, že nikdy nespí. Ke snídani jsme měli kousek ovocného koláče. Markýz měl kus v kapse. Proč tak někdo nosí v kapse kus ovocného koláče? Zatímco jsem spal, skoro mi vyschly boty.

Chci domů.

Pak v duchu poslední větu třikrát podtrhl, přepsal ji velkými písmeny, červeným inkoustem a zakroužkoval ji. Pak za mentální okraj přimaloval řadu vykřičníků.

Aspoň že ten tunel, kterým nyní šli, byl suchý. Byl to tunel s nejmodernější technikou: samé stříbrné trubky a bílé zdi. Markýz a Dvířka šli spolu vpředu. Richard se většinou držel tak dva, tři kroky za nimi. Hunter byla všude: někdy za nimi, někdy na jedné nebo druhé straně, často splývala se stíny kousek vpředu. Když se pohybovala, nedělala sebemenší hluk, což Richarda mírně vyvádělo z míry.

Kdesi před nimi se zablesklo světlo.

"A jsme tady," oznámil markýz. "Stanice Banka. Tady bychom měli začít hledat."

"Vy musíte být cvok," řekl Richard. Nemělo to být slyšet, ale i to nejtišší sotto voce se chodbami neslo a rozléhalo.

"Myslíš?" zeptal se markýz.

Podzemí se začalo otřásat: vlak podzemní dráhy, někde blízko.

"Nepleť se do toho, Richarde," prosila Dvířka.

Ale slova se mu sama vyhrnula z úst: "Oba jste blázni. Žádní andělé neexistují."

Markýz přikývl: "Ach tak. Ano. Rozumím ti. Žádní andělé neexistují. Stejně jako neexistuje žádný Podlondýn, žádní krysoluvčí, žádní pastýři v Shepherd's Bush2."

"V Shepherd's Bush nejsou pastýři," řekl Richard unaveně. "Ale jsou," ozvala se Hunter ze tmy těsně u jeho ucha. "A modli se, ať je nikdy nepotkáš." Podle hlasu to myslela naprosto vážně.

"Ale stejně nevěřím, že tady dole bloumají hejna andělů."

"Hejna ne. Jenom jeden." řekl markýz.

To už byli na konci tunelu. Před nimi byly zamknuté dveře.

Markýz ustoupil. "Má paní?" pokynul Dvířce.

Na okamžik na dveře položila ruku. Tiše se otevřely.

"Možná," trval na svém Richard, "možná máme na mysli různé věci. Ti andělé, o kterých mluvím já, mají křídla, svatozáře, trubky, pokoj-lidem-dobré-vůle a tak."

"To je ono," chválila ho Dvířka. "Správně. Anděl."

Prošli dveřmi.

Richard mimoděk zavřel oči. Tolik světla: bodalo do hlavy jako migréna. Když si oči přivykly na světlo, uvědomil si Richard, že je v dlouhém tunelu pro pěší, který spojuje stanice Monument a Banka. Podchodem spěchali úředníci z bank v City na vlak domů a žádný nevěnoval jejích čtveřici ani letmý pohled.

Tunelem se linulo svižné kvílení saxofonu: někdo hrál, více či méně kvalifikovaně píseň „Už nikdy se nezamiluju“ od Burta Bacharacha a Hala Davida.

Richard potlačil nutkání broukat si melodii se saxofonem. Kráčeli směrem ke stanici Banka.

"Koho to tedy hledáme?" zeptal se jakoby nevinně. "Archanděla Gabriela? Rafaela? Michaela?"

Právě míjeli plán podzemky. Markýz ťukl prstem na „andělskou“ stanici: "Islingtona."

Richard zněnil téma. "Nevím, ale když jsem před dvěma dny chtěl jet podzemkou, vlak mě nevzal."

"Jen jim musíš ukázat, kdo je pánem, to je všechno," ozvala se vzadu tiše Hunter.

Dvířka si kousala dolní ret. "Tenhle nás nechá jet," řekla. "Jestli ho najdeme."

Co dostaneš, když se zamiluješ?

Dost bacilů na zápal plic.

A až ho dostaneš, ani ti nezavolá.

Sešli po několika schodech a zahruli za roh.

Muzikant se saxofonem měl na zemi před sebou položený kabát. Na kabátě bylo pár mincí, které vypadaly, jako by si je tam byl položil sám, aby ukázal kolemjdoucím, co se od nich čeká.

Nikdo mu na to nenaletěl.

Hráč na saxofon byl úžasně vysoký. Tmavé vlasy mu sahaly na ramena a hluboko posazené oči a vážný nos rámovaly dlouhé vousy. Měl otrhané tričko a džíny s olejovými fleky.

Když se k němu čtveřice přiblížila, přestal hrát, vyklepal z náustku sliny, nasadil ho zpět a spustil starou píseň Julie Londonové „Řeka slz“:

Teď říkáš, že je ti to líto...

Richard si překvapeně uvědomil, že je ten muž vidí - a že se úporně snaží předstírat opak. Markýz se před ním zastavil. Kvílení saxofonu se nervózně vytratilo. Na markýzově tváři blýskl chladný úsměv.

"Lear, nemýlí-li se?"

Muž opatrně přikývl. Prsty přejížděl klapky nástroje.

"Míříme na stanici Earl's Court, Hraběcí dvůr, chceš-li," pokračoval markýz. Neměl bys náhodou u sebe něco jako jízdní řád?"

Lear si špičkou jazyka olízl rty.

"Je to možný. Co bych z toho měl, kdyby jo?"

Markýz vrazil ruce hluboko do kapes svého pláště. Pak se usmál, jako kocour, kterému právě svěřili klíče ke kleci se zlobivými, ale tlustými kanáry.

"Říká se," začal líně, jako by jen utrácel čas, "že Merlinův pán, Blaise, jednou napsal melodii tak okouzující, že by vyčarovala peníze z kapsy každému, kdo ji slyšel."

Learovi se zúžily oči. "To by stálo za víc než za jízdní řád. Kdybys to skutečně měl."

Markýz vyrobil výraz člověka, kterému právě došlo, že no fakt, to by se vyplatilo, vidíš? "No," řekl velkodušně, "předpokládám, že bys mi pak zůstal dlužen, co říkáš?"

Lear pomalu a zdráhavě přikývl. Štrachal v zadní kapse, až vytáhl kousek mnohokrát přeloženého papíru. Zvedl ho. Markýz po něm sáhl. Lear ucukl.

"Nejdřív chci slyšet tu melodii, starý podvodníku. A modli se, ať funguje."

Markýz zvedl obočí. Rychle vsunul ruku do jedné z vnitřních kapes svého pláště. Když ji vyndal, držel pouťovou píšťalku a malou křišťálovou kouli. Podíval se do křišťálové koule, udělal takové to hmmm, které znamená, "aha, tak tam to je," a zase ji schoval. Pak si přiložil píšťalku ke rtům a začal hrát.

Byla to zvláštní, hluchně veselá melodie, jež skákala a kroutila se. Richard měl pocit, že je mu zase třináct, že je ve škole polední přestávka a že s kamarádem poslouchá na tranzistoráku Top Twenty. Že je znovu čas, kdy pop je to nejdůležitější v životě. Byla to přesně ta melodie, kterou celý život v písničkách hledal.

Na kabátě zacinkala hrst mincí. Markýz schoval píšťalku.

"Zůstanu ti dlužný, lumpe jeden," řekl Lear a pokyvoval hlavou.

"Nezapomeň." Markýz vzal papír - jízdní řád - a přeletěl ho pohledem. "Ale nech si poradit. Nepřeháněj to. Všeho moc škodí."

A čtyři poutníci se vydali dál dlouhou chodbou polepenou reklamami na filmy a spodní prádlo a občasným úředně vypadajícím oznámením, které z podzemky vyhánělo pouliční umělce. Za nimi se neslo vzlykání saxofonu a cinkot peněz přistávajících na kabátě.

Markýz je vedl na nástupiště Centrální trasy.

Richard popošel až k okraji nástupiště a pohlédl dolů. Jako už tolikrát, uvažoval, ve které z těch kolejí je elektrika. A pak si uvědomil, že se usmívá na malou šedou myšku, která statečně pobíhala mezi kolejemi na myší výpravě za zapomenutými rohlíky a spadlými bramborovými lupínky.

"Pozor na mezery," varovala ho Hunter naléhavě. "Postav se dál. Ke zdi."

"Cože?" "Řekla jsem," opakovala Hunter, "pozor na-"

A pak se to vyřinulo přes okraj nástupiště. Bylo to průhledné, snové, jako duch, mělo to barvu kouře a vyplavalo to jako hedvábí pod vodou. Pohybovalo se to neuvěřitelně rychle a zároveň jakoby zpomaleně a pevně se to obalilo kolem Richardových kotníků.

Bodlo ho to i přes hrubou látku levisek. Táhl ho to směrem k okraji nástupiště a Richard zavrával.

Vzdáleně si uvědomoval, že Hunter popadla svou hůl a tloukla do chapadla, úporně a opakovaně.

Ozval se vzdálený ječivý hluk, tenký a šilný, křik idiotského dítěte, kterému berete hračku.

Kouřové chapadlo pustilo Richardův kotník, sklouzlo zpět přes okraj nástupiště a zmizelo.

Hunter popadla Richarda za zátylek a odtáhla ho ke zdi. Richard se zhrouceně opřel. Jeho kalhoty vypadaly jako podomácku dělaná batika - všude, kde se ho ta věc dotkla, zmizela barva. Povytáhl si nohavici. Na kotníku a lýtku mu začínaly naskakovat drobné fialové podlitiny.

"Co..." pokusil se zeptat, ale z hrdla mu nevyšel ani hlásek. Polkl. Zkusil to znovu. "Co to bylo?"

Hunter se na něho podívala. Její obličej vypadal jako vyřezaný z hnědého dřeva. "Myslím, že to ani nemá jméno. Žije to v mezerách. Varovala jsem tě."

"Já jsem... nikdy jsem to předtím neviděl."

"Nikdy jsi nebyl v Rubu," řekla Hunter. "Raději čekej u stěny. Je to bezpečnější."

Markýz kontroloval čas na velkých zlatých kapesních hodinkách. Pak je vrátil do kapsy u vesty, podíval se na papír, který mu dal Lear, a spokojeně kývl. "Máme štěstí," oznámil. "Vlak na Hraběcí dvůr by tudy měl projíždět asi za půl hodiny."

"Earl's Court není na Centrální trase," upozornil ho Richard. Markýz na něho pobaveně hleděl. "S tebou se jeden skutečně nenudí, mladý muži. Není nad absolutní neznalost."

Začal foukat vítr. Do stanice vjel vlak. Lidé vystupovali a nastupovali na cestě za svými životy a Richard je závistivě sledoval.

"Pozor na mezeru," vyzpěvoval hlas z magnetofonu. "Nestůjte u dveří! Pozor na mezeru!"

Dvířka pohlédla na Richarda. Lekla se toho, co viděla, a tak popošla k němu a vzala ho za ruku. Byl velice bledý a dýchal rychle a povrchně.

"Pozor na mezeru," vykřikoval znovu nahraný hlas. "Nic mi není," lhal Richard statečně a neadresně.

Centrální šachta nemocnice pánů Croupa a Vandemara byla smrduté a nevlídné místo. Opuštěnými prkny, gumovými pneumatikami a kusy kancelářského nábytku prorůstala ubohá tráva. Dvůr působil dojmem, jako by před desetiletím (snad z nudy, možná z frustrace, možná jako vyjádření postoje nebo jako happening) lidé vyházeli obsah svých kancelářů z oken vysoko nad dvorem a nechali jej tam shnít.

Bylo tam i rozbité sklo. Spousta rozbitého skla. Také několik matrací. Z jakéhosi těžko vysvětlitelného důvodu kdosi některé kdysi zapálil. Nikdo nevěděl proč, nikomu na tom nezáleželo. Pružinami prorůstala tráva.

Kolem ozdobné fontány uprostřed dvora, která už dlouho nebyla ani ozdobná ani fontána, se rozvíjel celý živočišný svět. Prasklá vodovodní trubka s pomocí trochy dešťové vody proměnila fontánu v chovnou stanici pro spoustu žabiček, jež tady vesele poskakovaly a radovaly se z toho, že jsou v bezpečí před suchozemskými přirozenými nepřáteli. Vrány a kosi a občas i mořští racci zase považovali dvůr za lahůdkářství specializované na žabi pochoutky a chráněné před kočkami.

Slimáci se líně protahovali pod pružinami spálených matrací, hlemýždi kreslili na rozbité sklo slizké cestičky. Velcí černí brouci pilně pobíhali po zdemolovaných šedých telefonech a zmražených panenkách Barbie.

Pan Croup a pan Vandemar se sem přišli nadýchat čerstvého vzduchu. Pomalu obcházeli po obvodu dvora a pod nohama jim křupal rozbité sklo. V ošuntělých černých oblecích vypadali jako stíny.

Pan Croup zuřil. Chodil dvakrát rychleji než pan Vandemar, obíhal kolem něho a skoro tancoval zlostí. Čas od času, když už nedokázal vztek udržet uvnitř, se pan Croup vrhl ke zdi nemocnice a fyzicky ji napadl pěstmi a kopanci, jako ubohou náhražku skutečné osoby.

Pan Vandemar prostě chodil. Jeho chůze byla příliš vytrvalá, příliš stálá a příliš neúprosná, aby se dalo mluvit o procházce. Smrt chodí stejně jako pan Vandemar. Pan Vandemar sledoval apaticky pana Croupa, když kopl do tabule skla opřené o stěnu. Roztříštilo se s uspokojivých rachotem.

"Já, pane Vandemare," pravil pan Croup a prohlížel si trosky, "já osobně toho mám už téměř plné zuby. Téměř. Ta opatnická, malicherná, předokonalá, nerozhodná, nafoukaná ropucha - hned bych mu vytlačil palcem oči."

Pan Vandemar zavrtěl hlavou. "Ještě ne. Je to náš šéf. Na tuhle práci. Až nám zaplatí, možná si dopřejeme trochu potěšení."

Pan Croup si uplivil. "Je to neschopný intrikářský mezek. Měli bychom tu mrchu zabít. Anulovat, zlikvidovat, inhumovat a amortizovat."

Telefon začal pronikavě zvonit. Pan Croup a pan Vandemar se zmateně rozhlíželi. Konečně pan Vandemar telefon našel uprostřed suti na hromadě promočených lékařských záznamů. Ze zadní strany přístroje visely utržené dráty. Zvedl ho a podal panu Croupovi.

"Pro vás."

Pan Vandemar neměl telefony rád.

"Pan Croup u telefonu," řekl pan Croup. Pak dodal servilně: "Ach, to jste vy, pane."

Pauza.

"V téhle chvíli, jak jste žádal, se tady prochází, volná jako sedmikráska. Obávám se, že váš nápad s osobním strážcem šel ke dnu jak chciplý pavián... Varney? Ano, je úplně mrtvý."

Další pauza.

"Pane, začínám mít jisté koncepční problémy ohledně role mé a mého společníka v této šaškárně."

Následovala třetí pauza a pan Croup zpopelavěl.

"Neprofesionální?" zeptal se mímě. "My?"

Zaťal ruku v pěst a bouchl vši silou do stěny. Tón jeho hlasu však zůstal stejný, když říkal: "Pane, chtěl bych vás ve vši účtě upozornit, že pan Vandemar a já jsme spálili město Tróju. Že jsme přinesli do Flander černý mor. Naše poslední zakázka, která předcházela té vaší, sestávala z umučení celého osazenstva kláštera v Toskánsku v šestnáctém století. My jsme dokonale profesionální."

Pan Vandemar, který se dosud bavil chytáním žabek a zkoušením, kolik si jich dokáže nacpat do úst, než bude muset začít žvýkat, řekl s plnými ústy: "Dělal jsem to rád."

"Co chci říct?" zeptal se pan Croup a smetl si nějaké pomyslné smítko ze svého obnošeného obleku. Skutečný prach na něm zcela ignoroval. "Chci říct, že jsme nájemní vrazi. Jsme hrdlořezi. My zabíjíme."

Pak zase něčemu naslouchal.

"A co s tím z Horního? Proč ho nemůžeme zabít?"

Pan Croup sebou škubl a znovu si odpivil a praštil do zdi - a pořád stál a držel v ruce napůl rozbitý zrezivělý telefon.

"Vyděsit ji? My jsme zabijáci, ne strašáci."

Pauza.

Zhluboka se nadechl.

"Ano, chápu, ale nelíbí se mi to."

Jenže osoba na druhém konci už zavěsila. Pan Croup hleděl dolů na telefon. Pak ho jednou rukou zvedl a systematicky ho začal rozbíjet o zeď.

Pan Vandemar přišel blíž. Našel velkého černého slimáka s jasně oranžovým břichem a žvýkal ho jako lékořicové cigáro. Slimák, hlupák, se snažil odpalzit po jeho bradě.

"Kdo to byl?"

"Kdo ksakru to asi mohl být?"

Pan Vandemar přemýšlivě žvýkal, pak vcucel slimáka do úst jako provázek husté, lepkavé černooranžové špagety.

"Strašák?"

"Náš chlebobárce."

"To jsem chtěl říct jako druhou možnost."

"Strašáci," odplivl si znechuceně pan Croup. Přecházel ze žhavé zuřivosti do olejovité šedivé naštvanosti.

Pan Vandemar polkl obsah ústní dutiny a utřel si rty do rukávu. "Nejlepší způsob, jak vyplašit vrány," navrhol, "jednoduše se připlížíte zezadu, chytíte je rukou kolem krčku a tisknete, až se přestanou hýbat. To z nich vyplaší i střeva."

A pak mlčel. Kdesi v dálce slyšeli rozhněvané krákání vran.

"Vrány. Čeled' Corvidae, Krkavcovití. Podstatné jméno hromadné," odříkával pan Croup a vychutnával si zvuk toho slova, "vražďení."

Richard čekal opřený o stěnu vedle Dvířky. Skoro nemluvila. Okusovala si nehty a prohrabávala si rukou vlasy, až jí trčely jako dikobrazí ostny, pak se je zase snažila uhladit.

Rozhodně byla úplně jiná než lidé, které kdy znal.

Když si všimla, že ji pozoruje, cukla ramenem a zavrtala se hlouběji do vrstev svého šatstva, skoro ztracená v koženém kabátku. Výraz na její tváři připomněl Richardovi malého bezdomovce, jehož viděl minulou zimu za Covent Garden: nebyl si jist, jestli to bylo děvče, nebo chlapec. Matka děcka žebřala, prosila kolemjdoucí o drobné, aby mohla nasytit jeho i maličké, které držela v náručí. Ale dítě jen hledělo na svět a mlčelo, i když bylo jistě hladové a promrzlé. Jen hledělo.

Hunter stála vedle Dvířky a sledovala oba konce nástupiště. Markýz jim řekl, kde mají čekat, a pak se vytratil. Richard zaslechl někde plakat nemluvně.

Markýz vyklouzl ze dveří s nápisem POUZE VÝCHOD a šel směrem k nim. Žmoulal kousek cukroví.

"Užíváte si?" zeptal se Richard. Přijížděl nějaký vlak. "Jen se starám," odsekl markýz. Podíval se na svůj papírek a na hodinky. Pak ukázal na jedno místo na nástupišti. "Tady je vlak do Hraběcího dvora. Vy tři se postavte za mne."

Pak, když vlak podzemní dráhy - nudný a nezajímavý, zdálo se Richardovi - duněl a rachotil do stanice, naklonil se markýz přes Richarda ke Dvířce: "Má drahá dámo? Je tu něco, o čem jsem se ti možná měl zmínit dříve."

Obrátila k němu své zvláštní oči. "Ano?"

"No, hrabě asi nebude obzvlášť nadšen, že mě vidí."

Vlak zpomalil a zastavil. Vůz, před kterým stál Richard, byl úplně prázdný: světla v něm byla zhasnutá, byl pustý a temný. Ostatní dveře vagonů se s hvízdáním otevřely. Ty v tom ztemnělém voze zůstaly zavřené.

Markýz vyklepal na dveře pěstí zvláštní a složitý rytmus. Nic se nedělo. Richard se v duchu sázel, jestli vlak odjede bez nich, když vtom se dveře prázdného vozu otevřely. Spíš pootevřely. Vyhlédl z nich starší obličej.

"Kdo klepal?"

Škvírou viděl Richard plameny, lidi a kouř. Okny však pořád viděl jen temný a prázdný vagon.

"Lady Dvířka a její společníci."

Dveře se doširoka rozevřely a oni byli v Hraběcím dvoře.

Kapitola sedmá

Na podlaze ležela na vrstvě rákosí roztroušená sláma. Ve velikém krbu hořel a prskal oheň z polen. Několik kuřat si vyšlapovalo po podlaze a zobalo. Stály tam židle s vyšívanými polštáři a okna a dveře zakrývaly gobelíny.

Richard klopýtl a málem upadl, když se vlak s trhnutím rozjel ze stanice. Napřáhl ruku a zachytil se nejbližší osoby.

Nejbližší osoba byl menší, šedivý postarší ozbrojenec. Richard si pomyslel, že nebýt plechového klobouku, kabátce, poněkud neodborně zhotoveného kroužkového brnění a kopí, vypadal by jako nedávno penzionovaný státní úředník. Vzhledem k výše uvedenému vypadal jako nedávno penzionovaný státní úředník, který byl proti své vůli vlákn do místního amatérského divadelního souboru a přinucen hrát ozbrojence.

Pomenší šedivý muž na Richarda krátkozrace zamžikal a řekl: "Pardon."

"Byla to moje chyba," omlouval se Richard.

"Já vím."

Uličkou cupital irský vlkodav. Zastavil se u hráče na flétnu, který seděl na podlaze a nesouvisle přehrával nějakou radostnou melodii. Vlkodav upřeně pohleděl na Richarda, pohrdlivě zavrčel a pak si lehl na zem a usnul.

Na druhém konci vagonu byl starší sokolník se sokolem na ruce. Dvořil se klubku slečinek s prošlou prodejní lhůtou a

v některých případech i s prošlým datem spotřeby. Někteří cestující otevřeně civěli na čtyři nové pasažéry, jiní je stejně otevřeně ignorovali.

Richarda napadlo, že to vypadá, jako by někdo vzal menší středověký hraběcí dvůr a uložil ho, jak dovedl nejlépe, do jednoho vozu podzemky.

Herold zvedl k ústům polnici a zatroubil jakousi nemelodii. Obrovský starší muž ve velikánském kožešinou lemovaném županu a bačkorách vklopýtal dveřmi z vedlejšího vagónu. Opíral se přitom o rameno šaška v obnošeném strakatém oblečení.

Ten muž byl vůbec mimořádný. Jedno oko měl zakryté černou páskou, což způsobovalo, že vypadal poněkud bezmocně a nevyrovnaně, jako jednooký pták. V zrzavých prošedivělých vousech měl zbytky jídla a zpod županu mu čouhaly nohavice pyžama.

Tohle, správně odhadl Richard, musí být ten hrabě.

Šašek, také už starší člověk se skoupými ústy a nalíčeným obličejem, vypadal, jako by byl uprchl ze života někde na konci osob a obsazení v hudebních divadlech před sto lety. Vedl hraběte k vyřezávanému dřevěnému stolci. Hrabě si na něj trochu roztřeseně sedl. Vlkodav se zvedl. Přešel přes vagón k trůnu a usadil se hraběti u nohou v bačkorách.

Earl's Court, Hraběcí dvůr, pomyslel si Richard. Samozřejmě. A pak začal uvažovat, jestli v Barons Courtu je nějaký baron, jestli v ostatních Dvorech jsou havrani, chodci či bály, jak jejich názvy naznačují.

Ten starý zbrojnoš astmaticky zakašlal a řekl: "Tak rychle, vy čtyři. Vyložte, co chcete."

Dvířka povystoupila. Držela hlavu vysoko, vypadala náhle vyšší a uvolněnější, než jak ji Richard znal, a začala: "Žádáme o přijetí u Jeho hraběcí Milosti."

Hrabě zakřičel do vozu: "Co říkala ta dívenka, Halvarde?" Richard uvažoval, jestli je hluchý.

Zbrojnoš Halvard zašoupal nohama a vytvořil z dlaní troubu.

"Žádají o slyšení, Vaše Milosti," překřikoval rachocení kol. Hrabě odsunul kožešinovou čepici a škrábal se přemýšlivě na hlavě. Pod čepicí bylo vidět pleš. "Opravdu? Slyšení? Úžasné. Co jsou zač, Halvarde?"

Halvard se obrátil k nim. "Chce vědět, kdo všichni jste. Ale stručně, prosím. Nerozvádějte to."

"Jsem lady Dvířka," oznámila Dvířka. "Lord Portiko byl můj otec."

To hraběte zaujalo. Naklonil se kupředu a upřel na ni své zbývající oko. "Říká, že je Portikova nejstarší?" zeptal se šaška.

"Tak, Vaše Milosti."

Hrabě pokynul Dvířce. "Pojď sem. Pojď, pojď. Chci si tě prohlédnout."

Šla uličkou vagónu a přidržovala se tlustých provazových smyček, jež visely ze stropu, aby nespadla. Když došla před hraběcí stolec, uklonila se. Hrabě se škrábal ve vousech a hleděl na ni.

"Byli jsme všichni úplně zdrceni zprávou, o nešťastném... tvůj otec." hrabě se zarazil a pak řekl: "I celá tvoje rodina, bylo to-" zase ztichl. Pak dodal: "Víš, velice jsem si jich vážil, dost jsme spolu obchodovali... Chudák starý Portiko... tolik plánů..." Zastavil se. Poklepal šaška po rameni a zašeptal hněvivým řevem, tak hlasitým, že přehlušil rachot vlaku: "Zvedni se a dělej legraci, Tooley. Za co tě platím?"

Šašek se potácel uličkou s bolestivou grimasou a revmatickým hekáním. Zastavil se před Richardem.

"A kdo je asi tohle?" zeptal se.

"Já? Hm. Já? Moje jméno? Richard. Richard Mayhew."

"Já?" zakvičel šašek v divadelní a přehnané imitaci Richardova skotského přízvuku. "Já? Hm. Já? Voilá! To není muž, jen hlupák v sukni!"

Dvořané se přidušeně hihňali.

"A já," oznámil šaškovi s oslnujícím úsměvem de Carabas, "jsem markýz de Carabas."

Šašek zamžikal.

"De Carabas, ten zloděj? De Carabas, ten lupič těl? De Carabas, ten zrádce?" Obrátil se ke dvořanům kolem. "Ale tohle přece nemůže být de Carabas! Víte proč? Protože de Carabas byl už dávno vypuzen z přízně hraběte. Možná je to jen lasička, jež vyrostla obzvlášť veliká."

Dvořané se zase zasmáli, tentokrát poněkud stísněně, a pak se začali mezi sebou nervózně bavit. Hrabě mlčel, ale měl pevně sevřené rty a třásl se mu ruce.

"Mně říkají Hunter," představila se šaškovi Hunter. Dvořané zmlkli. Šašek otevřel ústa, jako by chtěl něco říct, pak se na ni podíval a zase je zavřel.

Koutky jejích dokonalých rtů rozvlnil úsměv.

"No tak, řekni něco směšného."

Šašek hleděl na dlouhé špičky svých bot. Pak zabručel:

"Marně lovím slova."

Hrabě zatím zíral na de Carabase jako pomalu hořící rozbuška, oči vytřeštěné, bílé rty, neschopen uvěřit svým smyslům. Nyní prudce vyskočil. Ztělesněná sopka, šedovousý zběsilec. Hlavou se dotýkal stropu vozu. Ukázal na markýze a křičel, až mu od úst létaly sliny.

"To nedovolím, to nepřipustím! Ať sem hned přijde!"

Halvard pokynul de Carabasovi kopím. Ten se pomalu loudal přes vagón, až stál vedle Dvířky před hraběcím trůnem. Vlkodav začal výhrůžně vrčet.

"Ty," probodával hrabě vzduch roztřeseným prstem. "Já tě znám, de Carabasi. Nezapomněl jsem. I když jsem starý, nezapomněl jsem!"

Markýz se uklonil.

"Směl bych Vaši Milosti připomenout, že jsme učinili dohodu? Dohodl jsem mírovou smlouvu mezi vašimi lidmi a

Havraním dvorem. A Vaše Milost mi na oplátku slíbila drobnou laskavost."

Takže Havraní dvůr existuje, uvědomil si Richard. Uvažoval, jak to tam asi vypadá.

"Drobnou laskavost?" opakoval hrabě. Teď měl barvu přezrálé červené řepy. "Ty tomu říkáš drobná laskavost? Přišel jsem při ústupu z Bílého města o dvanáct lidí! Kvůli tvé hlouposti. Přišel jsem o oko!"

"A dovolte mi poznamenat, Vaše Milosti," přerušil ho markýz zdvořile, "že ta páska je velmi slušivá. Dokonale zvýrazňuje váš obličej."

"Přisahal jsem..." rozhorloval se zase hrabě a brada se mu ježila, "přisahal jsem... že jestli vkročíš jen jedinou nohou na mé panství, tak..." hlas se mu vytratil. Potřásal hlavou. "Však já si vzpomenu, co. Já nezapomínám," pokračoval.

"Nejspíš není příliš nadšený, že tě vidí?" šeptala Dvířka de Carabasovi.

"No, není," zabručel.

Dvířka znovu předstoupila.

"Vaše Milosti," řekla hlasitě a zřetelně, "de Carabas je zde se mnou jako můj host a společník. Ve jménu přátelství, jež bylo mezi našimi rodinami, ve jménu přátelství mezi mým otcem a-"

"Zneužil mé pohostinnosti," hřímal hrabě. "Přisahal jsem, že... jestli ještě někdy vkročí na mé statky, nechám ho vykuchat a vyudit. Jako něco, co se nejdřív ehm, to, vykuchá a pak ehm, to, vyudí."

"Máte na mysli uzenáče, můj pane?"

Hrabě trhl ramenem.

"To je jedno. Stráže, chopte se ho!"

Stalo se. Oba strážní už si sice těžko vzpomínali, kdy jim bylo šedesát, ale v rukou měli samostřily a mířili jimi na markýze. A ruce se jim netřáslly ani věkem ani strachem.

Richard se podíval na Hunter. Zdálo se, že jí to nedělá starost: sledovala dění skoro pobaveně, jako divák ochotnické představení.

Dvířka si založila paže na hrudi a stála velice vzpřímeně, s bradou pyšně vysunutou. Už nevypadala jako otrhaná pouliční víla, spíš jako někdo, kdo je zvyklý poroučet. Její zvláštní oči zablýskaly.

"Vaše Milosti, markýz je tady se mnou jako můj host a společník. Naše rodiny žily dlouhá léta v přátelských vztazích

"Ano. To žily," přerušil ji hrabě nadšeně. "Stovky let. Stovky a stovky. Znal jsem i tvého děda. Zajímavý stařík. Trochu zapomnětlivý."

"Ale jsem nucena říct, že takový násilný čin vůči mému společníkovi budu chápat jako čin agrese proti mně i mému domu." Dívka upřeně hleděla na starce.

Několik vteřin stáli jako sochy. Hrabě si rozčileně potahoval zrzavé, prošedivělé vousy. Pak vyšpulil dolní ret jako trucovité dítě. "Nechci ho tady."

Markýz vyndal zlaté hodinky, které měl z Portikovy pracovny. Nedbale si je prohlížel. Pak se obrátil na Dvířku, jako by se kolem nich vůbec nic nestalo. "Má paní, očividně ti budu užitečnější mimo tento vlak. Mám i jiné věci na práci."

"Ne," odmítla. "Když půjdeš ty, půjdeme všichni."

"Nemyslím, že je to rozumné," řekl markýz. "Pokud zůstaneš v Podlondýně, Hunter se o tebe postará. Setkám se s tebou na příštím trhu. Neudělej zatím žádnou hloupost."

Vlak zastavil ve stanici.

Dvířka upřela zrak na hraběte: obrovské oči zvláštní barvy v bledém srdcovitém obličejí. "Dovolíte mu v míru odejít, Vaše Milosti?"

Přejel si rukou obličej, protřel si zdravé oko, pak černou pásku. Nakonec se podíval na ni.

"Tak ho nechte jít. Příště..." přejel si tlustým prstem po ohryzku, "...uzenáč."

"Nemusíte mě doprovázet," řekl markýz strážím a vykročil k otevřeným dveřím.

Halvard zvedl kuši a namířil ji na markýzova záda. Hunter natáhla ruku a sklonila mu zbraň k zemi.

Markýz vystoupil na nástupiště, otočil se a vysekl jim ironickou poklonu. Dveře se za ním s hvizdem zavřely. Hrabě se znovu usadil na svém obřím trůnu na konci vozu. Mlčel.

Vlak zarachotil a vrhl se do černého tunelu.

"Kam se poděly mé dobré mravy?" vrčel si hrabě pod vousy. Hleděl na ně svým jediným okem. Pak to řekl znovu, hlubokým silným hlasem, který Richard cítil až v žaludku, jako bušení velkého bubnu. "KDE JSOU MÉ DOBRÉ MRAVY?"

Pokynul jednomu ze starších zbrojnošů. "Určitě jsou po té cestě hladoví, Dagvarde. A myslím, že mají žízeň."

"Ano, Vaše Milosti."

"Zastavte vlak!" zavolal hrabě.

Dveře se zase otevřely a Dagvard vyběhl na nástupiště. Richard sledoval lidi za oknem. Do jejich vozu nikdo nenastoupil. Nezdálo se, že by si někdo všiml něčeho zvláštního.

Dagvard došel k prodejnímu automatu na stěně nástupiště. Sundal si helmici. Pak zatukal pancéřovou rukavicí na bok přístroje.

"Objednávky od hraběte," řekl. "Čokolády."

Ve vnitřnostech automatu to zarachotilo a začaly se sypat čokoládové tyčinky s ovocem a ořechy, jedna za druhou.

Dagvard je chytl do přilbice.

Dveře se začaly zavírat. Halvard je zapíchl násadou svého kopí a dveře se začaly zmateně otevírat a zavírat.

"Prosím, opusťte dveřní prostor," ozval se tlampačový hlas. Vlak nemůže opustit stanici, pokud nejsou všechny dveře zavřené. "

Hrabě hleděl na Dvířku svým zdravým okem.

"Tak. Co tě ke mně přivádí?"

Přejela si jazykem rty.

"No, v podstatě, Vaše Milosti, smrt mého otce."

Pomalů kývl.

"Chápu. Chceš pomstu. A docela právem."

Odkáslal si a začal hlubokým a silným basem odříkávat: "Míhá se mocný meč, plane pekelný plamen, ocelové ostří proklálo prokletou hrud: Rychle rudne... rudne... něco. Ano."

"Pomstu? Ano. To chtěl můj otec. Ale já chci jen vědět, co se stalo, a ochránit svůj život. Má rodina neměla nepřátele."

Dagvard se vpotácel zpět do vozu s helmici plnou čokolády a coly. Dveře se mohly zavřít a vlak vyjel.

Plášť byl pokrytý mincemi a bankovkami - a střevíci. Střevíci na nohách. Kopaly do mincí, špinily a škubaly bankovky, trhaly kabát. Všude pod nohama byly peníze.

"Nechte mě, jděte pryč," prosil Lear. Tiskl se ke zdi pasáže. Po obličeji mu stékala krev a barvila mu vousy do ruda. Saxofon mu zplihle visel na hrudi.

Kolem stál menší dav lidí - víc než dvacet, méně než padesát - strkali se a šťouchali, dav smyslů zbavený, s očima vytřeštěnými. Drali se dopředu, prali se a škrábali sousedy v zoufalé snaze dát Learovi peníze.

Krev byla i na okachlikované stěně, tam, kde Lear narazil hlavou. Lear se ohnal po čtyřicátníci, která z kabelky divoce vyhrabávala pětilibrovky a strkala mu je. Vrazila mu prsty do obličeje, aby mu peníze nacpala. Stočil se, aby jí uhnul, a upadl na zem.

Kdosi mu šlápl na ruku. Do tváře ho tlačily mince, bankovky ho dusily. Začal vzlykat a klít.

"Říkal jsem ti, že to nesmíš přehánět," řekl uhlazený hlas vedle něho. "Neposlušný hochu."

"Pomoz mi," hekal Lear.

"No, existuje protikouzlo," připustil hlas téměř zdráhavě. Dav se teď na Leara tlačil ještě těsněji. Hozená padesáticentová mince mu roztřála tvář. Stočil se do klubíčka, objímal se pažemi a schovával obličej na kolenou.

"Zahraj to, ztraceně," prosil Lear. "Dám ti, co chceš... Jen ať přestanou..." • Pout'ová píšťalička začala tiše pískat.

Ozvěna se nesla chodbou. Jednoduchá melodie, opakující se kolem dokola, pokaždé trochu jiná: variace á la de Carabas.

Kroky se vzdalovaly. Zpočátku šouravě, pak rychleji. Lidé odcházeli. Lear otevřel oči.

Markýz de Carabas se opíral o zeď a pískal si na píšťalku. Když viděl, že se na něho Lear dívá, vytáhl píšťalku z úst a vrátil ji do kapsy. Hodil Learovi záplatovaný bavlněný kapesník s krajkovým lemem. Lear si otřel z čela a tváře krev.

"Byli by mě zabili," žaloval.

"Ale já jsem tě varoval," řekl de Carabas. "Měl jsi kliku, že jsem se vracel zrovna tudy."

Pomohl Learovi do sedu.

"Takže," pokračoval, "myslím, že mám u tebe další dloužek."

Lear zvedl kabát - roztrhaný, zabláčený a plný otisků bot. Najednou mu bylo hrozně zima. Zabalil se do roztrhaného pláště. Mince se se zvoněním rozsypaly na dlaždice. Bankovky se zvolna snášely za nimi. Nechal je tam ležet.

"Opravdu jsem měl kliku? Nebo jsi to na mě nastražil?" Markýz se zatvářil skoro uraženě. "Nevím, jak tě něco takového mohlo vůbec napadnout."

"Protože tě znám. Proto. Tak co je to tentokrát? Zlodějna? Žhářství? Vražda?" Mluvil rezignovaně a smutně.

De Carabas se sklonil a vzal si svůj kapesník.

"Krádež, obávám se. Mám velmi nutnou potřebu jedné sošky dynastie T'ang."

Lear se zachvěl. Pak, velice pomalu, přikývl.

Richard dostal tyčinku čokolády s ovocem a oříšky, co dodává firma Cadbury's do automatů, a vysoký stříbrný pohár ozdobený kolem okraje čímsi velmi připomínajícím safíry. V poháru byla Coca-cola.

"Rád bych navrhl připítek našim hostům," řekl Tooley, ten obstarožní šašek. "Dítě, zabiják, hlupák. Nechť dostanou, co si zaslouží."

"Co z toho jsem já?" šeptal Richard Hunter.

"Ten hlupák, pochopitelně," odpověděla šeptem.

"Za starých časů," řekl Halvard smutně, když upil trochu coly, "jsme mívali víno. Mám víno radši. Není tak lepkavé."

"To vám všechny automaty takhle dávají věci?" zeptal se Richard.

"Ó ano," řekl stařík. "Poslouchají hraběte, víte. On vládne Podzemí. Myslím tomu s vlaky. Je pánem Centrální trasy, Okružní, Jubilejní, Vítězné i trasy Bakerloo - prostě všech kromě Rubové trasy."

"Co je Rubová trasa?" chtěl vědět Richard. Halvard zakroutil hlavou a našpulil rty.

Hunter se dotkla prsty Richardova ramene.

"Vzpomínáš si, co jsem ti říkala o pastýřích v Pastýřských houštinách?"

"Řekla jste, že se s nimi nechcete setkat a že se nemám vyptávat."

"Správně. Teď k tomu seznamu věcí, o nichž je lepší nevědět, přidej Rubovou trasu."

Dvířka se k nim vrátila z druhé strany vozu. Usmívala se. "Hrabě souhlasí, že nám pomůže," řekla. "Pojďte. Přijme nás v knihovně."

Richard byl skoro pyšný, že se nezeptal, v jaké knihovně, ani nepoznamenal, že do vlaku by se knihovna nevešla.

Místo toho šel za Dvířkou k prázdnému trůnu a dožadů za něj, spojovacími dveřmi a do knihovny.

Byl to obrovský kamenný pokoj s vysokým stropem. Všechny stěny byly pokryté policemi. Na každé polici byly nějaké předměty: knihy, samozřejmě. Ale na policích byla i spousta jiných věcí: tenisové rakety, hokejky, deštníky, lopata,

notebook, dřevěná noha, několik hrnků, tucty bot, dalekohled, malý lodní rychloměr, šest maňásků, lampa, různá céděčka, gramodesky (elpíčka, pětačtyřicítka a osmasedmdesátka), kazety, hrací kostky, autička, sbírky umělých chrupů, hodinek a baterek, čtyři sádroví trpaslíci různých velikostí (dva chytali ryby, jeden vystrkoval zadek), hromádky novin, časopisů a zaklínacích knih, trojnožky, krabice doutníků, kývací pes z umělé hmoty, ponožky... Ta místnost byla malá říše ztraceného majetku.

"Tohle je jeho skutečná doména," šeptala Hunter. "Ztracené věci. Zapomenuté věci."

V kamenné zdi byla vsazená okna. Jímí zahlédl Richard rachotící tmou a ubíhající světla tunelů podzemky.

Hrabě seděl na podlaze s roztaženými nohama, poplácal psa a škrábal ho pod bradou. Šašek stál vedle něho a tvářil se rozpačitě. Hrabě se vystrachal nahoru, když je uviděl. Zkrabatil čelo.

"Aha. Tady jste. Z nějakého důvodu jsem chtěl, abyste sem přišli. Však já si vzpomenu..." Potahoval si prošedivělé zrzavé vousy.

"Anděl Islington, Vaše Milosti," řekla Dvířka zdvořile.

"Á, už vím. Tvůj otec měl spoustu zajímavých myšlenek, víš. Konzultoval je se mnou. Já nevěřím na změny. Poslal jsem ho za Islingtonem."

Zmlkl. Zamrkal svým jedním okem.

"Už jsem vám to říkal?"

"Ano, Vaše Milosti. A jak se můžeme k Islingtonovi dostat?"

Pokýval hlavou, jako by byla řekla něco hlubokomyslného.

"Jen jednou tou rychlou cestou. Potom musíte jít tou dlouhou cestou dolů. Nebezpečné."

Dvířka trpělivě řekla: "A ta rychlá cesta je?"

"Ne, ne. Tu může použít jen otevírač. Jen pro Portikovu rodinu." Položil jí na rameno svou velkou ruku. Pak mu dlaň sklouzla k její tváři. "Bude líp, když zůstaneš tady u mne. Zahřívát v noci starého muže, co?" Chtivě na ni zamrkal a dotkl se starými prsty jejích vlasů.

Hunter postoupila o krok dopředu. Dvířka jí posunkem naznačila: ne, ještě ne.

Dvířka vzhledla k hraběti a řekla: "Vaše Milosti, já jsem přece Portikova dcera. Jak se dostanu k andělu Islingtonovi?"

Richard zasl nad tím, jak se Dvířka dokáže ovládat tvář v tvář hraběti, který zjevně prohrával bitvu o udržení myšlenky.

Hrabě vážně a důležitě mrkl jediným okem: starý jestřáb s hlavou nakloněnou na stranu. Pak odtáhl ruku z jejích vlasů.

"Jo, to jsi, to jsi. Portikova dcera. Jak se vede tvému milému otci? Doufám, že dobře. Příjemný člověk. Dobrý člověk."

"Jak se dostanu k andělu Islingtonovi?" řekla Dvířka, ale hlas se jí třásl.

"Cože? Použij Angelus, pochopitelně."

Richard si představoval hraběte před šedesáti, osmdesáti, sto lety: mocný válečník, prohnaný stratég, milovník žen, nejlepší přítel, nejhorší nepřítel. Trosky toho muže tam pořád ještě byly a občas probleskly na povrch.

Hrabě se přehraboval ve věcech na policích, posunoval pera a dýmky a foukačky, malé chrliče a suché listy. Pak jako stárnoucí kočka, když zakopne o myš, skočil po malém, srolovaném svitku pergamenu a podal ho dívce.

"Tu máš, maličká," řekl hrabě. "Tady to všechno je. A nejspíš bychom vás měli vysadit tam, kde potřebujete."

"Vy nás tam vezmete? Podzemkou?" ptal se Richard. Hrabě se ohlédl po zdroji toho zvuku, zaostřil na Richarda a široce se usmál. "Ó, to nic není," hřměl. "Pro Portikovu dceru cokoliv!"

Dvířka svírala pergamen pevně a vítězně.

Richard cítil, jak vlak zpomaluje a pak jeho, Dvířku i Hunter vyvedli z kamenné místnosti zpátky do vagónu.

Richard vyhlížel nástupiště.

"Promiňte, která je to stanice?" zeptal se.

Vlak zastavil přímo proti jednomu z nápisů; BRITSKÉ MUZEUM, stálo na něm. To už bylo příliš. Byl schopen přijmout tu věc 'Pozor na mezeru' i skutečnost, že Earl's Court je skutečně hraběcí dvůr, a dokonce i tu podivnou knihovnu. Ale přece zatraceně zná mapu podzemky. To už přeháněli. "Stanice Britské muzeum neexistuje," řekl rozhodně.

"Opravdu?" hřměl hrabě. "Pak tedy musíš být velice opatrný, až budeš vystupovat." A rozchechtal se potěšeně a plácal šaška po rameni: "Slyšíš to, Tooley? Jsem stejně legrační jako ty."

Šašek se usmál nejponuřejším úsměvem, jaký svět kdy viděl. "Boky se mi párou, žebra pukají a smíchem se nemůžu udržet, Vaše Milosti."

Dveře se syčivě otevřely.

Dvířka se usmála na hraběte.

"Děkuji vám."

"Ven, ven," postrkoval obrovský stařec Dvířku s Richardem a Hunter z teplého, začouzeného vagónu na prázdné nástupiště. A pak se dveře zavřely a vlak odjel a Richard stál před nápisem, který, ať mrkal, kolikrát chtěl, i když se ohlédl a pak se náhle podival zpět, aby ho překvapil - pořád paličatě tvrdil: BRITSKÉ MUZEUM

Kapitola osmá

Nastával večer a bezmračná obloha se měnila z pruské modři do temně fialové se šmouhami oranžové a světle zelené na západě na Kensingtonem, kde, alespoň z pohledu Starého Baileyho, už slunce zapadlo.

Obloha. Ani jedinkrát není stejná. Ani ve dne, ani v noci. Starý Bailey byl nějaký znalec oblohy. A tahle byla opravdu dobrá.

Starý Bailey se na noc utábořil na střeše naproti katedrále sv. Pavla, v centru londýnské City. Měl Svatého Pavla rád a

těšilo ho, že se za posledních tři sta let příliš nezměnil. Postavili ho z bílého portlandského vápence, který časem zčernal sazemi a špinou zakouřeného londýnského vzduchu, ale před nedávnem ho vyčistili, takže byl zase bílý. Pořád to byla Svatopavelská katedrála.

O zbytku City si to však říct netroufal: odtrhl zrak od své milované oblohy a nahlížel přes okraj střechy dolů, do ulice pod sebou, osvětlené sodíkovými lampami. Na stěně zahlédl bezpečnostní kamery a pak několik aut a jednoho opožděného úředníka. Zamykal dveře a pak spěchal ke stanici podzemky.

Brrr. Už při pomýšlení na to, že by měl vejít do podzemí, se rozklepal. Patřil na střechy a byl na to pyšný. Utekl ze světa v přízemí už tak dávno...

Starý Bailey si ještě pamatoval doby, kdy lidé v City skutečně žili, ne jen pracovali. Žili a užívali si a veselili se, stavěli si domy, které se vzájemně podpíraly a byly plné lidí. Ano, ano, ten hluk a zmatek a pachy a zpěv z uličky naproti (tehdy jí říkali Posraná) byly ve své době pověstné.

Dnes v City nežije nikdo. Je to studené a neveselé místo úřadů a lidí, kteří ve dne pracují a na noc odcházejí někam jinam. Už to nebylo místo k životu. Stýskalo se mu i po tom zápachu.

Poslední šmouhu oranžového slunce smazala noční fialová.

Přikryl klece, aby si ptáci mohli trochu zdřímnout. Chvilí brebentili a pak usnuli.

Starý Bailey se poškrábal na nose a pak vešel do svého stanu. Přinesl si začernalý hrnec, trochu vody, několik mrkví a brambor, sůl a párek mrtvých a oškubaných špačků.

Pooděšel kousek dál po střeše, rozdělal ohniček v očouzené plechovce od kávy a zrovna začínal vařit večeři, když si uvědomil, že ho někdo pozoruje ze stínu komína.

Zvedl vidlici na opékání chleba a výhrůžně jí zamával ke komínu. "Kdo je tam?"

Markýz de Carabas vystoupil ze stínu, nedbale se uklonil a zářivě se usmál. Starý Bailey sklonil vidlici.

"Aha, To jsi ty. No, co chceš? Informaci? Nebo ptáky?"

Markýz došel k němu, vytáhl z hrnce kolečko mrkve a chroupal ho.

"Po pravdě řečeno, informaci."

Starý Bailey se radostně zasmál.

"Hleďme!" jásal. "Došla řada na knihy, co?" Pak se naklonil k markýzovi. "Za co ji vyměníš?"

"Co potřebuješ?"

"Možná bych to měl dělat jako ty. Měl bych požádat o laskavost, až přijde čas. Investice." Starý Bailey se culil.

"To je příliš drahé. Dlouhodobě se to nevyplatí," řekl markýz bez humoru.

Starý Bailey kývl. Teď, když už slunce zapadlo, ochlazovalo se, velice rychle se ochlazovalo.

"Tak tedy boty. A ovinovačky." Prohlížel si své rukavice bez prstů. Byly to spíš díry než rukavice. "A nový rukavice.

Letos bude zatracená zima."

"Dobře, dobře... Přinesu ti je." Markýz de Carabas sáhl do náprsní kapsy a vytáhl tu černou zvířecí figurku, kterou vzal z Portikovy pracovny.

"A teď. Co mi můžeš říct o tomhle?"

Starý Bailey si nasadil brýle. Vzal si od de Carabase ten předmět. Sedl si na agregát klimatizace, chvíli obracel obsidiánovou figurku v prstech a pak prohlásil: "To je Velká londýnská bestie."

Markýz mlčel. Oči mu netrpělivě kmitaly z figurky ke Starému Baileymu.

Starý Bailey se bavil markýzovým rozčilením, ale pokračoval. "No, říká se, že kdysi dávno, ještě před velkým morem a ohněm, žil v ulici Fleet Ditch jeden řezník. Ten měl nějaké ubohé stvoření, co si zamýšlel vykrmit na Vánoce. (Někteří praví, že to bylo sele, jiní že ne, a jsou tací, co si nikdy jisti nebyli.) Jednou v noci to zvíře uteklo, vyběhlo na ulici a zmizelo v kanalizaci. A živilo se to odpadky a rostlo to a rostlo. A bylo to čím dál horší a podlejší. Čas od času se na to pořádaly lovecké výpravy."

"Ale to muselo pojit už před třemi sty lety."

Starý Bailey zakroužil hlavou. "Takové věci jsou příliš špatné, aby umřely. Příliš staré a veliké a zlé."

Markýz si povzdychl. "Myslel jsem, že je to jen legenda," řekl. "Jako ti aligátoři v New Yorku."

Starý Bailey moudře pokýval hlavou: "Co, ty veliké bílé potvory? Jsou tam dole. Měl jsem přítele a jedna ho připravila o hlavu." Okamžitě ticha. Starý Bailey vrátil figurku markýzovi. Pak zvedl ruku a chňapl jí jako krokodýl hlavou po de Carabasovi. "Nebud' smutný," chechtal se, "on měl ještě jednu."

Markýz schoval sošku Bestie do kabátu.

"Počkej," řekl Starý Bailey.

Zašel do svého hnědého stanu a vrátil se se stříbrnou krabičkou, kterou mu dal markýz při posledním setkání. Podával ji markýzi. "A co tohle? Jsi připraven vzít si to zpět? Jsem z toho celý nespůj, když to tu mám."

Markýz šel k okraji střechy a seskočil o dva metry níž na střechu sousední budovy. "Vezmu si to, až tohle všechno skončí. Doufáme, že to nebudeš muset použít," volal zdola.

Starý Bailey se naklonil přes okap: "Jak budu vědět, že ji mám použít?"

"To poznáš," volal markýz. "A krysy ti řeknou, co s tím máš udělat."

S těmi slovy už byl na druhém konci střechy a klouzal dolů po okapech a římsách.

"Jen doufám, že k tomu nikdy nedojde, to doufám," říkal si Starý Bailey ustaraně. Pak ho náhle něco napadlo. "Hej!" křičel do noci a do City. "Nezapomeň na ty boty a rukavice!"

Reklamy nabízely polévky Horlicks, dvoušilinkové výlety k moři, uzenáče a krém na boty. Byly to kouřem zčernalé pozůstatky dvacátých a třicátých let.

Vypadalo to tam úplně opuštěně: zapomenuté místo. "Skutečně je to stanice Britské muzeum," připustil Richard. "Ale..."

ale taková stanice nikdy neexistovala. To je nesmysl."

"Zavřeli ji v roce 1933 a zazdili," řekla Dvířka.

"To je fantastické," řekl Richard. Bylo to jako procházka dějinami. Slyšel, jak drnčí vlaky v tunelech poblíž, cítil náraz vzduchu, když projely kolem. "Je hodně takových stanic?"

"Asi padesát," řekla Hunter. "Ale ne všechny jsou přístupné. Ani pro nás ne."

Ve stínu u kraje nástupiště se něco pohnulo.

"Ahoj," řekla Dvířka. "Jak se vede?"

Dřepla si. Ze stínu se vynořila hnědá krysa. Očichala Dvířčinu ruku.

"Děkuji ti," řekla Dvířka přívětivě. "Jsem ráda, že ty taky nejsi mrtvá."

Richard se přisunul blíž.

"Ty, Dvířko, nemohla bys jí za mě něco říct?"

Krysa k němu otočila hlavu.

"Slečna Fouska říká, že pokud jí něco nutně potřebuješ říct, máš jí to říct sám."

"Slečna Fouska?"

Dvířka pokrčila rameny. "Je to doslovný překlad. V krysí řeči to zní líp."

Richard nepochyboval. "Ehm. Ahoj, slečno Fousko... Poslyšte, znal jsem jednu z těch lidí - krysmluvčích, děvče, jmenovala se Anastázie. Vedla mě na trh. Šli jsme přes ten most ve tmě a ona se nedostala na druhou stranu."

Krysa ho přerušila ostrým písknutím. Dvířka začala mluvit, s pauzami, jako simultánní tlumočnick. "Říká... že krysy tě z té ztráty neobviňují. Tvoji průvodkyni si... no... vzala noc jako poplatek."

"Ale..."

Krysa znovu kvíkla.

"Někdy se vracejí..." řekla Dvířka. "A ona bere na vědomí tvou starost... a děkuje ti za ni."

Krysa kývla Richardovi na pozdrav, mrkla korálovými očima, skočila na zem a odběhla do tmy.

"Milá krysa," řekla Dvířka. Zdálo se, že má teď, když dostala ten svitek, mnohem lepší náladu. "Tudy," ukázala na klenutý vchod dokonale uzavřený železnými vraty.

Šli k němu. Richard se opřel do kovu. Vrata byla z druhé strany uzavřena závorou.

"Vypadá to zapečetěné," řekl Richard. "Budeme potřebovat speciální nástroje."

Dvířka se náhle usmála. Celý obličejík se jí rozsvítil a na okamžik byla krásná. "Richarde," řekla. "Moje rodina. Jsme otevírači. Je to naše Nadání. Podívej se." Natáhla ušmudlanou ruku a dotkla se vrat. Dlouhou chvíli se nic nedělo, pak se z druhé strany ozvala hlasitá rána a na jejich straně zaznělo cvak. Dvířka strčila do vrat a ta se s hněvivými skřípáním zrezivělých pantů otevřela.

Dvířka si zvedla límec koženého kabátku a vrazila ruce hluboko do kapes. Hunter posvítla baterkou do temnoty za dveřmi: kamenné schody stoupaly vzhůru do tmy.

"Hunter? Můžeš hlídat vzadu?" zeptala se Dvířka. "Já půjdu vpředu. Richard bude uprostřed."

Začala stoupat po schodech. Hunter zůstala stát. "Vy jdete do Nadlondýna?" zeptala se.

"Správně. Jdeme do Britského muzea."

Hunter se kousala do rtu. Pak zavrtěla hlavou. "Já musím zůstat v Podlondýně." Hlas se jí chvěl.

Richard si uvědomil, že je to poprvé, co vidí Hunter projevit nějaký cit kromě příležitostného shovívavého pobavení.

"Hunter," řekla Dvířka, "jsi moje osobní stráž."

Hunter vypadala celá nespá. "Jsem tvůj ochránce v Podlondýně. Nemohu s tebou jít Nahoru."

"Ale to musíš."

"Nemohu. Myslela jsem, že to chápeš. Markýz to ví."

Hunter se o tebe postará, dokud budeš v Podlondýně, vzpomněl si Richard. Ano.

"Ne," zlobila se Dvířka. Bradu měla vzpurně vysunutou a zvláštní oči zúžené. "Nechápu. O co jde?" dodala opovrživě, "nějaká kletba nebo něco podobného?"

Hunter si váhavě přejela jazykem rty, pak přikývla. Bylo to, jako by se přiznávala k nějaké společensky trapné chorobě.

"No tak, Hunter," slyšel Richard svůj vlastní hlas, "nebuďte pošetilá."

Na vteřinu měl pocit, že ho uhodí, což by bývalo bylo špatné, nebo dokonce že se rozpláče, což by bylo ještě horší. Pak se zhluboka nadechla a řekla odměřeně: "Půjdu s tebou, pokud budeš v Podlondýně, a budu chránit tvoje tělo před veškerým zlem, jež by tě mohlo potkat. Ale nežádej mě, abych tě následovala do Nadlondýna. Nemohu."

Založila si ruce na prsou, mírně rozkročila nohy a stála proti celému Podsvětu jako socha ženy nejdoucí nikam, odlitá z bronzu, mosazi a karamelu.

"Dobře," řekla Dvířka. "Pojď Richarde." A vyrazila po schodech nahoru.

"Poslyš," začal Richard. "Co kdybychom zůstali tady dole? Můžeme najít markýze a pak vyrazit všichni společně a-"

Dvířka zmizela ve tmě nad ním. Hunter stála u paty schodů.

"Počkám tady, dokud se nevrátí," řekla Richardovi. "Ty jdi, nebo zůstaň. Jak chceš."

Richard se rozběhl po schodech, jak nejrychleji v té tmě dovedl. Brzy před sebou uviděl Dvířčinu lampu. "Počkej," lapal po dechu. "Prosím tě!"

Zastavila se a čekala, až ji dohoní. A pak, když stál vedle ní na klaustrofobicky malém odpočívadle, čekala, až se vydýchá.

"Nemůžeš jen tak utéct," zlobil se na ni Richard.

Dvířka mlčela. Linka rtů se jí sevřela ještě o trochu víc a brada se ještě o kousíček zvedla.

"Je to tvá osobní stráž!"

Dvířka začala vystupovat po dalším úseku schodiště. Richard ji následoval.

"No, za chvíli budeme zpátky," zamumlala Dvířka. "Pak mě zase může hlídat."

Vzduch byl zatuchlý, vlhký, dusivý. Richard přemýšlel, jak je možné zjistit, jestli je vzduch jedovatý, když člověk nemá kanárka, a spokojil se s nadějí, že tento není.

"Myslím, že to markýz asi věděl. O jejím prokletí, nebo co to je," prohodil.

"Ano, řekla bych, že věděl."

"On..." Richard nevěděl, jak dál. "Myslím markýz, no, víš, abych řekl pravdu, připadá mi trochu úskočný a prohnaný."

Dvířka se zastavila. Schody končily neomítnutou cihlovou zdí. "Hm, je trochu úskočný a prohnaný, asi jako krysy jsou trochu porostlé srstí."

"Tak proč ho žádat o pomoc? Copak nebyl nikdo jiný, za kým jsi mě mohla poslat, aby ti pomohl?"

"Povíme si to později." Otevřela pergamenový svitek, který jí dal hrabě, a prohlížela si starobylé písmo. Pak ho zase srolovala. "Všechno bude v pořádku," řekla rozhodně. "Všechno je to tady. Jen se musíme dostat do Britského muzea. Najdeme Angelus a vrátíme se. O nic nejde. Hračka. Zavři oči."

Richard poslušně zavřel oči.

"O nic nejde," opakoval. "Když to lidé říkají ve filmu, vždycky to znamená, že se stane něco strašného."

Na tváři ucítil závan větru. Něco ve složení tmy za jeho zavřenýma očima se změnilo.

"Tak co chceš dělat?" zeptala se Dvířka. I akustika se změnila: byli ve větší místnosti. "Už můžeš otevřít oči."

Otevřel oči. Domníval se, že jsou na druhé straně té zdi, v jakémsi skladišti haraburdí. Ne v nějaké obyčejné komoře, to ne: to haraburdí bylo zvláštní a neobyčejné. Byly to takové ty velkolepé, vzácné, zvláštní a drahé krámy, jaké byste čekali třeba v...

"To jsme v Britském muzeu?" zeptal se.

Zamračila se a zdálo se, že přemýšlí nebo poslouchá. "To zrovna ne. Jsme velice blízko. Myslím, že tohle musí být nějaké skladové prostory nebo něco podobného."

Natáhla ruku a zkoušela v prstech látku antického obleku na voskové figuríně.

"Měli jsme raději zůstat dole se strážkyní," řekl Richard. Dvířka naklonila hlavu na stranu a vážně na něho hleděla. "A před čím je tě třeba chránit, Richarde Mayhewe?"

"Před ničím," připustil. Pak zahrnul za roh a on řekl: "No... možná před nimi," a v téže chvíli Dvířka řekla: "Do prdele."

Důvod, proč Richard řekl „Možná před nimi“ a proč Dvířka řekla „Do prdele“, byl následující: pan Croup a pan Vandemar stáli na podstavcích po stranách uličky, kterou kráčeli. Hrozně připomínali Richardovi výstavu moderního umění, na kterou ho kdysi Jessica vzala. Strašně Zajímavý Mladý Umělec pořádal výstavu, která slibovala, že bude o tom, jak bořit zastaralá tabu v umění. Aby tak učinil, pustil se umělec do systematického vykrádání hrobů a vystavil ve skleněných bednách třicet svých nejzajímavějších kořistí.

Výstava byla uzavřena poté, co umělec prodal „Ukradenou mrtvolu číslo 25“ reklamní agentuře za šestimístnou sumu a když příbuzní Ukradené mrtvolky číslo 25 uviděli fotografii sochy v novinách a zažalovali umělce i agenturu o podíl na výnosu a o změnu názvu uměleckého díla na „Edgar Fospring, 1919-1987. Milující manžel, otec a strýc. Odpočívaj v pokoji, tatko“.

Richard tehdy hleděl na ty zasklené mrtvolky v oblecích se skvrnami u v polorozpadlých šatech zděšeně, nenáviděl se za to, že se dívá, ale nedokázal odtrhnout zrak.

Pan Croup se usmál, jako had pokoušející se spolknout srpek měsíce, a ještě víc tím zdůraznil svou podobu s „Ukradenými mrtvolami číslo 1 - 30“.

"Copak?" řekl usměvavý pan Croup. "Žádný mistr markýz, co je tak chytrý a tak všechno zná? Žádná Hunter se svým „Aha, já jsem vám to neřekla? Tak promiňte. Já nemůžu jít nahoru.“"

Odmlčel se, kvůli dramatickému efektu. Pan Croup měl cosi společného se zkaženou vepřovou kýtou.

"Tedy, natřete mě na šedo a nazvěte mě špinavým vlkem, jestli tohle nejsou dvě ztracené ovečky, úplně samotné v černém lese!"

"I mne byste mohl nazvat vlkem, pane Croupe," přidal se pan Vandemar.

Pan Croup slezl ze svého podstavce. "Něžné slůvko pro vaše vlněná ouška, jehňátka moje," řekl.

Richard se rozhlédl kolem. Přece musí být nějaké místo, kam by mohli utéct. Vzal Dvířku za ruku a znovu se zoufale rozhlédl.

"Ne, prosím. Jen zůstaňte, kde jste," řekl pan Croup. "Nám to tak vyhovuje. A my vám nechceme ublížit."

"Chceme," řekl pan Vandemar.

"Nuže, ano, pane Vandemare, máte samozřejmě pravdu. Chceme vám ublížit. Velice vám chceme ublížit. Ale kvůli tomu tady teď nejsme. Jsme tady, aby byl život zajímavější. Chápejte, když začne být život nudný, já i můj partner začneme být nervózní a neklidní a, ač je to pro vás jakkoliv nepochopitelné, ztrácíme svou usměvavou a příjemnou povahu."

Pan Vandemar demonstroval svou usměvavou a příjemnou povahu tím, že na ně vycenil zuby. Byl to dozajista nejohroženější pohled, jaký kdy Richard zažil.

Nechte nás na pokoji," řekla Dvířka. Hlas měla jasný a klidný Richard jí pevně stiskl dlaň. Když dokázala být statečná ona, dokáže to i on... "Jestli jí chcete ublížit, budete muset nejdříve zabít mne."

Pan Vandemar vypadal upřímně potěšen. "Dobře," řekl, "díky."

"I vám ublížíme, nebojte se," dodal pan Croup.

"V tuto chvíli však ještě ne," litoval pan Vandemar.

"Víte," vysvětlil pan Croup hlasem jako žluklé máslo, "teď jsme tady, jen abychom ji znepokojili."

Hlas pana Vandemara byl jako noční vítr vanoucí nad pouští kostí.

"Abychom vás trýznili. Zkazili vám den."

Pan Croup se posadil na schůdek podstavce, na němž stál Pan Vandemar.

"Tak vy jste navštívili Hraběcí dvůr," řekl tónem, který měl být, pomyslel si Richard, lehký a konverzační.

"A co?" odsekla Dvířka. Teď před nimi ustupovala ona.

Pan Croup se usmál.

"Jak jsme se o tom asi dozvěděli? Jak jsme se dozvěděli, že vás tu najdeme?"

"Můžeme se k vám dostat kdykoliv," téměř šeptal pan Vandemar.

"Proдали vás, beruško," řekl pan Croup Dvířce a Richard si uvědomil, že jenom Dvířce. "Máte v hnízdě zrádce. Kukačku."

"Poběží!" řekla. A utíkala.

Richard běžel s ní, přes sál s harampádím, směrem ke dveřím. Po Dvířčině doteku se otevřely.

"Rozlučte se, mistře Vandemare," přikázal za nimi hlas pana Croupa.

"Sbohem," řekl pan Vandemar.

"Kdepak," opravil ho pan Croup, "Au revoir."

Pak vydal zvuk - kukú, kukú, jak by asi volala kukačka, kdyby měla metr šedesát pět a slabost pro lidské maso. Pan Vandemar, věrný své povaze, zaklonil svou kulatou hlavu a zavyl jako vlk - děsivě, ponuře, šileně.

Byli venku, na vzduchu, v noci a běželi po chodníku. Richard se bál, že se mu srdce probije hrudním košem. Kolem projelo velké černé auto.

Britské muzeum bylo na druhé straně vysokého černě natřeného železného plotu. Diskrétně skrytá světla ozařovala vnějšík bílé budovy, schody, sloupy a zdi.

Doběhli k bráně. Dvířka se jí chytila oběma rukama a strčila do ní. Nic se nestalo.

"Nemůžeš ji otevřít?" zeptal se Richard.

"A co se asi tak snažím dělat?" odsekla.

O několik desítek metrů dál vjížděla do hlavní brány auta, z nich vystupovaly páry v elegantních šatech a odcházely po příjezdové cestě k muzeu.

"Tamhle," řekl Richard. "Hlavní brána."

Dvířka přikývla. Ohlédla se.

"Nezdá se, že nás sledují."

Spěchali k hlavní bráně.

"Jsi v pořádku?" staral se Richard. "Co se stalo?"

Dvířka se celá schoulila do svého koženého kabátku. Byla bledá a pod očima měla tmavé kruhy.

"Jsem unavená," řekla hluše. "Příliš mnoho dveří. Pokaždé mě to hrozně vyčerpá. Potřebuju trochu času, abych se zotavila. Něco k snědku a zase mi bude dobře."

U brány stála stráž a pečlivě kontrolovala pozvánky s vyrytými písmeny, jež museli všichni ti dokonale oholení muži ve smokingu a vonící ženy ve večerních šatech předložit. Stráž si odškrtla jejich jména na seznamu, a pak teprve směli dovnitř. Uniformovaný policista stál vedle a samolibě si hosty prohlížel.

Richard a Dvířka prošli bránou a nikdo se na ně dvakrát nepodíval. Na kamenných schodech muzea stála řada lidí a Richard s Dvířkou se k nim přidali. Bělovlasý muž, doprovázený ženou, která se statečně oblékla do norkového kožichu, se spořádaně postavil za ně.

Richarda napadlo: "Vidí nás ti dva?"

Dvířka se obrátila k džentlmenovi. Hleděla na něho. "Dobrý večer," řekla nakonec.

Muž se rozhlédl se zmateným výrazem v tváři, jako by si nebyl jist, co zaujalo jeho pozornost. Pak si všiml Dvířky, která stála přímo před ním.

"Dobrý..." řekl.

"Já jsem Dvířka," představila se. "Tohle je Richard."

"Ach..." řekl. Pak se začal hrabat v náprsní kapse, vyndal pouzdro na doutníky a - úplně na ně zapomněl.

"Tak, vidí?" uvažovala Dvířka.

"Myslím, že ano," odpověděl.

Chvilí mlčeli a fronta se zvolna posunovala k jediným otevřeným dveřím muzea. Dvířka se dívala na text na svítku, jako by se potřebovala o něčem ujistit. Pak Richard řekl: "Zrádce?"

"Jen nás provokovali," řekla Dvířka. "Snažili se nás otrávit."

"Dělali to ztraceně dobře," zlobil se Richard. Prošli otevřenými dveřmi a byli v Britském muzeu.

Pan Vandemar měl hlad, tak šli zpátky přes Trafalgarské náměstí.

"Vyděsit ji," bručel pan Croup znechuceně. "Vyděsit ji! Jak hluboko jsme klesli."

Pan Vandemar našel v odpadkovém koši půlku chlebičku s krevetami a hlávkovým salátem a nyní ho něžně trhal na drobné kousky, které házel na dlažbu před sebou, a lákal malé hejno hladových ponocujících holubů.

"Měli jsme to udělat po mém," řekl pan Vandemar. "Byla by mnohem vyděšenější, kdybych mu byl utrl hlavu, když se nedívala, prostrčil ruku krkem a zavrtěl prsty. Vždycky to zabere, lidi pokaždé ječí, když hlavě vypadnou oči."

Předvedl to pravou rukou, vystrčil prsty a vrtěl jimi.

Panu Croupovi se to vůbec nelíbilo. "Proč být tak pruderní v téhle fázi hry?" zeptal se.

"Já nejsem pruderní, pane Croupe," bránil se pan Vandemar. "Líbí se mi, když ty oči vypadnou. Kukadla a mrkadla."

Další a další nespavostí trpící holubi cupitali blíž, zobali kousky chleba a korýšů a pohrdlivě odmítali ždíbce salátu.

"Vy ne," řekl pan Croup. "Šéf. Zabijte ji, uneste ji, vylekejte ji! Proč už se konečně nerozhodne?"

Panu Vandemarovi došel chleba, a tak vyrazil mezi hejno holubů, kteří se s rozčileným bubláním vznegli.

"Dobrá trefa, pane Vandemare," chválil pan Croup.

Pan Vandemar svíral překvapeného a vylekaného holuba, který se mu zmítal v ruce, kloval ho neúčinně do prstů a zděšeně vrkal.

Pan Croup si dramaticky povzdechl.

"Ale stejně. Tentokrát jsme pustili kočku mezi holuby," řekl se zadostiučiněním.

Pan Vandemar si zvedl holuba před obličej. Ozvalo se křupnutí, to když mu ukousl hlavu, a pak začal žvýkat.

Členové ochranky posílali hosty muzea do chodby, která fungovala jako jakási shromažďovací místnost. Dvířka strážce naprosto ignorovala a vydala se rovnou do sálů muzea s Richardem v patách.

Prošli egyptskými sály, pak o několikery schody výš a do sálu označeného Raná Anglie.

"Podle pergamentu je Angelus přímo tady," řekla.

Dvířka se podívala na pergamenový svitek. Rozhlédla se místností a zašklebila se. "Tššš," vysvětlila a vyrazila po schodech zpět, odkud přišli.

Richard měl intenzivní pocit déjà vu, než mu došlo, ano, samozřejmě že mu to připadalo povědomé: tady trávil víkendy v dobách Jessiky. Ty doby už mu začínaly připadat jako něco, co se přihodilo kdysi velice dávno někomu jinému.

"Takže tam Angelus nebyl?" zeptal se Dvířky.

"Ne, nebyl tam," odpověděla trochu prudčeji, než by podle Richardova názoru jeho otázka zasluhovala.

"Ach tak. Jen jsem to chtěl vědět."

Šli do dalšího sálu. Richard uvažoval, jestli snad má halucinace z přemíry cukru u hraběte, nebo trpí smyslovou deprivací.

"Slyším hudbu," prohlásil. Znělo to jako smyčcový kvartet.

"Ten večírek," řekla Dvířka.

Skutečně. Ti lidé ve společenských šatech, s nimiž stáli ve frontě. Ne, Angelus není ani tady. Dvířka šla do dalšího sálu a Richard se loudal za ní. Mrzelo ho, že jí nemůže být víc prospěšný.

"A ten Angelus," odvážil se, "jak to vypadá?"

Na okamžik se lekl, že ho za tu otázku pokárá. Ale ona se zastavila a třela si čelo. "Tady se jen píše, že je na tom obraz anděla. Ale přece nemůže být tak těžké to najít. Koneckonců," dodala s nadějí, "kolik věcí s andělem tady může být?"

Kapitola devátá

Jessica byla trochu ve stresu. Měla starosti, trému a byla nervózní. Zkatalogizovala tu sbírku, dohodla s Britským muzeem, že ji vystaví, zařídila restaurování Nejdůležitějšího Exponátu, asistovala při instalování sbírky a pořídila seznam pozvaných na Velkolepé Zahájení.

Je vlastně dobře, že nemá žádného přítele, říkala svým známým. Vůbec by na něho neměla čas. Ale zase, napadalo ji, když měla chvíli času, bylo by hezké mít někoho, s kým by chodila o víkendech do galerií. Někoho, aby...

Ne. To jsou všechno zbytečné myšlenky. Nepolapí je, stejně jako nepolapí kuličku rtuti. Raději se soustředí na výstavu.

I nyní, v poslední minutě, se tolik věcí může zvrtnout. Mnohý kůň spadl na poslední překážce. Mnohý příliš sebevědomý generál viděl, jak se jasné vítězství mění v porážku v posledních minutách bitvy.

Jessica jednoduše zajistí, aby se nic nepokazilo.

V zelených hedvábných šatech bez ramínek, půvabný generál velící vojsku, stoicky předstírala, že pan Stockton nemá půl hodiny zpoždění.

Její vojsko sestávalo z vrchního, asi desítky číšníků, tří žen ze zásobovací firmy, smyčcového kvartetu a jejího asistenta, mladého muže jménem Clarence. Jessica byla přesvědčena, že Clarence dostal to místo jen proto, že byl: a) zjevně teplý a b) stejně zjevně černý. Bylo pro ni tudíž zdrojem neustálého podráždění, že to byl zdaleka nejvýkonnější, nejschopnější a nejlepší asistent, jakého dosud měla.

Zkontrolovala stůl s nápoji.

"Se šampaňským je všechno v pořádku? Určitě?"

Vrchní ukázal na krabice se šampaňským pod stolem.

"A šumivá minerálka?"

Další kývnutí. Další bedna.

Jessica našpulila rty.

"A co nešumivá? Každý nemá rád bublinky, víte?"

Měli spoustu minerálky bez bublinek. Dobře.

Smyčcový kvartet se rozehrával. Nehráli ale dost hlasitě, aby přehlušili hluk přicházející z haly za dveřmi. Byl to hluk nevelkého, ale bohatého davu: štěbetání dam v norkových kožichách a mužů, kteří nebyť nápisů ZÁKAZ KOUŘENÍ na zdech - a také možná rad svých lékařů - by kouřili doutníky. Mumlání novinářů a slavných lidí, kteří se opájeli vůní chlebičků, paštik, jakož i nejrůznějších dobrot a šampaňského zadarmo.

Clarence s někým mluvil mobilem. Byl to dokonalý výrobek moderní techniky, skládací slimline design. Spojová technika Star Treku ve srovnání s ním vypadala staromódní a neohrabaná. Vypnul ho, zasunul anténu a uložil ho do kapsy svého oblečku od Armaniho, aniž by narušil dokonalou linii modelu. Usmál se na Jessiku uklidňujícím úsměvem.

"Jessiko, řidič pana Stocktona volal z auta. Ještě pořád mají pár minut zpoždění. Nic se neděje."

"Nic se neděje," opakovala Jessica. Konec. To je konec. Celá ta věc skončí katastrofou. Její katastrofou. Vzala se stolu sklenici šampaňského, vypila ji a podala prázdnou sklenku číšníkovi.

Clarence naklonil hlavu na stranu a poslouchal hukot davu z haly. Pohlédl na hodinky, pak tázavě na Jessiku - kapitán čekající na rozkaz generála. Vzhůru do Údolí smrti, šéfe?

"Pan Stockton tu bude každou minutu, Clarenci," řekla klidně. "Vyžádal si před zahájením ještě soukromou prohlídku."

"Mám zajít vedle a podívat se, jak to tam vypadá?"

"Ne," řekla Jessica rozhodně. Pak stejně rozhodně: "Ano."

Jídlo a pití bylo zkontrolováno, obrátila tedy pozornost ke smyčcovému kvartetu a potřeťi toho večera se jich zeptala, co přesně budou hrát.

Clarence otevřel dveře. Bylo to horší, než si představoval: v hale teď muselo být přes stovku lidí. A nebyli to jen lidé. Byli to Lidé. Někteří z nich dokonce Osobnosti.

"Promiňte, prosím," řekl předseda Umělecké rady, "na pozvánkách stojí přesně v osm hodin. Už je osm dvacet."

"Potřebujeme ještě několik minut," ujišťoval ho Clarence. "Bezpečnostní opatření."

Vrhla se na něho žena v klobouku. Hlas jako trouba z Jericha, výhrůžný a parlamentní. "Mladý muži," prohlásila, "víte, kdo já jsem?"

"Vlastně ne, ne," lhal Clarence. Přesně věděl, kdo každý z nich je. "Vydržte vteřinku. Zjistím, jestli to někdo ví." Zavřel za sebou dveře.

"Jessiko? Oni se vzbouří!"

"Nepřeháněj, Clarenci."

Pohybovala se místností jako zelená hedvábná smršť. Umísťovala členy obsluhy s tácy chlebičků do strategických pozic v rozích sálu. Kontrolovala zvukovou aparaturu, pódium, oponu a šňůru.

"Už vidím ty titulky," řekl Clarence a rozevřel imaginární noviny: Bohatí staříci udupali marketingovou krásku ve vražedném útoku na chlebičky.

Kdosi začal bušit do dveří. Hluk v hale sílil. Kdosi říkal, velice hlasitě: "Promiňte. Ehm. Promiňte." Kdosi další informoval svět, že tohle je hanebnost, jinak že se to nedá nazvat.

"Výkonné rozhodnutí," řekl náhle Clarence. "Pouštím je dovnitř."

Jessica vykřikla: "Ne! Jestli..."

Ale bylo pozdě. Dveře se otevřely a horda se tlačila do sálu. Výraz v Jessičině obličeji metamorfoval od zděšení k okouzlenému potěšení. Spěchala ke dveřím. "Baronko," zvolala se šťastným úsměvem. "Nedovedu vám říci, jak jsme šťastni, že jste si našla čas na naši malou výstavku. Pan Stockton se z vážných důvodů zdržel, ale bude tady každým okamžikem. Prosím, přijměte malé občerstvení..."

Clarence na ni povzbudivě mrkal přes barončino onorkované rameno. Jessica v duchu projela všechna sprostá slova, která znala. Jakmile baronka zamířila k paštikám, vydala se Jessica za Clarencem a šeptem a s radostným úsměvem na rtech mu některá z nich sdělila.

Richard ztuhl. Přímě proti nim se blížil hlídač bezpečnostní služby. Světlo baterky kmitalo ze strany na stranu. Richard se rozhlížel, kam by se mohl schovat.

Příliš pozdě. Objevil se další hlídač, vynořil se mezi sochami řeckých bohů a otáčel baterku do všech koutů.

"V pořádku?" zavolal ten první.

Druhý hlídač ještě několik kroků popošel a zastavil se hned vedle Dvířky a Richarda.

"Vypadá to tak. Už jsem musel zlikvidovat párek ochlastů ve fraku. Představ si, že se chystali vyrývat srdíčka do ionského sloupu. Tyhle záskoky nesnáším."

První hlídač posvětil baterkou Richardovi přímo do očí, pak sklouzl dál a obhlížel stinné kouty.

"Pořád ti to říkám," řekl s uspokojenou radostí pravého proroka, "je to jako Masky Červené smrti. Dekadentní elita se baví, zatímco se kolem nich hroutí civilizace." Zadloubal se v nose a otřel si prst o koženou podrážku dokonale naleštěných černých bot.

Druhý hlídač si povzdechl. "Umiš potěšit, Geralde. No nic, do stráže."

Společně vyšli ze sálu.

"Po poslední takové akci jsme zjistili, že se někdo vyblil do sarkofágu," řekl jeden z hlídačů, než se za nimi zavřely dveře.

"Když patříš do Podlondýna," povídala Dvířka Richardovi, zatímco pokračovali k další místnosti, "normálně si tě tihle lidé vůbec nevšimnou, pokud se nezastavíš a nezačneš na ně mluvit. A i pak na tebe okamžitě zapomnou."

"Ale já jsem tě viděl," řekl Richard. Už nad tím nějaký čas uvažoval.

"Já vím," přikývla Dvířka. "Není to zvláštní?" "Všechno je zvláštní," uzavřel Richard procítěně.

"Angelus je za těmi dveřmi," oznámila Dvířka a ukázala směrem, odkud přicházela hudba.

"Jak to víš?"

"Vím to," řekla s naprostou jistotou. "Pojď."

Vystoupili ze tmy do osvětlené chodby. Na stěně visel obrovský nápis. Stálo na něm:

ANDĚLÉ NAD BRITÁNIÍ
EXPOZICE BRITSKÉHO MUZEA
Sponzorováno Stocktons v.o.s.

Přešli chodbu a prošli otevřenými dveřmi do velkého sálu, v němž probíhal večírek.

Hrál smyčkový kvartet a číšníci zásobovali spousty dobře oblečených lidí jídlem a pitím. V jednom koutě pokoje bylo malé jeviště, na něm stupínek a vedle dlouhá opona.

Sál byl plný andělů. Na malých podstavcích stály sochy andělů. Na stěnách visely obrazy andělů. Byly tam fresky s anděly. Našli se tam velcí andělé a malí andělci, přísní andělé i přívětiví andělé, andělé s křídly a svatozáří i nekřídlatí andělé, bojovní andělé i mírumilovní andělé. Byli tam moderní andělé i klasičtí andělé. Stovky a stovky andělů všech tvarů a velikostí. Západní andělé, východní andělé, středovýchodní andělé. Michelangelovi andělé. Andělé Joela Petera Witkina, Picassovi andělé. Andělé Warholovi. Sbírka pana Stocktona byla „nekritická, místy až kýčovitá, ale rozhodně impozantní ve svém eklektismu“ (Kam za kulturou).

"Považovala bys za přemrštěné, kdybych naznačil, že hledat tady něco, na čem je anděl, je asi jako hledat - ach proboha, to je Jessica!"

Richard cítil, jak mu krev mizí z obličeje. Vždycky si myslel, že to je jen řečnický obrat. Nevěřil, že se to skutečně stává.

"Někdo, koho jsi znal?" zeptala se Dvířka.

Richard přikývl.

"Byla moje. Jo. Měli jsme se brát. Chodili jsme spolu. A dost dlouho. Byla se mnou, když jsem tě našel. To je ona. Nechala tu zprávu. Na záznamníku."

Jessica vedla rozhovor s Andrewem Lloydem Webberem, Janet Street-Poterovou a s brýlatým pánem, o němž měla silné podezření, že je to Saatchi. Co chvíli se podívala na hodinky a mrkla ke dveřím.

"Ona?" Rozpomněla se Dvířka. Pak, protože si uvědomila, že by bylo vhodné říct něco hezkého o někom, na kom Richardovi záleželo, dodala: "No, je velice..." a pak se zarazila a dodala "...čistá."

Richard zíral přes sál. "Bude... vyvede ji z míry, že jsme tady?"

"Pochybuju. Upřímně řečeno, pokud neuděláš nějakou pitomost, jako že bys ji oslovil, pravděpodobně si tě ani nevšimne." A pak zvolala s daleko větším nadšením: "Jídlo!"

Vrhl se na chuťovky jako malá ušmudlaná skřítků holka ve velkém hnědém koženém saku, která už celé věky pořádně nejedla. V ústech jí okamžitě mizelo obrovské množství jídla, bylo žvýkáno a polykáno, zatímco ruce bleskurychle balily obložené chlebičky do ubrousků a strkaly je do kapes.

Pak, s papírovým talířkem vrchovatě naloženým kuřecími stehýnkami, melounem, žampionovými paštičkami, košíčky s kaviárem a maličkými zvěřinovými párečky, začala kroužit po sále a pečlivě prohlížet každé umělecké dílo. Richard ji následoval se sklenkou čerstvé pomerančové šťávy a s chlebičkem se sýrem a lístky fenyklu.

Jessica byla hluboce zmatená. Všimla si Richarda a zároveň s ním si všimla i Dvířky. Něco jí na nich připadalo známé. Bylo to, jako by ji něco šimralo vzadu na hlavě, ale nedalo se přesně určit, kde, a hrozně jí to zlobilo.

Připomnělo jí to příběh, který jí kdysi vyprávěla matka o tom, jak potkala ženu, kterou znala celý život, chodila s ní do školy, pracovala ve farní radě, organizovala tombolu na místní dobročinné slavnosti a jak si najednou uvědomila, že neví, jak se ta žena jmenuje, i když věděla, že má manžela v nakladatelství, Erika, a psa zlatého retrívra, kterému říkali Major. Jessičina matka z toho byla dost rozladěná.

Jessiku to přivádělo k šilenství.

"Kdo jsou ti lidé?" zeptala se Clarence.

"Ti? Počkej, on je ten nový vydavatel časopisu Vogue a ona je umělecká korespondentka pro New York Times. Ta mezi nimi je myslím Emma Freudová..."

"Ne, ti ne," zlobila se Jessica. "Tamti. Tamhle."

Clarence se podíval na místo, kam ukazovala.

Hm? Aha. Tamti. Nechápal, jak si jich předtím mohl nevšimnout. Stárnu, myslel si. Už je mi málem třiaadvacet.

"Novináři?" odhadoval bez valného přesvědčení. "Vypadají skutečně dost výstředně. Nedbalá elegance? Víš, že jsem posílal pozvánku do časopisu Tvář..."

"Já ho znám," řekla frustrovaná Jessica. Pak telefonoval řidič pana Stocktona z Holbornu, že už jsou skoro u muzea a Richard jí vyklouzl z hlavy jako rtuť mezi prsty.

"Vidíš něco?" zeptal Richard.

Dvířka zavrtěla hlavou a spolkla kus zběžně prožvýkaného kuřecího stehna. "Je to jako hledání holuba na Trafalgarském náměstí. Nic tady není cítit jako Angelus. Na tom papíru je psáno, že to poznám, až to uvidím."

Pokračovala v hledání. Prorážela si cestu přes Kapitána průmyslu, Zástupce šéfa opozice a Nejlépe placenou call-girl na jihu Anglie.

Richard se otočil a stál tváří v tvář Jessice. Vlasy měla vyčesané nahoru a obličej jí perfektně rámovalo několik kaštanových lokýnek. Byla velice krásná. Usmívala se na něho. Způsobil to právě ten úsměv.

"Dobrý večer, Jessiko," řekl. "Jak se máš?"

"Dobrý. Nebudete tomu věřit, ale můj asistent si zapomněl poznamenat vaše noviny, pane..."

"Noviny?"

"Řekla jsem noviny?" řekla Jessica a zasmála se zvonivým, sladkým a sebeshazovačným smíchem. "Časopis..., televizní stanici. Jste přece z médií?"

"Moc ti to sluší, Jessiko," řekl Richard.

"Jste ve výhodě, pane," usmála se šibalsky.

"Jsi Jessica Bartramová. Jsi vedoucí marketingu u Stocktonů. Je ti šestadvacet. Narozeniny máš třiaadvacátého dubna a v okamžicích největší vášně si obvykle pobrukuješ písničku skupiny Monkees Já jsem ten, kdo věří..."

Jessica už se neusmívala.

"To má být vtip?" otázala se chladně.

"Ach, a posledních osmnáct měsíců jsme byli zasnoubeni."

Jessica se nervózně usmála. Možná to skutečně byl nějaký vtip: jeden z těch vtípků, které vždycky všichni pochopili a ona nikdy.

"Myslím, že bych o tom snad věděla, kdybych byla s někým osmnáct měsíců zasnoubená, pane, ehm," řekla Jessica.

"Mayhew," pomáhal jí Richard. "Richard Mayhew. Vykašlala ses na mě a já už neexistuju."

Jessica naléhavě zamávala do davu na druhém konci místnosti. "Hned jsem tam," zavolala neadresně a odcházela.

"Já jsem ten, kdo věří," zpíval Richard vesele, "nedokázal bych ji opustit, kdybych to zkusil..."

Jessica sebrala z podnosu sklenku šampaňského a obrátila ji do sebe.. Na druhém konci sálu uviděla řidiče pana Stocktona. A kde je řidič pana Stocktona, je také...

Zamířila ke dveřím.

"Tak kdo to je?" připojil se k ní Clarence.

"Kdo?"

"Tvůj tajemný muž."

"Nevím," připustila. Pak dodala: "Poslouchej, možná bychom měli zavolat ochranku."

"Fajn. Proč?"

"Jen... jen mi sežeň někoho z ochranky," a pak do sálu vstoupil pan Stockton a všechno ostatní přestalo existovat.

Byl mohutný a mohovitý: chlapík jako z Hoggartových karikatur, s obrovským objemem, spoustou brad a širokým břichem. Bylo mu přes šedesát. Vlasy měl šedivé a stříbrné a vzadu příliš dlouhé, protože lidem působila délka jeho vlasů rozpaky, a pan Stockton rád působil lidem rozpaky.

Ve srovnání s Arnoldem Stocktonem byl Rupert Murdoch nanicovatý srábek a nebožtík Robert Maxwell velryba vyhozená na pláž. Arnold Stockton byl pitbull a karikaturisté ho tak často zpodobňovali.

Stockton vlastnil po kousku skoro ode všeho: satelity, noviny, nahrávací společnosti, zábavní parky, knihy, časopisy, komiksy, televizní stanice i filmová studia.

"Pronesu nyní proslov," oznámil pan Stockton Jessice místo pozdravu. "Pak se ztratím. Vráť se sem někdy jindy, až tu nebudou tihle náfukové."

"Dobře," řekla Jessica. "Ano. Takže teď proslov. Samozřejmě."

A vedla ho na to malé jeviště a ke stupínku. Zacinkala nehtem o skleničku, aby utišila hosty. Nikdo ji neslyšel, tak řekla do mikrofonu: "Promiňte."

Tentokrát se konverzace zklidnila.

"Dámy a pánové. Vážení hosté. Dovolte, abych vás přivítala zde, v Britském muzeu, a na výstavě sponzorované panem Stocktonem. Výstava se jmenuje 'Andělé nad Anglií' a člověk, který ji pomohl uskutečnit, je náš generální ředitel a předseda představenstva, pan Arnold Stockton."

Hosté zatleskali a nikdo nepochyboval o tom, kdo sesbíral všechny ty anděly a kdo také zaplatil jejich dnešní šampaňské.

Pan Stockton si odkašlal. "Tak," řekl. "Nebudu mluvit dlouho. Když jsem byl malý, chodíval jsem vždycky v sobotu sem, do Britského muzea, protože to bylo zadarmo a my jsme neměli moc peněz. Vždycky jsem vyšel po těch velkých schodech nahoru a pak sem, do tohoto sálu, a vzhledl jsem vzhůru k tomuto andělovi. Zdálo se mi, že ví, co si myslím."

(Clarence se vrátil a vedl dva hlídače. Ukázal na Richarda, který stál a poslouchal pana Stocktona. Dvířka pořád ještě zkoumala exponáty. "Ne, toho," říkal polohlasem Clarence strážím. "Ne, tamhle se podívejte. Ano? Jeho.")

"Co dál. Jako všechno, o co se nikdo nestará," pokračoval pan Stockton, "chátral, rozpadal se pod tíhou a vypětím moderní doby. Trouchnivěl. No, stálo to zatracenou řůru peněz," odmlčel se, aby si to uvědomili - když on, Arnold Stockton, myslí, že to byla zatracená řůra peněz, tak to rozhodně zatracená řůra byla - "a tucet řemeslníků strávilo na jeho opravě spousty času. Až to tady skončí, pojedje výstava do Ameriky a pak okolo světa a možná bude inspirovat nějakého jiného smrada bez groše, aby si založil vlastní komunikační impérium."

Rozhlédl se. Očima hledal Jessiku: "Co mám dělat teď?"

Ukázala na šňůru u okraje opony.

Pan Stockton za šňůru zatáhl. Zavlnila se, otevřela se a odkryla staré dveře.

("Ne. Jeho," řekl Clarence. "Pro boha živého! Jste snad slepí?")

Vypadalo to, že to kdysi bývaly dveře do katedrály. Na výšku by se do nich vešli dva muži a prošel by jimi menší kůň. Do dřeva dveří byl vyřezaný, červenou a bílou barvou natřený a zlatem přizdobený zvláštní anděl. Hleděl na svět prázdnými středověkýma očima.

Hosté uchváceně hekli. Pak začali tleskat.

"Angelus!" Dvířka tahala Richarda za rukáv. "To je ono! Pojď rychle, Richarde!"

Běžela k jevišti.

"Promiňte, pane," oslovil Richarda hlídač. "Mohli bychom vidět vaši pozvánku?" zeptal se ten druhý a uchopil Richarda pevně, ale nenápadně za rukáv. "A máte nějaký průkaz totožnosti?"

"Ne," řekl Richard.

Dvířka stála na jevišti. Richard se snažil hlídačům vytrhnout a spěchat za ní. Doufal, že na něho zapomenou.

Nezapomněli.

Teď, když, na něho byli upozorněni, hodlali s ním zacházet jako s každým jiným ošuntělým, nemytým a neoholeným vetřelcem. Strážný, který držel Richarda za rukáv, ho chytil ještě pevněji a zavrčel: "Nechte toho."

Dvířka se zastavila na jevišti a uvažovala, jak Richardovi pomoci. Pak udělala jediné možné: popošla k mikrofonu, stoupla si na špičky a zaječela, jak mohla nejhlasitěji.

Uměla pozoruhodně ječet, i bez technických pomůcek by vám její jekot prorazil hlavu jako elektrická vrtačka s nástavcem na řezání kostí. A se zesilovačem...

Servírka upustila podnos s pitím. Hlavy se otočily. Ruce ucpávaly uši. Veškerý hovor zmlkl. Lidé zírali na jeviště ve zmatku a zděšení.

A Richard toho využil. "Promiňte," rozloučil se se šokovaným hlídačem, škulb sebou a prchal. "Nesprávný Londýn." Doběhl na jeviště a chytil Dvířku za nataženou levou ruku.

Pravá sáhla na Angelus, ty obrovské dveře katedrály. Dotkla se jich a otevřela je.

Tentokrát nikdo neupustil sklenici. Stáli ztuhlí, užaslí, absolutně ohromení - a na okamžik oslepení. Angelus se otevřel a světlo ze dveří zaplavilo sál oslňující září. Lidé si zakrývali oči, pak je zase váhavě otevírali a zírali. Bylo to, jako by v místnosti vybuchl ohňostroj. Žádná vánoční prskavka, která se krouť, prská a páchne. Ba ani ohňostroj, co si zapalujete na zahradě, nýbrž ohňostroj, jaký vystřeluje tak vysoko, že by mohl být nebezpečný i pro letadla: takový ten typ, kterým končí den v Disneylandu nebo z jakého bolí hlavy šéfy hasičů při koncertech Pink Floydů. Byl to okamžik nefalšovaného kouzla.

Publikum zíralo, okouzlené a udivené. Jediný hluk, který bylo slyšet, byl tichý, téměř zalykavý sten obdivu, jaký lidé vydávají, když sledují ohňostroj: zvuk úcty a zároveň bázně.

Pak nějaký špinavý mladík a umouněná dívka ve velikánském koženém saku vkračeli do té světelné podívané a zmizeli. Dveře se za nimi zavřely. Konec představení.

A všechno bylo zase normální. Hosté, ochranka, obsluha, všichni zamžikali, potřásli hlavami, a jelikož právě zažili cosi, co se zcela vymykalo jejich zkušenosti, jaksi se bez jediného slova dohodli, že se to prostě nikdy nepříhodilo.

Smyčkový kvartet začal zase hrát.

Pan Stockton odcházel a cestou kýval na pozdrav různým známým.

Jessica přistoupila ke Clarencovi.

"Co tady dělá ta ochranka?"

Hlídači, o nichž byla řeč, stáli mezi hosty a rozhlíželi se dokola, jako by si sami nebyli jisti, co tam dělají.

Clarence jí začal vysvětlovat, proč tam přece jsou. A pak si uvědomil, že nemá ani tušení.

"Zařídím to," řekl.

Jessica kývla. Přeletěla pohledem svůj večírek a vldně se usmála. Všechno probíhalo perfektně.

Richard a Dvířka vešli do světla. A pak náhle byla kolem tma a zima a Richard mrkal, protože obraz světla na sítnici ho úplně oslepil: zvláštní oranžovozelené světlo se postupně ztrácelo a oči přivykaly tmě, jež je obklopovala.

Byli v obrovské síni vytesané do skály. Železné sloupy, černé a pokryté rží, podpíraly strop a ubíhaly daleko do temnoty, možná celé míle. Odněkud bylo slyšet jemné šplouchání vody: snad fontána nebo pramen. Dvířka ho pořád ještě pevně držela za ruku.

V dále kmitl plamének. Pak se rozhořel. A další. A další. Byla to armáda svíček, uvědomil si Richard. A těmi svíčkami k nim přicházela vysoká postava v prostém bílém hávu.

Zdálo se, že postava kráčí velice pomalu, ale musela se pohybovat velice rychle, protože v několika vteřinách stála u nich. Mělo to zlaté vlasy a bledý obličej. Nebylo to o moc vyšší než Richard, ale připadal si vedle toho jako dítě. Nebyl to muž. Nebyla to žena. Bylo to velice krásné.

Mělo to tichý hlas. Řeklo to: "Lady Dvířka, ano?"

Něžný úsměv. Sklonilo to před ní hlavu, téměř pokorně. "Je mi ctí, že se konečně setkáváme. Jsem anděl Islington."

Jeho oči byly jasné a veliké. Roucho nebylo bílé, jak si Richard původně myslel: vypadalo jako utkané ze světla.

Richard na anděly nevěřil. Nikdy nevěřil na anděly. A ať se propadne, jestli teď začne. Ale stejně je mnohem jednodušší ně něco nevěřit, když se to na vás nedívá a neoslovuje vás to jménem.

"Richard Mayhew," řeklo to. "I ty jsi vítán v mém příbytku."

Otočilo se to zády. "Prosím, pojďte za mnou."

Richard a Dvířka šli za andělem. Svíce za nimi samy zhasínaly.

Markýz de Carabas rychle kráčel prázdnou nemocnicí. Pod černými motocyklistickými botami mu křupalo rozbité sklo a staré injekční stříkačky.

Sklonil se do dveří, jež vedly k zadnímu schodišti. Sešel po něm.

Prošel chodbami pod budovou a štítivě se vyhýbal hromádám hnijících odpadků. Obešel kolem záchodů a sprch, sešel po železném schodišti, přebrodil kus rozbahněného terénu. A pak otevřel napůl zpuchřelé dřevěné dveře a vešel dovnitř.

Rozhlédl se, s odporem vzal na vědomí napůl snědené kotě a hromádku žiletek. Pak shrnul ze židle jakési zbytky a pohodlně a s rozkoší se usadil a zavřel oči.

Po nějaké době se dveře sklepa otevřely a dovnitř vešli lidé.

Markýz de Carabas otevřel oči a zívl. Pak přivítal pana Croupa a pana Vandemara zářivým úsměvem.

"Nazdar, hoši. Napadlo mě, že je nejvyšší čas, abych si s vámi osobně popovídal."

Pijete víno?" zeptal se. Richard přikývl.

"Jednou jsem měla kapku vína," řekla Dvířka. "Můj otec. Při večeři. Dal nám ochutnat."

Anděl Islington zvedl láhev. Vypadala jako karafa. Richard uvažoval, jestli je skleněná. Světlo svíček se na ní velice zvláště lomilo a odráželo. Možná to byl nějaký druh krystalu nebo třeba obrovský diamant. Zdálo se, že i víno v ní září, jako by bylo vyrobeno ze světla.

Anděl sundal z krystalu zátku a nalil do sklenky na prst tekutiny. Bylo to bílé víno, ale Richard takové ještě nikdy neviděl. Vrhlo kolem sebe světlo jako slunce v bazénu.

Dvířka a Richard seděli u stářím zčernalého dřevěného stolu a mlčeli.

"Tato láhev," řekl Islington, "uchovává poslední víno svého druhu. Dostal jsem jich několik od jednoho z tvých předků." Podal sklenku Dvířce a začal nalévat další dávku zářícího vína. Počínal si uctivě, téměř láskyplně, jako kněz vykonávající obřad.

"Moc mě ten dárek potěšil. To bylo, počkejte, před třiceti nebo čtyřiceti tisíci lety. V každém případě už je to dost dávno."

Podal víno Richardovi.

"Možná byste mě mohli obvinít, že plýtvám něčím, co bych měl opatrovat jako poklad. Ale já mám hosty tak zřídka. A cesta sem je těžká."

"Angelus." zašeptala Dvířka.

"Vy jste sem přišli přes Angelus, ano. Ale tu cestu smí každý poutník použít jen jedinkrát." Anděl vysoko zvedl sklenici a hleděl na světlo. "Pijte ho opatrně," radil jim. "Je velmi silné." Seděl u stolu mezi Richardem a Dvířkou. "Pít toto víno," řekl melancholicky, "je jako pít slunce dávných dní." Pozvedl sklenku. "Připijím na zašlou slávu."

"Na zašlou slávu," opakovali Richard a Dvířka. A pak, poněkud váhavě, ochutnali víno. Usrkávali, nepili.

"Je úžasné," řekla Dvířka.

"To skutečně je," souhlasil Richard. "Vždycky jsem si myslel, že stará vína na vzduchu octovají."

Anděl zakroutil hlavou. "Toto ne. Je to otázka druhu hroznů a místa, kde zrály. Tato odrůda hroznů, bohužel, zanikla, když vinohrad zmizel pod vlnami."

"Je to zázračné," usrkávala Dvířka tekuté světlo. "Nikdy jsem nic podobného neochutnala."

"A už nikdy neochutnáš," řekl Islington. "Toto je poslední víno z Atlantidy."

Richard otevřel ústa, aby vysvětlil svému hostiteli, že Atlantida nikdy neexistovala, ale uvědomil si, že andělé také neexistují. A že vůbec většina jeho zážitků z posledních dní byla nemožná, a proto ústa zase zavřel a upil další kapku vína.

Způsobovalo, že se cítil šťastný. Způsobovalo, že myslel na nebe větší a modřejší, než kdy viděl, na zlaté slunce visící na obloze. Všechno bylo jednodušší, všechno bylo mladší než svět, který znal.

Nalevo od nich byl vodopád. Průzračná voda stékala po skále do kamenné tůně. Napravo byly mezi dvěma železnými sloupy dveře: dveře z leštěného křemene zasazeného do téměř černého kovu.

"Vy opravdu tvrdíte, že jste anděl?" zeptal se Richard. "Víte, jako jestli jste se doopravdy setkal s Bohem a tak?"

Islington se shovívavě usmál. "Já nic netvrdím, Richarde. Ale jsem anděl."

"Je to pro nás čest," řekla Dvířka.

"Ne. To vy jste mi prokázali čest, když jste mne navštívili. Tvůj otec byl dobrý člověk, Dvířko, a byl to můj přítel. Jeho smrt mne velice zarmoutila."

"Řekl... ve svém deníku... řekl, že mám jít za vámi. Řekl, že vám mohu důvěřovat."

"Jen doufám, že budu tvé důvěry hoden." Upil trochu vína. "Podlondýn je druhé město, na kterém mi záleží. To první utopily vlny a já jsem tomu nijak nedokázal zabránit. Vím, co je to bolest a ztráta. Cítím s tebou. Co bys chtěla vědět?" Dvířka se odmlčela. "Má rodina... zabili je Croup a Vandemar. Ale - kdo si to objednal? Chci... chci vědět proč."

Anděl přikývl.

"Mnohá tajemství naleznou cestu sem dolů, ke mně." Pak se obrátil na Richarda.

"A co ty? Co ty chceš, Richarde Mayhewe?"

Richard pohodil rameny.

"Chci zpět svůj život. A svůj byt. A svou práci."

"I to se může stát," řekl anděl.

"No jasně," řekl Richard chabě.

"Ty o mně pochybuješ, Richarde Mayhewe?"

Richard se podíval andělovi do očí. Byly stejně staré jako vesmír, byly to oči, jež viděly, jak se z hvězdného prachu tvoří galaxie.

Zavrtěl hlavou.

Islington se na něho laskavě usmál.

"Nebude to jednoduché a ty i tví společníci budete muset čelit řadě potíží. Ale existuje cesta, jak to dokázat. Klíč k problémům vás obou." Zvedl se, poodešel k malé kamenné polici a zvedl jednu z řady sošek, jež na ní stály. Byla to černá soška ze sopečného skla zobrazující jakési zvíře. Anděl ji podal Dvířce.

"To vás bezpečně převede přes poslední fázi vaší cesty zpět ke mně. Ostatní je na vás."

"A co máme udělat?" chtěl vědět Richard.

"Černí mniši stráží klíč," řekl. "Přineste mi ho."

"Vy ho pak použijete, abyste zjistil, kdo zabil moji rodinu?" zeptala se Dvířka.

"Doufám."

Richard dopil víno. Cítil, jak ho rozechřívá, jak mu protéká žilami. Měl zvláštní pocit. Připadalo mu, že kdyby se podíval na své prsty, viděl by v nich to víno zářit. Jako by byl ze světla...

"Hodně štěstí," zašeptal anděl Islington.

Ozval se svištivý zvuk, jako hukot větru v zapomenutém lese nebo šum mocných křídel.

Richard a Dvířka seděli na podlaze sálu v Britském muzeu a hleděli na malovanou dřevořezbu anděla na dveřích z katedrály.

Místnost byla temná a prázdná.

Vernisáž dávno skončila. Obloha za okny začínala šednout.

Richard se zvedl, pak natáhl ruku a pomohl Dvířce vstát.

"Černí mniši? To jsou dominikáni?"

Dvířka přikývla.

"To jsou lidé, nebo místo?"

"Lidé."

Richard přešel k Angelusu. Přejel prstem po malovaném rouchu.

"Myslíš, že to opravdu může udělat? Vrátit mi můj život?"

"Nikdy jsem o něčem takovém neslyšela. Ale myslím, že by nám nelhal. Je to anděl."

Dvířka otevřela dlaň a dívala se na figurku Bestie.

"Můj otec taky takovou měl."

Uložila ji hluboko do kapsy kabátku.

"No nic," řekl Richard, "když tu budeme posedávat, těžko seženeme ten klíč."

Vydali se na cestu prázdnými chodbami

"Co vlastně víš o tom klíči?"

"Nic," řekla Dvířka.

Došli k hlavním dveřím muzea.

"O Černých mniších jsem slyšela, ale nikdy jsem se s nimi nesetkala."

Dotkla se skleněných dveří a ty se doširoka otevřely.

"Pár mnichů..." uvažoval Richard, "vsadím se, že až jim řekneme, že je to pro anděla, opravdového anděla, dají nám ten svatý klíč a přihodí jako bonus kouzelný otvírač na konzervy a neuvěřitelnou hvízdající vývrtku." rozesmál se.

"Máš dobrou náladu," poznamenala Dvířka.

Nadšeně přikývl. "Vrátím se domů. Všechno zase bude normální. Normálně nudné. Nádherné."

Richard se díval na kamenné schody vedoucí k Britskému muzeu a rozhodl se, že byly stvořeny, aby po nich tancoval Fred Astaire s Ginger Rogersovou. A jelikož ani jeden z jmenovaných nebyl přítomen, jal se tančit dolů po schodech sám. Zdálo se mu, že jeho pohyby jsou zosobněním Fredova umění, a broukal si k tanci cosi mezi 'Puttin on the Ritz' a 'Wombling White Tie and Tails'.

Dvířka stála na horním schodu a zděšeně ho pozorovala. Pak se začala bezmocně hihňat.

Vzhlédl k ní a zvedl svůj imaginární cylindr z bílého hedvábí.

"Cvok," řekla a usmála se na něho.

V odpověď ji chytil za ruku a dál tančil po schodech dolů. Dvířka na okamžik zaváhala a pak se k němu připojila. Tančila mnohem lépe než Richard.

Na posledním schodě zavrávali a padli si do náruče, udýchaní, vyčerpaní a rozesmátí.

Richard cítil, jak se s ním točí svět.

"Pojďme najít naši osobní stráž," řekla Dvířka. A vydali se spolu po chodníku a občas klopýtli.

"Co chcete?" zeptal se pan Croup.

"Co chce každý?" odpověděl markýz de Carabas otázkou.

"Mrtvé věci," řekl pan Vandemar.

"Zuby navíc."

"Myslel jsem si, že bychom se možná mohli dohodnout," řekl markýz.

Pan Croup se rozesmál. Znělo to, jako když přejíždíte školní tabulí o plot z nehtů. "Ach, messire markýzi. Myslím, že mohu a naprostou důvěrou prohlásit bez rizika nesouhlasu kterékoliv ze zde přítomných stran, že jste musel přijít o veškerý rozum, který vám byl prisuzován. Vy jste, promínete-li mi ten vulgarismus, naprosto zblblnul."

"Stačí říct," ozval se pan Vandemar, "a já mu tu blbou hlavu ufiknu."

Markýz si dýchl na nehty a soustředěně si je leštil o klop kabátu.

"Vždycky jsem tvrdil, že násilí je posledním útočištěm neschopných a výhrůžky azylem hlupáků."

Pan Croup zlostí zrudl. "Co tady chcete?" zasyčel.

Markýz de Carabas se protáhl jako velká kočka, možná rys nebo černý panter. Při tom pohybu se zvedl a stál s rukama hluboko v kapsách.

"Vy, pane Croupe," řekl konverzačním tónem, "jestli tomu rozumím, jste sběratel sošek dynastie T'ang."

"Jak to víte?"

"Lidé se mi svěčují. Rádi si se mnou povídají." Upřímně, naivně, nevinně se usmíval. Tak se usmívá člověk, když vám prodává ojeté auto.

"I kdybych byl-" začal pan Croup.

"Kdybyste byl, možná by vás zajímalo tohle."

Vyndal jednu ruku z kapsy a natáhl dlaň k panu Croupovi. Ještě zvečera stála ta soška ve skleněné skříňce, zamčená v trezoru jedné významné londýnské obchodní banky. Byla známá jako „Duch podzimu (hrobová figurka)“. Byla asi dvacet centimetrů vysoká, z glazurované keramiky. Vytvořili ji, namalovali a vypálili v době, kdy Evropa ještě prožívala temný středověk.

Pan Croup tiše hvízdal a natáhl po ní ruku. Markýz si ji přitiskl na hrud'

"Jak nám chcete zabránit, abychom si ji vzali? A roznesli vás po kouskách Podlondýnem. Markýze jsme ještě nikdy nečtvrtili," řekl pan Croup.

"Čtvrtili," ozval se pan Vandemar. "V Yorku. Ve čtrnáctém století. Tehdy přišlo."

"To nebyl markýz. Byl to hrabě z Exeteru."

"A markýz z Westmorlandu." Pan Vandemar byl na sebe hrdý.

Pan Croup si odfrkl.

"Co nám zabrání, abychom vás nerozsekali na tolik kousků, jako jsme rozsekali markýze z Westmorlandu?" zeptal se. De Carabas vyndal z kapsy druhou ruku. Držel v ní kladívko. Vyhodil je do vzduchu jako barman ve filmu o přípravě koktejlů. V letu je chytil za rukojeť a špičku držel nad porcelánovou figurkou. "Prosím," pravil, "už žádné hloupé výhrůžky. Asi bych se cítil líp, kdybyste oba stáli tamhle vzadu."

Pan Vandemar se ohlédl na pana Croupa. Ten téměř nezatlehně přikývl. Vzduch se zachvěl a pan Vandemar stál vedle svého druha. Pan Croup se usmál jako lebka.

"Skutečně je o mně známo, že jsem příležitostně koupil nějaký kousek porcelánu T'ang. Je tenhle na prodej?"

"My tady v Rubu nejsme moc na prodávání a kupování, pane Croupe. Výměnný obchod. Směna. To nás zajímá. Jistě, tenhle cenný kousek je skutečně k mání."

"Kolik?" chtěl vědět pan Croup.

Markýz si okázale vydechl úlevou. "Tak především tři odpovědi na tři otázky."

Croup přikývl.

"I z naší strany. My také chceme tři odpovědi."

"To je poctivé," souhlasil markýz.

"Za druhé, bezpečně se dostanu odsud. A dáte mi aspoň hodinu náskok."

Croup vehementně kýval.

"Dohodnuto. Vaše první otázka?" Oči měl upřené na figurku.

"První otázka: pro koho pracujete?"

"Ale ta je snadná," řekl pan Croup. "Děláme pro našeho zaměstnavatele, který si nepřeje být jmenován."

"Hmm. Proč jste zabili Dvířčinu rodinu?"

"Příkaz našeho zaměstnavatele," odpověděl pan Croup. Úsměv byl zase o poznání lišáctější.

"Proč jste Dvířku nezabili, když jste měli šanci?"

Než stačil pan Croup odpovědět, řekl pan Vandemar: "Musíme ji nechat naživu, je jediná, kdo dokáže otevírat dveře."

Pan Croup po něm blýskl zlostným pohledem. "To je skvělé. Proč mu to rovnou neřeknete všechno?"

"Chtěl jsem také hrát," zamumlal pan Vandemar.

"Dobrá. Dostal jste své tři odpovědi, jestli vám k něčemu budou. Má první otázka: proč ji chráníte?"

"Její otec mi zachránil život. Nestačil jsem svůj dluh splatit. A mám raději, když druzí dluží mně."

"Já mám otázku," řekl pan Vandemar.

"Já také, pane Vandemare. Ten shora, Richard Mayhew. Proč s ní je? Proč mu to ona dovolí?"

"Sentimentalita z její strany," odpověděl markýz de Carabas.

"Ted' já," trval na svém pan Vandemar. "Na které číslo myslím?"

"Promiňte?"

"Na které číslo myslím?" opakoval pan Vandemar. "Je to od jedničky po moc," napovídal.

"Sedm," řekl markýz.

Pan Vandemar uznale přikývl.

Pan Croup začal: "Kde je-" ale markýz zavrtěl hlavou. "Ale, ale, už toho začínáme chtít moc?"

Na okamžik zavládlo v zatuchlém sklepě absolutní ticho. Pak bylo slyšet kapat vodu a šramotit červy a markýz řekl:

"Hodinový náskok, pamatujte."

"Samozřejmě," řekl pan Croup.

Markýz de Carabas mu hodil figurku. Pan Croup ji dychtivě chytil. Jako narkoman chytající sáček s bílým práškem pochybné kvality.

Markýz bez jediného ohlednutí vyšel ze sklepa.

Pan Croup figurku pečlivě zkoumal a obracel ji v rukou sem a tam. Občas vystrčil jazyk a kmítal jím jako had.

"Dokonalé, dokonalé," šeptal. "Skutečně dynastie T'ang. Dvanáct set let staré, nejlepší keramické figurky, jaké svět vyrobil. Tohle dělal Kai Lung, nejlepší hrnčíř. Druhá taková neexistuje. Jen se podívejte na barvu glazury, sledujte ten smysl pro proporce, ten život..." Zářil jako dítě. Na pozadí pochybných rysů jeho obličeje ten úsměv vypadal ztracený a zmatený. "Tohle přidává světu kapku krásy a radosti."

A pak se usmál širokánským úsměvem, sklonil tvář k figurce a s křupnutím jí ukousl hlavu. Chroupal a žvýkal a polykal celá velká sousta. Zuby drtil porcelán na jemný prášek, který mu ulpíval na bradě.

Vyžíval se v ničení, vrhal se do něho se zvláštním šílenstvím a nezvladatelnou krvežíznivostí lišky v kurníku.

A pak, když nezbylo nic než prach, se obrátil k panu Vandemarovi. Vypadal podivně mírně, skoro malátně.

"Kolik jsme řekli, že mu dáme?"

"Hodinu."

"Hmm. A jak dlouho už to je?"

"Šest minut."

Pan Croup sklonil hlavu. Přejel si prstem bradu a olízl porcelánový prach.

"Bězte za ním, pane Vandemare. Potřebuji ještě trochu času, abych tu nádheru strávil."

Hunter je slyšela scházet po schodech. Stála ve stínu a ruce měla založené na prsou, stejně jako když odcházeli.

Richard si hlasitě pobrukoval.

Dvířka se hihňala. Občas přestala a napomínala Richarda, aby byl potichu. Pak se zase začala chichotat.

Prošli kolem Hunter, aniž si jí všimli.

Vystoupila ze stínu a řekla: "Byli jste pryč osm hodin." Bylo to prosté konstatování, bez výčitky či zvědavosti. Dvířka na ni zamžourala.

"Nezdálo se to tak dlouho."

Hunter mlčela.

Richard se na ni přihloupě zašklebil. "Nechcete vědět, co se přihodilo? No, číhali tam na nás Croup s Vandemarem. Bohužel jsme s sebou neměli osobní ochranu. Ale stejně jsem jim dal co proto."

Hunter povytáhla dokonalé obočí.

"Skláním se před vaším bojovým talentem," řekla chladně.

Dvířka se chichotala. "Dělá si legraci. Ve skutečnosti nás - zabili."

"Jako odborník na ukončování životních funkcí jsem s tebou nucena nesouhlasit. Ani jeden z vás není mrtvý. Spíš hádám, že jste oba pořádně opilí."

Dvířka vyplázla na svou ochranu jazyk. "Nesmysl. Sotva jsme si lízli. Takovouhle kapičku."

Mezi palcem a ukazováčkem vytvořila mezírku, aby naznačila, jak malá ta kapička byla.

"Jen jsme zaskočili na večírek," vysvětloval Richard, "a viděli jsme Jessiku a opravdického anděla a dostali jsme malého černého pašáka a honem jsme běželi zpátky za vámi."

"Jen malinkou skleničku," pokračovala Dvířka soustředěně. "Staré, stáaré víno. Kapililinku. Úplně mrňavou. Skoro nic." Začala škytat. Pak se zase rozhihňala. Škytání a smích ji unavily. Sedla si na zem.

"Možná jsme kapku nadržovali," řekla střízlivě. Pak zavřela oči a začala chrápat.

Markýz de Carabas utíkal podzemními chodbami, jako by mu byla v patách smečka pekelná. S cákáním se přebrodil přes řeku Tyburn, katovu řeku, tekoucí ve tmě cihlovým kanálem pod uličkou Park Lane k Buckinghamskému paláci. Běžel už sedmáct minut.

Deset metrů pod Mramorovým obloukem se zastavil. Kanál se rozděloval do dvou větví.

Markýz de Carabas běžel doleva.

O několik minut později kráčet kanálem pan Vandemar. Když přišel k rozcestí, také se na okamžik zastavil a čenichal ve vzduchu. A pak se i on vydal levým kanálem.

Hunter s heknutím položila bezvládné tělo Richarda Mayhewa na hromadu slámy. Překulil se na slámě, řekl něco, co znělo jako „Humly opa bumbly dak“, a spal dál.

Položila Dvířku vedle něho, trochu jemněji. Pak si sedla vedle ní a držela v temných podzemních stájích stráž.

Markýz de Carabas byl vyčerpaný. Opřel se o stěnu a hleděl na schody, které před ním stoupaly do výšky. Pak vytáhl z kapsy zlaté hodinky a zkontroloval čas. Od okamžiku, kdy vyšel ze sklepa nemocnice, uplynulo pětáct minut.

"Už je to hodina?" zeptal se pan Vandemar.

Seděl na schodku před markýzem a čistil si nožem nehty. "Zdaleka ne," řekl markýz.

"Připadalo mi to už jako hodina."

Svět se zatetelil a za markýzem de Carabsem stál pan Croup. Na bradě měl dosud prach.

De Carabas hleděl na pana Croupa. Pak se otočil zpátky na pana Vandemara. A pak se rozesmál.

Pan Croup se usmál. "Připadáme vám legrační, messire markýzi, že ano. Zdroj zábavy. Je to tak? S našim hezkým oblečením a s našimi šroubovanými periodami."

Pan Vandemar bručel: "Já nemám period-"

"-a našimi drobnými pošetilostmi ve způsobech a chování. A možná jsme skutečně legrační." Pan Croup zvedl ukazováček a hrozil jím na de Carabase. "Ale nesmíte si představovat," pokračoval, "že jen proto, že je něco legrační, messire markýzi, není to nebezpečné."

A pan Vandemar hodil nožem, prudce a přesně. Zasáhl markýze rukojetí do spánku. Tomu se oči obrátily bělmem nahoru a zhroutil se k zemi.

"Periody," řekl pan Croup. "To je způsob, jak se o něčem vyjadřovat. Digrese. Verbalismus."

Pan Vandemar zvedl markýze de Carabase za opasek a táhl ho vzhůru po schodech. Jak šli, markýzova hlava drnkla o každý jednotlivý stupínek.

Pan Vandemar přikývl. "Myslel jsem si to."

Věděl, že to na ně čeká. S každým tunelem, s každou zatáčkou, s každým rozcestím byl ten pocit silnější a výraznější.

Věděl, že to tam je. Pocit blížící se katastrofy sílil s každým krokem.

Měl vlastně pocítit úlevu, když zahnul za poslední ohyb a uviděl to tam stát v rámu tunelu a čekat. Místo úlevy cítil jen hrůzu. V jeho snu to bylo větší než svět. Neexistovalo nic než Bestie se slabinami, z nichž stoupala pára. Kůži měla

zježenou oštěpy a úlomky starých zbraní. Na rozích a klech měla zaschlou krev. Byla obrovská a rozložitá a zlá.

A pak zaútočila.

Zvedl ruku (ale to nebyla jeho ruka) a hodil po té stvůře kopí. Viděl její oči, červené a zabijácké a upřené. Blížily se k němu ve zlomku vteřiny, která se stala malou věčností. A pak to bylo u něho...

Voda byla ledová a zasáhla Richardův obličej jako rána. Prudce otevřel oči a zatajil dech.

Shora na něho hleděla Hunter. Držela velký dřevěný kbelík. Prázdný.

Sáhl si rukou na vlasy, měl je úplně promočené. Setřel si vodu z očí a zachvěl se.

"To jste nemusela." V ústech měl, jako by si v nich několik drobných zvířat zařídilo záchod. Pokusil se vstát a rychle si zase sedl. "Aúú," vysvětlil světu.

"Co hlava?" zajímala se profesionálně Hunter.

"Už mi seděla líp," povzdechl si Richard.

Hunter uchopila další kbelík, tentokrát plný vody, a vlekla ho na druhou stranu stáje. "Nevím, co jste kde pili, ale muselo to mít pořádnou sílu."

Namočila v kbelíku ruku a stříkla trochu Dvířce do obličeje. Ta vylekaně zamžikala.

"Není divu, že se Atlantida potopila," mumlal si potichu Richard. "Jestli jim po ránu bývalo tak zle, musela to pro ně být spíše úleva. Kde to jsme?"

Hunter chrstla Dvířce do tváře další dávku vody. "To je stáj mé přítelkyně," vysvětlila Richardovi.

Richard se rozhlédl. Opravdu to tam vypadalo jako ve stáji. Přemýšlel, jestli to byla stáj pro koně - jenže jací koně by žili pod zemí? Na stěně byl nakreslený jakýsi znak: písmeno S (nebo to měl být had? Richard si nebyl jistý) obklopené sedmi hvězdami.

Dvířka zvedla ruku a opatrně a zkoumavě si sáhla na hlavu, jako by si nebyla jistá, co najde. "Óó," šeptla. "U Klenby Chrámu. Jsem mrtvá?"

"Ne," ujistila ji Hunter.

"Škoda."

Hunter jí pomohla vstát.

"No," řekla Dvířka rozespale, "varoval nás, že je to silné."

A pak byla najednou vzhůru, úplně probuzená. Uchopila Richarda za rameno a ukazovala na znak na stěně, na to hadovité S se sedmi hvězdami kolem. Zajíkla se a vůbec vypadala jako myš, která zrovna zjistila, že se probudila v kočičím pelechu.

"Serpentina!" vyhrkla konečně. "To je Serpentinin znak. Vstávej, Richarde! Musíme utéct - honem, než zjistí, že jsme tady..."

"Myslela sis snad," ozval se suchý hlas ode dveří, "že můžeš vejít do Serpentinina domu, aby o tom Serpentina nevěděla, maličká?"

Dvířka se přitiskla k dřevěné stěně stáje. Celá se chvěla. Richard si uvědomil, kdesi mezi těmi kladivy v hlavě, že to je poprvé, co vidí Dvířku vyděšenou.

Serpentina stála ve dveřích. Měla na sobě korzet z bílé kůže, vysoké bílé kožené holínky a pozůstatky čehosi, co kdysi dávno, velice dávno, mohly být bílé svatební šaty z krajek a hedvábí. Teď to byly roztrhané a špinavé cáry. Tyčila se nad nimi všemi: hřívou šedivých vlasů se dotýkala překladu dveří. Oči měla ostré jako meče a její ústa byla jako krutý šleh bičem v panovačném obličejí.

Hleděla na Dvířku a dávala jasně najevo, že její hrůza je náležitá, normální a že Serpentinu těší.

"Uklidni se," řekla Hunter.

"Ale to je Serpentina," kvílela dívka. "Ze Sedmi sester."

Serpentina zdvořile nachýlila hlavu. Pak odstoupila ze dveří. Za ní stála hubená žena s přísným obličejem a dlouhými černými vlasy. Černé šaty měla těsně stažené kolem vosího pasu. Mlčela.

Serpentina přešla k jejich skupince.

"Hunter pro mě kdysi pracovala," řekla a bílým prstem něžně přejela hnědou tvář strážkyně. Bylo to gesto zároveň majetnické i láskyplné. "Uchovala sis krásu líp než já, Hunter."

Hunter hleděla do země.

"Její přátelé jsou mými přáteli, dítě," řekla Serpentina. "Ty jsi Dvířka?"

"Ano," odpověděla vyschlým hrdlem Dvířka.

Serpentina se obrátila k Richardovi. "A kdo jsi ty?" zeptala se.

"Richard."

"Já jsem Serpentina," představila se laskavě.

"To jsem pochopil," přikývl Richard.

"Jídlo je připravené, pokud chcete posnídat."

"Proboha, jen to ne," zaúpěl Richard zdvořile.

Dvířka neříkala nic. Pořád ještě se tiskla ke stěně, pořád ještě se trochu chvěla, jemně, jako list v letním vánku.

"Co je k jídlu?" zeptala se Hunter.

Serpentina se ohlédlá na tu v pase přestípnutou ženu ve dveřích. "Slyšíš?"

Žena vyrobila ten nejledovější úsměv, jaký kdy Richard viděl. Pak vypočítala: "Smažená vejce sázená vejce nakládaná vejce srnčí na kari nakládané cibulky zavináče uzenáče slanečci dušené houby uzené maso plněné zelí skopový guláš telecí huspenina..."

Richard otevřel ústa ve snaze ji zastavit, ale bylo pozdě. Prudce, zběsile a příšerně zvracel.

Toužil, aby ho někdo držel, aby mu řekl, že všechno bude v pořádku, že mu brzy bude dobře, aby mu dal aspirin a

sklenici vody a zavedl ho do postele. Ale nikdo to neudělal, a jeho postel byla v jiném životě. Umyl si obličej a ruce v kbelíku. Pak si vypláchl ústa. A pak, poněkud vrávoravě, následoval ty čtyři ke snídani.

"Můžete mi podat tu telecí huspeninu?" požádala Hunter a plnou pusou.

Serpentina si zařídila jídelnu na tom nejmenším nástupišti podzemky, jaké Richard kdy viděl. Bylo jen čtyři metry dlouhé u většinu délky zabíral jídelní stůl. Byl pokrytý bílým damaškovým ubrusem a na něm se típytilo slavnostní stříbrné nádobí. Prohýbal se pod spoustou odporně páchnoucích krmí. Nejvíce Richardovi smrděla nakládaná křepelčí vajíčka.

Byl zalitý studeným lepkavým potem a připadalo mu, že mu někdo zasadil oči panenkami dozadu a navíc do lebky, která byla nejmenší o tři čísla menší než jeho původní hlava.

Ani ne dva metry od nich projel vlak podzemní dráhy - průvan nadzvedl ubrus. Rámus, který způsobil, projel Richardovi hlavou jako horký nůž mozečkem. Zaúpěl.

"Zdá se, že tvůj hrdina prohrál zápas s vínem," komentovala to Serpentina.

"On není ani můj, ani hrdina," namítla Dvířka.

"Obávám se, že je. Časem se to naučíš poznávat. Snad to mají v očích, nebo co." Obrátila se k té ženě v černém, nejspíš byla něco jako majordomus. "Životabudič pro pána."

Žena se zase ledově usmála a zmizela.

Dvířka se nimrala v nakládaných houbách. "Jsme vám za všechno velice vděční, lady Serpentino."

Serpentina si odfrkla. "Jen Serpentino, dítě. Nemám čas na hloupé zdvořilosti a uctivé fráze. Takže ty jsi Portikova nejstarší."

"Ano."

Serpentina si namočila prst do slané omáčky, ve které se koupalo něco jako malí úhoři. Olízla prst a pochvalně kývla hlavou.

"Nikdy jsem ho neměla příliš v lásce. Ty jeho řečičky o sjednocení Rubu. Nesmysly a žvásty. Hlupák. Říká si o malér.

Když jsem s ním mluvila naposledy, řekla jsem mu, že jestli sem ještě někdy přijde, udělám z něho slepýše." Obrátila se ke Dvířce. "Jak se mu vůbec vede?"

"Je mrtvý."

Serpentina vypadala spokojeně. "Vidíte? Co jsem říkala."

Dvířka mlčela.

Serpentina si něco vyhrábala z vlasů. Chvilu to pečlivě zkoumala a pak to rozmáčkla mezi palcem a ukazováčkem a hodila na podlahu. Pak se otočila k Hunter, která likvidovala talíř zavináčů. "Takže ty jdeš po Bestii?"

Hunter přikývla, protože měla plná ústa.

"Tak to budeš pochopitelně potřebovat kopí," usoudila Serpentina.

Žena s vosm pasem se objevila vedle Richarda a v ruce držela malý podnos. Na něm byla sklenice s jedovatě zelenou tekutinou. Richard na ni okamžik hleděl a pak se podíval na Dvířku.

"Co mu to dáváte?" zeptala se.

"Nic, co by mu ublížilo," řekla s mrazivým úsměvem Serpentina. "Jste moji hosté."

Richard do sebe obrátil tu smaragdovou tekutinu - chutnala po mátě a tymiánu a zimních ránech.

Cítil, jak mu stéká jícnem, a byl připraven udělat všechno pro to, aby ji zastavil, až se bude vracet. Nevracela se. Místo toho se zhluboka nadechl a překvapeně si uvědomil, že už ho nebolí hlava.

A že má příšerný hlad.

Starý Bailey nebyl ten typ, který se narodil proto, aby povídal vtipy. Navzdory tomuto vrozenému nedostatku vtipy vyprávěl velice rád. Nejraději měl takové ty dlouhé a rozvláčné historky, které končily smutnou slovní hříčkou. Smůla byla, že než se Starý Bailey dostal k tomu konci, většinou zapomněl, jaká ta slovní hříčka je.

Jediným publikem pro jeho vystoupení byla skupinka ptáků v klecích, kteří, zejména vrány, pohlíželi na jeho vtipy jako na hluboká filozofická podobenství obsahující pronikavý vhled do lidského nitra a dokonce ho čas od času žádali, aby jim jednu ze svých anekdot vyprávěl.

"Dobrá, dobrá, dobrá," říkal právě Starý Bailey. "Zastavte mě, jestli jste tuhle už slyšeli. Jeden muž vešel do baru. Ne, nebyl to muž. V tom je ten vtip. Pardon. Byl to kůň. Kůň... ne... šňůrka. Tři kousky provázku. Tak. Tři kousky provázku vejdou do baru."

Velký starý havran zakrákal otázku.

Starý Bailey se poškrábal na bradě, pak pokrčil rameny. "Prostě vejdou. Je to vtip. Ve vtipu uměj chodit. No a objedná pití pro sebe a taky pro své kamarády. A barman říká: 'Provázkům nenalejvámé', jednomu z těch provázků. Tak. Ten jde zpátky za svými přáteli a říká, že tam provázkům nenalejvaj. A je to vtip. Tak ten prostřední provázek udělá to samý...

No a ten barman mu zase odmítne najejt. Když se ten druhý provázek vrátí ke stolu, rozumíte, a řekne to kamarádům, ten třetí provázek se tak rozčílí, že se až zauzluje. Chápete? No a jde objednat pití. S tím uzlem se mu, rozumíte, špatně chodí. Barman se na něho podívá a řekne: 'Že se nestydíte, motáte se tady a chcete pití, nevíte, že namotaným nenalejvámé?'"

Špačci zdvořile zašvitořili. Vrány pokyvovaly hlavami a skláněly je na stranu. Pak ten nejstarší havran zakrákal.

"Ještě jednu? Vy si představujete, že jsem pytel vtipů, vážení. Počkejte, třeba..."

Ze stanu se ozval zvuk. Hluboký pulzující zvuk, jako tlukot vzdáleného srdce. Starý Bailey spěchal dovnitř. Zvuk vycházel ze staré dřevěné truhlice, v níž Starý Bailey uchovával své nejcennější věci. Otevřel ji.

Tepot byl ještě hlasitější.

Ta malá stříbrná schránka ležela nahoře na pokladech Starého Baileyho. Natáhl ruku a vzal ji do zkroutených prstů.

Uvnitř schránky rytmicky pulzovalo a hořelo červené světlo a prosvítalo stříbrným filigránem víčka, prasklinami a sponami.

"Má potíže," řekl Starý Bailey. Nejstarší havran tázavě zakrákal.

"Markýz," vysvětlil mu Starý Bailey. "Má veliké potíže."

Richard byl v pülce svého druhého talíře, když Serpentina odsunula židli.

"Myslím, že už tě pohostinnosti bylo dost," prohlásila. "Dítě, mladý muži, sbohem. Hunter..." odmlčela se. Pak přešla drápotivým prstem Hunter po bradě. "Hunter, vždycky tě tady rádi uvidíme."

Vladařsky jim pokynula, zvedla se a odkračela sledována svou přeštipnutou služebnou.

"Měli bychom jít," řekla Hunter. Zvedla se od stolu a Dvířka a trochu zdráhavěji i Richard šli za ní.

Šli chodbou, jež byla tak úzká, že mohli jít jen jeden za druhým. Pak nahoru po nějakých schodech. Ve tmě přešli po jakémsi železném mostě, pod kterým duněly vlaky podzemní dráhy. Pak vstoupili do nekonečné spleti podzemních sklepení páchnoucích vlhkem a rozkladem, cihlami, kamením a časem.

"To byla vaše bývalá šéfká? Zdála se docela příjemná," poznamenal Richard.

Hunter mlčela.

Dvířka, která byla celou dobu zaražená, prohlásila: "Když malé děti v Rubu zlobí, říkají jim: ‚Budte hodní, nebo si vás vezme Serpentina‘."

"Ach," řekl Richard. "A vy jste u ní pracovala, Hunter?"

"Pracovala jsem u všech Sedmi sester."

"Myslela jsem, že spolu posledních nejmíň třicet let nemluví," připomněla Dvířka.

"To je možné. Ale tenkrát spolu ještě mluvily."

"Jak jsi vlastně stará?" zeptala se Dvířka. Richard byl rád, že se zeptala, sám by se nikdy neodvážil.

"Tak stará jako můj jazyk a jen o trochu starší než mě zuby."

"Stejně to bylo fajn," řekl Richard tónem člověka, kterému právě přestalo být zle po flámu a který ví, že někde nad nimi si někdo užívá krásného dne. "Dobré jídlo. A nikdo se nás nesnažil zabít."

"Během dne se určitě dočkáš," usoudila Hunter. "Kudy k Černým mnichům, má paní?"

Dvířka se zastavila a soustředila se. "Půjdeme říční cestou. Tam tudy."

"Už přichází k sobě?" zeptal se pan Croup.

Pan Vandemār šťouchl dlouhým prstem do markýzova nehybného těla. Dech byl sotva znatelný.

"Ještě ne, pane Croupe. Asi jsem ho polámal."

"Musíte být na své hračky opatrnější, pane Vandemare," káral ho pan Croup.

Kapitola jedenáctá

Tak co, za čím se pídíte vy?" zeptal se Richard Hunter. Všichni tři šli po břehu podzemní řeky. Richard s respektem sledoval pádící a převalující se šedivou vodu jen na krok od jeho nohou. Tohle rozhodně byla řeka, do které člověk dvakrát nevstoupí. Druhou šanci mu ta šedivá hlubina nedá.

"Pídím?"

"No," vysvětloval, "já se snažím dostat zpátky do skutečného Londýna a do svého starého života. Dvířka chce zjistit, kdo zabil její rodinu. Co žene vás?"

Trmáceli se po břehu, krok za krokem, Hunter vpředu. Neodpověděla.

Řeka zpomalila a vlila se do malého podzemního jezera. Obcházeli kolem něho a jejich lampy se odrážely na černé hladině, místy trochu rozmazané říční mlhou.

"Neřeknete mi to?" Vlastně ani nečekal, že mu odpoví.

Promluvila tichým a napjatým hlasem, aniž při tom změnila tempo chůze: "V kanálech pod New Yorkem jsem bojovala s velkým slepým bílým králem všech aligátorů. Měl deset metrů na délku, byl vypasený splašky a zuřivě bojoval.

Přemohla jsem ho a zabila. Ve tmě zářily jeho oči jako perly."

Její hlas měl zvláštní přízvuk, rozléhal se v podzemí a mísil se s mlhou.

"Bojovala jsem s medvědem, který obcházel městem pod Berlínem. Zabil na tisíc mužů a jeho drápy byly zčernalé zaschlou krví stoletého vraždění, ale na mne nestačil. Když umíral, šeptal slova v lidské řeči."

Nad hladinou jezera se vznášel mlžný opar. Richardovi se zdálo, že vidí ta stvoření, o nichž vyprávěla, bílé tvary svíjející se v oparu.

"Pod Kalkatou byl zase černý tygr, požírač lidí, chytrý a zákeřný, velký jako menší slon. Tygr je důstojný nepřítel. Zabila jsem ho holýma rukama."

Pohlédl na Dvířku. Napjatě Hunter poslouchala, byly to tedy i pro ni novinky.

"A Londýnskou bestii také zabiju. Říká se, že se jí boky ježí meči, kopími a noži těch, kdo se o to pokusili a neuspěli. Kly má prý jako břitvy a kopyta jako údery blesku. Zabiju Bestii, nebo v boji s ní zemřu."

Oči ji žhnuly, když si představovala svou kořist. Opar nad řekou se začal měnit v hustou žlutou mlhu.

Kdesi nedaleko třikrát zazněl zvon a jeho hlas se nesl přes hladinu jezera.

Světlo bylo jasnější. Richard měl dojem, že kolem vidí matné obrysy budov. Žlutozelená mlha houstla: bylo v ní cítit

popel a saze tisíciletého města. Lepila se jim na svítilny a tlumila jejich záři.

"Co je to?"

"Londýnská mlha," řekla mu Hunter.

"Ale ty přece zmizely už před lety. Zákon o čistotě ovzduší a tak?" Vzpomněl si na knížky o Sherlocku Holmesovi, jež v dětství četl. "Jak se jim to říkávalo?"

"Hrachovky," připomněla mu Dvířka. "Londýnská specialita. V Nadlondýně už je nepamatují snad čtyřicet let. Nejmní.

Nám tady dole se občas nějaký jejich přízrak objeví. Hmm, ne, přízrak ne, spíš ozvěna."

Richard vdechl pramínek žlutozelené mlhy a rozkašlal se.

"To zní ošklivě," poznamenala Dvířka.

"Mlha v krku."

Zem pod nohama byla čím dál mokřejší a bahnitější, lepila se Richardovi na boty a brzdila ho v chůzi.

"Trocha mlhy nikoho nezabije," uklidňoval sám sebe.

Dvířka se na něho podívala velkýma elfíma očima.

"V roce 1952 jedna zabila čtyři tisíce lidí, jak tenkrát spočítali."

"Odsud? Z Podlondýna?"

"Vašich lidí," ozvala se Hunter.

Richard byl ochoten tomu věřit. Napadlo ho, že by měl zadržet dech, ale mlha byla zase o něco hustší. A zem zase o něco blátivější.

"Nerozumím tomu. Proč vy tu máte mlhy, když my nahoře je nemáme?"

Dvířka si třela nosík.

"V Londýně jsou takové jako bublinky starých časů, kde se věci a místa nemění, jako bublinky v jantaru,"

vysvětlovala. "V Londýně je spousta času a ten se musí někam dát - nespotřebuje se všechen najednou."

"Nejspíš mám ještě trochu kocovinu," povzdechl si Richard. "Skoro to dávalo smysl."

Opat věděl, že dnešek přivede poutníky. Ta znalost byla součástí jeho snů, obklopovala ho jako temnota. A tak se ten den stal dnem čekání, což byl hřích, jak dobře věděl: okamžiky se mají využívat, čekání je hřích jak vůči času, který má přijít, tak vůči současným okamžikům, které člověk opomíjí.

Přesto čekal.

Během každé z denních služeb, během skromného jídla, neustále napjatě poslouchal, kdy zazvoní zvon, koho ohlásí a kolik jich bude.

Uvědomil si, že doufá, že to bude čistá a jednoduchá smrt. Ten poslední poutník vydržel téměř rok, než skončil jako drmolící a vykřikující věc. Opat nepovažoval svou slepotu ani za požehnání, ani za prokletí: prostě byla. Ale i tak byl vděčný, že nikdy neviděl tvář toho ubohého stvoření. Bratr Černý, který o toho chudáka pečoval, se dodnes v noci s křikem budí a vidí před sebou jeho bolestí zkřivený obličej.

Zvon zazněl navečer, třikrát. Opat byl v kapli, klečel na kolenou a přemýšlel o jejich úkolu. Zvedl se, vyšel na chodbu a čekal.

"Otče?" Hlas patřil bratru Sazínovi.

"Kdo hlídá most?" zeptal se ho opat. Na tak starého muže měl překvapivě hluboký a melodický hlas.

"Bratr Chmur," zněla odpověď ze tmy.

Opat zvedl ruku, uchopil mladého muže za loket a pomalu s ním kráčet chodbami opatství.

Cesta už neexistovala, nebylo ani jezero, byla jen bažina, do níž se propadali ve žluté mlze.

"Je to pěkný hnus," stěžoval si Richard. Prosakovalo mu to do bot, promáčelo mu to ponožky a protivně a studeně mu to čvachtalo mezi prsty.

Vpředu se z bažiny vynořil most a u jeho paty je očekávala postava oblečená do černého hábitu dominikánských mnichů. Jeho kůže měla barvu starého mahagonu. Byl to vysoký muž a v ruce držel stejně vysokou hůl.

"Stůjte!" zvolal. "Sdělte mi svá jména a své postavení."

"Já jsem lady Dvířka," řekla Dvířka. "Jsem dcera Portika, z rodu Arkádů."

"Já jsem Hunter, její osobní stráž."

"Richard Mayhew," představil se Richard. "Mokrý."

"A přejete si projít?"

Richard postoupil dopředu. "Ano, vlastně ano. Přišli jsme sem pro klíč."

Mnich mlčel. Zvedl hůl a lehce jí šťouchl do Richardova hrudníku. Richardovi podjely nohy a rozplácl se do blátivé vody (nebo přesněji řečeno, do vodnatého bláta). Mnich chvíliček čekal, zda se Richard vymrští a začne se bít, ale nedočkal se. Začala Hunter.

Richard se namáhavě zvedl a s otevřenými ústy poprvé v životě sledoval boj s dlouhými holemi.

Mnich byl dobrý. Byl větší než Hunter a Richard měl dojem, že je i silnější. Hunter byla zase rychlejší.

Dřevěné tyče v mlze klapaly a cvakaly.

Pak mnichova hůl zasáhla Hunter do bránice. Klopýtla v blátě. Popošel blíž - až příliš blízko, vtom okamžiku si uvědomil, že to byla léčka, a její hůl ho zasáhla, tvrdě a přesně pod koleno. Podlomily se mu nohy.

"Dost!" zvolal hlas na mostě.

Hunter ustoupila. Postavila se vedle Richarda a Dvířky. Ten velký mnich se zvedal z bláta. Ze rtu mu tekla krev.

Hluboce se před Hunter uklonil a vrátil se k patě mostu.

"Kdo jsou ti poutníci, bratře Chmure?"

"Lady Dvířka, dcera Portikova z rodu Arkádů, Hunter, její osobní stráž a Richard Mayhew Mokřý, jejich společník," rozseknutými rty oznamoval bratr Chmur. "Porazila mě v rovném boji, bratře Sazíne."

"Nech je projít," řekl ten hlas.

Hunter vešla na most první. Hned na začátku je čekal další mnich, bratr Sazín. Byl mladší a menší než první mnich, ale oblečený byl stejně. A jeho pleť byla pro změnu tmavě čokoládová.

Na hranicích prostoru, který jim vyměřila mlha, viděli další černě oděné postavy. Další dominikáni, odhadoval Richard. Ten druhý mnich na ně okamžik upřeně hleděl a pak řekl:

"Otočím hlavu a vy můžete vkročit, kam chcete. Otočím ji znovu a vy tam shníjete zaživa. Nemám obličej, ale mé vykotlané zuby jsou mé bytí i nebytí - kdo jsem?"

Dvířka o krok postoupila. Přejela si jazykem rty a přivřela oči. "Otočím hlavu..." luštila potichu. "Vykotlané zuby... můžete vkročit..." Pak se jí po tváři rozlil úsměv. Vzhledla k bratru Sazínovi. "Klíč," řekla. "Odpověď je klíč."

"Chytrá," pochválil bratr Sazín. "Už jste zvládli dva kroky. Zbývá ještě jeden."

Z mlhy vystoupil velice starý muž a kráčel opatrně k nim. Zkroucenými prsty se přidržoval kamenného zábradlí mostu. Když došel k bratru Sazínovi, zastavil se. Měl mléčně bílé oči pokryté šedým zákalem. Richardovi se na první pohled líbil.

"Kolik je jich?" zeptal se mladšího mnicha hlubokým, uklidňujícím hlasem.

"Tři, Otče opate."

"A jeden z nich přemohl našeho nejlepšího strážného?"

"Ano, Otče opate."

"A jeden z nich správně odpověděl druhému strážnému?"

"Ano, Otče opate."

"Nuže, pak musí jeden z nich podstoupit Zkoušku klíče. Necht' on či ona předstoupí."

Dvířka zaprotěstovala. "Ne, to ne."

Hunter navrhla: "Nechte jít mě. Podstoupím tu zkoušku místo něho."

Bratr Sazín zavrtěl hlavou. "To nemůžeme dovolit."

Když byl Richard ještě malý, byl se školou na výletě na místním hradě. S ostatními dětmi se vyšplhal po spoustě schodů do nejvyššího místa hradu, polozbořené věže. Mačkali se k sobě a učitel jim ukazoval krajinu kolem.

Už tehdy dělaly výšky Richardovi zle. Křečovitě se držel zábradlí, šilhal očima a snažil se nedívat.

Učitel jim řekl, že hloubka od vrcholu věže k patě kopce, na němž hrad stál, je sto metrů. A řekl také, že mince hosená z věže by měla takovou sílu, že by prorazila lebku člověka stojícího dole.

V noci po tom výletě ležel Richard v posteli a představoval si tu minci, jak letí silou kulky nebo blesku. Obvyčejná mince, ale tak vražedná, když dopadne...

Zkouška. Mince dopadla. A Richard pochopil, že hlava rozhodla pro něho.

"Moment," řekl. "Pomalů. No dobře. Zkouška. Někoho čeká zkouška. Někoho, kdo si nezabojoval tam v blátě a nestačil uhádnout 'Mé první je ve slově postel, a není ve slově kostel'." Blábolil, slyšel se, jak blábolí, ale bylo mu to jedno.

"Tahle vaše zkouška," zeptal se opata, "jak těžká je ta zkouška? Je to něco jako návštěva protivné staré příbuzné, nebo při ní strkáte ruku do vařící vody, abyste viděli, jak brzy se vám sloupne kůže?"

"Tudy," řekl opat.

"Jeho nechejte, vezměte si jednu z nás," přesvědčovala ho Dvířka.

"Přišli jste tři. Máte tři zkoušky. Každý z vás podstoupí jednu, to je přece spravedlivé," řekl opat. "Když projde zkouškou, vrátí se k vám."

Lehký větřík rozehnal mlhu. Ty černé postavy byli opravdu dominikáni, jak Richard hádal. Každý z nich držel v ruce samostříl a mířil na Dvířku, na Richarda nebo na Hunter. Mniši se sešikovali a odřízli Richarda od Hunter a Dvířky.

"My hledáme klíč-" začal Richard.

"Ano," řekl opat.

"Je pro anděla," vysvětloval dál Richard.

"Ano," řekl zase opat. Natáhl ruku a nahnatal loket bratra Sazína.

Richard ztišil hlas. "Pochopte, andělovi nemůžete říct ne, zvlášť ne vy, člen církve. Co kdybychom tu záležitost se zkouškou vynechali? Kdybyste mi ho prostě dal, řekl bych jim, že jsem se té zkoušce podrobil."

Opat scházel po mostě na druhou stranu. Na konci mostu byly otevřené dveře. Richard ho následoval. Někdy vám nic jiného nezbývá.

"Když byl náš řád založen, dostali jsme ten klíč do úschovy. Je to jedna z nejsvětějších a nejmocnějších relikvií.

Musíme ho odevzdat, ale jen tomu, kdo projde úspěšně zkouškou a prokáže, že je toho hoden."

Kráčeli úzkými spleťnými chodbami a Richard za sebou nechával blátivou stopu.

"Jestliže zkoušku nesplním, nedostaneme klíč, chcete říct?"

"Správně, milý synu."

Richard o tom chvíli přemýšlel. "Mohl bych se vrátit a zkusit to znovu?"

Bratr Sazín se rozkašlal.

"Ne, můj synu," řekl opat. "Kdyby se tak stalo, už budeš s největší pravděpodobností..." odmlčel se a pak řekl, "prost těchto starostí. Ale netrap se, snad to budeš právě ty, kdo získá klíč, což?"

Říkal to, jako by chtěl Richarda uklidnit, ale působilo to příšerněji než jakýkoliv pokus ho vyděsit.

"Zabili byste mě?"

Opat hleděl mléčnými očima dopředu. V hlase se ozval náznak výtky: "My jsme svatí muži. Ne, zkouška tě zabije."

Sešli po schodech do nízké místnosti připomínající kryptu.

"A teď," řekl opat, "úsměv!"

Zabzučelo to a blýskl fotografický blesk. Richarda to na vteřinu oslepilo. Když se vzpamatoval, viděl bratra Sazína, jak vytahuje ze starého polaroidu fotografii.

Mnich počkal, až bude hotová, a pak ji přišpendlil na zeď. "Tohle je naše zeď těch, kdož neuspěli," povzdechl si opat, "aby žádný z nich nebyl zapomenut. I to je náš údel: památník."

Richard hleděl na tváře na stěně. Několik polaroidových snímků, dvacet či třicet jiných fotografií, nějaké sépiové tisky a daguerrotypie a potom kresby tužkou, akvarely a miniatury. Pokrývaly celou stěnu. Mniši na tom zjevně pracovali velice dlouhou dobu.

Dvířka se třásla. "Jsem hrozně hloupá," bědovala. "Měla jsem to vědět. Jsme tři. Nikdy jsem neměla chodit rovnou sem."

Hunter otáčela hlavu na všechny strany. Zaznamenávala postavení každého mnicha, každého samostřílu. Propočítala, jaká je šance, že dostane Dvířku na druhou stranu mostu nezraněnou, pak s drobnými zraněními a konečně s vlastním vážným zraněním, ale jen malou újmou pro Dvířku. Teď to propočítávala znovu. "A co bys byla udělala, kdybys to byla věděla?" zeptala se.

"Především bych sem nebyla přivedla jeho. Byla bych našla markýze."

Hunter naklonila hlavu. "Ty mu důvěřuješ?" zeptala se přímo a Dvířka věděla, že mluví o de Carabasovi, ne o Richardovi.

"Ano. Více méně mu věřím."

Dvířce bylo právě dva dny pět let. Trh se tehdy konal v zahradách v Kew a otec ji tam vzal s sebou. Byl to dárek k narozeninám a byl to její první trh.

Byli v pavilónu motýlů. Kolem nich třepetala barevnými křídly nádherná duhová stvoření. Stála užaslá a okouzlená, když si k ní otec přidřepel.

"Dvířko? Pomalu se otoč a podívej se tamhle, ke dveřím." Otočila se a podívala. Stál tam snědý muž v širokém plášti, s dlouhými černými vlasy staženými do culíku a mluvil se zlatavými dvojčaty, mladíkem a dívkou. Ta dívka plakala, jak pláčou dospělí: snaží se pláč držet uvnitř a jsou zlí, když jim přesto vytrysknou slzy a oni pak vypadají ošklivě a směšně. Dvířka se obrátila zpět k motýlům.

"Viděla jsi ho?" Kývla.

"To je markýz de Carabas. Je to podvodník a falešný hráč a možná i trochu zrůda. Budeš-li mít někdy problém, jdi za ním. Ochrání tě, děvče. Musí."

A Dvířka se znovu ohlédla po tom muži. Držel obě dvojčata kolem ramen a odváděl je z místnosti, ale ve dveřích se obrátil a mrkl na ní.

Mniši kolem nich byli temní duchové v mlze. Dvířka zavolala na bratra Chmura: "Promiňte, bratře, ale náš přítel, ten, co odešel pro klíč. Když neuspěje, co se stane s námi?"

Přistoupil blíž.

"Doprovodíme vás odsud a necháme vás jít."

"A co Richard?"

Viděla, jak pod kápí smutně pokyvuje hlavou.

"Měla jsem přivést markýze," opakovala Dvířka a uvažovala, kde asi je a co dělá.

Markýz de Carabas byl právě křižován na velké dřevěné konstrukci ve tvaru písmene X, kterou pan Vandemar stloukl z několika starých palet, části židle, dřevěné branky a z něčeho, co vypadalo jako kolo od vozu. Využil i krabici rezavých hřebíků. Pan Vandemar stál na žebříku a posunoval konstrukci.

"Kousíček nahoru," volal pan Croup zdola. "Kousek doleva. Ano. Tam. Překrásné."

Už to bylo hrozně dávno, co někoho ukřižovali.

Markýz de Carabas měl ruce a nohy roztažené do širokého X. V chodidlech a dlaních měl zatlučené hřebíky. Kolem pasu byl přivázaný k nejužšímu místu konstrukce. Byl v bezvědomí.

Celá konstrukce se kymácela ve vzduchu, zavěšená na několika lanech v bývalé kantýně nemocničního personálu.

Na podlaze nashromáždil pan Croup hromadu ostrých předmětů, od kuchyňských nožů přes britvy až po chirurgické skalpely a lancety a řadu zajímavých věcí, které pan Vandemar našel v bývalém křídle dentistů. Měl tam dokonce i pohrabáč z kotelny.

"Nepodíváte se, jak se mu vede, pane Vandemare?"

Pan Vandemar natáhl ruku s kladivem a podložil hlavu nástroje pod markýzovu bradu. Nadzvedl ji.

Markýz otevřel oči. Nadechl se a plivl panu Vandemarovi do obličeje krvavou slinu.

"Zlobivý chlapec," řekl pan Croup přísně. Ve skutečnosti byl docela potěšený.

Trefování se do cíle je mnohem zajímavější, když je cíl při vědomí.

Voda v kotli prudce vřela. Richard ji pozoroval a přemýšlel, co s ní asi chtějí dělat. Fantazie mu nabízela nepřeberné množství odpovědí.

Žádná nebyla správná.

Vroucí vodu nalili do čajníku, do něhož bratr Sazín přidal tři lžičky čajových lístků. Vzniklý nápoj nalili přes cedník do tří porcelánových šálků.

Opat zvedl slepou hlavu, nasál vůni a usmál se. "První část Zkoušky klíče je šálek dobrého čaje. Cukr?"
"Ne, děkuji," řekl Richard opatrně.
Bratr Sazín přidal do čaje trochu mléka a podal šálek s podšálkem Richardovi.
"Je otrávený?"
Opat vypadal téměř uraženě. "Propána, ne."
Richard se napil. Chutnalo to víceméně přesně jako čaj. "Ale je tohleto část zkoušky?"
Bratr Sazín vzal opatovu ruku a vložil do ní šálek s čajem. "Svým způsobem ano. Vždycky se snažíme dát hledačům trochu čaje, než začnou. Je to naše část zkoušky, ne tvoje." Opat usrkával čaj a po starém obličejí se mu rozprostřel blažený úsměv. "Docela dobrý čaj, za dané situace."
Richard položil hrnek. "Vadilo by vám, kdybychom začali s tou zkouškou?"
"Ne, vůbec ne." řekl opat. "Vůbec ne."
Vstal. Všichni tři šli ke dveřím na druhém konci místnosti. "Je..." Richard se odmlčel a hledal, na co se vlastně pokouší zeptat. Pak pokračoval: "Je něco, co mi o té zkoušce můžete říct?"
Opat zavrtěl hlavou.
Skutečně neměl, co by řekl: zavedl vždy hledače ke dveřím. A pak čekal: hodinu, dvě. Pak se vrátil, šel dovnitř a odstranil pozůstatky hledače ze svatyně a pohřbil je v hrobc. Někdy nebyli mrtví, i když to, co z nich zbylo, se nedalo nazvat živým. A o tyto nešťastníky pak bratři dominikáni pečovali, jak nejlépe uměli.
"Dobře," řekl Richard. A usmál se. "Nuž, veď nás dál, Macduffe."
Bratr Sazín odsunul závory. Uvolnily se s hlasitým cvaknutím a dveře se otevřely.
Richard vešel.
Bratr Sazín za ním dveře zavřel a zasunul závory zpátky. Zavedl opata k jeho křeslu a vložil mu zase do ruky šálek s čajem. Opat mlčky upíjel čaj. A pak řekl: "Vlastně je tam ,bojuj, Macduffe". Ale neměl jsem to srdce ho opravovat. Byl to takový příjemný mladík."

Kapitola dvanáctá

Richard Mayhew šel po nástupišti podzemní dráhy. Nikdy předtím v téhle stanici nebyl. Byla na Předměstské trase a na tabuli stálo DOMINIKÁNI.
Byl tam sám. Kdesi nedaleko se s řevem přehnal vlak. Nástupišťem prolétl závan větru a rozfoukal odhozené bulvárni noviny. Fotografie, palcové titulky a satirické kresby se honily po nástupišti a padaly mezi koleje. Richard se rozhlédl. Pak si sedl na lavici a čekal, až se začne něco dít.
Nedělo se nic.
Třel si čelo a z nervozity mu bylo nevolno.
Po nástupišti se blížily kroky. Vzhlédl: kolem jeho lavice procházela malá holčička, tvářila se ostýchavě a držela se za ruku ženy, která vypadala jako její větší a starší verze. Podívaly se na něho a pak se velice nápadně dívaly jinam.
"Nechod' k němu příliš blízko, Melánie," radila holčičce žena velice slyšitelným šepotem.
Melánie se obrátila k Richardovi a upřeně na něho hleděla, jak to děti dělávají, bez rozpaků a bez ostychu. Pak se otočila k matce. "Proč takoví lidé zůstávají na živu?" zeptala se zvědavě.
"Nemají na to, aby to skončili," vysvětlila jí matka. Melánie se znovu podívala na Richarda. "Smutné," usoudila. Klapot jejich kroků zanikl na druhém konci nástupišť. Zase byl sám.
Uvažoval, jestli si to třeba jen nepředstavoval. Snažil se vzpomenout si, proč sedí na nástupišti. Čeká snad na vlak? Kam jede?
Nevěděl.
Prostě tam sedí. Nebo se mu to zdá? Pohnul rukou a pod dlaní cítil tvrdé sedadlo z umělé hmoty, zadupal a na dlažbě se objevily blátivé stopy (kde se vzalo na jeho botách bláto?), sáhl si na obličej... Ne, není to sen. Ať je kde chce, je to skutečnost.
Cítil se divně: lhostejný, skleslý a hrozně a zvláště smutný. Kdosi se posadil vedle něj. Nezvedl hlavu, neohlédl se.
"Ahoj," řekl povědomý hlas. "Jak se máš, Dicku? V pořádku?"
Richard vzhlédl. Cítil, jak se mu obličej zmačkal do úsměvu. Naděje s ním zakymácela jako rána do hrudníku. "Garry?" zeptal se bázlivě. Pak: "Ty mě vidíš?"
Garry se zasmál. "Vždycky s tebou byla legrace," řekl. "Pořád vtípky, co?"
Garry byl v obleku a v kravatě, pečlivě oholený a perfektně ostříhaný a učesaný. Richard si uvědomil, jak asi vypadá: zablácený, zarostlý, zmačkaný...
"Garry? Já... pochop, já vím, jak ti musím připadat. Můžu ti to vysvětlit." Na okamžik se zamyslel. "Ne... nemůžu. Vlastně ani nemůžu."
"Nedělej si starost," řekl Garry a měl při tom chlácholivý a rozumný hlas. "Nevím, jak bych ti to řekl. Je to děsně nepříjemné." Odmlčel se. "Podívej," vysvětloval, "já tady ve skutečnosti nejsem."
"Ale ano, jsi."
Garry soucivně potřásl hlavou. "Ne. Nejsem. Jsem ty. Mluvíš sám se sebou."
Richarda napadlo, jestli to není jeden z Garryho vtípků. "Možná tě tohle..." řekl Garry. Zvedl ruce a dotkl se jimi svého obličej. Stlačoval ho, natahoval, tvaroval. Hnětl ho jako plastelinu.
"Je to lepší?" zeptala se ta osoba, která předtím byla Garrym, hlasem až nepříjemně povědomým. Richard ten obličej

znal. Téměř denně ho holil, čistil mu zuby, vymačkával uhry a čas od času si přál, aby vypadal víc jako obličej Toma Cruise nebo Johna Lennona nebo...

Byl to jeho obličej.

"Sedíš ve špičce ve stanici Dominikáni," povídal ten druhý Richard, "a mluvíš sám se sebou. Víš, co se říká o lidech, kteří si tak povídají. Jenže ty ses teď zrovna dostal o kousíček blíž k normalitě."

A provhlý a špinavý Richard hleděl do tváře toho čistého a oholeného Richarda a řekl: "Nevím, kdo jsi, ani o co se snažíš. Ale řeknu ti, že nejsi moc přesvědčivý - ani nevypadáš jako já."

Věděl, že lže.

Jeho druhé já se smutně usmálo a zavrtělo hlavou.

"Jsem ty, Richarde. Jsem poslední zbytek tvého zdravého rozumu... Soustřed' se! Rozhlédni se kolem, snaž se vidět lidi, pokus se vidět pravdu... jsi blíž k realitě, než jsi byl celý týden."

"To je pitomost," zoufale se bránil Richard.

Odmítavě vrtěl hlavou, ale přece jen se rozhlédl po nástupišti. Něco se kmitlo na okraji jeho vidění.

Pokusil se to zachytit, ale bylo to pryč.

"Dívej se," šeptal jeho dvojník hlasem, který tak dobře znal. Stál na prázdném, spoře osvětleném nástupišti, v místě opuštěném jako mauzoleum.

A pak...

Hluk a světlo ho zasáhly jako úder blesku.

Stál ve stanici uprostřed dopravní špičky. Okolo něho spěchali a tlačili se lidé, všude bylo plno ruchu a světla, strkajícího se lidstva.

Ve stanici čekal vlak. Richard viděl svůj odraz ve skle okna. Vypadal - vypadal jako blázen. Na bradě měl týdenní strniště. Kolem úst a ve vousech měl přischlé zbytky jídla, na jednom oku tmavou modřinu a na straně nosu seděl vřed, podebraný červený karbunkl. Byl špinavý, zalepený špinou, která mu ucpávala póry a lemovala nestříhané nehty. Oči měl zarudlé a kalné, vlasy matné a rozčuchané.

Bláznivý bezdomovec, stojící na nástupišti podzemky uprostřed ruchu velkoměsta.

Schoval tvář hluboko do dlaní.

Když zase zvedl obličej, byli lidé pryč. Nástupiště bylo opět temné a byl sám.

Něčí ruka nahmatala jeho dlaň a stiskla ji. Ženská ruka. Ucítil známý parfém.

Ten druhý Richard seděl po jeho levé straně, Jessica napravo. Držela ho za ruku a dívala se na něho. Nikdy předtím neviděl na její tváři takový výraz.

"Jess?" zašeptal.

Jessica zavrtěla hlavou. Odtáhla ruku. "Je mi to líto. Jsem zase ty. Ale musíš mě poslouchat, miláčku. Jsi blíž realitě, než jsi byl."

"Vy pořád opakujete 'blíž k realitě, blíž k přičetnosti', nechápu, co... Odmlčel se. Na něco si vzpomněl. Hleděl na svou druhou verzi, na ženu, kterou dřív miloval.

"Je tohle část zkoušky?" chtěl vědět.

"Zkoušky?" Jessica si vyměnila starostlivý pohled s tím Richardem-nerichardem.

"Ano. Zkoušky. Zkoušky dominikánů, co žijí pod Londýnem." Když to vyslovil, bylo to skutečnější. "Existuje klíč, který musím získat pro anděla, který se jmenuje Islington. Když ten klíč dostanu, pošle mě zpátky domů..." V ústech mu vyschlo, zmlkl.

"Poslouchej se, co říkáš," ozval se ten druhý Richard. "Neslyšíš, jak nesmyslně to zní?"

Připadalo mu, že se Jessica snaží neplakat. Oči se jí leskly. "Neprocházíš žádnou zkouškou, Richarde. Ty - měl jsi - nervově ses zhroutil. Před několika týdny. Myslím, že ses prostě sesypal. Zrušila jsem naše zasnoubení, víš, choval ses tak divně, jako bys byl někdo úplně jiný, já - nezvládla jsem to... Pak jsi zmizel..." Po tvářích se jí rozkutálely slzy. Zmlkla a vysmrkala se do papírového kapesníku.

Slova se ujal ten druhý Richard: "Bloudil jsem, sám a pomatený, londýnskými ulicemi, spal jsem pod mosty, vyhrabával jídlo z popelnic a odpadků. Třásl jsem se, cítil jsem se opuštěný a ztracený. Mluvil jsem sám k sobě, oslovoval jsem lidi, kteří tam nebyli..."

"Je mi to tak líto, Richarde," vzlykala Jessica. Obličej měla zkřivený pláčem a nehezky, začínala se jí rozpouštět maskara a měla červený nos.

Nikdy dřív ji neviděl nešťastnou a uvědomil si, jak moc ji chce zbavit bolesti.

Vztáhl k ní ruce, aby se ji pokusil obejmout, utěšit, ujistit, ale svět uklouzl, zatočil se a změnil...

Někdo do něho vrazil.

Ležel natažený na nástupišti a kolem něho vřel cílý ruch. Ta strana obličeje, kterou ležel na dlažbě, byla studená a lepkavá. Zvedl hlavu - ležel v kaluži vlastních zvratků. Aspoň doufal, že jsou jeho.

Kolenjdoucí na něho hleděli s odporem a rychle pohled odvraceli.

Otřel si obličej a pokusil se vstát, ale nemohl si vzpomenout, jak. Začal kňučet, pevně stiskl oční víčka a držel je zavřená. Když je otevřel, o třicet vteřin, nebo o hodinu, nebo o den později, bylo nástupiště zase ztemnělé.

S námahou se postavil. Nikdo tam nebyl.

"Haló?" zavolal. "Pomozte mi. Prosím vás."

Garry seděl na lavičce a pozoroval ho.

"Copak, pořád ještě potřebuješ, aby ti někdo říkal, co máš dělat?"

Zvedl se a přešel k místu, kde stál Richard.

"Richarde," řekl naléhavě, "já jsem ty. Jediná rada, kterou ti můžu dát, je to, co si říkáš sám. Jenže ty se asi bojíš

poslouchat."

"Ty nejsi já," řekl Richard, ale už tomu nevěřil.

"Dotkni se mě," přikázal mu Garry.

Richard natáhl ruku: ruka se vnořila do Garryho obličeje, zmačkala ho a pokrivila, jako by hnětla teplou žvýkačku.

Za chvíli ruku z Garryho obličeje vytáhl.

"Vidíš? Nejsem tady. Jsi jenom ty, chodíš sem a tam po nástupišti, mluvíš k sobě, snažíš se sebrat odvalu, abys..."

Richard neměl v úmyslu něco říct, ale ústa se mu sama pohnula a on slyšel vlastní hlas, jak říká: "Snažím se sebrat odvalu, abych udělal co?"

Z amplionu se ozval hluboký hlas: "Londýnské podzemní dráhy se vám omlouvají za zpoždění. Bylo způsobeno nehodou ve stanici Dominikáni."

"Abys udělal tohle," řekl Garry. "Aby ses stal nehodou ve stanici Dominikáni. Skončil to. V tvém životě není radost, není láska, je to prázdná a zbytečná napodobenina. Nemáš přátele-"

"Mám tebe," šeptal Richard.

Garry přešel Richarda upřímnými očima. "Už jsem ti někdy řekl, co si o tobě myslím? Jsi vůl."

"Mám Dvířku a Hunter a Anastázii."

Garry se usmál. V tom úsměvu byla lítost a Richarda to zabolelo víc než cokoliv jiného. "Další imaginární kamarádi? Všichni v kanceláři se ti posmívali kvůli těm tvým trollům. Vzpomínáš si na ně? Míval jsi je na stole." Zasmál se.

Richard se také rozesmál. Bylo to příliš hrozné: nedalo se dělat nic jiného než se tomu smát.

Po chvíli se přestal smát.

Garry sáhl do kapsy a vyndal trolla. Měl rudé vlasy a kdysi stával na Richardově počítačovém monitoru. "Chytej," hodil trolla Richardovi.

Richard se ho snažil chytit. Vztáhl ruce, ale figurka jimi propadla, jako by tam vůbec nebyly.

Klesl na všechny čtyři a šmátral po trollovi. Připadalo mu v tom okamžiku, že je to jediný úlomek jeho skutečného života, že kdyby se mu podařilo zachránit toho trolla, možná by se mu podařilo zachránit všechno...

Blesk. Zase špička. Vlak vyplivl stovky lidí, stovky dalších se snažily dostat dovnitř a Richard klečel a byl okopáván a ušlapáván cestujícími. Kdosi mu dupl na prsty. Zaječel a vstrčil si prsty do úst, jako dítě, když se spálí. Chutnaly odporně.

Bylo mu to jedno. Na okraji peronu, teď už aspoň tři metry od sebe, viděl trolla.

Plížil se, pomalu, po čtyřech přes nástupiště. Lidé mu nadávali, pletli se mu do cesty, strkali do něho. Nikdy by nevěřil, že tři metry mohou být tak dlouhá cesta. Slyšel, jak se nějaký ječivý hlas směje, a přemýšlel, kdo by to mohl být. Byl to protivný smích, zlý a divný. Zajímalo ho, jaký člověk se může takhle smát. Polkl a smích přestal. Už to věděl.

Nějaká starší žena nastupovala do vozu a nohou při tom skopla rudovlasého trolla do tmy, do mezery mezi vlakem a nástupištěm.

"Ne," řekl Richard. Pořád se smál tím hloupým hýkavým smíchem, ale v očích ho pálily slzy a stékaly mu po tvářích.

Třel si oči rukama, až ho pálily ještě víc.

Blesk. Nástupiště bylo zase temné a opuštěné.

Zvedl se a nemotorně se potácel poslední metr k okraji nástupiště.

Viděl ho tam dole v kolejisti, u třetí koleje, té pod proudem: malá červená skvrna. Jeho troll.

Podíval se před sebe. Zed' na druhé straně kolejíště byla polepená plakáty. Inzerovaly úvěrové karty a sportovní obuv a dovolenou na Kypru. Díval se a slova se začala kroutit a měnit. Nové vzkazy:

SKONČI TO byl jeden z nich.

ZBAV SE SVÉHO TRÁPENÍ.

BUĎ CHLAP - ODROVNEJ SE.

MĚJ DNES SMRTELNOU NEHODU.

Přikývl. Mluvil sám k sobě. Ty plakáty to ve skutečnosti neřikaly. A bylo načase, aby poslouchal.

Slyšel vlak přijíždějící do stanice.

Zaťal zuby a kymácel se dopředu a dozadu, jako by do něho ještě pořád strkali cestující, třebaže byl na nástupišti sám. Vlak se blížil. A on v té chvíli pochopil, jak snadné bude zastavit tu bolest, zbavit se jí už napořád.

Vrazil ruce hluboko do kapes a zhluboka se nadechl. Bude to tak snadné. Okamžik bolesti a pak už to bude všechno za ním..

V kapse něco bylo. Cítil to v prstech: cosi hladkého a tvrdého a skoro kulatého.

Vyndal to ven: korálek z křemene.

Vybavila se mu vzpomínka, jak ho sbíral. Tenkrát, když přešel přes Most noci. Byl to korálek z náhrdelníku, který měla Anastázie.

A kdesi, ve své hlavě nebo někde mimo ni, slyšel krysí dívku, jak říká: "Richarde! Počkej!"

Přikývl a vrátil korálek do kapsy. Pak se postavil na nástupiště a čekal, až přijede vlak. Ten vjel do stanice, zpomalil a zůstal stát.

Dveře se syčivě otevřely.

Vagón byl plný mrtvých lidí, mrtvol všeho druhu. Byly tam čerstvé mrtvoly s podřiznutými hrdly a dírami ve spáncích. Také staré vysušené mrtvoly. Popruhů ve vagóně se držely kostry pokryté pavučinami, na sedadlech se rozvalovaly rozložené hniějící zbytky lidí. Pokud mohl soudit, všichni zemřeli vlastní rukou.

Byly tam mrtvoly mužů i těla žen.

Richardovi se zdálo, že některé z těch tváří viděl přišpendlené na nějaké dlouhé stěně, ale nemohl si vzpomenout kde a kdy.

Vůz páchl, jak by asi páchla márnice na konci dlouhého horkého léta, když se totálně zhroutilo chladicí zařízení. Richard už neměl nejmenší ponětí o tom, kdo je, co je a co není pravda, jestli je statečný nebo zbabělý, šílený nebo normální. Ale věděl, co musí udělat v příštím okamžiku. Nastoupil do vlaku. A všechna světla zhasla.

Někdo odsouval závory. Místností se rozlehly dvě třaskavé rány. Dveře maličké svatyně se otevřely a pustily dovnitř světlo lampy.

Dveřním otvorem bylo vidět do malého pokoje s vysokým klenutým stropem. V jeho nejvyšším bodě byla připevněná nit a na ní visel stříbrný klíč. Vítr, který způsobilo otevření dveří, ho rozhoupal a pak roztočil, nejdřív na jednu, pak na druhou stranu.

Opat se držel paže bratra Sazína a oba muži vešli bok po boku do kaple. Pak se opat pustil a řekl: "Vezmi tělo, bratře Sazíne."

"Ale. Ale Otče..."

"Co je?"

Bratr Sazín poklekl na jedno koleno. Opat slyšel, jak prsty přejíždějí po látce a pokožce.

"On není mrtvý."

Opat si vzdychl. Bylo ošklivé, že takto uvažoval, věděl to, ale opravdu cítil, že je mnohem laskavější, když zemřou hned. Tohle bylo mnohem horší.

"Zase jeden? Nu což, postaráme se o to ubohé stvoření, dokud nedojde spočinutí věčného. Doprav ho na ošetřovnu."

A slabý hlas řekl velice tiše: "Já nejsem... ubohé stvoření..."

Opat slyšel, jak se někdo zvedá, slyšel, jak se bratr Sazín prudce nadechl.

"Já... myslím, že jsem to zvládl," slyšel nejistý hlas Richarda Mayhewa. "Pokud tohle není další část zkoušky."

"Není, můj synu," řekl opat.

Nastalo ticho. "Myslím... myslím, že si teď dám ten šálek čaje, jestli vám to nevadí," požádal Richard.

"Samozřejmě," řekl opat. "Tudy."

Richard hleděl na starce. Opat se třásl. Oči se zákalem hleděly do prázdna. Vypadal potěšený, že je Richard živý, ale...

"Promiňte, pane," řekl bratr Sazín uctivě Richardovi, "nezapomeňte svůj klíč."

"Ach, ano. Díky."

Úplně na klíč zapomněl. Natáhl se a sevřel stříbrný klíč, otáčející se na niti, do dlaně. Zatáhl a nit se přetrhla. Richard otevřel ruku a hleděl na lesklý předmět.

"Mé vykotlané zuby," opakoval si, "kdo jsem?"

Dal klíč do kapsy, ke křišťálovému korálku, a vyšel s mnichy z místnosti.

Mlha začala řídnout. Hunter z toho měla radost. Věřila teď, že kdyby to bylo nutné, dokázala by dostat Dvířku od mnichů bez úrazu a sebe jen s drobnými povrchovými ranami.

Na vzdáleném konci mostu se něco pohnulo. "Něco se děje," řekla potichu. "Připrav se k útěku." Mniši ustoupili.

Richard, ten Nadlondýňan, se vynořil z mlhy a kráčel po boku opata. Richard vypadal... Hunter si ho pečlivě prohlížela a snažila se zjistit, co se změnilo. Centrum jeho rovnováhy se posunulo níž, blíž do středu. Ne... bylo to něco víc.

Vypadal... Vypadal, jako by dospěl.

"Ještě živý?" zeptala se.

Přikývl. Sálh rukou do kapsy a vytáhl stříbrný klíč. Hodil ho Dvířce. Ta ho chytila a pak se k Richardovi vrhla, objala ho a svírala ho tak těsně, jak dokázala.

Pak ho pustila a rozběhla se k opatovi. "Neumím vám říct, co to pro nás znamená."

Usmál se, unaveně, ale laskavě. "Klenba i Chrám stůjtež při vás na vaší cestě Rubem," řekl.

Dvířka se uklonila a s klíčem přitisknutým k hrudi se vrátila k Richardovi a Hunter.

Všichni tři vykročili po mostě zpátky.

Mniši stáli na mostě, dokud nezmizeli ve staré mlze světa pod světem.

"Přišli jsme o klíč," řekl pak opat. "Bůh nám pomoz."

Kapitola třináctá

Andělu Islingtonovi se zdál temný a divoký sen.

Z moře se zvedaly obrovské vlny a padaly na město, oblohu trhaly klikaté blesky, přivaly deště neustávaly ani na okamžik. Město se chvělo a blízko amfiteátru se začínal šířit požár. Islington se na to všechno díval z velké výšky, vznášel se, jak se to ve snech zdává a jak se vznášel tenkrát, před dávnými časy. Některé budovy v tom městě byly stovky metrů vysoké, ale proti vlnám Atlantiku vypadaly jako trpaslíci.

Pak zaslechl, jak křičí lidé.

Atlantida měla čtyři miliony obyvatel. A v tom snu slyšel Islington jasně a zřetelně hlas každého z nich. Křičeli, dusili se, hořeli a umírali.

Vlny spolkly město a bouře utichla.

Když se rozednilo, vůbec nic nenaznačovalo, že tam kdysi bývalo nějaké město. Nic než vodou nafouklá těla dětí, mužů a žen houpající se ve studených ranních vlnách, těla, která už začínali šedobílí racci rozklouvat krutými zobáky. Isligton se probudil.

Stál vedle velkých černých dveří z křemene a zašlého stříbra. Přejel prsty hladký kámen a chladný kov.

Dotkl se stolu. Lehce klouzal prsty po stěnách

Pak postupně procházel síněmi své dvorany, jednou po druhé, a dotýkal se jednotlivých předmětů.

Postupoval stejně jako už tolikrát předtím, po hladkých pěšinách vyšlapaných za dlouhá staletí bosýma nohama ve skále.

Zastavil se, když došel ke skalnímu jezírku. Poklekl a nechal si vodu protékat mezi prsty.

Voda jezírka se drobně čeřila a odrazy anděla i plamenů svíček kolem něj se chvěly a proměňovaly.

Díval se do sklepa.

Na okamžik se soustředil.

Kdesi v dálce zaslechl zvonit telefon.

Pan Croup přistoupil k aparátu a zvedl mluvítko. Vypadal spokojený sám se sebou. "Croup a Vandemar," štěkl.

"Vypichávání očí, kroucení nosů, propichování jazyků, roztínání brad a podřezávání hrdel."

"Pane Croupe," řekl anděl. "Už, mají ten klíč. Té dívce, která se jmenuje Dvřka, se cestou ke mně nesmí nic stát."

"Nic stát," opakoval pan Croup. "Rozumím. Dáme na ni pozor. Je to úžasný nápad - tak originální. Absolutně ohromující. Většina lidí by přišla maximálně na to, že si může najmout profesionální vrahy na popravy, zákeřné zabíjení, či dokonce sprosté vraždy. Jen vy, pane, si dokážete najmout dva nejdokonalejší hrdlořezy všech dob a krajů a pověřit je, aby zajistili, že jedno malé děvče nedojde k úhoně."

"Dohlédněte, aby tomu tak bylo, pane Croupe. Nic se jí nesmí stát. Kdybyste jí jakkoliv ublížili, velice by se mě to dotklo. Rozumíte mi?"

"Ano."

"Máte pro mne ještě něco?" zeptal se Islington.

"Ano, pane." Croup si zakryl ústa rukou a odkašlal si. "Vzpomínáte si na markýze de Carabase?"

"Samozřejmě."

"Jestli tomu dobře rozumím, váš zákaz se netýká exstirpace markýze..."

"Ne, jen ochraňte tu dívku."

Vytáhl ruku z vody. V tůni zůstal jen odraz hořících svící a anděla.

A pak se anděl Isligton narovnal a vrátil se do svých komnat, aby očekával své případné hosty.

"Co říkal?" chtěl vědět pan Vandemar.

"Řekl, pane Vandemare, že se nemáte nikterak omezovat ve svém konání s markýzem."

Vandemar přikývl. "Zahrnovalo to i bolestivou smrt?"

"Ano, pane Vandemare, řekl bych, když se nad tím tak zamýšlím, zahrnovalo."

"To je dobré, pane Croupe. Nerad bych, aby mi to někdo vyčetl." Podíval se nahoru, na zkrvavenou věc visící nad nimi. "Raději se zbavme mrtvol, co říkáte?"

Jedno z předních koleček supermarketového vozíku pískalo a mělo zřetelnou tendenci táhnout doleva. Pan Vandemar vozík našel na travnatém ostrůvku uprostřed ulice před nemocnicí. Hned ho napadlo, že má velice vhodné rozměry na stěhování mrtvol. Pochopitelně ji mohl odnést, jenže mrtvola by ho celého zakrvácela nebo potřísnila jinými tekutinami. A on měl jen ten jeden oblek.

A tak strkal vozík s tělem markýze de Carabase bouřkovým kanálem a vozík si pohvizdoval a táhl doleva.

Byl by se chtěl aspoň na chvíli vystrídat s pane Croupem, ale pan Croup hovořil. "Víte, pane Vandemare," říkal právě, "jsem momentálně příliš šťasten, příliš potěšen, nemluvě už o tom, že jsem naprosto a bezmezně nadšen, abych reptal, brblal či si stěžoval - jelikož nám bylo konečně dovoleno činit to, co umíme nejlépe

Pan Vandemar řešil, jak se dostat za obzvlášť náročný roh. "Zabít někoho, máte na mysli?"

Pan Croup se rozzářil. "Přesně to mám na mysli, pane Vandemare, statečná duše moje, skvělý a vznešený druhu.

Nicméně, zajisté jste již vycítil to plíživé, ale, jež se skrývá pod mým šťastným, radostným a veselým zevnějškem.

Zanedbatelná mrzutost, jako droboulinký kousek syrových jater přilepených uvnitř mé boty. Nepochybně si říkáte: „Jakási tíže spočívá na prsou pana Croupa. Musím ho přimět, aby se se mnou o ni podělil.“

Pan Vandemar nad tím chvíli hluboce přemýšlel a přitom odsunoval těžké kruhové dveře mezi bouřkovým kanálem a stokou. Pak protáhl otvorem vozík s pozůstatky markýze de Carabase. A nakonec, víceméně jistý, že si nic takového nemyslel, řekl: "Ne."

Pan Croup to přešel a pokračoval: "A tudíž, v odpověď na vaše naléhání, bych vám vyjevil, co mne tíží, sdělil bych vám, že má duše je rozmrzelá nad nutností skrývat naše světlo pod sudem. Měli bychom vyvést politováníhodné ostatky zesnulého markýze na nejvyšší šibenici v Podlondýně. Ne je vyhodit jako opotřebovanou..."

Odmlčel se a hledal vhodné přirovnání.

"Krysu?" navrhl pan Vandemar. "Andulku? Slezinu?"

Panu Croupovi se žádné nelíbilo. "To je jedno," mávl rukou.

Dojeli k hlubokému kanálu plnému hnědé vody. Na hladině plavaly chomáče špinavé pěny, použité kondomy a kousky toaletního papíru.

Pan Vandemar zastavil vozík.

Pan Croup se sehnul. Zvedl markýzovu hlavu za vlasy a zasyčel mu do ucha: "Čím dřív bude tahle záležitost za námi, tím budu šťastnější. Jiné časy a jiná místa po právu ocení dva páry šikovných rukou se škrticím drátem a

vykostřovacím nožem."

Pak se narovnal. "Sbohem, dobrý markýzi. Nezapomeňte napsat."

Pan Vandemar převrátil vozík, de Carabasovo tělo vypadlo a pláclo sebou do hnědé vody.

A protože už měl hvízdavého a neovladatelného vozíku až po krk, postrčil ho pan Vandemar do stoky a sledoval, jak ho proud unáší pryč.

Pan Croup zvedl svou lampu do výšky a rozhlížel se prostorem, v němž stáli.

"Je to tak smutné, když si uvědomím, že tam nahoře chodí ulicemi lidé, kteří nikdy nepoznají krásu těchto kanálů, pane Vandemare. Tyto katedrály z červených cihel pod jejich nohama."

"Mistrovské dílo," souhlasil pan Vandemar.

Obrátili se zády k hnědé vodě a zamířili zpět do tunelů.

"S městy je to stejné jako s lidmi, pane Vandemare," pronesl pan Croup filozoficky. "Nejdůležitější je stav jejich střev."

Dvířka si pověsila klíč kolem krku na kousku provázku, který našla v kapse svého koženého kabátku.

"To nevypadá moc bezpečně," řekl Richard. Dívka na něho vyplázla jazyk.

"Jak chceš," řekl. "Ale nevypadá."

Škubla ramenem. "No dobře, až se dostaneme na trh, opatřím si řetízek."

Procházeli bludištěm jeskyní a hlubokých chodeb vytesaných do vápence. Richard si připadal jako prehistorický člověk.

Zasmál se.

"Co je ti k smíchu?" zeptala se Dvířka.

Ušklíbl se. "Představil jsem si, jak se bude markýz tvářit, až mu řekneme, že jsme ten klíč od dominikánů získali bez jeho pomoci."

"Určitě bude mít nějakou cynickou průpovědku. A pak, zpátky k andělovi. 'Dlouhou a nebezpečnou cestou'. Zajímalo by mě, co to asi bude."

Richard měl na jazyku ujištění, že to určitě bude dlouhé a nebezpečné, ale spolkl je. Raději obdivoval kresby na stěnách jeskyní. Červenohnědé, okrové a žlutohnědé linie útočících divočáků a prchajících gazel, chlupatých mastodontů a obrovských lenochodů: představoval si, že ty kresby musí být tisíce let staré. Ale pak zahnuli za roh a všiml si, že úplně stejným stylem tam byly nakreslené nákladáky, domácí kočky, auta a - výrazně méně dokonale, jako by je malíř zahlédl jen z dálky a jedinkrát - letadla.

Všechny kresby byly nízko nad dlažbou. Napadlo ho, že je snad malovala nějaká rasa podzemních neandrtálských trpaslíků. V tomhle divném světě by to nebylo nic divného.

"A kde je další trh?" zajímal se.

"Nemám zdání," přiznala Dvířka.

"Hunter?"

Hunter vyklouzla ze stínu.

"Nevím."

Kolem se mihla drobná postava, spěchající směrem, ze kterého přicházeli. O několik okamžiků později proti nim vyrazila dvojice postavíček v divokém spěchu.

Když je mijeli, švihla Hunter rukou a chytila za ucho drobného hošíka.

"Au," zakvílel, jak to malí kluci dovedou. "Pust'! Ukradla mi štětec!"

"Je to pravda," ozval se pisklavý hlásek kousek dál v chodbě. "Vzala ho."

"Nevzala, lžeš," bránil se ještě vyšší a pisklavější hlas ještě dál v chodbě.

Hunter ukázala na kresby na stěnách. "To jsi maloval ty?"

Z chlapce vyzařovala ta nebetyčná arogance, s jakou se setkáte jen u největších umělců a u všech devítiletých kluků.

"Jo," řekl trucovitě. "Některý."

"Je to docela dobré," řekla Hunter. Kluk po ní blýskl pohledem.

"Kde je příští Pohyblivý trh?" zeptala se Dvířka.

"Belfast. Dnes večer."

"Díky. Doufám, že dostaneš svůj štětec. Pust' ho, Hunter. Hunter pustila klukův boltec.

Nehýbal se. Prohlédl si ji od hlavy k patě a pak udělal obličej, kterým dával jasně najevo, že na něho teda žádný dojem neudělala.

"Ty jsi Hunter?"

Skromně se na něho usmála. Potáhl nosem.

"Ty jsi ten nejlepší osobní strážce v Rubu?"

"Říká se to."

Chlapec mávl rukou dozadu a hned zase dopředu, jediným plynulým pohybem. Zarazil se, zmatený, otevřel ruku a zkoumal svou dlaň. Pak nechápavě vzhlédl k Hunter.

Také otevřela ruku a ukázala malý vystřelovací nožík se zlověstnou čepelí. Držela ho nahoře, z chlapcova dosahu. Zkrabatil nos. "Jak jsi to udělala?"

"Mazej," řekla Hunter.

Zavřela nůž a hodila mu ho zpátky. Chytil ho a upaloval chodbou za svým štětcem.

Tělo markýze de Carabase nesla voda hlubokého kanálu k východu, obličejem dolů.

Londýnské stoky začaly svůj život jako říčky a potoky tekoucí od severu na jih, do Temže. Tento systém fungoval

docela úspěšně dlouhá léta, až v roce 1858 splašky z domácností a odpadní voda z továren v kombinaci s horkým létem způsobily jev známý jako Velký smrad. Ti, kdo mohli z Londýna odjet, odjeli, ti, kdo zůstali, si balili obličej do hadrů namočených v karbolu a snažili se nedýchat nosem.

Parlament byl přinucen předčasně ukončit letní zasedání a v následujícím roce začal program budování kanalizačního systému. Ty tisíce kilometrů kanálů, jež byly postaveny, měly mírný sklon od západu na východ a kdesi za Greenwichem ústily do Temže, která splašky odnesla do moře.

Touto cestou putovalo i tělo zesnulého markýze de Carabase, od západu na východ, směrem k vycházejícímu slunci a k čističkám.

Krasy na vysoké cihlové římse přestaly dělat, co krasy dělají, když je lidé nevidí, a sledovaly plující mrtvolu.

Největší z nich, velký černý krysák, cosi zašveholil.

Malá hnědá krysa zapískala odpověď, pak seskočila z římse markýzovi na záda a kousek se svezla. Cestou očichala jeho vlasy a plášť, ochutnala krev a opatrně se naklonila a prohlížela si to, co bylo vidět z jeho obličeje.

Pak z hlavy skočila do špinavé vody, doplávala k okraji kanálu a vyšplhala po kluzkých cihlách.

Pospíchala po římse zpět a připojila se ke svým společníkům.

"Belfast?" divil se Richard.

Dvířka se rozpustila usmála a odmítla cokoliv vysvětlit. "Uvidíš," napínala ho, když se vyptával.

Změnil taktiku. "Jak víš, že ten kluk říkal pravdu?"

"O takových věcech tady dole nikdo nelže. Já... myslím si, že to nejde." Odmlčela se. "Trh je něco zvláštního."

"Jak ten kluk věděl, kde je?"

"Někdo mu to řekl," přidala se Hunter. Richard chvíli přemýšlel. "A jak to věděl on?" "Někdo mu to řekl," vysvětlila mu Dvířka.

"Ale..." Zajímalo ho, kdo vlastně ta místa vybírá, jak se šíří informace...

Ze tmy se ozval příjemný ženský hlas: "Hej. Nevíte náhodou, kde je příští trh?"

Vystoupila do světla. Měla stříbrné šperky a perfektně upravené tmavé vlasy. Její výrazná bledost se odrážela od černého sametu dlouhých šatů.

Richard si okamžitě uvědomil, že už ji někdy viděl, ale chvíli mu trvalo, než si vzpomněl, kde: na prvním Pohyblivém trhu, v obchodním domě Harrods. Usmála se na něho.

"Dnes večer," řekla Hunter. "Belfast."

"Děkuji vám," řekla ta žena. Měla velice zvláštní oči. Takovou barvu má náprstek, napadlo Richarda.

"Uvidíme se tam," řekla a dívala se přitom na Richarda. Pak plaše odvrátila oči.

Ustoupila do stínu a zmizela.

"Kdo to byl?"

"Říkají si Sametky," řekla Dvířka. "Ve dne spí tady dole a v noci vycházejí Nahoru."

"Jsou nebezpečné?"

"Každý je nebezpečný," ozvala se Hunter.

"Poslyšte," začal zase Richard, "vraťme se k trhu. Kdo rozhoduje o tom, kde a kdy se bude konat?"

Hunter pokrčila rameny.

"Dvířko?" dorážel.

"Nikdy jsem o tom nepřemýšlela."

Zahnuli za roh.

Dvířka zvedla lampu. "To není špatné."

"A zvládl to rychle," podivila se Hunter. Dotkla se malby na kamenné stěně prstem. Barva byla dosud mokrá.

Byla to kresba Hunter, Dvířky a Richarda. Nesnažila se lichotit.

Černý krysák vstoupil do doupěte Zlatáků utivě, s hlavou skloněnou a ušima sklopenýma dozadu.

Plazil se dopředu, pískal a švitořil.

Zlatáci si vybudovali doupě v hromadě kostí. Kdysi patřily huňatému mamutovi, v dobách, kdy se tahle chlupatá zvířata procházela zasněženou tundrou jižní Anglie, jako by jim tenhle kraj - říkali popuzeně Zlatáci - patřil.

Tento konkrétní mamut, díky Zlatákům, si rozhodně a definitivně nic takového už nemyslel.

Černý krysák složil svou poklonu u paty hory kostí. Pak si lehl na hřbet s obnaženým hrdlem, zavřel oči a čekal.

Po chvíli mu šveholení shora naznačilo, že se může obrátit.

Jeden ze Zlatáků vylezl z mamutí lebky na vrcholu hromady. Posunoval se po starém mamutím klu - krysa se zlatým kožíškem a měděnými očima, velíká jako velká kočka.

Černý krysák mluvil. Zlaták se krátce zamyslel a zašveholil příkaz. Černý krysák se znovu převrátil na záda a znovu ukázal hrdlo. Pak vyskočil a zmizel.

Kanálnici pochopitelně existovali už před Velkým smradem. Žili v alžbětinských kanálech, v restauračních kanálech i v regentských kanálech. Jejich svět se neustále rozšiřoval, neboť další a další londýnské toky byly spoutávány do potrubí a zděných stok. Rostoucí populace produkovala víc špíny, víc odpadků a víc splašků. Ale skutečný ráj jim nastal po Velkém smradu, když vyrostla londýnská kanalizační síť.

Pohybovali se všude, ale stále domovy si zakládali v těch nových sklepeních, jež se podobala chrámům z červených cihel, dál na východ, na soutocích mnoha pěnivých podzemních toků. Tam sedávali, kolem sebe měli rozložené rybářské pruty, sítě a všelijaké háky, a pozorovali hladinu hnědé vody.

Nosili oblečení - hnědé a zelené oblečení, pokryté tlustou vrstvou čehosi, co mohla být plíseň, nebo to mohl být petrochemický kal, nebo to docela klidně mohlo být něco mnohem horšího. Měli dlouhé a rozčuchané vlasy a páchli přibližně tak, jak si každý dovede představit.

Po celém tunelu visely staré povoznické svítlny. Nikdo nevěděl, co v nich Kanálníci pálili, ale svítily velice jedovatými zelenými a modrými plameny.

Také se nevědělo, jak se Kanálníci mezi sebou dorozumívají. Při ojedinělých jednáních s vnějším světem používali jakousi pantomimu. Žili ve světě klokotání a kapání, muži, ženy i tiché děti.

Sklepík ve vodě cosi zpozoroval. Byl náčelníkem Kanálníků, byl nejstarší a nejmoudřejší. Znal stoky líp než jejich původní stavitelé. Sklepík sáhl po dlouhé síťce na korýše. Jediný nacvičený pohyb ruky a už vytahoval značně omšelý mobilní telefon. Odnesl ho do kouta a přidal ho k hromádce odpadků, které za dnešní den nalovili: dvě staré rukavice, bota, hlava kočky, výtisk Fiesty, promočený balíček cigaret, umělá noha, mrtvý kokršpaněl, parohy na dřevěné desce a spodek kočárku.

Nebyl to dobrý den. A večer bude trh.

Sklepík upíral oči na hladinu. Nikdy nevíte, co se může objevit.

Starý Bailey věšel prádlo. Třepetalo se a vlálo ve větru na střeše Central Pointu. Supermoderní budova ve středu Londýna se Starému Baileymu sice nelíbila, ale, jak často říkával svým ptákům, výhled shora byl nedostupný, Vitr trhal pera z jeho pláště a roznášel je po celém Londýně. Starému Baileymu to nevadilo. Jak často ptákům říkal, tam, kde je vzal, jich byly ještě spousty.

Velká černá krysa se protáhla utrženým poklopem ventilace, rozhlédla se a pak přeběhla k potřísněnému stanu Starého Baileyho. Vyběhla po plachtě nahoru a pak se pustila jako provazochodec po prádlové šňůře až k němu. Naléhavě švitořila.

"Pomaleji, pomaleji," brzdil ji. Opakovala svou zprávu znovu, tentokrát méně pisklavě a méně překotně.

"Propána," řekl Starý Bailey.

Vběhl do stanu a vrátil se se zbraněmi - opěkač vidlicí na topinky a lopatkou na uhlí. Pak znovu běžel do stanu a přinesl nějaké zboží na výměnu. Když se vrátil potřetí, otevřel dřevěnou truhlici a schoval si do kapsy stříbrnou krabičku.

"Opravdu nemám čas na takové šaškárny," stěžoval si kryse při posledním návratu ze stanu. "Mám strašně moc práce. Ptáci sami do klecí nelétají, víš?"

Krysa na něho zapištěla.

Starý Bailey si rozvazoval šňůru, kterou měl kolem pasu. "No," odpověděl kryse, "určitě by se našli i jiní, aby vytáhli tu mrtvolu. Už nejsem žádný mladík. Nerad chodím tam dolů. Patřím na střechy, tam jsem se narodil a vyrostl, tak, tak."

Krysa rozzlobeně vyjekla.

"Práce kvapná málo platná," odsekl Starý Bailey. "Vždyť už jdu. Nezbázní se, mladíku. Znával jsem už tvého prapraděda, potkátku, tak se nenaparuj... Tak, kde je ten trh?"

Když mu to krysa řekla, dal si ji do kapsy a přešel přes okraj střechy.

Jak tak seděl v plastové židli na římse vedle stoky, měl Sklepík náhlou předtuchu bohatství a úspěchu. Cítil, jak se pomalu blíží od západu směrem k nim.

Hlasitě tleskl. Ostatní, muži, ženy a děti, k němu přiběhli a cestou rychle sbírali své háky a sítě. V nazelenalém blikotavém světle kanálu se roztoupili podél špinavé řimsy.

Sklepík ukázal rukou k západu a oni čekali, tiše a beze slova, jak Kanálníci čekávají.

Tělo markýze de Carabase připlouvalo obličejem dolů a proud je pomalu a důstojně kolébal jako pohřební bárku.

Vytáhli ho s pomocí háků a sítí, stále mlčky. Když byl na římse, zbavili ho pláště, bot a obsahu kapes. Zbytek oblečení nechali na mrtvole. Sklepík se nad kořistí šťastně usmíval. Opět tleskl a Kanálníci se začali připravovat na trh.

Tentokrát opravdu měli co nabídnout.

"Víš určitě, že markýz bude na trhu?" zeptal se Richard Dvířky, když cestička pomalu začala šplhat nahoru.

"Neopustil by nás," řekla tak důvěřivě, jak dokázala. "Určitě tam bude."

Kapitola čtrnáctá

HMS Belfast je válečná loď o výtaku 11 000 tun. Postavili ji v roce 1939 a prožila aktivní službu za druhé světové války. Od té doby je zakotvena u jižního břehu Tenže, v malebné části mezi Londýnským mostem a mostem u Toweru, téměř naproti londýnskému Toweru. Je z ní hezký výhled na katedrálu sv. Pavla a na Monument, připomínající Velký požár. Obě stavby jsou dílem Christophera Wrena. Loď slouží jako plovoucí muzeum, památník a cvičiště.

Z břehu vede na loď lávka a po ní ve dvojicích a trojicích spěchali trhovci. Rychle rozkládali své stánky - členové nejrozličnějších kmenů Podlondýna, spojení Příměřím trhu a společnou snahou rozložit své zboží co nejdál od Kanálníků. Už před stoletím bylo dohodnuto, že Kanálníci smějí mít stánek jen na těch trzích, které se konají pod otevřeným nebem.

Sklepík a jeho lidé vysypali svůj úlovek na velkou hromadu na gumovou plachtu pod velkým dělem. Zatím se k nim nikdo nehrnul, ale ke konci trhu přijdou ti, kteří chtějí levně pořídit, zvědavci a několik šťastných jedinců, kteří trpí

ztrátou čichu.

Richard, Hunter a Dvířka se prodírali davem na palubě. Richard zjistil, že jaksí ztratil potřebu zastavit se a zírat. Lidé byli stejně zvláštní jako na minulém Pohyblivém trhu, jenže, napadlo ho, on je vlastně stejně zvláštní, ne?

Rozhlížel se v chůzi po obličejích a hledal markýzův ironický úsměv

"Nevidím ho," řekl.

Blížili se ke stánku kováře. Muž, který klidně mohl hrát menší horu, kdyby si diváci odmysleli střapaté hnědé vousy, hodil na kovadlinu do červena rozžhavený kousek kovu. Richard nikdy předtím neviděl opravdovou kovadlinu. Cítil žár horkého kovu na tři metry.

"Hledej dál, de Carabas se objeví," řekla Dvířka a ohlížela se dozadu. "Jako falešný pěták."

Zamyslela se.

"Co je falešný pěták?"

A pak, dřív než stačil Richard odpovědět, vykřikla: "Hammersmith!"

Vousatá hora vzhledla, přestala bušit do rozžhaveného kovu a zařvala: "U Klenby a Chrámu! Lady Dvířka!" Zvedl ji, jako by nevážila víc než myš.

"Ahoj, Hammersmithe, doufala jsem, že tu budeš."

"Ještě nikdy jsem neproměškal trh, mladá dámo," hřměl vesele. Pak jí svěřil hromovým hlasem tajemství: "Tady se dělají obchody. Okamžik," vzpomněl si na chladnoucí kus železa na kovadlině, "okamžik." Posadil si Dvířku do výšky očí, na stříšku své boudy, dva metry nad palubou.

Bušil do železa kladivem a zároveň je kroutil nástrojem, o kterém Richard usoudil, že jsou to kleště. Pod úder kladiva se železo změnilo z beztvare kapky v dokonalou černou růži. Byla to úžasně jemná práce, každý okvětí lístek byl dokonalý a zřetelný.

Hammersmith ponořil růži do kbelíku se studenou vodou vedle kovadliny. Voda syčela a valila se z ní pára. Když růži vytáhl, podal ji tlustému muži v kroužkovém brnění, který trpělivě stál stranou. Muž se zdál být s dílem spokojený a dal Hammersmithovi na oplátku zelenou plastickou tašku ze supermarketu Marks a Spencer plnou různých sýrů.

"Hammersmithe?" ozvala se Dvířka ze svého bidýlka, "to jsou mí přátelé."

Hammersmith obalil Richardovu dlaň tlapou o několik čísel větší. Potřásl mu rukou nadšeně, ale jemně, jako by byl v minulosti při tom leckomu ublížil, a pak trénoval, až správně trefil sílu. "Je mi ctí," hulákal.

"Richard," představil se.

Hammersmith vypadal nadšeně. "Richard! Dobré jméno. Míval jsem koně, co se jmenoval Richard." Pustil Richardovu ruku, obrátil se k Hunter a řekl: "A ty jsi... Hunter? Hunter! Jako že stojím na zemi! Je to ona!" Hammersmith se červenal jako školák. Plívl si na dlaň a neobratně se snažil přilíznout si vlasy. Pak napřáhl ruku, a uvědomil si, že si na ni právě plívl, oťel si ji o koženou zástěru a přešlápl z nohy na nohu.

"Hammersmithe," řekla Hunter s dokonalým karamelovým úsměvem.

"Hammersmithe?" zeptala se Dvířka, "pomůžeš mi dolů?" Vypadal rozpačitě. "Promiň, mladá dámo," řekl a sundal ji.

Richarda napadlo, že Hammersmith jistě znal Dvířku jako malou holčičku, a přistihl se, že z nevysvětlitelného důvodu na toho hromotluka žárli.

"A teď," mluvil Hammersmith s Dvířkou, "co pro tebe můžu udělat?"

"Několik věcí," řekla. "Ale nejdřív-" Obrátila se na Richarda. "Richarde? Mám pro tebe práci."

Hunter vytáhla obočí. "Pro něho?"

Dvířka kývla. "Pro vás oba. Půjdete a seženete nám něco k jídlu? Prosím vás?"

Richard se cítil zvláště hrdý. Osvědčil se při zkoušce. Je Jeden z Nich. Půjde a Přinese Jídlo. Nadmul hrud.

"Já jsem tvoje osobní stráž. Zůstanu po tvém boku," prohlásila Hunter.

Dvířka se usklíbila. V očích jí zvláště zablýsklo. "Na trhu? Žádný strach, Hunter. Platí Príměří trhu. Nikdo se mě tady nedotkne. A Richard potřebuje hlídat víc než já."

Richard splaskl, ale nikdo se nedíval.

"A co kdyby někdo porušil Príměří?"

Hammersmith se zachvěl, navzdory horku. "Porušit Príměří? Brrr."

"Nestane se to. Jen jděte. Oba. Karí, prosím. A sežeňte mi i placky, prosím vás. Kořeněné!"

Hunter si rukou prohrábla vlasy. Pak se obrátila a odešla mezi stánky a Richard šel za ní.

"A co by se stalo, kdyby někdo porušil Príměří?" zeptal se Richard, když se prodírali davem.

Chvilku o tom přemýšlela.

"Naposledy se to stalo asi před třemi sty lety. Dva přátelé se na trhu začali hádat kvůli ženě. Došlo na nože a jeden z nich zemřel. Ten druhý utekl."

"Co se s ním stalo? Zabili ho?"

Hunter zavrtěla hlavou. "Právě naopak. Ještě dnes lituje, že nebyl tenkrát zabít on."

"On ještě žije?"

Hunter sešpulila rty. "Živoří."

"Fúúj!" Richard měl strach, že mu bude zle. "Co je to - za puch?"

"Kanálnici." Richard odvrátil hlavu a rozhodl se, že nebude dýchat nosem, dokud nebudou v bezpečné vzdálenosti od stánku Kanálníků.

"Nějaká známka po markýzovi?" zeptal se.

Hunter zakroutila hlavou. Stačilo, aby natáhla ruku, a dotkla by se ho.

Vyšli po lodní lávce ke stánkům s jídlem a k lákavějším vůním.

Starý Bailey snadno našel Kanálníky po čichu.

Tvářil se důležitě, nejdřív si nápadně prohlížel mrtvého kokršpaněla, umělou nohu, mokrý a otlučený telefon a smutně nad nimi potřásl hlavou.

Pak předvedl hereckou studii o tom, jak si všiml markýzovy mrtvoly. Poškrábal se na nose. Nasadil si brýle a zkoumal ji. Brumlal si něco. Pak kývl na Sklepíka a ukázal na tělo.

Sklepík doširoka rozpřáhl ruce, vyrobil svatý úsměv a obrátil zrak k nebi, aby naznačil blaženost, která na markýzovy ostatky jistě čekala na onom světě. Položil si dlaň na čelo, sklonil hlavu a tvářil se zničeně, to ujišťoval Starého Baileyho o tragédii, jakou je pro něho ztráta tak významné mrtvoly.

Starý Bailey vytáhl z kapsy zpola spotřebovanou tyčinku deodorantu. Podal ji Sklepíkovi, který si ji prohlédl, olízl ji a vrátil ji zpět. Starý Bailey ji strčil do kapsy. Podíval se na mrtvolu markýze de Carabase. Ležela tam napůl svlečená, bosá a dosud mokrá po plavbě stokami. Tělo bylo popelavě bílé, jak z něho krev unikla spoustou menších i větších ran, a kůže byla svaštělá a zkrabacená pobytem ve vodě.

Pak vyndal lahvičku naplněnou do tří čtvrtin žlutavou tekutinou a hodil ji Sklepíkovi. Sklepík si ji nedůvěřivě prohlížel. Kanálníci dobře vědí, jak vypadá lahvička Chanelu číslo 5, a shlukli se zvědavě kolem svého šéfa. Opatrně a důležitě odšrouboval zátku a kápl si nepatrné množství parfému na zápěstí. Pak si, s profesionální vážností, jakou by mu mohl závidět i pařížský parfumiér, přičichl.

Kývl nadšeně hlavou a hrnul se ke Starému Baileymu, aby ho objal a potvrdil tak obchod. Starý Bailey odvrátil obličej. Pak vztyčil ukazovák a pokoušel se Kanálníkům sdělit, že už není tak mladý jako kdysi a že, živý nebo mrtvý, markýz de Carabas není žádné pírkó.

Sklepík se chvíli šťoural přemýšlivě v nose a pak udělal rukou gesto, jež svět informovalo, že jeho, Sklepíkova, velkodušnost a hloupá a nemístná štědrost přivede jednou jeho, Sklepíka, i jeho lidi na žebráckou hůl, ale budiž, ať jeden z mladíků přiváže tělo ke kostře kočárku. Stařec ze střeš je pak přikryl kusem hadru a odtáhl je po palubě plné trhovců.

"Jednou zeleninové kari, prosím," řekl Richard ženě u stánku s indickými lahůdkami. "A, ehm, nemůžu se rozhodnout. Masové kari. Jaký druh masa je to?"

Žena mu to řekla.

"Aha. Víte co, raději si všichni dáme zeleninové."

"Tak se zase vidíme," ozval se vedle něho příjemný hlas. Byla to ta bleďá žena, kterou potkali ve sklepeních, v černých šatech, s náprstníkovými očima.

"Ahoj," usmál se na ni Richard. "Jo, a také placky. Co vy, jdete si na kari?"

Upřela na něho své fialové oči a řekla: "Já nejím... kari." A zasmála se, štědrým, radostným smíchem, a Richard si uvědomil, že už si ani nepamatuje, kdy se naposledy bavil se ženou.

"Já, jestli můžu... Richard. Jsem Richard Mayhew." Napřáhl ruku. Dotkla se jí velice studenou dlaní. Nic podivného, přece je pozdě večer, konec podzimu, jsou na lodi na řece a je skutečně chladno, proběhlo Richardovi hlavou.

"Lamie. Jsem Sametka."

"Aha. Chápu. Je vás hodně?"

"Několik."

Richard sbíral nádobky s kari.

"Co děláš?" zeptal se.

"Když nesháním něco k snědku," řekla s úsměvem, "dělám průvodkyni. Znáš tady v Rubu každý centimetr."

Hunter, kterou Richard před okamžikem viděl na opačném konci stánku, stála vedle Lamie. Řekla: "Ten ti nepatří."

Lamie se sladce usmála. "O tom budu rozhodovat já."

Richard řekl: "Hunter, tohle je Lamie. Ona je Saténka."

"Sa-met-ka," opravila ho Lamie sladce.

"Je to průvodkyně."

"Vezmu tě, kam budeš chtít."

Hunter mu vzala z ruky tašku s jídlem. "Musíme zpátky."

"Stejně," trucoval Richard, "jestli máme jít tam k tomu, mohla by nám pomoci."

Hunter na něho pohlédla. Kdyby se byla na něho takhle podívala včera, byl by o tom přestal mluvit. Ale to bylo včera.

"Uvidíme, co na to řekne Dvířka. Co markýz? Ukázal se?"

"Ještě ne."

Starý Bailey odtáhl mrtvolu po můstku a vlekl ji, přivázanou na kočárku jako příšernou figurínu Guye Fawkse, přes most u Toweru a podél zdi Toweru. Došel až k stanici metra Tower Hill a zastavil kousek před stanicí, vedle velkého šedého výstupku zdi. Není to střecha, ale bude to stačit, rozhodl se.

Byl to jeden z posledních pozůstatků Londýnské zdi. Londýnskou zeď nechal podle tradice postavit římský císař Konstantin Veliký ve třetím století našeho letopočtu na žádost své matky (jmenovala se Helena), která pocházela z Londýna a šlo jí na nervy, když jí všichni mocnáři a vládcové měst nenápadně nadhazovali, jaké že vysoké a dlouhé hradby mají kolem svých měst, a vyptávali se jí na zdi kolem jejího rodného města.

Po dokončení obklíčovaly hradby celý Londýn. Byly deset metrů vysoké a dva metry široké a byla to nepopíratelně velkolepá zeď. Nyní už nebyly deset metrů vysoké, protože úroveň okolí se od časů Konstantinovy matky zvedla, ani neuzavíraly celé město. Ale i tak to byl impozantní kus zdi.

Starý Bailey prudce pokývl hlavou. Přivázel ke kočárku kus provazu a vyškřábal se na hradby. Pak, s hekáním a zaklínáním, vytáhl markýze nahoru.

Odvázal tělo od kostry kočárku a něžně je položil na záda, s rukama složenýma podél trupu. Některé rány dosud mokvaly, ale jinak to byla velice mrtvá mrtvola.

"Pitomče starý," šeptal Starý Bailey. "Můžeš mi vysvětlit, kvůli čemu ses nechal zabít, co?"

Měsíc svítil jasně a kulatě a vysoko v chladné noci a podzimní souhvězdí se třpytila na modročerném nebi jako diamantový prach.

Na zeď usedl slavík, prohlédl si mrtvolu markýze de Carabase a sladce zašvitořil.

"Drž svůj nevymáchaný zobák," bručel Starý Bailey. "Vy ptáci taky nevoníte po růžích, zatraceně."

Slavík zaklokotal jakousi melodickou slavičí oplzlost a odlétl do noci.

Starý Bailey zašmátral v kapse a vytáhl černou krysu. Asi mezitím usnula, protože na něho ospale mžourala očima a zívala, až bylo vidět celý veliký a zlostný jazyk. "Co mě se týče, mohl by mi nos klidně přestat sloužit nadosmrti."

Položil krysu na kámen Londýnské zdi. Něco zapískala a Starý Bailey si povzdechl. Opatrně vyndal z kapsy pláště stříbrnou krabičku a z rukávu vysoukal opékací vidlici.

Položil krabičku de Carabasovi na hrud'

Pak, trochu nervózně, odklopil vidlicí víčko. Uvnitř krabičky bylo kachní vejce. Ve světlu měsíce modrozeleně zářilo.

Starý Bailey zvedl vidlici, zavřel oči a uhodil.

Vajíčko se s třesknutím rozlétlo.

Okamžik ticha. Pak se zvedl vítr. Neměl žádný směr, zdálo se, jako by přicházel odevšad. Prudká a vířící smršť. Spadané listí, stránky novin, všemožné úlomky a odpadky, to všechno se zvedlo a letělo vzduchem. Vítr slétl k hladině Temže a vynesl do vzduchu jemnou a vlezlou sprchu ledové vody.

Byl to bláznivý vítr, bláznivý a nebezpečný. Trhovci na palubě Belfastu jej proklínali a vlastními těly přikrývali svůj majetek, aby neuletěl.

A pak, když už se zdálo, že vítr nejspíš odvane celý svět, rozfouká hvězdy a ponese lidi ve vzduchu jako suché listí, v tom okamžiku utichl a listí, papíry a plastické nákupní tašky se snesly na zem, na silnici i na řeku.

Vysoko na zbytku londýnských hradeb nastalo ticho stejně hlasité jako vítr, který mu předcházel.

Přerušilo ho zakašlání: ošklivé, mokré zakašlání. Po něm následoval zvuk, jako když se někdo těžkopádně převrací a pak zvuk, jako když někdo přišerně a odporně zvrací.

Markýz de Carabas zvracel vodu ze stoky přes okraj Londýnské zdi. Na šedých kamenech zůstávaly hnědé skvrny.

Dlouho trvalo, než zbavil tělo špinavé vody.

Potom řekl chraptivý hlasem, nebo spíš šeptem: "Myslím, že mám rozřezaný krk. Je tu něco, čím bych to mohl ovázat?"

Starý Bailey se přehraboval v kapsách, až našel pruh ušmudlané látky. Podal ho markýzovi a ten si jej několikrát omotal kolem krku. Starý Bailey si poněkud nemístně vzpomněl na vysoko vázané kravaty Beau Brummela a jeho obdivovatelů na začátku devatenáctého století.

"Něco k pití?" zachraptěl markýz.

Starý Bailey vytáhl kapesní láhev, odšrouboval ji a podal markýzi. Ten se napil, cukl bolestí a znovu se rozkašlal.

Černá krysa, která se zájmem sledovala situaci, teď začala slézat ze zřícené zdi. Musí to říct Zlatákům: všechny dluhy jsou vyrovnány, všechny služby splaceny.

Markýz vrátil láhev. Starý Bailey ji schoval.

"Jak se cítíš?"

"Už mi bylo líp."

Markýz se posadil. Trásl se zimou, z nosu mu teklo a oči mu kmitaly ze strany na stranu. Hleděl na svět, jako by na něm byl poprvé.

"Proč jsi tam sakra musel lézt a nechat se zabít, to bych teda rád věděl," zlobil se Starý Bailey.

"Informace," zašeptal markýz. "Lidé vám toho poví o tolik víc, když si myslí, že bude každou chvíli po vás. A když už je po vás, povídají si dál."

"Takže jsi zjistil, co jsi chtěl vědět?"

Markýz si prohlížel rány na pažích a na nohách. "To ano. Z větší části. Mám slušnou představu, o co tady skutečně jde." Pak zase zavřel oči, objal ruce kolem ramen a pomalu se houpal dopředu a dozadu.

"Jaké to je..." odvážil se Starý Bailey, "být... mrtvý?"

Markýz si povzdechl. A pak se slabě ušklíbl a se zábleskem svého starého já odpověděl: "Žij dost dlouho, Starý Bailey, a zjistíš to sám."

Starý Bailey vypadal zklamaně. "Parchante. Po tom všem, co jsem udělal, abych tě vrátil z hrůzné cesty, z níž není návratu. Teda, obvykle není."

Markýz de Carabas vzhlédl. Oči měl bílé měsíčním světlem. A zašeptal: "Jaké je to být mrtvý? Je tam chladno, příteli. Velice temno a velice chladno."

Dvířka zvedla ruku s řetízem. Visel na něm klíč a v záři kovářova ohniště žlutě a rudě blýskal. Usmála se. "Krásná práce, Hammersmithe."

"Děkuji, mladá dámo."

Zavěsila si řetízek na krk a skryla klíč pod vrstvy šatů. "Co bys chtěl na oplátku?"

Hammersmith vypadal rozpačitě. "Nechtěl bych zneužívat tvé dobroty..." mumlal.

Dvířka se zatvářila, aby toho nechal. Sehnul se tedy a zpod hromady náradí vyhrabal černou krabici. Byla z tmavého dřeva, vykládaná sklem a mědí a měla rozměry slušného slovníku. Obracel ji v rukou. "Je to hlavolam," vysvětloval.

"Dostal jsem ho před několika lety za nějakou práci. Celou dobu se marně snažím to otevřít."

"Podej mi to."

Dvířka vzala krabici a přejela prsty po jejím obvodu. "Není divu, mechanismus je vzpříčený. Je to úplně zabezčené."

Hammersmith se tvářil zachmuřeně. "Takže se nikdy nedozvím, co je uvnitř."

Dvířka se pobaveně zasmála. Prsty zkoumala povrch krabice. Z jedné strany vyklouzla západka. Napůl ji zasunula zpátky, pak otočila. Hluboko uvnitř krabice se ozvalo cvaknutí a po straně se otevřel otvor.

"A je to," radovala se.

"Děkuji, mladá dámo," zvolal Hammersmith. Vzal krabici a otevřel celý bok. Uvnitř byla zásuvka. Vytáhl ji.

Žabka, sedící v zásuvce, zakvákala a bez zvědavosti se rozhlédla kolem. Hammersmith byl zklamaný. "Doufal jsem, že tam budou perly a diamanty."

Dvířka natáhla ruku a pohládila žábu po hlavě.

"Má hezké oči. Nechej si ji. Přinese ti štěstí. Ještě jednou děkuji. Víím, že se na tvou diskrétnost můžu spolehnout."

"O tom nepochybuji, mladá dámo," ujistil ji Hammersmith vážně.

Seděli na Londýnské zdi a mlčeli. Starý Bailey pomalu spouštěl podvozek kočárku na zem pod nimi.

"Kde je ten trh?"

Starý Bailey ukázal přes řeku. "Tamhle."

"Dvířka a ti dva. Budou mě očekávat."

"Nejsi ve stavu někam jít."

Markýz bolestně zakašlal. Starému Baileymu připadalo, že má v plicích pořád ještě půl kanalizace.

"Už jsem dnes podnikl dost dlouhou cestu," šeptal. "Ten kousek už mě nezabije." Prohlédl si ruce, pomalu ohýbal prsty, zkoušel, jestli ho poslouchají. Pak zakroutil tělem a začal neobratně slézat z hradeb. Než zmizel pod okrajem, řekl chraptivě a trochu smutně: "Vypadá to, Starý Bailey, že ti dlužím laskavost."

Když se Richard vracel s jídlem, rozběhla se mu Dvířka naproti a objala ho. Pevně ho stiskla a dokonce ho i plácla po zadku, než mu vytrhla papírovou tašku a nedočkavě ji otevřela.

Vzala misku zeleninového kari a šťastně se pustila do jídla.

"Díky," chválila ho s plnou pusou. "Markýz se ještě neobjevil?"

"Ne," řekla Hunter.

"Croup a Vandemar?"

"Také ne."

"Ňam-ňam kari. Báječné."

"Řetízek máš?" zeptal se Richard.

Dvířka povytáhla řetízek, jen aby bylo vidět, že ho má, a zase ho pustila. Váha klíče ho stáhla dolů.

"Dvířko," řekl Richard, "tohle je Lamie. Dělá průvodkyni. Říká, že nás v Rubu dokáže zavést kamkoliv."

"Kamkoliv?" chroupala Dvířka placku.

"Kamkoliv," ujistila ji Lamie.

Dvířka naklonila hlavu na stranu.

"Víš, kde je anděl Islington?"

Lamie zamrkala, dlouhé řasy jí zakrývaly a zase odkrývaly náprstníkové oči. "Islington? Tam nemůžete..."

"Víš to?"

"Sestupná ulice," řekla Lamie. "Na konci Sestupné ulice. Ale není to bezpečné."

Hunter sledovala konverzaci nezájemně, s rukama složenýma na prsou. Nyní se ozvala: "Nepotřebujeme průvodce."

"Já myslím," vložil se do rozhovoru Richard, "že ho potřebujeme. Markýz tu nikde není. Víme, že to bude nebezpečná cesta. Musíme dostat ten... tu věc, kterou jsem... k andělovi. A on pak řekne Dvířce o její rodině a mně poví, jak se dostanu domů."

Lamie se potěšeně podívala na Hunter.

"A tobě dá mozek a mně srdce."

Dvířka vyhrábla prsty poslední zbyteček kari a olízla si je. "Zvládneme to v pohodě, Richarde, jen my tři. Nemůžeme si dovolit průvodce."

Lamie se durdila. "Vezmu si svou odměnu od něj, ne od vás."

"A čím se takovým jako ty platí?" zeptala se Hunter.

"Já to vím," odpověděla se sladkým úsměvem Lamie, "a on se to také brzy dozví."

Dvířka zavrtěla hlavou. "Tohle se mi nelíbí."

Richard vybuchl: "Prostě se ti nelíbí, že jednou řeším věci sám, místo abych slepě šel, kam se mi řekne."

"Tak to vůbec není."

Richard se obrátil k Hunter. "Tak, Hunter. Vy víte, kudy se jde k Islingtonovi?"

Zavrtěla hlavou.

Dvířka vzdychla. "Měli bychom vyrazit. Sestupná ulice, říkáš?"

Lamie se usmála švestkově modrými rty. "Ano, paní."

Než markýz dorazil na trh, byli pryč.

@

Kapitola patnáctá

Sešli z lodi na nábreží, tam po několika schodech dolů, dlouhým podchodem a zase nahoru.

Lamie rozhodně kráčela před nimi. Vyvedla je v malé uličce vydlážděné kočími hlavami. Na stěnách domů hořely a prskaly plynové lampy.

"Třetí dveře na téhle straně," řekla.

Zastavili přede dveřmi. Byla na nich mosazná cedulka:

KRÁLOVSKÁ SPOLEČNOST
PRO PREVENCI KRUTÉHO ZACHÁZENÍ
S BUDOVAMI

A pod tím drobnějším písmem:

SESTUPNÁ ULICE. KLEPEJTE, PROSÍM.

"Do té ulice se chodí přes dům?" zeptal se Richard.

"Ne," řekla Lamie, "ta ulice je v tomhle domě."

Richard zabouchal na dveře. Nic se nedělo. Čekali a třásli se chladem i rozčilením. Zatloukl znovu. Nakonec zazvonil. Dveře otevřel ospalý lokaj v napudrované paruce a červené livreji. Hleděl na bláznivou sebranku přede dveřmi s výrazem, kterým zřetelně dával najevo, že kvůli nim by z postele nikdy nevstával.

"Ano?" řekl lokaj. Richarda už poslali, aby se šel bodnout a aby chcipl vlídnějším a laskavějším hlasem.

"Sestupná ulice," řekla panovačně Lamie.

"Tudy," povzděchl si lokaj. "Kdybyste si laskavě očistili boty."

Prošli impozantní halou. Tam počkali, než sluha rozsvítí všechny svíčky ve velkém svícnu, s jakým se normálně potkává jen na přebalech paperbacků, kde je tradičně svírají mladé dámy ve vlajících nočních úborech, prchající z takového toho sídla, kde svítí jen jediné světlo, a to vždycky v okně pod střechem.

Pak sešli po velkolepých schodech pokrytých tlustým kobercem. Pak sešli po méně velkolepých schodech pokrytých tenčím kobercem.

Pak sešli po naprosto nevelkolepých schodech pokrytých prošlapanou pytlovinou.

Pak sešli po obyčejných dřevěných schodech nepokrytých vůbec ničím.

Na konci těch posledních schodů byl prastarý služební výtah s cedulí, jež hlásala:

MIMO PROVOZ

Lokaj nedbal na ceduli a s kovovým řinčením odsunul drátěné vnější dveře. Lamie mu zdvořile poděkovala a nastoupila do výtahu. Ostatní ji následovali.

Lokaj se k nim otočil zády. Richard drátěnou sítí sledoval, jak se svícem v ruce odchází nahoru po dřevěných schodech. Na stěně výtahu byla krátká řada knoflíků. Lamie zmáčkla ten nejspodnější. Kovové mřížkové dveře se automaticky a hlučně zavřely. Zavřel motor a výtah začal pomalu a skřípavě sestupovat.

Mačkali se na sebe v malé kabině. Richard si uvědomil pachy všech tří žen: Dvířka byla cítit hlavně kari, z Hunter se šířil pach potu, jako u velkých koček v klecích zoologických zahrad (nebylo to nepříjemné) a Lamie opojně voněla zimolezem, konvalinkami a pižmem.

Výtah se spouštěl dál. Richard si všiml, že se potí lepkavým studeným potem a že má nehty zaťaté do dlaní. Tím nejlehčím tónem, jakého byl momentálně schopen, prohodil: "Teď by asi nebylo nejvhodnější zjistit, že člověk trpí klaustrofobií, že?"

"Ne," ujistila ho Dvířka.

"Dobře. Tak nic."

Následovalo škubnutí, lupnutí a rachotivý zvuk - a výtah zastavil. Hunter otevřela dveře, okamžik váhala a pak vykročila na úzkou římsu.

Richard vykoukl dveřmi. Viseli ve vzduchu nad něčím, co Richardovi připomnělo obraz Babylónské věže, který kdysi viděl. Nebo spíš jak by Babylónská věž na tom obraze vypadala, kdyby byla obrácená naruby.

Hleděl na obrovský zdobený spirálový chodník vytesaný ve skále, obtáčející hlubokou šachtu. A nad tou šachtou, nějakých tisíc metrů nad pevnou zemí, se pohupoval jejich výtah.

Richard se zhluboka nadechl a vystoupil na dřevěnou římsu. Pak, i když mu bylo jasné, že je to hloupý nápad, pohlédl dolů. Mezi ním a kamenným dnem studny tam dole bylo jen to dřevěné prkno.

Mezi jejich římsou a kamenným chodníkem o tři metry dál byla dlouhá deska.

"A předpokládám," řekl daleko míň bezstarostně, než si představoval, "že teď není vhodná doba upozorňovat, že jsem úplně podělaný z výšek, co?"

"Je to bezpečné," řekla Lamie. "Nebo aspoň bylo, když jsem tu byla posledně. Dívej se."

Přešla po prkně. Klidně mohla balancovat na hlavě tučet knížek, žádná by jí nepadla. Na druhé straně se zastavila, obrátila se a povzbudivě se na ně usmála.

Následovala Hunter. Přešla, otočila se a čekala na římsu vedle ní.

"Vidíš?" uklidňovala ho Dvířka. Natáhla ruku a stiskla jeho paži. "Nic to není."

Richard přikývl a polkl. Vůbec nic.

Dvířka vykročila. Nevypadala nadšeně, ale přesto přešla. Všechny tři pak čekaly na Richarda. Ten stál a hleděl na své nohy. Nehýbaly se z místa, třebaže do nich opakovaně vysílal příkazy k chůzi.

Vysoko nad nimi kdosi zmáčkl knoflík.

Richard zaslechl cvaknutí a vzdálené skřípění starého motoru. Dveře výtahu se zabouchly a on zůstal nejistě stát na uzoučké dřevěné plošině, která nebyla o nic širší než ten prkenný můstek.

"Richarde!" křikla Dvířka, "poběž!"

Výtah začal vystupovat. Richard udělal krok na houpající se prkno, ale náhle se pod ním podlomily nohy a on klečel na všech čtyřech na desce a zoufale a křečovitě se jí držel.

Malinká racionální částka jeho mozku uvažovala nad výtahem: kdo si ho přivolal a proč? Celý zbytek se ale zaměstnával přesvědčováním končetin, aby se pevně držely prkna, a ječením, co mu jeho mentální plíce stačily: „Já nechci umřít!“

Richard zavřel oči. Svíral víčka a byl si jist, že pokud je otevře a uvidí skalnatou studnu pod sebou, pustí se prostě desky a bude padat a padat a-

"Nebojím se padání," říkal si. "Bojím se toho okamžiku, až přestanu padat a začnu být mrtvý." Ale věděl, že lže sám sobě. Báł se toho padání - toho, jak bude mávat rukama a dělat kotrmelce a bude vědět, že to nelze zastavit, že mu nepomůže žádný zázrak...

Pomalů si uvědomoval, že na něho někdo mluví. "Jen se posunuj po tom prkně, Richarde," říkal kdosi. "Já... nemůžu," šeptal

"Zvládl jsi horší věci, abys získal klíč, Richarde," řekl někdo. Byla to Dvířka.

"Opravdu nejsem moc kamarád s výškami," tvrdil umíněně a tiskl obličej na drsné dřevo. Pak dodal: "Já chci domů." Cítil, jak se mu třísky zadírají do tváře.

A pak se deska začala třást.

Hunter řkala: "Nejsem si jistá, kolik to prkno unese. Vy dvě ho vyvažujte."

Deska se chvěla, jak se někdo posunoval směrem k němu. Richard ji neustále poslepu svíral. Pak se Hunter klidně a sebejistě ozvala těsně vedle něho. "Richarde?"

"Mm?"

"Prostě se posunuj dopředu, Richarde. Pomalu, po kouskách. No tak..." Karamelovými prsty hladila jeho ruku se zbělenými klouby svírající prkno. "No tak."

Zhluboka se nadechl a o několik centimetrů se posunul. Zase ztuhl.

"Jde ti to dobře," řekla Hunter. "Dobré je to. Dál."

A centimetr po centimetru, krůček po krůčku umlouvala Richarda přes můstek a pak, na konci prkna, ho jednoduše chytila pod pažemi, zvedla a postavila na pevnou zem.

"Děkuji." Nedokázal najít nic dost velikého, čím by Hunter vyjádřil dík za to, co pro něho právě udělala. Tak to řekl ještě jednou. "Děkuji." A pak všem třem: "Je mi to líto."

Dvířka se na něho podívala. "To je v pořádku. Teď už jsi v bezpečí."

Richard hleděl na točící se cestu pod světem, dolů, dolů, vzhledl na Hunter, Lamii a Dvířku a smál se, až mu tekly slzy.

"Co je tu k smíchu?" zeptala se konečně Dvířka.

"Bezpečí!"

Dvířka na něho chvíli nechápavě hleděla a pak se také usmála.

"Kam dál?" vzpamatoval se.

"Dolů," řekla Lamie.

Vydali se na cestu Sestupnou ulicí. Vpředu Hunter, Dvířka vedle ní. Richard šel vedle Lamie, vdechoval její konvalinkovou vůni a bylo mu příjemně.

"Jsem opravdu rád, že jsi šla s námi," řekl jí. "Že nás vedeš. Doufám, že ti to nepřinese smůlu nebo tak něco."

Upřela na něho náprstníkové oči. "Proč smůlu?"

"Znáš krysolmluvčí?"

"Samozřejmě."

"Znal jsem jednu krysolmluvčí. Jmenovala se Anastázie. Děvče. No, trochu jsme se spřátelili a ona mě někam vedla. A pak ji ukradli. Na Mostě noci. Chtěl bych vědět, co se s ní stalo."

Chápavě se na něho usmála. "Naše rodina zná spoustu takových příběhů. Některé jsou možná i pravdivé."

"Budeš mi je muset vyprávět." Bylo zima. Ve studeném vzduchu mu šla od úst pára.

"Jednou," řekla. Její dech nedělal obláčky. "Je od vás hezké, že jste mě vzali s sebou."

"To je to nejmenší."

Dvířka s Hunter zašly za ohyb cesty a ztratily se z dohledu.

"Víš," upozornil Lamii Richard, "ty dvě nám začínají utíkat. Asi bychom měli přidat."

"Jen ať jdou," řekla něžně. "Dohoníme je."

Bylo to, jako když jdete v šestnácti s dívkou do kina, napadlo Richarda. Nebo spíš, jako když ji pak doprovázíte domů: zastavíte pod stromy nebo u zdi, ukradnete polibek a pak spěcháte, abyste dohonili své kámoše a její kamarádky.

Lamie mu přejela chladným ukazováčkem po tváři.

"Jsi tak horký," šeptala obdivně. "Musí být nádherné mít tolik tepla."

Richard se snažil vypadat skromně.

"Moc o tom nepřemýšlím," připustil.

Kdesi v dálce zaslechl kovový třesk výtahových dveří. Lamie se na něho prosebně a sladce dívala. "Dal bys mi trochu svého žáru, Richarde? Je mi tak zima."

Uvažoval, jestli ji má políbit.

"Co? Já..." Vypadala zklamaně.

"Nelíbím se ti?" Zoufale doufal, že nezranil její city.

"To víš, že se mi líbíš," slyšel se říkat. "Jsi velice milá."

"A ty stejně nespotřebováš všechno své teplo, že?"

"Asi ne..."

"A řekl jsi, že mi zaplatíš za to, že vás vedu. Chci jen trochu tepla, nic víc. Můžeš mi ho dát?"

Cokoliv bude chtít. Cokoliv. Obklopil ho zimolez a konvalinky a jeho oči viděly jen bledou pleť, temně růžové rty a černé vlasy. Přikývl.

Kdesi uvnitř v něm něco křičelo, ale ať to bylo cokoliv, mohlo to počkat.

Vztáhla ruce a něžně stáhla jeho tvář k sobě. Pak ho políbila, dlouze a toužebně. Přejel ho mráz, tak ledové měla rty a studený jazyk, ale uvolnil se a oddal se polibku.

Po chvíli se odtáhla.

Na rtech cítil led. Klopýtl a opřel se o zeď. Snažil se zamžikat, ale víčka měl na otevřených očích jako přimrzlá. Vzhledla k němu a blaženě se usmála. Kůži měla zardělou a zčervenalou a rty jí rudě svítily. Ve studeném vzduchu se jí srážel dech. Olízla si rty růžovým jazykem. Richardův svět začal tmavnout. Zdálo se mu, že na okraji vidění zahlédl nějaký černý tvar.

"Víc," řekla. A znovu vztáhla ruce.

Díval se, jak si Sametka přitáhla Richarda k prvnímu polibku, díval se, jak se po jeho kůži rozprostírá jinovatka a mráz.

Díval se, jak se šťastně narovnála.

Přistoupil k ní zezadu, a když se chystala dokončit, co začala, natáhl ruku, pevně ji uchopil za krk a nadzvedl ji. "Vrať to," štkl jí do ucha. "Vrať mu jeho život."

Sametka reagovala jako kotě vhozené do vany: škubala sebou, syčela, prskala a škrábala, ale marně. Držel ji pevně za krk.

"K tomu mě nikdo nedonutí," hlas ztratil svou melodičnost.

Tiskl ji silněji.

"Vrať mu jeho život," přikazoval drsně, "nebo ti zlomím vaz."

Dusila se. Postrčil ji k Richardovi.

Vzala ho za ruku a dýchala mu do nosu a do úst. Pára, která vycházela z jejích rtů, plynula do jeho těla. Led na kůži se mu začal rozpouštět, jinovatka z vlasů mizela.

Zmáčkl ještě víc. "Všechno, Lamie."

Zasyčela a velice zdráhavě znovu vydechla. Poslední obláček přeplul mezi ní a Richardem a zmizel v jeho ústech.

Richard zvedl víčka.

"Co jsi to se mnou udělala?"

"Pila ti život," řekl markýz de Carabas chraptivým šeptem. "Brala ti teplo. Měnila tě ve stejnou chladnou bytost, jako je ona."

Lamie svraštila obličej jako dítě, kterému vzali oblíbenou hračku. Fialkové oči jí blýskaly. "Já to potřebuju víc než on!" kvílela.

"Myslel jsem, že se ti líbím," uvažoval Richard hloupě. Markýz jednou rukou zvedl Lamii do výšky a přitáhl si ji k obličej. "Ještě jednou se k němu přiblížíš, ty nebo jiná ze Sametek, a já přijdu do vaší jeskyně, ve dne, až budete spát, a vypálím to tam do základů. Rozuměla jsi?"

Přikývla. Pustil ji. Spadla na zem. Zvedla se, narovnála, zaklonila hlavu a vši silou plivla markýzovi do tváře.

Nadzvedla si sukni sametových šatů a rozběhla se vzhůru po spirálovém chodníku.

Ledová černá slina stékala markýzovi po líci. Otřel ji.

"Chtěla mě zabít," udiveně konstatoval Richard.

"Ne hned," vysvětloval markýz. "Ale nakonec bys stejně zemřel, až by ti vysála všechnen život."

Richard si markýze upřeně prohlížel. Vypadal zpuště. Neměl svůj plášť, místo něho měl kolem ramen přehozenou starou deku jako pončo, a pod ní měl uvázané cosi, co Richard nedokázal pojmenovat. Byl bosý. Kolem krku měl omotaný vybledlý hadr. Richard uvažoval, jestli to je nějaký módní výstřelek.

"Hledali jsme vás."

"A teď jste mě našli," zaskřehotal markýz suše.

"Čekali jsme, že budete na trhu."

"Chápu. No, pár lidí si myslelo, že jsem mrtvý. Musel jsem se držet stranou."

"Proč si... proč si nějací lidé mysleli, že jste mrtvý?"

Markýz se zahleděl na Richarda očima, které už viděly příliš mnoho a byly už příliš daleko.

"Protože mě zabili. Pospěš, ostatní nemůžou být daleko před námi."

Richard se rozhlédl kamennou studnou. Viděl Dvířku a Hunter na druhé straně, o úroveň níž. Rozhlížely se - nejspíš po něm. Volal na ně, křičel a mával, ale zvuk k nim nedoléhal.

Markýz mu položil ruku na rameno. "Podívej," ukázal na zatáčku pod Dvířkou a Hunter. Něco se tam pohnulo. Richard přimhouřil oči: rozeznal dvě postavy stojící ve stínu.

"Croup a Vandemar," šeptl markýz. "Je to past."

"Co uděláme?"

"Utíkej!" přikázal markýz. "Varuj je. Já nemůžu běžet... Jdi, zatraceně!"

A Richard utíkal. Utíkal po točité kamenné cestě pod světem, jak nejrychleji dovedl. V hrudi cítil bodavou bolest, ale nedbal jí a běžel dál.

Zahnul za roh a uviděl je.

"Hunter! Dvířko!" lapal po dechu. "Stůjte! Pozor!" Dvířka se ohlédla.

Pan Croup a pan Vandemar vystoupili ze stínu sloupu. Pan Vandemar zkroutil Dvířce ruce za záda a jediným pohybem je omotal nylonovou šňůrou.

Hunter stála s otevřenými ústy.

"Hunter! Rychle!"

Prudce se otočila a plynulým, téměř baletním pohybem vykopla nohu.

Zasáhla Richarda přímo do žaludku. Upadl na zem s vyraženým dechem.

"Hunter?" lapal po vzduchu.

"Už to tak vypadá," řekla Hunter.

Pan Croup a pan Vandemar si jich dvou vůbec nevšimli. Pan Vandemar svazoval Dvířce ruce a pan Croup ho soustředěně pozoroval.

"Nepovažujte nás za nějaké vrahy nebo hrdlořezy, slečno," společensky konverzoval pan Croup. "Považujte nás za eskort servis."

"Jenom bez toho laškování," namítal pan Vandemar.

Pan Croup se k němu otočil. "Eskort servis ve smyslu dopravit, pane Vandemare. Zajistit, aby se naše okouzlující dáma dostala na místo bez úhony. Neměl jsem v úmyslu přirovnávat vás ke kněžce noci, tím méně k obyčejné pouliční děvce."

Pan Vandemar se nedal uchlácholit. "Řekl jste, že budeme dělat eskort servis," mumlal. "Hleďme, co to je."

"Vyškrtněte to ze zápisu, pane Vandemare. Nevhodně jsem se vyjádřil. Budeme dělat dámě garde. Stráž. Průvodce."

Pan Vandemar se škrábal na nose prstenem z havraní lebky.

"Tak dobře."

Pan Croup se obrátil zpět ke Dvířce a usmál se spoustou zubů. "Vidíte, lady Dvířko, naším úkolem je zajistit, abyste se v pořádku dostala ke svému cíli."

Dvířka ho ignorovala. "Hunter," volala, "co se děje?"

Pan Croup pyšně zářil. "Než Hunter přijala službu u vás, přijala práci u našeho šéfa. Aby na vás dohlížela."

"Říkali jsme vám to," krákal pan Vandemar. "Říkali jsme vám, že jeden z vás je zrádce." Zaklonil hlavu a vyl jako vlk.

"Myslela jsem, že mluvíte o markýzi."

Pan Croup se teatrálně škrábal na hlavě. "Když je řeč o markýzi, zajímalo by mě, kde je. Asi se někde ztratil, nezdá se vám, pane Vandemare?"

"Ach ano, pane Croupe, nebo možná usnul. Jako by ani nebyl."

"Myslím, že od téhle chvíle na něho můžeme vzpomínat jako na zesnulého markýze de Carabase. Obávám se, že je tak trochu-"

"-tuhý jako špalek" dokončil pan Vandemar. Richardovi, který se mezitím svíjel na zemi a lapal po dechu, se podařilo dostat do plic aspoň tolik vzduchu, že dokázal zasupět: "Ty zrádná mrcho!"

Hunter se na něho podívala a řekla: "Nesmiš to tak prožívat."

"Ten klíč, který jste obdrželi od Černých mnichů," obrátil se pan Croup na Dvířku, "kdo ho má?"

"Já," nadechl se Richard. "Prohledejte si mě, jestli chcete." Hrabal po kapsách - v zadní kapse nahmatal něco tvrdého, ale neměl čas zkoumat, co to je - a vytáhl dozický klíč od dveří svého starého bytu. S hekáním se postavil a klopýtal k panu Croupovi... "Tady."

Pan Croup natáhl ruku a vzal od něho mosazný dozický klíč. "Dobrý bože," zvolal, aniž si klíč prohlédl. "Úplně jsem uvěřil jeho mazanému podvodu, pane Vandemare." Podal klíč panu Vandemarovi. Ten ho uchopil mezi palcem a ukazovákem a zlomil ho jako zápalku.

"Opět jste naletěl, pane Croupe."

"Poučte ho, pane Vandemare."

"Velmi rád, pane Croupe," řekl pan Vandemar a kopl Richarda do kolena. Ten opět upadl a v bolesti si držel nohu.

Kdesi zdálky slyšel hlas pana Vandemara. Poučoval ho.

"Lidé myslí, že to bolí podle toho, jak silně kopnete. Ale ono nezáleží na tom, jak silně kopnete, záleží na tom, kam. Chápejte, toto, například, je velmi jemné kopnutí" - něco praštilo Richarda do levého ramene. Cítil, jak mu zmrtvělo a v ramenním pouzdru se rozhořela bolest. Bylo to, jako by měl celou paži v plamenech a zároveň v ledu, jako by ho někdo dlouhl hluboko do svalů elektrickým bičem a nastavil proud na maximum. Zaskučel.

Pan Vandemar přednášel dál: "-ale bolí to úplně stejně jako tohle - což je mnohem větší síla-"

Bota zasáhla Richardův bok jako dělová koule. Slyšel se, jak křičí a vzlyká, a strašně si přál mít sílu přestat.

"Ten klíč mám já," zaslechl Dvířku.

"Kdybyste měl švýcarský vojenský nůž," nabízel ochotně pan Vandemar Richardovi, "ukázal bych vám, co se dá dělat se všemi těmi fídlátky. Umím využít i otvírač na láhve a tu věčičku na vyndávání kamínků z koňských kopyt."

"Nechtejte ho, pane Vandemare. Na vojenské nože bude čas později. Skutečně má dáma ten památný předmět?"

Pan Croup prohledával Dvířčiny kapsy a našel tu vyřezávanou obsidiánovou figurku: maličkou Bestii.

Hunter poprvé promluvila: "A co já? Kde je má mzda?"

Pan Croup si odfrkl a hodil jí pouzdro na rybářský prut. Chytila ho jednou rukou.

"Dobrý lov," popřál jí pan Croup. Pak se i s panem Vandemarem otočili a pokračovali dolů po točícím se svahu Sestupné ulice. Dvířku vedli mezi sebou.

Hunter si klekla a začala rozvazovat řemínky pouzdra. Oči jí vzrušeně zářily.

Richard ležel na kamenech a pozoroval ji.

"Co je tam? Třicet stříbrných?"

Vyndala to z plátěného pouzdra, její prsty to hladily a laskaly. Milovaly se s tím.

"Kopí," řekla.

Bylo z kovu bronzové barvy, čepel byla dlouhá a zvlněná jako malajská dýka, na jedné straně měla ostří, na druhé straně pilovité zuby. Ratiště zelené měděnkou bylo zdobeno zvláštními vzory a podivnými kudrlinkami a po stranách do něj byly vyřezány obličejy. Od špičky čepele po konec ratiště mohlo mít půl druhého metru. Hunter se ho dotýkala téměř s posvátnou úctou, jako by to byla nejkrásnější věc, jakou kdy viděla.

"Prodala jsi Dvířku za kopí," nechápal Richard.

Mlčela. Olízla si prst růžovým jazykem a jemně přejela po hraně čepele, zkoušela ostří a tvářila se spokojeně.

"Zabiješ mě?" zeptal se.

Otočila hlavu a podívala se na něho. Vypadala živější, než ji kdy viděl, krásnější a nebezpečnější.

"Co bych z toho asi měla, kdybych tě zabila, Richarde Mayhewe. Mne čeká mnohem větší lov."

"To je kopí na Velkou londýnskou bestii, že?"

Dívala se na kopí pohledem, jakým se ještě žádná žena na Richarda nepodívala. "Říká se, že se této zbrani nikdo nemůže postavit."

"Ale Dvířka ti věřila. Já jsem ti věřil."

"Dost."

Bolest začala zvolna ustupovat, vytrácela se, až cítil jen tupý tlak v rameni, v boku a v koleně.

"Tak pro koho pracuješ? Kam jí vedou? Kdo je za tím vším?"

"Řekni mu to, Hunter," ochraptěle ji vyzval markýz de Carabas.

Mířil na Hunter samostřilem. Bosé nohy měl rozkročené, ve tváři nesmířitelný výraz.

"Hned mi bylo divné, že bys byl mrtvý, jak tvrdili Croup a Vandemar. Připadal jsi mi jako člověk, kterého není snadné zabít."

Ironicky naznačil úklonu.

"A ty na mne působíš stejně, milá dámo. Ale střela z kuše do krku a pád do téhle tisícimetrové díry by mohly dokázat, že se mýlím, co? Polož to kopí a ustup."

Opatrně a něžně položila kopí na chodník. Pak se zvedla a odstoupila od něj.

"Klidně mu to řekni, Hunter. Já už to vím. A dal jsem za tu informaci víc, než je zdrávo. Řekni mu, kdo je za tím."

"Islington."

Richard vrtěl hlavou, jako by odháněl mouchu. "To není možné. Vždyť přece... s Islingtonem jsme se setkali. Je to anděl." A pak se skoro zoufale zeptal: "Proč?"

Markýz nespustil oči ani hrot střely z Hunter.

"Kéž bych to věděl. Ale Islington je tam, na konci Sestupné ulice a na začátku všeho toho svinstva. A mezi námi a Islingtonem je labyrint a Bestie. Richarde, vezmi to kopí. Hunter, až po tobě."

Richard zvedl kopí, opřel se o ně jako o berlu a neobratně se zvedl. "Vy chcete, aby šla s námi?" ptal se zmateně.

"Měl bys ji raději za zády?" zeptal se suše markýz. Zakroutil hlavou.

Pustili se po spirálovém chodníku dolů.

Kapitola šestnáctá

Celé hodiny sestupovali po kamenné cestě beze slova. Richard pořád ještě pokulhával a rameno i bok ho bolely. Navíc prožíval podivný psychický a fyzický zmatek: pocit porážky a zrady, to, že ho Lamie málem připravila o život, bolest, již mu způsobil pan Vandemar, zážitky tam nahoře na prkně, byl ze všeho úplně vyčerpaný. A když si představil, že jeho zkušenosti jsou dočista nanicovaté ve srovnání s tím, co asi prožil markýz, bylo mu ještě hůř. Proto mlčel.

Markýz byl zticha, protože každé slovo mu způsobovalo bolest v pořezaném krku. A tak mlčel, nechával hrdlo v klidu, aby se mohlo hojit, a soustředil se na Hunter. Věděl, že pokud jen na okamžik poleví v pozornosti, ona to okamžitě vycítí a buď uteče, nebo je napadne. Mlčel tedy.

Hunter kráčela kousek před nimi. Také mlčela.

Po nějakém čase dorazili na dno Sestupné ulice. Končila obrovskou kyklopskou bránou z velikých neopracovaných bloků kamene.

Tu bránu postavili obři, říkal si Richard, třebaže by nedokázal vysvětlit, jak to ví.

Brána samotná už dávno zrezivěla a rozpadla se. Zbytky železných plátů se povalovaly na cestě v blátě a bez užtku visely na rezavých pantech po stranách kamenného rámu. Panty byly vyšší než Richard.

Markýz pokynul Hunter, aby zůstala stát. Navlhl si rty a řekl: "Tahle brána označuje konec Sestupné ulice a začátek labyrintu. Za labyrintem čeká anděl Islington. A v labyrintu je Bestie."

"Pořád to nechápu," řekl Richard. "Islington. Přece jsem se s ním setkal. S tím. Je to anděl. Chci říct... opravdový anděl."

Markýz se usmál bez úsměvu. "Když se andělé zkazí, Richarde, zkazí se víc než kdo jiný. Vzpomeň si, Lucifer také býval andělem."

Hunter hleděla na Richarda oříškovými očima.

"To místo, kde jste Islingtona navštívili, je jeho pevnost a jeho vězení. Nemůže z něho odejít."

Markýz uvažoval: "Předpokládám, že labyrint a Bestie mají odstrašit návštěvníky."

Naklonila hlavu na bok: "Řekla bych, že ano."

Richard se obrátil k markýzi a všechna zlost a nemohoucnost a zklamání z něho vytryskly v jediném zlostném výbuchu:

"Jak s ní vůbec můžete mluvit? Proč je ještě s námi? Je to zrádce - a také se nás snažila přesvědčit, že zrádce jste vy!"

"A také jsem ti zachránila život, Richarde Mayhewe," řekla Hunter tiše. "Mnohokrát. Na mostě. U mezery v podzemce. Nahoře na desce."

Hleděla mu do očí. Richard uhnul první.

Podzemními chodbami se rozlehl zvuk: dunění nebo řev. Richardovi se zježily vlasy v zátylku. Ozývalo se to odkudsi zdaleka, ale to bylo asi to jediné, z čeho mohl čerpat nějakou útěchu. Znal ten zvuk. Slychal ho ve snech. Neznělo to ani jako býk ani jako divočák. Znělo to jako hlas lva. Jako burácení draka.

"Labyrint je jedno z nejstarších míst v Podlondýně," vysvětloval markýz. "Už před tím, než král Lud založil v močálech kolem Temže vesnici, byl tu labyrint."

"Ale bez Bestie," řekl Richard.

"Tehdy ještě bez Bestie."

Richard zaváhal. Vzdálený řev se ozval znovu.

"Myslím... asi se mi o Bestii zdálo."

Markýz povytáhl obočí.

"Jaké sny?"

"Zlé."

Markýz o tom přemýšlel a očima kmital kolem dokola. Pak řekl: "Poslouchej mě, Richarde. Beru s sebou Hunter. Ale jestli chceš počkat tady, v pořádku. Nikdo by tě nemohl obvinít ze zbabělosti."

Richard zavrtěl hlavou. Někdy člověk nic nenadělá.

"Necouvnu. Teď ne. Mají Dvířku."

"Dobře," kývl markýz. "Tak dobře. Jdeme?"

Hunter zkrivila dokonale karamelové rty do úšklebku. "Museli byste být šílení, abyste se tam vydali. Bez andělova amuletu byste nikdy nenašli cestu. Nikdy byste se nedostali přes Bestii."

Markýz sáhl rukou pod pončo a vytáhl tu malou obsidiánovou figurku, kterou sebral v pracovně Dvířčina otce.

"Myslíš něco takového?"

V té chvíli cítil, že všechno, co v posledním týdnu zakusil, stálo za to, za možnost vidět teď ten výraz v jejím obličejí. Prošli branou do labyrintu.

Dvířka měla ruce svázané za zády a pan Vandemar šel vedle ní. Obrovskou ruku měl na jejím rameni a postrkoval ji kupředu. Pan Croup chvátal před nimi, držel obsidiánový talisman, který jí sebral, vysoko nad hlavou a napjatě se rozhlížel na všechny strany, jako lasička na výpravě do kurníku.

Labyrint samotný byl čiré šílenství. Vznikl ze ztracených úlomků Nadlondýna: uliček a cest a chodeb a kanálů, které za tisíciletí propadly škvrami a vstoupily do světa ztracení a zapomnění.

Šli po dláždění z kočičích hlav a po blátě a hnoji (koňském i jiném) a po shnilých dřevěných prknech. Byl to svět plný proměn a každá pěšina se dělila a zatáčela a rozdujovala.

Pan Croup cítil, jak ho talisman táhne dopředu, a nechal se vést.

Procházeli uzounkými uličkami, které kdysi bývaly částí viktoriánské chudinské čtvrti, (slumů vzniklých smícháním stejných poměrů ginu a zlodějny, pětákových brlohů a šestákového sexu), a slyšeli Bestii, jak kdesi blízko funí a supí. A pak zařvala.

Pan Croup zaváhal. Na konci uličky se zastavil, rozhlížel se kolem, až je nakonec zavedl po několika schodech do dlouhého kamenného tunelu, který kdysi, v dobách templářů, křížoval bažiny Fleet.

Dvířka poznamenala: "Vy se bojíte, že?"

Hodil po ní zlostný pohled.

"Pozor na jazyk."

Usmála se, třebaže jí do úsměvu nebylo.

"Máte strach, že vás váš amulet nedostane bez úhony kolem Bestie, co? O co vám vlastně jde? Chcete unést Islingtona? Prodat nás oba tomu, kdo nabídne nejvíc?"

"Ticho," řekl pan Vandemar.

Ale pan Croup se jen zasmál. A Dvířka pochopila, že anděl Islington není její přítel.

Začala křičet. "Hej! Bestie! My jsme tady! Hola! Bestie!"

Pan Vandemar jí dal záhlavek a hodil s ní ke zdi.

"Řekl jsem, že budeš mlčet," řekl jí mírně.

V ústech cítila krev a vyplivla rudou slinu. Pak se znovu nadechla a chystala se k dalšímu křiku. Pan Vandemar to předpokládal a nacpal jí do pusy kapesník. Snažila se ho při tom kousnout, ale ani si toho nevšiml.

"A je po křiku," ujistil ji.

Pan Vandemar byl na svůj kapesník velice hrdý. Byly na něm zelené, hnědé a černé skvrny a ve dvacátých letech devatenáctého století patřival jednomu poněkud obtloustlému obchodníkovi se šňupavým tabákem, který pak umřel na mrtvici a byl pochován i s tím kapesníkem. Pan Vandemar v něm stále příležitostně kousky obchodníka se šňupavým tabákem nacházel, ale i přesto si ho velice cenil.

MLčky šli dál.

Na konci labyrintu zatím anděl Islington ve své skalní síni, jež byla jeho pevností i vězením, dělal něco, co nedělal už celé tisíce let.

Zpíval.

Měl krásný, melodický a sladký hlas. Jako všichni andělé uměl i Islington nádherně zpívat. Zpíval si píseň Irvinga Berlina a přitom tančil. Kroužil pomalými dokonalými kroky ve Velké síni plné svící. "V nebi," zpíval anděl, "já jsem v nebi, radostně mi srdce v hrudi bije, plná štěstí zní má melodie, když tu s tebou tančím líce na líce. V nebi, já jsem v nebi, mé trápení teď bouře citu smyje, už vím, jak se v nebi andělům as žije..." Dotančil ke dveřím do své komnaty, k těm dveřím z černého křemene a zašlého stříbra, a zastavil se. Pomalu přešel prsty po jejich povrchu a přitiskl tvář ke studenému kameni. Pak, tišeji, zpíval dál. "V nebi, já jsem v nebi. já jsem v nebi... já jsem v nebi..." A pak se něžně a sladce usmál. Byl to úsměv, který děsil. Opakoval si slova písně, a slabiky visely v temnotě jeho komnaty. "Jsem v nebi."

Richard si zase psal do svého duševního deníku. Milý deníčku, běželo mu hlavou, dnes jsem přežil chůzi po úzkém prkně, polibek smrti a ukázkou kopanců. V téhle chvíli se proplétám labyrintem v doprovodu bláznivého bastarda, který vstal z mrtvých, a ochránkyně, ze které se vyklubal... co je vlastně opakem ochránce? Jsem tak vykořeněný, že... Žádné přirovnání ho nenapadlo. Brodili se mokrým, bažinatým dnem úzké chodby s temnými kamennými stěnami. Markýz svíral v jedné ruce amulet, v druhé samostříl a šel tři metry za Hunter. Richard nesl kopí a pochodeň, jež žlutě ozařovala kamenné zdi a bláto. Držel se kus před Hunter. Bažina zapáchala a do rukou, nohou a obličejů ho bodali velcí komáři. Ani Hunter ani markýz to jediným slovem nekomentovali. Richard začínal mít podezření, že totálně zabloudili. Náladu mu rozhodně nezlepšoval ani pohled na mrtvá těla, na něž co chvíli v bažině narazili: hnědá mumifikovaná těla, bělavé kostry a bledé mrtvoly. Přemýšlel, jak dlouho už tam leží a jestli je zabila Bestie, nebo komáři. Počkal ještě pět minut a jedenáct bodanců a pak zavolal: "Myslím, že jsme se ztratili. Tady už jsme jednou šli." Markýz zvedl talisman. "Ne. Jdeme správně. Amulet nás vede perfektně. Chytrá věcička." "Jo," řekl bez valného nadšení Richard. "Velice chytrá." V tom okamžiku šlápl markýz bosou nohou na roztržštěný hrudní koš napůl v bahně ponořené mrtvoly, zlomené žebro mu propíchlo patu a on téměř upadl. Černá figurka mu vylétla z ruky a s plácnutím spadla do bláta. Markýz se bleskurychle narovnal a zamířil samostříl na záda Hunter. Cítil bolest a teplo na pravé patě. Doufal, že rána není příliš hluboká, nemohl si už dovolit ztratit mnoho krve. "Richard!" křikl. "Spadlo mi to. Můžeš sem přijít?" Richard se vracel a zvedal pochodeň co nejvýš, protože doufal, že se plamen odrazí v leštěném obsidiánu. Ale viděl jen mokré bahno. "Klekni si a hledej," přikazoval markýz. Richard zaúpěl. "Znáš Bestii ze snů. Chceš se s ní setkat ve skutečnosti?" To stačilo. Richard položil bronzové kopí, zabodl pochodeň do bláta, takže stála a osvětlovala povrch bažiny blikavým nažloutlým světlem, klesl na všechny čtyři do močálu a hledal. Přejížděl rukama po blátě a modlil se, aby nesáhl na nějakou lebku nebo končetinu. "Je to beznadějně. Může to být kdekoliv." "Hledej," přikázal markýz. "Tamhle je!" Plácal sebou k sošce ležící v kaluži černé vody. Snad se bláto dalo do pohybu pod Richardovou vahou, Richardovi ale spíš připadalo, že to byla čiročirá zlomyslnost osudu. V každém případě měl k figurce necelé dva metry, když se z bažiny ozval zvuk připomínající kručení obřího žaludku, bahno se vzvedlo a otevřelo, jak z něho vyklouzla velká plynová bublina - a talisman zmizel pod vodou. Richard se vrhl do míst, kde se ztratil, vrazil paže hluboko do bahna a zoufale ho prohledával. Marně. Talisman byl ztracen. "Co budeme dělat?" zeptal se. Markýz si povzdechl. "Vrať se sem a něco vymyslíme." Richard tiše řekl: "Pozdě." Blížilo se to k nim, pomalu a těžkopádně. Alespoň mu to tak na první pohled připadalo. Když však viděl, jak se vzdálenost mezi tím a jimi zkracuje, došlo mu, jak velice se mýlil. Asi deset metrů před nimi Bestie zpomalila a zůstala stát. Ze slabin jí stoupala pára. Zařvala. Byl to hlas triumfu a výzva k souboji. Záda a boky se jí ježily zlomenými oštěpy, rozbitými meči a zrezivělými noži. Žluté světlo pochodně se odráželo v jejích rudých očích, na klech a rozích. Sklonila mohutnou hlavu. Nějaký druh divočáka? přemýšlel Richard, ale byl to nesmysl: žádný divočák nemůže být tak obrovský. Bylo to velké jako býk, jako slon, jako sen. Upřeně to na ně hledělo a deset srdečních úderů připadalo Richardovi jako tisíc let. Hunter poklekla a zvedla z bláta své kopí. Hlas se jí chvěl radostí a štěstím, když řekla: "Ano! Konečně!" Úplně na ně zapomněla - na Richarda v bažině, na markýze a jeho hloupý samostříl, na celý svět. Konečně se ocitla ve

světě, pro který žila, na místě, kde existovaly jen dvě věci: Hunter a Bestie.
A Bestie to věděla také. Tvořily dokonalý pár: lovec a lovený. Kdo je kdo a která je která mohl ukázat jen čas, čas a boj.
Bestie zaútočila.
Hunter čekala. Už viděla pěnu, která Bestii kapala od tlamy, už cítila horký dech... pak vymrštila ruku s kopím. Ale už při tom pohybu věděla, že se o zlomek vteřiny zpozdila, a kopí sklouzlo po boku Bestie, vypadlo jí z ruky a kel ostřejší než nejostřejší břitva jí pronikl do boku.
Upadla. Zvíře se přehnal přes ni, cítila, jak jí kopyty drtí paži, bok a žebra. Potom zmizelo v temnotě a boj skončil.

Když měli labyrint za sebou, ulevilo se panu Croupovi víc, než byl ochoten přiznat. Ale zvládli to bez úhony a byli u cíle: on, pan Vandemar i jejich kořist.
Před nimi bylo kamenné průčelí, v kamenném průčelí dubové dveře a v dubových dveřích zasazené oválné zrcadlo. Pan Croup se zrcadla dotkl špinavou rukou.
Skleněná plocha se pod jeho dotykem zamlžila. Z ní vyhlížel anděl Islington.
Pan Croup si odkašlal. "Dobrý den, pane. To jsme my a máme tu mladou dámu, pro kterou jste nás poslal."
"A klíč?" andělův jemný hlas jako by vycházel odevšud zároveň.
"Visí na její labutí šiji," pravil pan Croup spokojeně.
"Vstupte," vyzval je anděl.
Dveře se rozlétly a oni vešli.

Všechno se to událo tak rychle. Bestie se vyřítla ze tmy, Hunter uchopila kopí, zvíře na ni zaútočilo a zmizelo ve tmě.
Richard napjatě poslouchal, jestli je někde poblíž. Slyšel jen kapání vody a pískání komárů.
Hunter ležela naznak. Jednu paži měla zkroucenou v divném úhlu. Připlazil se kaluží k ní.
"Hunter?" šeptal. "Slyšíš mě?"
Ticho. A pak zašeptání tak tiché, že okamžik váhal, zda se mu to nezdálo: "Ano."
Markýz se pořád ještě kousek od nich tiskl ke zdi. Teď zavolal: "Richarde - zůstaň, kde jsi. Ta zrůda si jen dává na čas. Vráti se."
Richard ho nevnímal. Mluvil k Hunter.
"Jsi..." zarazil se. Byla pitomost takhle se ptát. Přesto se zeptal. "Budeš zase v pořádku?"
Zasmála se rty, na nichž se červenala krev, a zavrtěla hlavou.
"Jsou tu dole nějakí zdravotníci?" zeptal se markýze. "Ne. Ne v tom smyslu, jak si je představuješ. Máme nějaké ranhojiče, pár felčarů a pijavkářů."
Hunter zakašlala a ucukla bolestí. Z koutku úst jí vytékal pramínek krve.
Markýz se opatrně přisunul blíž. "Máš někde ukrytý život, Hunter?"
"Jsem lovec," zašeptala s pohrdáním. "Něco takového my nevedeme..." S námahou natáhla do plic vzduch, pak vydechla, jako by už i jednoduchý úkon dýchání byl nad její síly. "Richarde, už jsi někdy použil kopí?"
"Ne."
"Zvedni ho," zašeptala.
"Ale..."
"Udělej to!" Hlas měla tichý a naléhavý. "Zvedni ho. Drž ho na tupém konci."
Zvedl spadlé kopí. Držel je na tupém konci.
"Tohle bych ještě věděl."
Po tváři se jí kmitl úsměv.
"Já vím."

"Poslyšte," řekl Richard a cítil se, ne poprvé, jako jediná normální osoba v blázinci. "Budeme se chovat velice tiše. Třeba odejde. Pokusíme se sehnat Hunter pomoc."
A - ne poprvé - ta osoba, ke které mluvil, ho naprosto ignorovala.
"Udělal jsem něco velice špatného, Richarde Mayhewe," šeptala smutně. "Udělal jsem něco špatného. Protože jsem chtěla být ten, kdo zabije Bestii. Protože jsem potřebovala to kopí."
A pak se začala zvedat na nohy. Richard si dřív neuvědomil, jak těžce je zraněná, nedovedl si ani představit, jaké má asi bolesti. Viděl, jak jí z bezvládné pravé paže trčí bílá kost, jak jí z rány v boku vytéká krev. Hrudní koš měl jaksi nepřírozený tvar.
"Přestaň!" sykl. "Lehni si!"
Levou rukou vytáhla z opasku nůž, vložila si ho do pravačky a sevřela kolem něho prsty.
"Udělal jsem špatnou věc," opakovala. "A teď to napravuju."
Začala bzučet. Bzučela hluboko a bzučela vysoko, dokud nenašla tón, který rozezněl stěny a potrubí a celý prostor. A bzučela dál, až se zdálo, že se celý labyrint ozývá jejím bzučením. Pak nasála do zhrouceného hrudníku vzduch a zakřičela: "Hej, Siláku? Kde jsi?"
Nic. Jediným zvukem bylo kapání vody. Dokonce i komáři ztichli.
"Možná je... možná je pryč..." Richard svíral kopí tak křečovitě, až ho ruce bolely.
"Pochybuju," zamumlal markýz.
"Tak pobež, parchante," zaječela Hunter. "Bojiš se, zbabělče?"
Kousek před nimi se ozvalo hluboké zaburácení a Bestie znovu zaútočila.
Tentokrát se nesmí stát chyba. Boj, pomyslela si Hunter. Boj ještě neskončil.
Když se k ní Bestie přiblížila, vykřikla: "Teď - Richarde! Bodni! Zdola nahoru! Teeed!" to když ji Bestie zasáhla a slova

se změnila v bolestný výkřik.
Richard viděl Bestii, jak se blíží ze tmy do světla pochodně. Všechno se odehrávalo velmi pomalu.
Bylo to jako sen.
Bylo to jako všechny jeho sny.
Bestie byla tak blízko, že cítil zvířecí pach výkalů a krve, tak blízko, že cítil její teplo.
A pak vši silou bodl, zdola, přímo dovnitř.
Zavytí, nebo výkřik zoufalství, nenávisti a bolesti. A pak ticho.
Slyšel své srdce, bušilo mu v uších. Slyšel kapání vody. Komáři zase začali pískat.
Uvědomil si, že pořád ještě svírá ratiště kopí, třebaže jeho čepel byla hluboko v těle Bestie. Pustil je.
Pohlédl na Hunter. Byla celá uvězněná pod trupem Bestie. Ze všech sil tlačil do té mrtvé teplé hmoty. Bylo to jako snažit se roztlačit tank. Ale nakonec se mu přece podařilo z ní mrtvé zvíře částečně odvalit.
Ležela na zádech a zírala do tmy. Oči měla otevřené, ale Richard jaksi věděl, že nevidí vůbec nic.
"Hunter?"
"Ještě jsem tady, Richarde Mayhewe." Její hlas zněl skoro formálně. Vůbec se nepokusila ho najít očima, zaostřit. "Je po ní?"
"Nejspíš ano. Nehýbá se."
Rozesmála se. Byl to podivný smích - jako by jí právě někdo řekl nejlepší vtip, jaký kdo na světě lovcí řekl. A mezi smíchem a kašlem se s nimi o ten vtip podělila. "Ty jsi zabil Bestii... Takže nyní jsi ty největší lovec v Podlondýně. Bojovník..." Přestala se smát. "Necítím ruce. Vezmi mě za pravou ruku."
Richard šmátral pod tělem Bestie a našel její pravici. Sevřel ji.
"Mám v ní ještě ten nůž?" zašeptala.
"Ano." Cítil ho, chladný a lepkavý.
"Vezmi si ho. Je tvůj."
"Nechci tvůj..."
"Vezmi si ho."
Vypáčil jí nůž z prstů.
"Teď je tvůj," šeptala Hunter. Nic se nehýbalo, jen její rty. A oči se jí začínaly zakalovat.
"Vždycky mě ochránil. Ale nezapomeň z něj otřít mou krev... Ostří nesmí zrezivět... Lovec pečuje o svou zbraň." Lapala po vzduchu. "Teď... dotkni se svých očí a jazyka... krví Bestie..."
Richard si nebyl jist, jestli ji správně slyšel.
"Co?"
Markýz mu promluvil do ucha. Richard ho ani neslyšel přijít.
"Udělej to, Richarde. Má pravdu. Dovede tě to přes labyrint. Poslechni ji."
Richard natáhl ruku ke kopí a jel po rukojeti, až ucítil teplou lepkavost krve. Připadal si mírně bláznivě, ale dotkl se rukou jazyka a pak i očí.
"Udělal jsem to," řekl jí.
"Tak je to správně," zašeptala Hunter. Její poslední slova.
Markýz de Carabas natáhl ruku a zatlačil jí oči. Richard otřel její nůž do košile. Řekla přece, že to má udělat. Aspoň nemusel myslet.
"Pojďme," narovnal se markýz. "Přece ji tu nemůžeme tak nechat."
"Můžeme. Můžeme se pro ni vrátit potom."
Richard leštil čepel košilí, jako by na tom závisel jeho život.
"Co když nebude žádné potom?"
"Pak budeme muset doufat, že se někdo postará o ostatky nás všech. Včetně lady Dvířky. Ta už na nás musí být pěkně našťvaná, že pořád nejdeme."
Richard hleděl do země. Otřel poslední kapku krve z nože a zasunul si ho za opasek. Pak přikývl.
"Běž," řekl de Carabas. "Půjdu za tebou, jak nejrychleji to dokážu."
Richard zaváhal, a pak běžel, co mohl.
Snad to opravdu bylo tou krví Bestie. Jinak si to neuměl vysvětlit. Ať už to bylo, čím chtělo, běžel labyrintem přímo a bez zaváhání. Už pro něho neměl žádná tajemství. Cítil, že zná každou zatáčku, každou pěšinu, každou chodbu a uličku a tunel v něm.
Výčerpaně utíkal spleť chodeb a ve spáncích mu bušila krev. Hlavou mu v rytmu kroků zněly verše. Bylo to cosi, co slyšel jako dítě.
V této noci, temné noci let' má loďko, větře duj
Tam oheň a záliv a světlo svící Kryste duši opatruj!
Slova vířila a zněla jako kolovrátek. Tam oheň a záliv a světlo svící.
Na konci labyrintu byla hladká žulová skála, v té skále byla vysoká dřevěná vrata. Na jedné straně viselo oválné zrcadlo. Vrata byla zavřená. Dotkl se dřeva a brána se tiše otevřela. Richard vešel dovnitř.

Kapitola sedmáctá

Richard sledoval pěšinu hořících svíček, jež ho dovedla sklepením do Velké síně. Tam už to znal. Tady tenkrát pili

andělovo víno: osmiúhelník ze železných sloupů, velké černé dveře, stůl, svíce.

Uviděl Dvířku přivázanou řetězy mezi dvěma sloupy poblíž těch dveří z křemene a starého stříbra. Vítala ho vydešeným pohledem svých zvláštních skřítkovských očí.

Anděl Islington stál vedle ní. Když Richard vešel, obrátil se a usmál se na něho. Sladkost toho úsměvu, jeho soucit a něha Richarda až zamrazily.

"Pojď dál, Richarde Mayhewe, jen pojď dál," vítal ho anděl Islington. "Propánakrále, ty vypadáš!" V hlase mu zněla starost. Richard zaváhal.

"Prosím," pokynul mu anděl. "Myslím, že se všichni známe. Pochopitelně znáš lady Dvířku a mé společníky, pana Croupa a pana Vandemara."

Richard se ohlédl. Croup a Vandemar stáli vedle něj, každý z jedné strany. Pan Vandemar se na něho usmíval. Pan Croup ne.

"Doufal jsem, že se objevíš," pokračoval Islington. Naklonil hlavu k rameni a zeptal se: "Mimochodem, kde je Hunter?"

"Je mrtvá."

Slyšel, jak Dvířka vydechla.

"Chudinka malá," řekl Islington. Potřásl hlavou, zjevně litoval zbytečně zmarněného lidského života, křehkosti všech smrtelníků.

"No co," ozval se pan Croup, "nemůžete udělat omeletu, aniž byste zabili pár lidí."

Richard ho okázale ignoroval.

"Dvířko? Jsi v pořádku?"

"Víceméně. Díky. Zatím." Dolní ret měla opuchlý a na tváři měla modřinu.

"Obávám se," poznamenal Islington, "že slečna Dvířka se chovala poněkud... neústupně. Právě jsem se rozhodoval, zda mám požádat tady pana Croupa a pana Vandemara, aby ji..." Odmlčel se. Některé věci očividně shledával příliš nechutnými, aby o nich mluvil.

"Mučili," přispěchal mu na pomoc pan Vandemar.

"Jsme koneckonců od stvoření světa proslaveni svou dovedností v torturních uměních," dodal pan Croup.

"Umíme týrat lidi," objasnil jejich podstatu pan Vandemar.

Anděl pokračoval, jako by nic z té řeči neslyšel. "Jenže slečna Dvířka na mne nepůsobí jako někdo, kdo snadno změní názor."

"Dejte nám čas, a my ji zpracujeme," navrhoval pan Croup.

"Na malé mokré kousky," těšil se pan Vandemar.

Islington zakroutil hlavou a shovívavě se usmál jejich projevu nadšení. "Není čas," řekl Richardovi. "Není čas. Na druhé straně mi však lady Dvířka připadá jako někdo, kdo učiní vše, aby ukončil utrpení přítele, blízkého smrtelníka, jako jsi například ty, Richarde..."

Pan Croup zasáhl Richarda do břicha: krutá rána hranou dlaně.

Richard se zhroutil. V týle ucítil prsty pana Vandemara zvedal ho zpět do stoje.

"Ale to není správné," řekla Dvířka.

Islington vypadal zamyšleně. "Správné?" opakoval si, jako by se snažil připomnět si význam toho pojmu.

Pan Croup se obrátil na Richarda: "Ten už se dostal tak daleko za správné a špatné, že by je nerozeznal ani dalekohledem za jasné noci. Nuže, pane Vandemare, prokážete nám tu čest?"

Pan Vandemar vzal Richardovu levou ruku do své. Našel malíček a jediným rychlým pohybem jej ohnul zpět, až křupl. Richard vykřikl.

Islington se pomalu otočil. Zdálo se, že je něčím zmaten. Mrkal tmavýma očima. "Je tam venku snad ještě někdo, pane Croupe?"

Tam, kde stál pan Croup, se zatetelil vzduch, a pan Croup zmizel.

Markýz de Carabas se tiskl k žulové skále a hleděl na dubové dveře vedoucí do Islingtonova doupěte.

Hlavou mu vířily plány a úskoky. Byl celou dobu přesvědčen, že bude vědět, co má dělat, až se sem dostane, a nyní znechuceně zjišťoval, že nemá nejmenší představu. Už nebyly žádné dluhy, žádné páky, žádné knoflíky, kterých by mohl využít.

A tak stál a hleděl na dveře. Možná ho něco napadne. Přinejmenším měl výhodu překvapení.

A potom ucítil na krku nůž a slyšel u ucha slizký hlas pana Croupa.

"Už jsem tě dnes jednou zabil. Proč jsou někteří lidé tak nepoučitelní?"

Richard, spoutaný a přivázaný mezi dva železné sloupy, sledoval, jak se pan Croup vrací a špičkou nože před sebou postrkuje markýze de Carabase.

Anděl na markýze pohlédl a pak něžně potřásl svou krásnou hlavou. "Říkali jste, že je mrtvý."

"Je," řekl pan Vandemar.

"Byl," opravil ho pan Croup.

Anděluv hlas byl o poznání méně něžný a láskyplný: "Mně se nelže."

"My nelžeme," uraženě oponoval pan Croup.

"Lžeme," řekl pan Vandemar.

Pan Croup si špinavou rukou rozčileně prohrábl mastné vlasy. "Jistěže ano, ale ne tentokrát."

Bolest v Richardově ruce ani nenaznačovala, že by chtěla ustoupit. "Jak se takhle můžete chovat?" zeptal se rozhořčeně. "Jste anděl."

"Co jsem ti říkal, Richarde?" zeptal se suše markýz. Richard se zamyslel. "Řekl jste, že Lucifer byl původně anděl."

Islington se rozesmál. "Lucifer? Lucifer byl idiot. Skončil jako pán a vládce ničeho."

Markýz ze ušklíbl. "A ty jsi skončil jako pán a vládce dvou hrdlořezů a cimry svíček?"

Anděl si přejel jazykem rty. "Řekli, že je to trest za Atlantidu. Vysvětloval jsem jim, že jsem nemohl už víc udělat. Celá ta záležitost byla..." odmíchl se, hledal vhodný výraz, "nešťastná."

"Ale byly zabity miliony lidí," ozvala se Dvířka.

Islington sepal ruce na hrudi, jako by pózoval pro přání k Vánocům.

"Takové věci se dějí," vysvětloval rozvážně. "Města se potápějí dnes a denně."

"A ty jsi s tím neměl nic společného?" vyzvídal markýz mírně.

Ze všech děsivých věcí, jež Richard v posledních dnech zažil, uviděl teď tu nejděsivější: andělova vznešená krása se rozpadla, oči mu šlehalý vztekem a šíleně a nekontrolovaně se rozječel: "Zasloužili si to!"

Bylo to, jako by někdo sundal víko z něčeho temného a svíjejícího se, z nádoby pomatení a zuřivosti a absolutní zloby. Okamžik bylo ticho. Pak anděl sklonil hlavu, znovu ji zvedl a řekl tiše a s lítostí: "To už se stává." Pak ukázal na markýze. "Přivažte ho."

Croup a Vandemar připevnili markýzovi kolem zápěstí pouta a pečlivě upevnili řetězy mezi sloupky vedle Richarda.

Anděl obrátil pozornost k Dvířce. Přešel k ní, natáhl ruku, vzal ji za bradu a zvedl jí obličej, aby ji mohl hledět do očí.

"Tvoje rodina," řekl jemně. "Pocházíš z velmi pozoruhodné rodiny, velmi pozoruhodné."

"Tak proč jsi nás nechal povraždit?"

"Ne všechny," řekl.

Richard myslel, že mluví o Dvířce, ale anděl pokračoval: "Vždycky tu byla možnost, že snad nebudeš... že to s tebou nevyjde tak dobře, jak to vyšlo."

Pustil její bradu a dlouhými bílými prsty ji hladil po tvářích.

"Tvoje rodina umí otevírat dveře. Umí vytvářet dveře tam, kde nejsou. Umí odemykat zamknuté dveře. Otevírat dveře, jež nikdy neměly být otevřeny." Sjížděl jí prsty po krku, něžně, jako by ji laskal. Pak sevřel ruku kolem klíče na řetízku.

"Když mě sem odsoudili, dali mi k mému vězení dveře. A vzali mi od nich klíč a schovali ho také tady dole. Dokonalá forma mučení."

Jemně potáhl za řetízek a vyndal ho zpod Dvířčiných vrstev hedvábí a bavlny a krajek. Na konci řetízku visel stříbrný klíč. Anděl ho obracel v prstech, jako by prozkoumával tajemná místa.

Richard pochopil. "Dominikáni ho před vámi chránili."

Islington klíč pustil. Vedle Dvířky byly dveře z křemene a stříbra. Anděl šel k nim. Položil na ně ruku. Proti černi kamene byla ještě bělejší.

"Přede mnou," souhlasil. "Klíč. Dveře. Otevírač dveří. Rozumějte - musí být ti tři - obzvlášť dokonalý vtip. Jejich představa byla, že až rozhodnou, že už jsem si vysloužil odpuštění a svobodu, pošlou mi otevírače a dají mi ten klíč. Jenže já jsem se rozhodl vzít věci do vlastních rukou a odejdu odsud poněkud dřív."

Vrátil se ke Dvířce. Znovu pohladil klíč. Pak kolem něj sevřel ruku a prudce škul. Řetěz praskl. Dvířka sebou bolestně trhla.

"Nejdřív jsem mluvil s tvým otcem, Dvířko," pokračoval anděl. "Dělal si o Rub starosti. Chtěl sjednotit Podlondýn, všechny baronie a panství - dokonce snad dosáhnout jistých svazků s Nadlondýnem. Nabídl jsem, že mu pomohu, když pomůže on mně. Pak jsem mu vysvětlil, jakou pomoc potřebuju, a on se mi vysmál." Opakoval poslední slova, jako by jim nemohl uvěřit: "Smál se. Vysmál se mi."

Dvířka kroutila hlavou. "Ty jsi ho zabil, protože tě odmítl?"

"Já jsem ho nezabil," řekl laskavě Islington. "Nechal jsem ho zabít."

"Ale on mi řekl, že ti můžu věřit. Řekl mi, abych šla sem. Ve svém deníku."

Pan Croup se začal smát. "Kdepak. Neřekl. To jsme byli my. Cože to skutečně řekl, pane Vandemare?"

"Nevěř Islingtonovi," řekl pan Vandemar hlasem Dvířčina otce. Dokonalým hlasem. "Za tímhle musí být Islington. Je nebezpečný, Dvířko - střež se ho-"

Islington ji hladil po tváři klíčem. "Nepadlo mě, že má verze tě sem přivede rychleji."

"Sebrali jsme ten deník," řekl pan Croup, "vylepšili jsme ho a vrátili zpátky."

"Kam vedou ty dveře?" chtěl vědět Richard.

"Domů," řekl Islington.

"Do nebe?"

Islington neodpověděl, ale usmál se, jak se usmívá kočka, která sežrala nejen kanárka a smetanu, ale také kuře, jež jste chystali k večeři, a creme brulée, který měl být jako dezert.

"Takže, podle tvých představ si doma nevšimnou, že jsi zpátky?" ironicky se ozval markýz. "Jen tak: ,Heleďte, další anděl, tu máš harfu a pěj Hosana'?"

Islingtonovi zářily oči. "To není nic pro mě, všechny ty sladké agonie pánbičkářství, hymny a svatozáře a sebezpytné modlitbičky. Já mám... svůj vlastní program."

"No, máš klíč," řekla Dvířka.

"A mám tebe," dodal Islington. "Ty jsi otevírač. Bez tebe je klíč bezcenný. Otevřeš mi ty dveře."

"Vy jste ji zabil rodinu," řekl Richard. "Dal jste ji štvát po celém Podlondýně. A teď chcete, aby vám otevřela dveře a vy jste mohl přepadnout nebe? Asi se zvlášť nevyznáte v charakterech, co? Nikdy to neudělá."

Anděl se na něho díval očima, jež byly mnohem starší než Mléčná dráha. Pak řekl: "Ach je," a odvrátil se, jako by neměl sílu sledovat ty nepříjemnosti, které se v příštích chvílích stanou.

"Ještě mu trošku ublížte, pane Vandemare," navrhl pan Croup. "Uřízněte mu třeba ucho."

Pan Vandemar zvedl ruku. Byla prázdná. Sotva znatelně škul ramenem a byl v ní nůž.

"Říkal jsem ti, že jednoho dne budeš mít možnost zjistit, jak chutnají tvá játra. Dnes tvůj šťastný den přišel."

Sklouzl jemně ostřím za Richardovým ušní lalůčkem. Richard ani necítil bolest, možná, myslel si, už jí zažil za jeden den příliš mnoho, nebo možná byl ten nůž příliš ostrý, aby to bolelo. Ale cítil, jak mu z ucha stéká po krku mokrá teplá krev. Dvířka ho sledovala a její drobný obličej a veliké zvláště zbarvené oči mu zaplňovaly výhled. Snažil se jí posílat němé zprávy. Vydrž. Nedopusť, aby tě k tomu přinutil. Nedělej si o mě starost.

Pak pan Vandemar trochu přitlačil a Richard začal křičet. "Zastav je," řekla Dvířka. "Otevři ti ty dveře."

Islington mávl rukou a pan Vandemar lítostivě zavzdychal a odtáhl nůž. Teplá krev kapala Richardovi po krku a stékala do dolíku u klíční kosti.

Pan Croup popošel k Dvířce a odemkl jí pouto na pravé ruce. Stála mezi sloupy a třela si zápěstí. Levou rukou byla pořád připoutána ke sloupu vlevo, ale mohla se trochu hýbat. Natáhla ruku pro klíč.

"Pamatuj, mám tvoje přátele."

Dvířka na něho pohlédla s absolutním pohrdáním, dokonalá dcera lorda Portika.

"Ten klíč."

Anděl jí podal stříbrný klíč.

"Dvířko!" zavolal Richard. "Nedělej to. Nedávej mu svobodu. Na nás nezáleží!"

"Upřímně řečeno," ozval se markýz, "na mně záleží. Moc. Ale musím souhlasit. Nedělej to."

Hleděla z jednoho na druhého, očima se zastavila na jejich spoutaných pažích, na těžkých řetězech, jež je vázaly k černým železným sloupům. Vypadala velice zranitelně. A pak se otočila, došla až na konec svého řetězu a stála před černými dveřmi z křemene a zašlého stříbra.

Byly dokonale celistvé. Položila dlaň pravé ruky na kámen a zavřela oči. Když dlaň odtáhla, byla na jejím místě klíčová dírka. Do tmavého sálu, ozářeného jen světlem svíček, jí pronikl paprsek bílého světla.

Dívka vsunula do dírky stříbrný klíč. Na okamžik se zarazila a pak klíčem otočila. Cosi cvaklo, ozval se cinkavý zvuk a dveře se orámovaly světlem.

"Až budu pryč," řekl anděl pánům Croupovi a Vandemarovi s půvabem, laskavostí a soucitem, "zabijte je, jak vám bude libo."

Obrátil se zpět ke dveřím, jež Dvířka pomalu otvírala, jako by kladly velký odpor. Na čele se jí perlil pot.

"Váš chlebobdárce odchází," řekl markýz panu Croupovi. "Doufám, že se s vámi za vaše služby už vyrovnal."

Croup se k němu nechápavě naklonil. "Co?"

"No," přisadil si Richard, "nemyslíte si snad, že ho ještě někdy uvidíte, nebo ano?"

Pan Vandemar pomalu zamrkal a řekl: "Cože?"

Pan Croup se škrábal na bradě. "Nastávající mrtvolky mají pravdu," pravil panu Vandemarovi.

Šel k andělovi, který stál s rukama na prsou přede dveřmi.

"Pane? Možná by bylo moudré, kdybyste se s námi vyrovnal, než se vydáte na další cestu."

Anděl se otočil a přešel po něm pohledem, který jasně říkal, že je pro něj míň než kousek bláta. Pak se obrátil zády.

Richard by byl rád věděl, nad čím uvažuje.

"To teď není důležité," řekl anděl. "Brzy se vám dostane všech odměn, jaké si jen vaše odporné duše vymyslí. Až budu mít svůj trůn."

"Marmeláda obden, co?" poznamenal Richard.

"Marmeládu nesnáším," řekl pan Vandemar. "Zvracím z ní."

Pan Croup naléhavě gestikuloval. "Snaží se nás odbýt," vysvětloval panu Vandemarovi. "Ale s panem Croupem a panem Vandemarem se takhle nejedná, hošánku. My si své dluhy vybereme."

Pan Vandemar popošel k němu. "Do pětníku."

"S úrokem," štěkl pan Croup.

"A řeznickým hákem," dodal pan Vandemar.

"Z nebe?" křikl zezadu Richard.

Pan Croup a Pan Vandemar kráčeli k přemýšlejícímu andělovi.

"Hej!" oslovil ho pan Croup.

Dveře se otevřely, jen škvírou, ale otevřely. Štěrbínou se dovnitř hrnulo světlo. Anděl učinil krok dopředu. Zdálo se, že sní s otevřenýma očima. Světlo z pootevřených dveří se mu rozlilo po tváři a on se jím opájel jako vínem.

"Nebojte se," řekl. "Neboť až veškeré jsoucno bude mé a veškerá stvoření se shromáždí u mého trůnu, aby zpívala Hosana k mé slávě, odměním ty, kteří si to zasloužili, a svrhnu ty, jež jsou nehodní v mých očích."

A pak zamumlal ještě cosi. Richard si nikdy nebyl jistý, co přesně řekl, ale vždycky později tvrdil, že to znělo jako: „ten zatracený Gabriel nejdřív“.

Dvířka s největším vypětím trhla dveřmi a otevřela je dokořán.

Výhled, který se jim naskytl, byl oslepující: divoký vír světla a barev. Richard přivřel oči a odvrátil tvář. Takhle tedy vypadá nebe? Podobá se to spíš peklu.

A potom ucítil vítr.

Kolem hlavy mu prolétla svíčka a zmizela ve dveřích. Po ní druhá. Vzduch byl plný svící, všechny vířily a poletovaly vzduchem a mířily ke světlu. Zdálo se, že celá místnost je vsávána do dveřního otvoru. Nebyl to obyčejný vítr, to Richard cítil. Ruce, za něž visel v poutech, ho začaly bolet - jako by náhle vážil dvakrát víc. Pak se mu změnil úhel pohledu. Ten výhled ze dveří - to byl výhled dolů. Nebyl to jen vítr, co táhlo všechno ke dveřím. Byla to zemská tíže. Ten vítr byl vlastně vzduch, který byl vysáván do prostoru za dveřmi. Napadlo ho, co asi je tam na druhé straně - povrch hvězdy nebo černá díra, nebo něco, co si ani nedovedl představit...

Islington se chytil sloupu vedle dveří a zoufale se držel. "To není nebe," křičel. "Ty bláznivá malá čarodějnice! Co jsi to udělala?"

Dvířka se vši silou držela svých řetězů. Neodpověděla, ale v očích měla triumfální výraz.

Pan Vandemar se zachytil nohy stolu, pan Croup zase pana Vandemara.

"To nebyl ten pravý klíč," řekla Dvířka vítězně do řevu větru. "Byla to kopie, kterou mi udělal Hammersmith na trhu."

"Ale otevřel ty dveře," křičel anděl.

"Ne," zavrtěla hlavou dívka se zvláštníma očima. "Já jsem otevřela dveře. Doširoka a ze všech sil jsem otevřela dveře."

V obličejí anděla už nebyla ani stopa po laskavosti a soucitu. Byla tam jen nenávist, čistá, otevřená a mrazivá nenávist. "Zabiju tě!"

"Jako jsi zabil moji rodinu? Nemyslím, že bys ještě někdy někoho zabil."

Anděl zběhlymi prsty svíral železný sloup, ale jeho tělo leželo v devadesátistupňovém úhlu a bylo skoro celé venku ze dveří. Vypadalo to komicky a hrůzně zároveň. Olízl si rty. "Zastav to!" prosil. "Zavři ty dveře! Řeknu ti, kde je tvá sestra... Je ještě živá..."

Dvířka sebou trhla.

A Islington prolétl dveřmi, drobná, střemhlav se řítící postavička, menší a menší, jak mizela v oslepujícím jícnu nekonečna.

Tah byl stále silnější. Richard se modlil, aby řetězy a pouta vydržely: cítil, jak ho to vysává směrem ke dveřím, a koutkem oka vnímal, že markýz se houpá na svých řetězech jako loutka, kterou vtahuje vysavač.

Stůl, jehož nohu pevně svíral pan Vandemar, proletěl vzduchem a zaklínil se ve dveřích. Pan Croup a pan Vandemar viseli v prostoru. Pan Croup, který se, doslovně, držel pana Vandemara za šosy, se zhluboka nadechl a začal pomalu šplhat po jeho zádech.

Stůl zapraskal.

Pan Croup pohlédl na Dvířku a jedovatě se usmál. "Já jsem zabil tvou rodinu. Ne on. A teď - konečně - dokončím..."

V té chvíli látka tmavého obleku povolila. Pan Croup prolétl s výkřikem do prázdna. V dlani svíral kus černého hadru.

Pan Vandemar hleděl za zmítající se postavou pana Croupa.

Také on se ohlédl na Dvířku, ale v jeho pohledu zloba nebyla. Pokrčil rameny, pokud je to možné, když se ze všech sil držíte nohy stolu, a pak mírně řekl: "Nashle," a pustil se.

Tiše proplul dveřmi do světla, scvrkl se a padal za maličkou postavou pana Croupa. Brzy byli jedinou malou černou tečkou v moři vířícího světla, a pak i ta zmizela.

Dávalo to smysl, pomyslel si Richard: koneckonců byli tým. Dýchalo se stále hůř. Richard cítil závrat' a točila se mu hlava.

Stůl zapřený ve dveřích se zlomil v půli a vylétl ven. Jeden z Richardových okovů se otevřel a pravá ruka se osvobodila. Rychle mávl a chytil se řetězu kolem levé ruky, vděčný, že zlomený malíček je právě na ní, a svíral jej ze všech sil. I tak mu levým ramenem šlehalý modré a rudé blesky bolesti. Slyšel se, jak křičí.

Nemohl dýchat. V očích mu vybuchovaly gejzíry bílého světla.

Cítil, jak řetěz povoluje...

Zvuk zabouchnutých dveří zaplnil jeho svět.

Divoce narazil zpět do sloupu a svezl se na zem. V siní bylo ticho. Ticho a naprostá tma ve Velké siní pod zemí.

"Tak kam jsi je poslala?"

Byl to markýzův hlas.

A vtom zaslechl Richard dívčí hlas. Věděl, že to musí být Dvířčin, ale zněl tak mladě jako hlas dítěte před usnutím.

"Nevím. Daleko. Jsem strašně unavená. Já..."

"Dvířko," řekl markýz. "Nesmíš! Pouta!"

Dobře, že to řekl, pomyslel si Richard. Někdo to musel říct. A on si nemohl vzpomenout, jak se mluví.

Ve tmě se ozvalo cvaknutí: zvuk otvíraných pout, po něm třesk řetězu o železný sloup, pak škrtnutí sirky. Rozsvítila se svíčka: v řídkém vzduchu hořela slabě a chvělivě.

Oheň a zátoka a světlo svíčí, prolétlo Richardovi hlavou a nemohl si vzpomenout proč.

Dvířka nejistě klopýtala za markýzem. Vztáhla ruku, dotkla se jeho řetězů a okovy se s cvaknutím otevřely. Třel si zápěstí.

Pak přešla k Richardovi a dotkla se jeho zbývajících pouta. Otevřelo se. Dvířka si povzdechla a sedla si vedle něho.

Natáhl paži a přivinul ji k sobě. Pomalu ji kolébal v náručí a broukal ukolébavku beze slov.

V andělově prázdné siní bylo zima. Ale brzy je oba zahalovalo teplo bezvědomí.

Markýz de Carabas se díval na spící děti. Myšlenka na spánek - na návrat, byť jen na chvíli, do stavu strašně blízkého smrti - ho děsila víc, než by byl kdy věřil. Nakonec ale i on opřel hlavu o zeď a zavřel oči.

Potom už nebylo nic.

Kapitola osmnáctá

Lady Serpentina, hned po Olympii nejstarší ze Sedmi sester, kráčela labyrintem. Bílé boty čvachtaly v blátě. Takhle daleko od svého domu nebyla víc než sto let. Její služebná, ta s vosím pasem a v černých šatech, šla před ní a nesla velkou kočárovou lucernu. Dvě další ženy, podobně oblečené, postupovaly v uctivé vzdálenosti za ní.

Roztržený krajkový závoj Serpentiných bílých šatů se vlácel ve špině, ale nevěnovala tomu pozornost. Zahlédla, jak se vpředu ve světle lucerny cosi zablýsklo. A vedle toho spíš tušila neforemný tvar.

"Tamhle je to," řekla.

Ty dvě ženy, které šly za ní, bažinu obešly a spěchaly dopředu, a když se žena s lampou dostala blíž, k tomu blýskavému bodu, obrysy nabraly tvar předmětů. To zablesknutí byl odraz světla od dlouhého bronzového kopí. Hunter, tedy její mrtvola, studená a zkrvavená, ležela na zádech napůl pohřbená pod tělem obrovského zvířete. Oči měla zavřené.

Ženy vytáhly tělo zpod Bestie a položily je do bláta na chodník.

Serpentina si klekla do kaluže a jela prstem po chladné tváři lovkyně. Na rtech černých krví se na chvíli zastavila. Pak se zvedla.

"Přineste kopí."

Jedna z žen sebrala mrtvolu Hunter, druhá vytáhla kopí ze zdechliny Bestie a položila si je na rameno.

Potom se ty čtyři postavy obrátily a šly zpět cestou, kterou přišly. Tiché procesí hluboko pod světem.

Světlo lucerny kmitalo po zpusťované tváři krácející Serpentina, ale neodhalovalo žádný náznak citu - ani štěstí, ani smutek.

Kapitola devatenáctá

V první chvíli neměl nejmenší představu, kdo je. Byl to velice osvobozující pocit, dával možnost být kýmkoliv: opravdu kýmkoliv - možnost vyzkoušet si jakoukoliv identitu. Mohl být mužem nebo ženou, krysou nebo ptákem, zrůdou nebo bohem.

Pak kdosi zašustil a to ho probudilo úplně. Byl Richard Mayhew, ať už to znamenalo cokoli.

Byl Richard Mayhew a nevěděl, kde je. Tváří ležel na škrobeném plátně. Bolelo ho celé tělo a některé části - například levý malíček - víc než ostatní.

Kdosi byl poblíž něj, slyšel, jak dýchá.

Zvedl hlavu a při tom pohybu objevil další místa, jež bolela. Některá opravdu silně.

Kdesi daleko - o mnoho a mnoho místností dál - zpívali lidé. Ta píseň byla tak vzdálená a tichá, že se bál otevřít oči, aby ji neztratil: hluboké, melodické prozpěvování.

Otevřel oči. Pokoj byl malý a jen slabě osvětlený. Ležel na nízké posteli a ten šustivý zvuk, který ho probudil, způsobovala osoba oblečená do černého mnišského hávu. Byla otočená zády k Richardovi a nepatřičně pestrým péřovým mopedem utírala prach.

"Kde to jsem?" zeptal se.

Černá postava se otočila a odhalila velice nervózní hubený tmavý obličej.

"Chcete se napít?" zeptal se mnich. Řekl to, jako by mu byl někdo poradil, aby se nemocného, pokud se probere, zeptal, zda se nechce napít, a on si tu otázku posledních dvacet minut neustále opakoval, aby ji snad nezapomněl.

"Já..." a Richard si uvědomil, že má příšernou žízeň. Posadil se. "Ano, chci. Děkuji."

Mnich nalil trochu vody z kovového džbánu do otlučeného plecháčku a podal ji Richardovi. Ten pomalu usrkával a potlačoval nutkání vypít všechno jedním hltm. Voda byla křišťálově čistá a studená.

S hrnkem v ruce se rozhlížel kolem. Jeho oblečení bylo pryč. Měl na sobě dlouhý šat podobný hábitům mnichů, ale šedý. Zlomený malíček měl podložený dlahou a úhledně ovázaný.

Sáhl si prstem na ucho: byla na něm náplast a pod ní cítil něco jako stehy.

"Vy jste jeden z dominikánů," řekl Richard.

"Ano, pane."

"Jak jsem se sem dostal? Kde jsou moji přátelé?"

Mnich beze slova a nervózně mávl rukou k chodbě. Richard se vyhrabal z postele. Zkontroloval, co má pod šedým hábitem: nic.

Tělo a nohy kvetly modřinami nejrůznějších odstínů. Všechny byly natřené jakousi mastí - voněla jako sirup proti kašli na topince s máslem. Kolena měl ovázaná. Uvažoval, kam asi přišlo jeho oblečení. Vedle postele ležely sandály. Obul si je a vyšel na chodbu.

Opat zrovna přicházel. Ve stínu černé kápě svítily jeho slepé oči perlovou bělostí. Přidržel se bratra Sazína.

"Už jsi vzhůru, Richard Mayhew," řekl opat. "Jak je ti?"

Richard protáhl obličej. "Moje ruka..."

"Ten malíček jsme ti srovnali. Byl zlomený. Ošetřili jsme ti i modřiny a ostatní rány. Také sis potřeboval odpočinout."

"Kde je Dvířka? A markýz? Jak jsme se sem dostali?"

"Dal jsem vás sem přinést," vysvětlil opat. Oba mniši šli dál chodbou a Richard se pustil za nimi.

"Hunter," napadlo Richarda. "Přinesli jste i její tělo?" Opat zakroutil hlavou. "Nebylo tam. Jen Bestie."

"Aha. Moje oblečení..."

Došli ke dveřím cely, velice podobné té, ve které se Richard probudil. Dvířka seděla na kraji postele a četla Mansfieldský park. Richard si byl jist, že mniši vůbec netušili, že tu knížku mají. Také byla v šedé mnišské sutaně. Byla jí hrozně velká, vypadalo to až legračně. Když vešli, zvedla hlavu. "Ahoj," vítala ho. "Spal jsi celé věky. Je ti líp?"

"Nejspíš ano. Jak je tobě?"

Usmála se. Byl to velice přesvědčivý úsměv. "Trošku rozviklaně."

V chodbě se ozvalo rachocení. Richard se otočil a viděl, jak na starém pojízdném křesle přijíždí markýz de Carabas.

Tlačil ho velký bratr dominikán. Bylo zvláštní, jak markýz dokázal udělat z jízdy na kolečkovém křesle romantickou záležitost a záviděníhodné dobrodružství.

Počítal je širokým úsměvem. "Brý večer vespolek."

"Dobrá," řekl opat. "Jste tu všichni. Musíme si promluvit." Zavedl je do velké místnosti, vyhráté praskajícím ohněm z odpadového dřeva, a pokynul jim, aby se usadili kolem stolu. Nahmatal svou židli a také si sedl. Pak poslal bratra Sazína a bratra Temnu (toho, co tlačil markýzovo křeslo) pryč.

"Takže," začal, "to nejdůležitější. Kde je Islington?"

Dvířka pokrčila rameny. "Tak daleko, jak jsem ho dokázala poslat. Na půli cesty přes časoprostor."

"Aha," řekl opat. Pak dodal: "Dobře."

"Proč jste nás před ním nevaroval?" zeptal se Richard.

"To nebyl náš úkol."

"A co bude dál?" chtěl vědět Richard.

Opat neodpověděl.

"V jaké smyslu?" zeptala se Dvířka.

"No, ty jsi chtěla pomstít svou rodinu. Udělala jsi to. A poslala jsi všechny, kteří se na vraždě podíleli, do horoucího - prázdna. Chci říct, nikdo už se tě teď nebude snažit zabít, ne?"

"Teď zrovna ne."

"A vy?" zeptal se Richard markýze. "Dostal jste, co jste chtěl?"

Markýz kývl. "Věřím, že ano. Můj dluh lordu Portikovi byl splacen a lady Dvířka je mi teď velmi zavázána."

Richard se podíval na Dvířku. Přikývla.

"Takže, co já?"

"No," řekla Dvířka, "bez tebe bychom to nikdy nedokázali."

"Tak jsem to nemyslel. Jak to bude s mým návratem domů?"

Markýz zvedl obočí. "Za koho ji máš? Za Čaroděje ze země Oz? My tě neumíme poslat domů. Tohle je tvůj domov."

Dvířka zašeptala: "Snažila jsem se ti to vysvětlit už předtím, Richarde."

"Musí to jít!" vykřikl Richard a bouchl pěstí do stolu, aby dodal slovům důrazu. Pak vyhrkl: "Au," protože není moudré bouchat do stolu, když máte zlomený prst.

"Buď rozumný," napomenul ho markýz.

Richard si třel ruku. Všechna bojovnost ho opustila.

"Kdo má ten klíč?" zeptal se opat.

Richard ukázal hlavou na dívku. "Dvířka," řekl.

Zavrtěla hlavou. "Já ne. Vstřčila jsem ti ho po posledním trhu do kapsy."

Richard otevřel ústa a pak je zase zavřel. Potom je otevřel a řekl: "Chceš říct, že když jsem tvrdil Croupovi a Vandemarovi, že ho mám já, a nabízel jim, aby si mě prohledali... že byl u mě?"

Přikývla. Vzpomněl si na ten tvrdý předmět v zadní kapse. Vzpomněl si, jak ho objímala, na lodi, když se vrátil s kari.

"Do háje," hlesl.

Opat natáhl ruku. Vrásčitémi hnědými prsty zvedl se stolu zvonek a zazvonil, aby přivolal bratra Sazína.

"Přines mi Bojovníkovy kalhoty." Sazín přikývl a odešel.

"Já nejsem žádný bojovník," zlobil se Richard.

Opat se pousmál. "Zabil jsi Bestii. Jsi Bojovník."

Richard si rozčileně založil ruce na prsou. "Takže, po tom všem, se stejně nedostanu domů, ale jako cenu útěchy mě zapíšete na nějakou takovou tu... listinu cti podzemí?"

Markýz se netvářil soucitně. "Nemůžeš jít zpátky do Nadlondýna. Několik jednotlivců dokáže žít jaksi napůl - setkal ses s Iliasterem a Learem. Ale to je asi vrchol, v co můžeš doufat."

Dvířka natáhla ruku a dotkla se Richardovy paže. "Je mi to líto. Ale podívej se, kolik dobrého jsi tady vykonal. Získal jsi pro nás klíč."

"No a co? Jaký to mělo smysl? Stejně sis nechala udělat padělek-"

Bratr Sazín se objevil s Richardovými kalhotami. Byly pokryté blátem a zaschlou krví a páchly. Mnich je podal opatovi, který začal prohledávat kapsy.

Dvířka se usmála. "Hammersmith by mi nemohl udělat kopii, kdybych neměla originál."

Opat si odkašlal. "Jste všichni velice hloupí lidé," řekl jim laskavě, "a vůbec ničemu nerozumíte."

Zvedl stříbrný klíč. Leskl se ve světle ohně. "Richard prošel Zkouškou klíče. On je jeho pánem, dokud nám ho nevrátí do úschovy. Ten klíč má moc."

"Je to klíč k nebi..." řekl Richard, který si nebyl jistý, kam opat míří.

Starcův hlas byl hluboký a melodický. "Je to klíč k veškeré realitě. Jestli se Richard chce vrátit do Nadlondýna, klíč ho vezme zpátky do Nadlondýna."

"Tak jednoduché je to?" divil se Richard. Stařec pokývl slepou hlavou pod kápí.

"Kdy bychom to mohli udělat?" chtěl vědět Richard.

"Jakmile budeš připraven," řekl opat.

Mniši vyprali a opravili jeho oblečení a vrátili mu je. Bratr Sazín ho vedl opatstvím, po spleti schodišť a žebříků, ze kterých se mu dělala závrat, až do zvonice. Na jejím vrcholu byly padací dveře. Protáhli se jimi a ocitli se v úzkém tunelu.

Do jedné jeho stěny byly zasazeny kovové přičle. Vyšplhali po nich a dostali se do tmavé stanice podzemní dráhy.

SLAVIČÍ ULÍČKA

stálo na starých nápisech na zdech. Bratr Sazín popřál Richardovi hodně štěstí a řekl mu, aby tam čekal, že si pro něho přijdou.

Seděl na nástupišti a přemýšlel, proč se s ním markýz nerozloučil.

Když se na to předtím zeptal Dvířky, řekla, že neví, ale že loučení je možná něco jiného, něco jako utěšování lidí, a to že markýzovi moc nejde.

Pak mu řekla, že má něco v oku, a dala mu papír, na kterém měl instrukce, a odešla.

Z přítmi na něho cosi mávalo. Cosi bílého. Byl to kapesník na hůlce.

"Haló?" zavolal Richard.

Kulatý opeřený tvar Starého Baileyho vystoupil ze tmy. Mužik mával Richardovým kapesníkem a vypadal nejistě a rozpačitě.

"To je můj mávátko," oznámil.

"Jsem rád, že se vám hodí."

Starý Bailey se znepokojeně usmál. "To jo. Co jsem to chtěl. Aha, něco pro tebe mám. Tu máš." Vrazil ruku do kapsy a vytáhl dlouhé černé péro s modrofialovozeleným leskem. Kolem brku byla obtočena červená nitka.

"Hm. Tak díky," Richard si nebyl jistý, co se od něho čeká.

"To je péro," vysvětloval Starý Bailey. "A dobré. Památka. Suvenýr. Dárek na rozloučenou. A je to zadarmo. Dárek. Pro tebe. Ode mne. Trochu jako poděkování."

"Ano. Tak dobře. To je moc hezké." Dal si je do kapsy.

Tunelem zavanul teplý vítr, přijížděl vlak.

"To bude ten tvůj," poznamenal Starý Bailey. "Já vlakem nejezdím, Kdepak. Dobrá střecha, to je moje."

Potřásl Richardovi rukou a utekl.

Vlak vjel na nástupiště. Ve všech vagónech byla tma a neotevřely se ani jedny dveře. Richard zabušil na dveře, které měl nejbližší, a doufal, že jsou to ty správné.

Otevřely se a zaplavily opuštěnou stanici teplým žlutým světlem. Vystoupili dva starší pánové s dlouhými trubkami v rukou. Richard je poznal: Dagvard a Halvard, z Earl's Courtu, i když už si nevzpomínal, který je který. Přiložili trubky k ústům a odtroubili neurovnanou, ale srdečnou fanfáru.

Richard nastoupil a oni ho následovali.

Hrabě seděl na konci vagónu a hladil svého vlkodava. Šašek - Tooley, vybavilo se Richardovi, tak se jmenoval - stál vedle něho. Kromě nich dvou a těch dvou zbrojnošů nebyl ve voze nikdo.

"Kdo je to?" zeptal se hrabě.

"To je on, pane," řekl šašek. "Richard Mayhew. Ten, co zabil Bestii."

"Bojovník?" Hrabě se škrábal v zrzavošedých vousích. "Přiveď ho sem."

Richard šel ke křeslu hraběte. Hrabě si ho zamyšleně prohlížel a ničím nenaznačil, že by se už někdy setkali.

"Myslel jsem, že jsi vyšší," řekl konečně.

"Je mi líto."

"No nic, dáme se do toho." Zvedl se a oslovil prázdný vagón: "Dobrý večer. Sešli jsme se, abychom vzdali hold mladému Mayburymu. Jak to říkal ten pěvec?" A recitoval-rytmickým řevem: "Rychle rudne rána, zřítíl se k zemi zrádce, oj, odvážný je oddaný obhájce, hrdinný hoch. I když on už není zrovna chlapec, co, Tooley?"

"To zrovna ne, Jasnosti."

Hrabě natáhl ruku. "Podej mi svůj meč, hochu."

Richard si sáhl za opasek a vytáhl nůž, který mu dala Hunter. "Bude stačit tohle?"

"Ano, ano," vzal ho něho stařec zbraň.

"Poklekni!" napovídal mu šepem Tooley jako na jevišti a ukazoval na podlahu vagónu. Richard klesl na jedno koleno. Hrabě ho jemně klepl nožem po obou ramenou. "Povstaň, sire Richarde z Maybury," zahalekal. "Tímto nožem ti uděluji v Rubu volnost. Nechť je ti dovoleno kráčet svobodně, bez žádání a překážek... a tak dál a tak dál... et cetera... blá blá blá." Hlas postupně ztichl.

"Díky," řekl Richard. "To jméno je Mayhew, jestli to nevadí."

Ale to už vlak zastavoval.

"Tady vystupuješ," pokynul hrabě. Vrátil Richardovi nůž a poplácal ho po zádech.

Místo, kde Richard vystoupil, nebyla stanice podzemky. Bylo to nad zemí. Trochu mu to připomínalo nádraží sv. Pankráce - byla tu podobná přemrštěná a falešně gotická architektura. Ale byla tu také jakási nesprávnost, která zařazovala to místo do Podlondýna.

Světlo mělo ten zvláštní šedivý odstín, jaký lze vidět krátce před rozedněním nebo brzy po západu slunce, kdy svět vybledne a je nemožné rozeznat barvu a vzdálenost.

Na lavičce seděl muž a hleděl na něho. Richard zamířil k němu, opatrně, protože v té šedi nedokázal poznat, kdo to je. Pořád ještě držel v ruce nůž Hunter - svůj nůž - a teď pevněji sevřel jilec, pro jistotu.

Muž vzhledl, když se přiblížil, a vyskočil. Byl to lord Krysomluvčí. Potahoval si kadeř vlasů nad čelem, něco takového viděl Richard do té doby jen v adaptacích klasických románů na BBC2.

"No-no. Ano-ano," řekl lord Krysomluvčí vzrušeně. "Chci ti jen říct, ta dívka Anastázie. Nezlobíme se. Krysy jsou pořád tví přátelé. A krysomluvčí. Pojď k nám. Bude ti dobře u nás."

"Díky," řekl Richard. Anastázie ho tam zavede, vzpomínal si. Oželíme ji.

Lord Krysomluvčí hrábl za sebe na lavici a obdaroval Richarda velkou černou sportovní taškou na zip, jež mu byla velice povědomá.

"Všechno je tam. Všechno. Podívej se."

Richard otevřel tašku. Byl v ní všechno jeho majetek, včetně peněženky na pečlivě složených džínách. Zavřel tašku, hodil si ji přes rameno a bez ohlednutí odcházel.

Vyšel ze stanice a po několika schodech dolů.

Všude bylo ticho. Všude bylo prázdno. Nádvořím před budovou poletovalo suché podzimní listí, neklidné kmitání žlutí, okru a hnědí.

Přešel nádvořím a sešel po schůdcích do podchodu. V polotmě zaznamenal nějaký pohyb.

Ostražitě se otočil. Bylo jich kolem dvanácti a klouzavě se k němu blížily chodbou. Pohybovaly se téměř neslyšně, jen šustění tmavého sametu a tu a tam záblesk stříbrného šperku prozrazovaly jejich přítomnost.

Sledovaly ho hladovýmá očima.

Pocítil strach. Měl nůž, pravda. Ale bojovat s nimi bylo pro Richarda stejně nemožné jako přeskočit Temži. Doufal jen, že se mu podaří je tím nožem odstrašit.

Cítil zimolez, konvalinky a pižmo.

Lamie se protlačila dopředu a vystoupila před ostatní Sametky. Richard při vzpomínce na její mrazivé objetí pozvedl nůž. Usmála se na něho a sklonila svádívě hlavu k rameni. Pak mrkla, dotkla se rtů prsty a poslala mu vzdušný polibek. Přejel ho mráz.

Něco prošťušilo temnotou podchodu, a když se znovu podíval, byly tam jen stíny.

Prošel podchodem, vyšlapal po schodech nahoru a ocítl se na travnatém vršku, těsně před rozedněním. Světlo bylo divné a slabé, ale dokázal rozlišit detaily krajiny před sebou: duby, jasany a buky. Široká řeka se klikatila zelení. Když se rozhlédl kolem, uvědomil si, že je na jakémsi ostrůvku - dvě menší řeky se vlévaly do té velké a odřezávaly ho od pevniny.

Věděl, i když nevěděl jak, ale s jistotou: je v Londýně - ale je to Londýn někdy před třemi tisíci lety, dřív, než byl položen první kámen prvního lidského obydlí.

Otevřel tašku a uložil nůž vedle peněženky. Pak zase zip zatáhl.

Obloha začínala světlat, ale bylo to zvláštní světlo. Bylo jaksi mladší než sluneční svit, který znal. Na východě se objevilo oranžovorudé slunce: jednou v tu stranu budou doky a dál Greenwich a hrabství Kent a ještě dál moře.

"Ahoj," řekla Dvířka. Neviděl ji přicházet. Pod odřeným koženým kabátkem měla jiné oblečení, ale i tohle mělo spoustu vrstev a bylo potrhané a zalátané a zase bylo z taftu a krajek a hedvábí a brokátu.

"Ahoj," řekl Richard.

Postavila se vedle něho a vklouzla drobnými prstíky do jeho pravé ruky, do té, co držela tašku.

"Kde to jsme?" zeptal se.

"Na hrůzoplňném strašném ostrově Westminsteru." Znělo to, jako by něco citovala, ale nezdálo se mu, že by to už byl někdy slyšel.

Pustili se přes vysokou trávu, mokrou od jinovatky. Tmavě zelená stezka za nimi ukazovala, kudy šli.

"Poslyš," začala Dvířka, "když je teď anděl pryč, je třeba v Podlondýně vyřešit spoustu věcí. A jsem na to sama. Otec chtěl sjednotit Podlondýn... myslím, že bych se měla pokusit dokončit, co začal."

Kráčeli na sever, pryč od Temže. Nad nimi kroužili a křičeli racci.

"A slyšel jsi, co Islington řekl, o tom, že nechal naživu mou sestru, pro jistotu. Možná přece jen nejsem jediná, kdo přežil. A ty jsi mi zachránil život." Odmlčela se a pak vyhrkla: "Byl jsi opravdu dobrý přítel, Richarde. Někdy se mi začalo líbit, že tě mám. Prosím tě, nechoď."

Natáhl k ní zraněnou levou ruku a neobratně ji pohladil po ruce.

"Víš, také se mi nějak začalo líbit, že tě mám. Ale nepatřím do tohoto světa. V mém Londýně... no, největší nebezpečí, na které musíš dávat pozor, je spěchající taxík. Také tě mám rád. Mám tě moc rád. Ale chci jít domů."

Hleděla na něho svými zvláštníma očima. "Tak to už se nikdy nevidíme."

"Nejspíš ne."

"Děkuji ti za všechno, co jsi udělal," řekla. Pak ho objala. Tiskli jeden druhého tak silně, že ho bolely modřiny na žebrech, ale objímal ji a bylo mu to jedno.

"No," řekl konečně, "bylo mi s tebou dobře."

Prudce nžikala. Napadlo ho, jestli mu zase řekne, že jí něco spadlo do oka. Místo toho řekla: "Připraven?"

Přikývl. "Máš klíč?"

Položil tašku a zdravou rukou hrabal v kapse kalhot. Vyndal klíč a podal jí ho. Držela ho před sebou, jako by ho strkala do imaginárních dveří.

"Dobře," řekla. "Jdi. Neohlížej se. Prostě jdi."

Začal sestupovat z vršku. Kolem hlavy mu prolétl racek. Na úpatí kopce se ohlédl. Stála nahoře, silueta ve vycházejícím slunci. Tváře se jí leskly.

Oranžové slunce blýsklo na klíči. Dvířka jím rychle a rozhodně otočila.

Svět zčernal a Richardovu hlavu zaplnil temný řev, jako šílené vrčení tisíce rozzuřených šelem.

Kapitola dvacátá

Svět zčernal a Richardovu hlavu zaplnil temný řev, jako šílené vrčení tisíce rozzuřených šelem.

Mžikal v té tmě a pevně svíral tašku. Uvažoval, jestli udělal hloupost, když schoval nůž.

Kolem něho se protlačilo několik lidí. Vydal se opačným směrem.

Narazil na nějaké schodiště. Pustil se po něm nahoru. V té chvíli se začal svět rozjasňovat, získávat tvary a přetvářet se. To vrčení byl hluk aut a on vycházel z podchodu na Trafalgarském náměstí.

Bylo teplé říjnové dopoledne a on stál uprostřed náměstí a mžoural ze světla. Taxíky a červené autobusy hlučely a kroužily kolem náměstí a turisté házeli zmrzlými vypasenými holubů a fotografovali se s Nelsonovým sloupem a obrovskými lvy u jeho paty.

Obloha měla dokonalou a nerušenou modř televizní obrazovky vyladěné na prázdný kanál.

Procházel se po náměstí a přemýšlel, jestli je skutečný, nebo ne. Japonští turisté si ho nevšíмали. Pokusil se oslovit jednu hezkou dívku - zasmála se a řekla cosi jazykem, který Richard odhadl na italštinu, ale byla to finština.

Pak narazil na dítě neurčitého pohlaví, jež sledovalo holuby a likvidovalo čokoládovou tyčinku. Podřepl u něho.

"Ahoj, prcku."

Dítě soustředěně cumlalo tyčinku a ničím nenaznačilo, že by v Richardovi poznalo lidskou bytost.

"Ahoj," opakoval Richard a do hlasu se mu vkradl mírně zoufalý tón. "Vidíš mě? Prcku? Ahoj?"

Z obličejů pokrytých čokoládou se na něho mračil pár modrých očí. A pak se dítě rozběhlo, objalo rukama kolena nejbližší dospělé ženské osoby a křičelo: "Mamí! Ten pán mě otravuje. On mě otravuje, mamí!"

Matka se výhrůžně obrátila k Richardovi. "Co si to dovoluujete? Proč obtěžujete našeho Leslieho? Takové lidi jako vy by měli někam zavřít!"

Richard se začal usmívat. Byl to šťastný a široký úsměv. Z tváře by mu ho nesmazala ani rána cihlou do hlavy.

"Strašně se omlouvám, opravdu velice," řekl a usmíval se jako měsíc. S taškou pod paží přeběhl Trafalgarské náměstí.

Kolem něho vzlétali k nebi vyplašení holubi.

Vytáhl z peněženky bankovní kartu a vložil ji do automatu. Ten vzal na vědomí jeho čtyřčíselný kód, doporučil mu, aby ho držel v tajnosti a nikomu ho nesvěřoval, a dotázal se, co si přeje.

Přál si peníze a dostal jich balík. Nadšením boxoval do vzduchu a pak v rozpacích předstíral, že mává na taxík.

Taxík mu zastavil - zastavil! - jemu! - a on vlezl dovnitř, posadil se do zadu a zářil štěstím. Požádal řidiče, aby ho zavezl do kanceláře. Když taxikář poznamenal, že by to bylo rychlejší pěšky, usmíval se ještě víc a požádal ho - prakticky žebřal - aby mu, Richardovi, sdělil svůj názor na dopravní problémy Vnitřního Londýna, na zločinnost a její kontrolu a na ožehavé politické otázky dne.

Taxikář obvinil Richarda, že si z něho utahuje, a celou pětiminutovou jízdu po Strandu zarytě mlčel. Richard se pořád usmíval a dal mu ztřeštěné spropitné.

Pak vkráčel do úřadu.

Když vstoupil do budovy, cítil, jak ho úsměv opouští. S každým krokem byl nervóznější a rozčilenější. Co když pořád ještě nebude mít místo? Co když ho mohli vidět taxikáři a děti upatlané čokoládou, ale pro své spolupracovníky bude neviditelný. Co když...

Pan Figgis, strážný ve vrátnici, vzhledl od výtisku Rozpustilých dospívajících zajičků, který měl schovaný uvnitř ranního vydání novin, a zafuněl: "Brýjtro, pane Mayhew."

Nebylo to uctivé 'dobré jitro'. Bylo to 'brýjtro', z čehož vyplynulo, že mluvčímu je naprosto ukradené, jestli oslovený žije, nebo je mrtvý - ba ani, jestli vůbec je ráno.

"Figgis!" zvolal Richard nadšeně. "Buďte pozdraven, pane Figgisi, vy nejdokonalejší ze strážných!"

Něco takového ještě nikdy nikdo panu Figgisovi neřekl, dokonce ani nahé dámy v jeho představách. Nedůvěřivě Richarda sledoval, dokud nenastoupil do výtahu a nezmizel mu z dohledu. Pak obrátil pozornost zpět ke svým rozpustilým dospívajícím zajičkům, i když začínal mít podezření, že jedna vedle druhé už pamatují nejmiň třicately Vánoce.

Richard vystoupil z výtahu a trochu váhavě šel po chodbě.

Když tam bude můj stůl, říkal si, bude všechno v pořádku. Všechno bude v pořádku, jen když tam bude můj stůl.

Vešel do velké kanceláře s řadami stolů, v níž po tři roky pracoval. Za psacími stoly seděli lidé, mluvili do telefonů, probírali se pořadači, pili špatný čaj a ještě horší kávu. Byla to jeho kancelář.

A u okna bylo místo, kde stával jeho stůl. Teď na něm byla řádka skříněk s pořadači a velká juka.

Zrovna se chtěl obrátit a utéct, když mu někdo vrazil do ruky plastický šálek s čajem.

"Návrat ztraceného syna?" řekl Garry. "Dej si."

"Ahoj, Garry. Kde je můj stůl?"

"Tudy," vedl ho Garry. "Jak bylo na Majorce?"

"Na Majorce?"

"Ty přece vždycky jezdíš na Majorku, ne?" Šli po schodech vedoucích do čtvrtého patra.

"Tentokrát ne."

"Zrovna jsem to chtěl říct," řekl Garry. "Nejsi zrovna opálený."

"Ne," souhlasil Richard. "No, znáš to. Potřeboval jsem změnu."

Garry přikývl. Ukázal ke dveřím, jež vedly, co Richard pamatoval, do místnosti, ve které byly uloženy záznamy a kancelářský materiál.

"Změnu? Tak tady tě jedna pořádná čeká. Můžu gratulovat jako první?"

Na štítku na dveřích stálo:

R. B. MAYHEW
MLADŠÍ SPOLEČNÍK

"Gratuluju," opakoval Garry.

Odešel a Richard vešel do své kanceláře.

Byl to jeho stůl. Všichni jeho trollové byli úhledně uloženi v jedné ze zásuvek. Vyndal je a rozmístil je po kanceláři. Měl své vlastní okno s hezkým výhledem na řeku a na South Bank. Dokonce tam byla i velká zelená rostlina s obrovskými voskovými listy, ten druh, co vypadá jako umělý, ale není. Jeho starý krémový počítačový terminál nahradili štíhlejším a elegantnějším černým, který zabíral na stole mnohem méně místa. Pil čaj a vyhlížel z okna.

"Takže jsi všechno našel?"

Vzhlédl. Rázná a výkonná, Sylvie, OA VO, stála ve dveřích. Usmívala se na něho.

"Mm. Ano. Podívej, musím si doma zařídit pár věcí... myslíš, že bych si mohl vzít na dnešek volno a-"

"Samozřejmě. Stejně máš nastoupit až zítra."

"Opravdu? Tak dobře."

Sylvie se zamračila. "Co máš s prstem?"

"Zlomil jsem si ho."

Starostlivě hleděla na jeho ruku. "Doufám, že ses nepral?"

"Já?"

Zasmála se. "Dělám si legraci. Nejspíš sis ho přivřel do dveří. Tak se to stalo mé sestře."

"Ne," vyklouzlo Richardovi. "Já jsem se..."

Sylvie vytáhla obočí. "Do dveří," dokončil neobratně.

Ke starému bytu jel zase taxikem. Do podzemky si jaksí netroufal. Ještě ne.

Protože neměl klíč, zaklepal na dveře a byl zklamaný, když mu otevřela ta žena, se kterou se setkal, nebo vlastně nesetkal, tehdy ve své koupelně.

Představil se jako předchozí nájemník a dozvěděl se, že za a) on, Richard, už tu nebydlí a za b) ona nemá nejmenší tušení, co se stalo s jeho věcmi. Richard si udělal několik poznámek a pak se velice zdvořile rozloučil a vydal se dalším taxikem za mužem v plášti z velbloudí srsti.

Muž ve velbloudím plášti na sobě neměl svůj plášť a byl, po pravdě řečeno, mnohem méně uhlazený, než když ho Richard viděl posledně.

Seděli v kanceláři a muž vyslechl Richardovy stížnosti s výrazem člověka, který nedopatřením spolkl živého pavouka a teď cítí, jak se mu v žaludku vrtí.

"Nu, ano," připustil, když prozkoumal záznamy. "Když teď o tom mluvíte, skutečně se zdá, že zde došlo k jakémusi nedopatření. Jen nechápu, jak k tomu mohlo dojít."

"Myslím, že nezáleží na tom, jak k tomu došlo," prohlásil Richard rozumně. "Faktem zůstává, že zatímco jsem byl na pár týdnů pryč, pronajal jste můj byt," nahlédl do svých poznámek, "Georgi a Adéle Buchananovým. Kteří nemají v úmyslu byt uvolnit."

Muž zavřel kartotéku. "No, někdy se stane chyba. Lidský faktor. Obávám se, že se s tím nedá nic dělat."

Richard si byl plně vědom toho, že starý Richard, ten, který žil v bytě nyní manželů Buchananových, by to v tom okamžiku vzdal, omluvil by se, že obtěžoval, a odešel by. Místo toho řekl: "Skutečně? Nic se nedá dělat? Prostě pronajmete nemovitost, za kterou vaší firmě poctivě platím nájemné, někomu jinému a ztratíte při tom všechny můj osobní majetek, a nedá se s tím nic dělat? Tak to já si myslím, a můj právník si to určitě bude myslet také, že toho můžete udělat spoustu."

Muž bez pláště z velbloudí srsti vypadal, jako by mu ten pavouk začal vylézat směrem zpátky do krku.

"Jenže my v té budově nemáme žádné volné byty podobné tomu vašemu. Volný je jedině ateliérový byt v podkroví."

"Ten bude stačit," řekl s ledovým chladem Richard. "Muž si oddechl."

"...co se týče ubytování. A nyní," pokračoval Richard, "přejdeme k náhradě za můj ztracený majetek."

Nový byt byl mnohem hezčí než ten, o který přišel. Měl víc oken a navíc balkon, prostorný pokoj a dokonce pokoj pro hosty. Richard se jím spokojeně procházel.

Muž bez pláště z velbloudí srsti dal, velice zdráhavě, vybavit byt lůžkem, pohovkou, několika židlemi a televizním přijímačem.

Richard položil nůž, který patřival Hunter, na krbovou římsu.

Z indické restaurace na protější straně ulice si objednal kari, seděl na koberci ve svém novém bytě, jedl a přemýšlel, jestli skutečně někdy jedl kari pozdě v noci na pouličním trhu konaném na palubě válečné lodi zakotvené naproti Toweru. Když nad tím teď uvažoval, nezdálo se mu to příliš pravděpodobné.

Zazvonil zvonek. Vstal a šel otevřít.

"Našli jsme spoustu vašich věcí, pane Mayhewe," řekl muž, který už zase měl na sobě velbloudí plášť. "Zjistilo se, že byly uloženy ve skladu. Tudy, přineste to všechno dovnitř, hoši."

Párek hřmotných chlapů vtáhl dovnitř několik velkých beden naplněných Richardovými věcmi.

"Díky," řekl.

Sáhl do první bedny a rozbil první předmět. Ukázalo se, že je to zarámovaná fotografie Jessiky. Chvilí na ni hleděl a pak ji položil zpátky do bedny.

Nakonec našel bednu s oblečením a vybalil je, ale ostatní zůstaly uprostřed místnosti. Jak šly dny, cítil se čím dál provinilejší, že s nimi nic nedělá. Ale nerozbalil je.

Byl ve své kanceláři, seděl za pracovním stolem a hleděl z okna, když zazvonil telefon.

"Richarde?" byla to Sylvie. "VO svolává radu. V jeho kanceláři, za dvacet minut, kvůli Wandsworthově zprávě."

"Budu tam."

Pak, protože neměl příštích deset minut co na práci, zvedl oranžového trolla a zaútočil jím na trochu menšího trolla se

zelenými vlasy.

"Já jsem největší bojovník v Podlondýně. Rozluč se se životem!" vykřikoval výhrůžným trolím hlasem a kýval oranžovým trollem. Potom zvedl toho zelenovlasého a řekl: "Tak jo! Ale nejdřív si dáme šálek čaje..."

Někdo zaklepal na dveře a Richard trochu provinile schoval trolly.

"Dál!" Dveře se otevřely a vešla Jessica. Zůstala stát u vchodu a vypadala nervózně.

Zapomněl, jak moc je krásná.

"Ahoj, Richarde."

"Ahoj, Jess," řekl Richard, a pak se opravil: "Promiň - Jessiko."

Usmála se a odhodila si vlasy z čela. "Mně to nevadí," řekla a téměř vypadala, že to myslí doopravdy. "Jessica - Jess."

Už tak dávno mi nikdo neřekl Jess. Scházelo mi to."

"Tak," koktal Richard, "co tě sem, mám tu čest, přivádí, to..."

"Vlastně jsem tě jen chtěla vidět."

Nebyl si jist, co na to má říct. "To je hezké." Zavřela dveře kanceláře a popošla k němu.

"Richarde? Víš, co je zvláštní? Vzpomínám si, že jsem zrušila naše zasnoubení. Ale vůbec si nevzpomínám, proč jsme se pohádali."

"Ne?"

"Stejně to není důležité. Nebo ano?" Rozhlédla se kanceláří. "Povýšili tě."

"Ano."

"Moc ti to přeju." Sáhla do kapsy pláště a vyndala hnědou krabičku. Položila ji na Richardův stůl.

Otevřel krabičku, i když věděl, co v ní je.

"Je to náš zasnubní prsten. Myslela jsem, že, no, třeba bych ti ho vrátila, a potom, víš, kdyby to mezi námi, říkala jsem si, že bys mi ho třeba někdy znovu dal."

Trpytil se ve slunci: nejdražší věc, jakou kdy koupil. Zavřel krabičku a podal ji Jessice.

"Nechej si ho, Jessiko." A potom: "Mrzí mě to."

Kousla se do rtu. "Potkal jsi někoho?"

Zaváhal. Myslel na Lamii a na Hunter a Anastázii a dokonce i na Dvířku, ale žádná z nich nebyla někdo v tom smyslu, o jakém mluvila Jessica.

"Ne. Nemám nikoho," řekl. A když si uvědomil, jak hlubokou pravdu vyslovil, dodal: "Jen jsem se změnil, to je všechno."

Intercom zabzučel. "Richarde? Čekáme na tebe."

Zmáčkl knoflík. "Hned jsem tam, Sylvie." Pohlédl na Jessiku.

Neřekla nic. Vyšla ven a tiše za sebou zavřela.

Richard jednou rukou sbíral papíry, které bude potřebovat. Druhou rukou si přejel přes obličej, jako by něco stíral: lítost, možná, nebo slzy, nebo Jessiku.

Zase začal do práce a z práce jezdit podzemkou. Přestal si však kupovat noviny, které vždycky po cestě četl. Místo toho si prohlížel obličeje spolucestujících a přemýšlel, jestli jsou všichni z Nadlondýna, přemýšlel, co jim asi probíhá hlavou.

Během večerní špičky, několik dní po svém setkání s Jessikou, měl dojem, že na druhém konci vozu zahlédl Lamii. Stála k němu zády, černé vlasy měla vysoko vyčesané a měla na sobě své dlouhé černé šaty. Srdce se mu prudce rozbušilo. Protlačoval se nacpaným vagónem. Když se k ní konečně dostal, vjeli do stanice a ona vystoupila. Ale nebyla to Lamie: jen další mladá londýnská barbarka vyrazila za zábavou, uvědomil si zklamaně.

Ve středu uviděl vzadu za domy v Newton Mansions velkou hnědou krysu. Seděla na poklopu popelnice a tvářila se, jako by jí patřil svět.

Když se Richard přiblížil, seskočila na chodník a čekala ve stínu popelnice. Hleděla na něho černýma korálkovými očima.

Richard přidřepł.

"Ahoj," řekl tiše. "Známe se?"

Krysa neřikala nic, ale neutekla.

"Jmenuju se Richard," pokračoval. "Nejsem sice krysmluvčí, ale, hm, znám pár krys a napadlo mě, jestli třeba neznáš lady Dvířku."

Slyšel za sebou kroky. Ohlédl se a viděl Buchananovy, jak ho zvědavě pozorují.

"Ztratil jste něco?" zeptala se paní Buchananová.

Richard si nevšímal chraplavého šepotu jejího manžela: "Tak leda rozum."

"Ne," řekl po pravdě. "Jen tak jsem se, hm, zdravil s..." Krysa přeběhla po chodníku a zmizela.

"To byla krysa!" štěkl George Buchanan. "Okamžitě si jdu stěžovat na městský úřad. To je nechutné. Ale to je celý ten váš Londýn."

Ano, souhlasil v duchu Richard. Je.

Jeho věci dál zůstávaly nerozbalené v bednách uprostřed pokoje.

Televizi ani nezapnul. Večer vždycky přišel domů a najedl se. Pak stál u okna, díval se na Londýn, na auta, na střechy a na světla, která se postupně rozsvěcovala, jak se soumrak měnil v noc. A když noc zahálila město, zdráhavě se převlékl do pyžama, vlezl do postele a spal.

Jednou v pátek odpoledne přišla do jeho kanceláře Sylvie. Zrovna otvíral dopis, rozřezával obálku nožem - tím od Hunter.

"Richarde?" řekla. "Tak mě napadlo, chodíš ty poslední dobou vůbec někam mezi lidi?"

Zakroutil hlavou.

"Víš, celá tlupa nás dnes jde někam na večeri. Nechceš se přidat?"

"No. Jistě," řekl. "Ano. Bezva nápad."

Pitomý nápad.

Bylo jich osm: Sylvie a její mladík, který dělal do starých aut, Garry z účtárny, který se nedávno rozešel se svou přítelkyní, jelikož ho nechápala (myslel si, že bude mít víc pochopení pro to, že spí s její nejlepší kamarádkou, než projevila, když to zjistila), několik bezva lidí a přátel bezva lidí a to nové děvče z oddělení počítačů.

Nejdřív šli do kina, do Odeonu na Leicester Square. Kladný hrdina nakonec zvítězil, a než k tomu došlo, byla tam spousta výbuchů a létajících předmětů.

Večeřeli v La Reache, v ulici Old Compton, a cpali se kuskusem a všelijakými exotickými dobrotami a pak šli do hospody v ulici Berwick - Sylviina oblíbená - a vypili pár skleniček a povídali si o všeličems.

Ta nová od počítačů se na Richarda pořád usmívala a on si s ní neměl o čem povídat. Koupil rundu piv a to děvče od počítačů mu je pomohlo donést k jejich stolu.

Garry odešel na pány a to děvče od počítačů si přisedlo na jeho místo vedle Richarda. Richard měl hlavu plnou cinkání sklenic a řevu jukeboxu a pachu piva a rozlitého Bacardi rumu a cigaretového kouře. Snažil se poslouchat, o čem se u stolu povídá, a zjistil, že se nedokáže soustředit a že ho to ani trochu nezajímá.

A viděl to před sebou, tak jasně, jako by sledoval to širokouhlé plátno v Odeonu na Leicester Square: v noci půjde domů s tím děvčetem od počítačů a budou se milovat a zítra, protože bude sobota, stráví dopoledne v posteli. A pak vstanou a společně vybalí jeho věci z beden a do roka se s tím děvčetem od počítačů ožení a pak bude mít postup a budou mít dvě děti, kluka a holčičku, a odstěhují se ven z města, do Harrow nebo Croydonu nebo Hamsteadu, nebo možná až do Readingu.

Nebude to zlý život. To také věděl. Někdy člověk nic nenadělá.

Když se Garry vrátil ze záchodu, zmateně se rozhlédl. Všichni tam byli, až na: "Richard?" zeptal se.

Děvče od počítačů pokrčilo rameny.

Garry vyšel na ulici. Chladný noční vzduch mu zavál do obličeje. Už bylo cítit zimu. Zavolal: "Dicku? Hej? Richarde?"

"Tady jsem."

Richard se ve stínu opíral o zeď. "Jen jsem se potřeboval nadechnout čerstvého vzduchu."

"Jsi v pořádku?"

"Ano," řekl Richard. "Ne. Já nevím."

"No, víc možností už ani nemáš. Chceš si o tom promluvit?"

Richard na něho vážně pohlédl. "Ty se mi vysměješ."

"To dělám stejně pořád."

Dívali se na sebe. Pak se Richard usmál a Garry si oddechl. Věděl, že jsou pořád přátelé. Ohlédl se k hospodě. Pak schoval ruce do kapes kabátu.

"Pojď se projít. Svěř se mi a já se ti pak vysměju."

"Mizero," řekl Richard a znělo to po dlouhé době zase jako ten starý Richard.

"K tomu má člověk přátele."

A zvolna se vydali ulicí.

"Podívej, Garry," začal Richard. "Uvažuješ někdy, jestli tohle je všechno?"

Richard máchl rukou a zahrnul tím gestem všechno. "Práce. Domov. Hospoda. Děvčata. Život ve městě. Život. To je všechno, co existuje?"

"Myslím, žeš to vyjmenoval."

Richard si povzdechl. "Nevím, jak začít. Dobře, takže - já jsem nejel na Majorku. Chci říct, opravdu jsem nejel na Majorku."

Chodili bludištěm ulic mezi Regent Street a Charing Cross Road a Richard povídal. Povídal a povídal, od toho, jak našel na chodníku krvácející dívku a snažil se jí pomoci, protože ji tam nemohl jen tak nechat, a co se stalo pak. A když už jim bylo hrozně zima, zašli do nějaké nonstop kavárny. Byl to takový ten správný podnik, kde dělali všechno na sádle a dávali pořádný čaj do velkých bílých otlučených hrnků lesklých masnotou ze slaniny.

Richard a Garry seděli a Richard mluvil a Garry poslouchal a pak si objednali smažená vejčička a fazole v rajske omáčce a topinku a seděli a jedli a Richard dál mluvil a Garry dál poslouchal. Vytřeli zbytky žloutku topinkou. Vypili další čaj a konečně Richard řekl: "...a pak Dvůrka udělala něco tím klíčem a já jsem byl zase zpátky. V Nadlondýně. Tedy, ve skutečném Londýně. No a zbytek už znáš."

Následovalo ticho.

"To je všechno," řekl Richard. Dopil čaj.

Garry se poškrábal na hlavě. "Podívej," řekl po dlouhé době. "To je doopravdy? Není to nějaký příšerný podraz? Jako jestli teď někdo nevyskočí s kamerou zpoza grilu nebo co a neřekne mi, že jsem ve Skryté kameře."

"Upřímně doufám, že ne. Ty mi... věříš mi?"

Garry se podíval na účet na stole, odpočítal mince a hodil je na umakart. "Věřím, že, no, něco se ti zjevně přihodilo... důležitější je, ty tomu věříš?"

Richard zavřel oči. Pod nimi se temněly černé kruhy.

"Jestli tomu věřím? Já už ani nevím. Věřil jsem tomu. Byl jsem tam. V jedné chvíli ses tam objevil i ty, víš."

"O tom ses nezmínil."

"Byla to pěkně odporná část. Řekl jsi mi tam, že jsem se zbláznil a že jen tak v transu bloumám Londýnem."

Vyšli z kavárny a zamířili na jih, směrem k Piccadilly. "Musíš uznat, že to zní pravděpodobněji než tvůj kouzelný Londýn kdesi dole, kam se dostanou lidi, co propadnou škvírami. Já už jsem viděl lidi, co propadli sociálními trhlinami, Richarde: spí ve vchodech do obchodů po celém Strandu. Nepropadávají se do žádného speciálního Londýna. V zimě umrznou."

Richard mlčel.

Garry pokračoval. "Možná jsi dostal nějakou ránu do hlavy. Nebo nějaký šok, když se na tebe Jessica vykašlala. Na chvíli ses pomátl. Pak tě to přešlo."

Richard se zachvěl. "Víš, co mě děsí? Že máš možná pravdu."

"Takže život je nudný?" pokračoval Garry. "Výborně. Sem s nudou. Aspoň vím, kde dnes budu jíst a spát. A v pondělí pořád ještě budu mít místo. Nemyslíš?" Obrátil se a hleděl na Richarda.

Ten váhavě přikývl. "Jo."

Garry se podíval na hodinky. "Zatraceně! Už jsou víc než dvě. Doufejme, že ještě jezdí pár taxíků."

Šli do Brewer Street. Garry mluvil o taxících. Neříkal nic originálního, ba ani zajímavého. Jen plnil svou povinnost Londýňana stěžovat si na taxíky. "...a měl zapnuté světlo a všechno," říkal zrovna, "řekl jsem mu, kam chci, on řekl lituju, už jedu domů, já na to, kde vlastně žijí všichni taxikáři? A proč nebydlíte někde poblíž mě? Jeden musí nejdřív vlézt dovnitř a pak teprve jim říct, že žiješ na jih od řeky, chápeš, co se mi vlastně odvážil říct? Mluvil o Battersea, jako by to bylo někde v Káthmandu..."

Richard ho vypnul. Hleděl do výkladu obchodu se starými časopisy, na modely zapomenutých filmových hvězd a na vyložené plakáty, komiksy a časopisy. Bylo to jako okno do světa dobrodružství a fantazie.

A nebyla to pravda. To si říkal.

"Tak co myslíš?" zeptal se Garry.

Richard se vrátil do přítomnosti. "O čem?"

Garry si uvědomil, že Richard neslyšel ani slovo z toho, co povídal. Opakoval to. "Jestli neseženeme taxík, mohli bychom zkusit noční autobus."

"Jo," řekl Richard. "Výborně. Prima."

Garry udělal obličej. "Děláš mi starosti."

"Omlouvám se."

Šli po Windmill Street k Piccadilly.

Richard vrazil ruce hluboko do kapes pláště. Přes obličej mu přelétl zmatek a vytáhl ven dost zmačkané černé havraní péro s červenou nitkou kolem brku.

"Co je to?"

"To je-" zarazil se. "Jen takové péro. Máš pravdu. Je to všechno pitomost."

Hodil péro do nejbližší popelnice a bez ohlednutí šel dál.

Garry zaváhal. Pak velice opatrně hledal slova: "Uvažoval jsi, že bys za někým zašel?"

"Zajít za někým? Ach tak. Pochop, Garry, já nejsem blázen."

"Víš to jistě?"

Z protisměru se k nim blížil taxík, žluté světlo na střeše mu lákavě svítilo.

"Ne," řekl Richard poutivě. "Tady je taxík. Vezmi si ho. Já pojedou dalším."

"Díky." Garry zamával na taxi, vsoukal se dovnitř a teprve pak řekl řidiči, že chce zavést do Battersea. Stáhl okénko, a když se auto rozjízďelo, řekl: "Richarde, tohle je realita. Zvykni si na ni. Nic jiného není. Nashle v pondělí."

Richard mu zamával a díval se za odjíždějícím taxíkem. Pak se obrátil a šel pryč od světel Piccadilly, zpátky do Brewer Street. Zastavil se vedle jakési staré ženy, která tvrdě spala ve vchodu do obchodu. Byla přikrytá roztrhanou starou dekou a veškerý její majetek - dvě kartónové krabice naplněné haraburdím a špinavý kdysi bílý deštník - ležel svázaný provázkem vedle ní. Ten provázek měla uvázaný kolem zápěstí, aby ji ve spánku nikdo neokradl. Na hlavě měla pletenou vlněnou hučku neurčité barvy.

Vyndal peněženku, našel desetilibrovou bankovku a sklonil se, aby ji vsunul ženě do dlaně.

Otevřela oči a prudce se probudila. Mžikala na peníze starýma očima. "Co je to?" ptala se ospale a rozmrzele, že ji někdo probudil.

"Nechte si to."

Rozložila peníze a zasunula si je do rukávu. "Co za to?" zeptala se podezíravě.

"Nic. Opravdu nic nechci. Vůbec nic."

A pak si uvědomila, jak moc je to pravda. A jak je to strašné. "Dostala jste někdy všechno, po čem jste toužila? A pak jste si uvědomila, že to vůbec není to, co chcete?"

"To nemůžu říct," vytírala si z koutku oka prach.

"Myslel jsem si, že chci tohle. Myslel jsem, že chci normální život. Možná jsem blázen. Chci říct, možná. Ale jestli tohle je všechno, co je, pak nechci být normální. Rozumíte?" Zavrtěla hlavou.

Sáhl do náprsní kapsy.

"Vidíte tohle?" Zvedl nůž. "Ten mi dala Hunter, když umírala," vysvětloval.

"Neubližujte mi," prosila stařena. "Nic jsem vám neudělala."

V hlase měl zvláštní napětí. "Otřel jsem z čepele její krev. Lovec musí pečovat o své zbraně. Hrabě mě tím nožem povýšil do šlechtického stavu. Dal mi volnost v celém Podlondýně."

"Já tomu nerozumím," řekla stará žena. "Prosím vás, dejte to pryč. Buďte hodnej chlapec."

Richard potěškal nůž. Pak udělal výpad na zeď vedle dveří, v nichž žena spala. Švihl nožem třikrát - jednou horizontálně, dvakrát vertikálně.

"Co to děláte?" ptala se žena opatrně. "Dveře," vysvětlil.

Popotáhla. "Měl byste tu věc schovat. Mohli by vás zabásnout za útočný zbraně."

Richard hleděl na obrys dveří, který vyškrábal do zdi. Schoval nůž do kapsy a začal do stěny bušit pěstmi. "Hej! Je tam někdo? Slyšíte mě? To jsem já - Richard! Dvířko? Někdo?" Ruce ho bolely, ale dál tloukl a bušil do cihel.

Pak ho šilenství přešlo a zastavil se. "Omlouvám se," řekl stařeně.

Neodpověděla. Bud znovu usnula nebo, což bylo pravděpodobnější, předstírala, že spí. Ze vchodu se ozývalo stařecké chrápání, ať už pravé nebo předstírané.

Richard si sedl na chodník a přemýšlel nad tím, jak je možné, že si někdo udělá ze života takový binec, jak to dokázal on.

Pak se ohlédl na dveře, které vyryl do zdi.

Ve stěně byl otvor ve tvaru dveří, přesně takový, jak ho nakreslil. V otvoru stál muž s rukama teatrálně složenými na prsou. Stál, až si byl jistý, že ho Richard vidí. Pak velkolepě zív, přikrýváje si ústa tmavou dlaní.

Markýz de Carabas vytáhl obočí. "Tak co?" řekl netrpělivě. "Jdeš?"

Richard na zlomek vteřiny zaváhal.

Pak přikývl, protože nedůvěřoval vlastnímu hlasu, a zvedl se. Společně prošli otvorem ve zdi, zpátky do temnoty.

Nezůstalo za nimi nic, dokonce ani ten obrys dveří.

* Shepherd 's Bush = Pastýřské houštiny. Pozn. překladatele.

*Night = noc; Knight = rytíř autor využívá souznělosti těchto slov v angličtině. Pozn. překladatele.

Poděkování

Tuto knihu, jako většinu knih, napsal jeden člověk tak, že skládal jedno slovo za druhým, až byl hotov.

Přesto však, jelikož tato kniha byla napsána naopak - jako poslední, je spousta lidí, kterým musím poděkovat.

Tak především Lenny Henrymu, baviči, herci a fanouškovi komiksů, za to, že mi před víc jak pěti lety zavolal a zeptal se, jestli bych nechtěl napsat současný fantasy televizní seriál. Ten příběh se vylihl, když jsem chodil po zahradě a držel na vodítku fenku Delilah, zatímco Lenny vyměňoval její obvazy. Jeho nadšení mě přimělo, abych to sepsal, prosadil a držel nad vodou v nejhorších časech.

Janet Street-Porterová byla jedinečnou silou v první polovině psacího procesu. Clive Brill příběh vypiplal a pak vyrobil televizní seriál. Bez Cliva Brilla by Nikdykde nebylo tím, co je. V posledních čtyřech letech jsme se často hádali, a když jsme se neshodli, měl jsem já pochopitelně vždycky pravdu, kdežto Clive pochopitelně nikdy. Je proto s podivem, kolik jeho návrhů se stalo součástí příběhu a kolik z jeho změn věci vylepšilo.

Dewi Humphreys seriál režíroval. Jako režisér do něho vnesl svou vlastní vizi. Bez uzardění jsem po celou dobu psaní téhle knihy od něho kradl, a také od filmového výtvarníka a architekta Jamese Dillona. Srdečné díky oběma.

Dlužím poděkování svému druhému já, které se celých posledních pět let trápilo a užíralo nejhorší autorskou otázkou: "A co se stane dál?" Protože to všechno vyřešilo, musel jsem ten příběh vyprávět.

Dostalo se mi velké výsady, že jsem se směl motat kolem natáčení televizního seriálu a plést se všem pod nohama.

Ocenil jsem to: člověku se moc často nepodaří bloudit svými vnitřními krajinami.

Mé díky hercům, kteří ztělesnili slova. Mnohé z jejich hereckých etud jsem ukradl do této knihy a všem jim děkuji.

Děkuji všem členům filmového štábu (Nikdyvteple, Nikdyčistí, Nikdyinformovaní,

Nikdydvadnyposoběnaestejněmístě), kteří ochotně odpovídali na všechny mé otázky a snášeli mě kolem sebe, když dělali svou práci. (Nikdyvíc).

Kelli Bickmanová přepsala prvních pár kapitol z mých poznámek načrtnutých při filmování, což je čin mnohem hrdinnější, než to na první pohled vypadá. ("Co je tohle slovo?" "Co já vím.")

Dva lidé, bez nichž by to nešlo: Polly MacDonaldová, úžasná vrchní ředitelka společnosti Crucial, a Beverley Gibsonová, která uvádí věci do chodu. Musely zvládnout nemožné.

Sheila Ablemanová z BBC Books podporovala Nikdykde od samého začátku. Měla nadšení a zmobilizovala finance, aby se věc dostala na svět - i do podsvětí. Tato kniha existuje, protože to ona chtěla.

Merrille Heifetzová a Carole Blaková a Conrad Williams skutečně dělali ta kouzla, která tak dobře zvládají.

Tori Amosová mi dala k dispozici svůj dům, abych v něm napsal všechno to o dominikánech, a Steve Jones mě pustil do Earl's Courtu a do Britského muzea.

Nakonec má rodina - žena, děti, asistentka a kočky - ti všichni projevíli obrovské pochopení pro to, že jsem na dlouhá období mizel v Podlondýně. Až na kočky, z nichž dvě znechuceně odešly během předposledního výletu, a od té doby je nikdo neviděl.

Neil Gaiman 30. 5. 1996

Ještě jedno poděkování

Milý pane Gaimane,

Nikdykde? Snad jste chtěl naznačit, že Váš příběh patří pouze do říše fantazie, ale mně Richardovy cesty Podlondýnem otevřely nový rozměr milovaného města.

Když jsem v létě odpočívala na lavičce u Westminsterského mostu, napadlo mi, že to je přece ta, na které seděl neviditelný Richard vedle parku milenců; když do stanice Earl's Court vjížděl vlak podzemní dráhy, trochu se mi sevřelo srdce, když jsem zahlédla jeden málo osvětlený vagón (škoda, byla to jen drobná porucha, jak hlásili z amplionu); poprvé jsem si uvědomila, že stará londýnská zeď u Toweru je opravdu tak široká, že se na ni vejde dětský kočárek. Mapa londýnské 'tube' - podzemní dráhy - přestala být změtí barevných čar a názvy stanic pouhými jmény: v Islingtonu byl přece anděl, v Blackfriars černí mniši dominikáni, do botanické zahrady v Kew jsem jela přes Barons Court, Hammersmithovu kovárnu a Ravenscourt s jeho havrany - stačilo jen přestoupit na růžovou trasu, a možná jsem si mohla v Shepherds Bush popovídat s obávanými pastýři. Všechno bylo jaksi bližší, živější, lidštější. A socha Spravedlnosti na kopuli nejvyššího trestního soudu Old Bailey se mi před očima měnila v pitoreskního mužíčka v plášti z peří. Kdepak nějaké Nikdykde! Pořád a všude!

Ale potrápil jste mě. Ti Vaši hrdinové a jejich jména! Vám se snadno udělala z kalendářové Doreen milá Door, ale copak mohu dívence říkat Dveře? Líbí se Vám Dvířka? Vaše hrdinka je myslím docela spokojená. Ostatní členové její rodiny si zachovávali šlechtický odstup od našeho světa lidí, proto jsem jim ponechala vznešenější jména latinského původu, ale snad i v nich čtenář tuší otevírající se dveře a oblouky vchodů. Nebo dominikáni se jmény stejně temnými jako jejich hábity! Serpentina s postavou a vznešeností hada, Hunter, připomínající bájeslovnou bohyni lovu Dianu, de Carabas, který se tu zastavil nejspíš z pohádky o kocourovi v botách - mimochodem, odkud jste si pozval pány Croupa a Vandemara, lišáka a vlka?

Zamilovala jsem se do Vašeho anglického humoru a jeho nádherné hry se slovy. Věřte, snažila jsem se ze všech sil, aby z něho měli čeští čtenáři stejný požitek, je mi líto každého slova, u kterého se mi to nepodařilo. Celé týdny jsem třeba přemýšlela, jak zachovat souzřelost Mostu noci - Night's Bridge a Mostu rytířů - Knightsbridge. Omlouvám se, nešlo to, ztratila bych Londýn.

Děkuji Vám. Za krásný rok ve Vašem Nikdykde. Za všechno, co jsem se naučila, ještě jednou dík.

Vaše Ladislava Vojtková, překladatelka

O AUTOROVÍ

Neil (Richard) Gaiman, britský autor známý a uznávaný po celém světě především díky scénářům ke komiksům, se narodil 10. listopadu 1960. Krátce pracoval jako novinář pro londýnské Today jako specialista na SF a fantasy, což se odrazilo i v prvních dvou jeho knihách. Obě byly publicistické, přičemž ta první *Ghastly Beyond Belief* (Neuvěřitelně příšerné, 1985), kterou napsal spolu s Kimem Newmanem, je vlastně sbírkou těch nejšilenějších citátů a výroků z obskurních SF knih a filmů. Druhá kniha *Don't Panic: The official Hitch Hikers Guide to the Galaxy Companion* (1988) pak není nic jiného než průvodce kultovním 'Stopařovým průvodcem' Douglase Adamse.

Od roku 1987 se na pultech objevily jeho první comicsy, které ho později proslavily po celém světě. Pro nakladatelství Fleetway v té době napsal řadu krátkých comicsových příběhů, např. *Conversation Piece!*, *What's in a Name?*, *You're Never Alone With a Phone!* a *I am a Believer*, přičemž ještě v roce 1987 začal spolupracovat s malířem Davem McKeanem s nímž vytvořil comicsovou knihu *Violent Cases*, která z nich obou udělala hvězdy. Společně vytvořili také například comicsy *Black Orchid*, *Signal to Noise*, *Mr. Punch* a mnohé další.

Neil Gaiman je ale ve světě comicsu především znám jako autor a scénárista slavného *Sandmana*. V comicsových knihách s touto postavou vytvořil zcela svébytný svět, temnou městskou fantasy, plnou bizarních nápadů a atmosféry fantaskního poetického hororu, jež jim získaly status kultovního comicsu.

Comicsy mu také přinesly velký počet cen a mezinárodní uznání. Dostal sedmkrát prestižní Will Eisner Comics Industry Award (v r. 1991-1994 jako nejlepší spisovatel, v r. 1991-1993 za nejlepší nepřerušovaný seriál, v r. 1991 za nejlepší reprint comicsového alba a v r. 1993 za nejlepší nové comicsové album), dále pak obdržel třikrát Harvey Award (za r. 1990-1991 jako nejlepší spisovatel a v r. 1992 za nejlepší nepřerušovaný seriál). V roce 1991 získal cenu World Fantasy Award za nejlepší krátkou povídku *A Midsummer Night's Dream* (Sen noci svatojánské, 1990) z knihy *Sandman 19*, což bylo poprvé kdy tuto cenu dostal comics.

Ve stejném roce také začal psát scénář pro svůj první televizní seriál *Neverwhere* (Nikdykde), jehož příprava trvala bezmála pět let. Na BBC2 se vysílal od září do října roku 1996. Tento seriál se skládal z šesti třicetiminutových pokračování a kniha, kterou držíte v ruce, byla napsána současně se scénářem. Podle názoru Roberta Fultona, autora Encyklopedie televizní SF, je přitom kniha lepší než její televizní verze.

Nikdykde je tedy Gaimanovým prvním samostatným románem. Autorem obálky knihy není opět nikdo jiný než Dave McKean, dřívější Gaimanův comicsový spoluautor a tvůrce obálek ke všem jeho comicsovým knihám.

Další Gaimanova kniha, sbírka krátkých příběhů *Angels and Visitations* (Andělé a navštívení), vydaná na oslavu jeho desetiletého působení coby profesionálního spisovatele, byla odměněna cenou International Horror Critics Award jako nejlepší sbírka hororů navzdory tomu, že v ní stěží nějaký horor byl.

Gaiman vytvořil mnoho dalších vlastních comicsů a na řadě jiných se podílel. Je také editorem několika sbírek povídek, spolu s Edwardem E. Kramerem připravil například antologii *The Sandman: Book of Dreams*, která zřejmě vyjde i v České republice.

Spolu s Terryem Pratchettem napsal knihu *Good Omen* (Dobrá znamení), která vyšla i v České republice v loňském roce v nakladatelství Talpress, a samostatně pak dětskou knihu *The Day I Swapped My Dad for Two Goldfish* (Den, kdy jsem vyměnil tátu za dvě zlaté rybky). K tomu ještě píše básně (*Cold Colours*, *Eaten*, *Queen of Knives*, *The White Road*) a texty k písním (hlavně pro skupinu *Flash Girls*). Založil rovněž vlastní vydavatelství, v němž vydal dvojčedáčko, kde

za doprovodu hudby, kterou nesložil nikdo jiný než Dave McKean, předčítá své texty.

Mimo tohle všechno píše scénáře pro film i televizi, a to ve Spojených státech i Velké Británii, a chystá se na režii svého prvního filmu podle comicsové knihy Death: High Cost of Living.

Neil Gaiman sbírá knihy, černé kožené bundy, černá trička a všude chodí v černých slunečních brýlích, ovšem fotografovat se nechává bez nich. Doma hromadí kočky a počítače a pořád vypadá jako by potřeboval ostříhat. Žije ve velkém temném domě na blízce neurčeném místě uprostřed lesů v Minneapolisu.

Česky z jeho děl dosud vyšlo:

Najít si své peklo, comics ze série Sandman - Údobí mlh, vyšlo v časopise Crew č. 3/ 1997

Nikdykde (Neverwhere), vydal Polaris 1998

Dobrá znamení (Good Omen), spolu s Terryem Pratchettem, Talpress 1997

Bazének s rybkami a jiné příběhy, povídka z knihy David Copperfield uvádí: Za hranicemi fantazie, vydal Columbus 1998

Jeden život ovlivněný raným Moorcockem, povídka z knihy Elrik: Příběhy Bílého vlka, vydal Návrat 1998

Bílá cesta (The White Road), báseň z knihy Fantasy & Horor 1995, vydal Netopejr 1997

Královna nožů (Queen of Knives), báseň z knihy Fantasy & Horor 1995, vydal Netopejr 1997

*scan nimou, korektura kibi

1 Night = noc; Knight = rytíř autor využívá souznělosti těchto slov v angličtině. Pozn. překladatele.

2 Shepherd 's Bush = Pastýřské houštiny. Pozn. překladatele.